

2

Landsmót hestamanna verður haldið 6.–12. júlí á Hellu og undirbúningur gengur vel

26

Hönnuði Fuzzy-gærukollsins er boðið á EXPO 2020 í Dubai í haust

28–29

Sólheimar í Grímsnesi fagna 90 ára afmæli á árinu

Bændablaðið

6. tölublað 2020 • Fimmtudagur 19. mars • Blað nr. 559 • 26. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Þrátt fyrir veirufaraldurinn COVID-19 hefur töluverður fjöldi ferðamanna heimsótt Ísland undanfarnar vikur. Fjöldi erlendra ferðamanna var m.a. að skoða Gullfoss í glampandi sól og falllegu veðri um síðustu helgi. Létu þessir gestir okkar smá frost ekki á sig fá, þó það hefði sín mögnuðu áhrif með mikilfenglegri listsköpun í fossinum sjálfum.

Mynd / Hörður Kristjánsson.

Bændur þurfa að standa vörð um fæðuöryggi þjóðarinnar

— Oft var þörf en nú er nauðsyn, segir Gunnar Þorgeirsson, formaður Bændasamtaka Íslands

Við bændur þurfum að standa vörð um fæðuöryggi þjóðarinnar eins og okkur er frekast unnt. Oft var þörf en nú er nauðsyn. Aldrei áður hefur hlutverk bænda verið mikilvægara í samfélagslegu til-liti,“ segir Gunnar Þorgeirsson, formaður Bændasamtaka Íslands.

„Við lifum í dag á sérstökum tímum, aldrei áður í sögu lýðveldisins hefur verið sett á samkomubann allrar þjóðarinnar. Ferðamönnum fækkar, veitingastaðir fá færri gesti, takmarkað aðgengi er að þjónustu og svo mætti lengi telja. Ekki er fyrirséð hversu lengi við þurfum að reka okkar samfélag við þessar takmarkanir.”

Bændur hugi líka að eigin heilbrigði

„Nauðsynlegt er fyrir bændur landsins að huga að eigin heilbrigði og huga að nærsamfélaginu. En eins og Víðir Reynisson yfirlöggregluþjónn sagði þá erum við öll almannavarnir. Ég vil benda framleiðendum landbúnaðarafurða á

vef Bændasamtakanna þar sem búið er að safna saman leiðbeiningum fyrir framleiðendur í samvinnu við Matvælastofnun um hvernig þeir skulu haga störfum sínum ef til sýkingar kemur.“

Bændasamtökin settu saman tvo hópa strax í síðustu viku vegna COVID-19. Um er að ræða viðbragðsteymi Bændasamtaka Íslands og starfshóp sem kanna á með afleysingaþjónustu í samvinnu við Búnaðarsamböndin og Samtök ungra bænda. Upplýsingar um þessa hópa má nálgast á vef Bændasamtakanna.

Framleiðsla matvæla verði hnökralaus

„Á þessum tímum er nauðsynlegt að við sinnum okkar búum af alúð svo framleiðsla matvæla verði hnökralaus. Einnig vil ég skora á bændur að sinna nágrannagæslu í sínum sveitum og vera í góðu sambandi við nágranna þannig að einangrun verði ekki íþyngjandi

Gunnar Þorgeirsson.

Guðbjörg Jónsdóttir.

fyrir samfélögin í heild sinni. Enn og aftur sannast að við sem þjóð verðum að standa vörð um eigin framleiðslu matvæla og afurða svo við verðum sem sjálfbærust á þeim afurðum sem við neytum dags daglega. Íslenskt, já takk,“ segir Gunnar Þorgeirsson.

Afleysingaþjónusta við bændur

Guðbjörg Jónsdóttir, verkefnastjóri hjá Bændasamtökum Íslands, segir að afleysingaþjónustan sé fyrst og fremst hugsuð sem bakhjarl fyrir einyrkja, eða þar sem fáir standa að búrekstri.

„Margir eru þegar með bak-hjarla hjá ættingjum, nágrönn-um eða eru þegar með starfs-mann sem getur sinnt afleys-ingu. En það eru til bændur sem eru í þessari stöðu og það er líka hætt á að þessir fyrrgreindu aðilar geti veikst af COVID-19 á sama tíma og viðkomandi bóndi sökum tengsla. Þetta er því fyrst og fremst hugsað sem öryggisnet og til að styðja við andlega líðan bænda, til að þeir viti af þessum stuðningi sem þeir geti leitað til ef á þarf að halda.

Verkefnið hefur líka félagslegt gildi og má nefna að Samtök ungra bænda (SUB) hafa komið sterkt inn og boðið fram sína aðstoð,“ segir Guðbjörg.

Getur gagnast Almanna-vörnum ef illa fer

Guðbjörg segir að ef allt fari á versta veg þá geti þessi listi gagnast Almanna-vörnum og þá sé búið að vinna ákveðna forvinnu.

„Hugmyndin er að auglýsa eftir aðilum til starfa sem geta tekið tímabundna afleysingu að sér. Auglýst verður á vef Bændasamtakanna, Bændablaðinu og öðrum vefmiðlum, þar sem allar umsóknir og fyrirpurnir fara á netfangið afleysing@bondi.is. Jafnframt verður leitað sérstaklega til félagsmanna SUB og nemenda í Lbhl, auk þess er fyrirhugað að senda fyrirpurn til Vinnumálastofnunar um hvort að þar sé fólk á skrá sem hefði áhuga. Þegar komnir verða einstaklingar á skrá sem eru tilbúnir til starfa verður opnað fyrir þjónustu við bændur. Nánara skipulag og útteiling verkefna verður á höndum starfandi búnaðarsambanda úti um landið.

Í hópnum sitja auk mín framkvæmdastjórar búnaðarsambandanna; þau Anton Torfi Bergsson, Anna Margrét Jónsdóttir, Sigurgeir Hreinsson og Sveinn Sigurmundsson, auk varaformanns SUB, Steinþórs Loga Arnarssonar,“ segir Guðbjörg Jónsdóttir.

/HKr./smh

FRÉTTIR

Landsmót hestamanna 2020 verður haldið á Rangárbökkum við Hellu 6. til 12. júlí: Undirbúningur gengur vel og miðasalan komin á skrið

Eiríkur Sigurðarson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna, segir áfram unnið á fullu að undirbúningi landsmótsins í sumar, þrátt fyrir að kórónaveiran og COVID-19 sjúkdómsfaraldurinn hafi stungið sér niður á Íslandi.

Mótið verður að öllu óbreyttu haldið á veglegu mótssvæði á Gaddstaðaflosum á Rangárbökkum við Hellu 6. til 12. júlí á komandi sumri.

„Við keyrum fulla ferð áfram, það er engin spurning. Meðan það koma ekki einhver tilmæli um að viðburðurinn verði ekki haldinn, þá höldum við bara áfram. Auðvitað erum við þó meðvitaðir um viðbúnað gegn útbreiðslu COVID-19, annað væri ábyrgðarleysi. Undirbúningur gengur vel og miðasalan er komin vel á skrið,“ segir Eiríkur.

Engar afbókanir frá erlendum gestum

Eiríkur var starfandi sem markaðs- og kynningarfulltrúi Rangárbings ytra, en fékk ársleyfi frá störfum til að stjórna framkvæmd Landsmóts hestamanna 2020. Venjan er að á slík mót komi líka fjöldi útlendinga sem þarf að liðsinna.

– *Má ekki búast við að það verði færri erlendir gestir á mótinu vegna COVID-19 faraldursins?*

„Það er eiginlega ómögulegt að segja. Það hefur enginn afboðað komu sína enn og ég hef ekki fengið neinar fréttir af afbókunum í gistingu. Ég er því bara bjartsýnn á framhaldið.

Þá býst ég við vegna stöðunnar sem uppi er að Íslendingar ferðist meira innanlands í sumar en ella. Þá er Landsmót hestamanna algjörlega „geggjaður viðburður“ til að fara á með fjölskylduna. Þar fyrir

Frá setningu síðasta Landsmóts hestamanna sem haldið var á Rangárbökkum á Hellu 2014.

Mynd / HKr.

Eiríkur Sigurðarson.

utan verður flughátíðin Allt sem flýgur“ haldin á sama tíma á Hellu á vegum Flugmálafélagsins. Það er því óhætt að segja að Hella verði miðdepill alheimsins í júlí. Þá held ég að hátíðirnar tvær muni styðja vel hvor aðra og engin spurning að hér á Hellu verður mikið fjör.“

Búist við 8–10 þúsund manns

– *Hvað eruð þið að reikna með mörgum á Landsmót hestamanna?*

„Ég geri ráð fyrir um átta þúsund manns, en reynslan sýnir að talan geti hæglega farið í tíu þúsund. Metið var sett á mótinu 2008 þegar hingað komu um eða yfir 14.000 manns. Við getum svo sem alveg tekið á móti þeim fjölda inn á svæðið í sumar. Hér eru næg bílastæði og allar akstursleiðir greiðfærar.

Þá má geta þess að áhorfendabrekkurnar á mótssvæðinu eru afskaplega vel gerðar til að mikill fjöldi gesta geti fylgst þar með mótinu. Í góðu veðri er þetta fallegasti staður á landinu,“ segir Eiríkur.

Mikið og gott gistiframboð á svæðinu

– *Eruð þið vel sett með gistirými á svæðinu til að taka við öllum þessum fjölda?*

„Gistiframboðið er mjög gott. Það

er samt auðvitað að verða þéttbókað gistirými í kringum landsmótið. Á Hellu erum við með Stracta hótél, Hótél Hellu og Árhús. Svo erum við með í kringum okkur, Land hótél uppi í Landsveit, Leirubakka og Hótél Rangá. Síðan er Hótél Hvolsvöllur auk margra minni gistieininga á svæðinu. Þá er ekki nema hálf tíma akstur í hótél og aðra gistipjónustu á Selfossi.

Fyrir utan gistirýmið sem til staðar er, munum við byggja upp stórt tjaldstæði á mótssvæðinu. Alla jafna er hægt að taka þar á móti 250 hjólhýsum, en við verðum með aðstöðu fyrir töluvert fleiri vegna mótsins. Þess vegna aukum við salernisadstöðu og alla þjónustu sem til þarf og allt aðgengi að svæðinu er mjög gott.“

Fjöldi kynbótasýninga á Hellu í sumar

Eiríkur segir að nú sé verið að skipuleggja uppsetningu á

mótssvæðinu sjálfu. Hvaða framkvæmdum þurfi að vera lokið á tilteknum tíma. Þá sé ekki bara verið að horfa til landsmótsins sjálfs, því svæðið sé afskaplega vinsælt fyrir kynbótasýningar og keppni þess utan.

„Fyrir utan landsmót erum við þarna með fyrstu þrjár vikurnar í júní í kynbótasýningum. Síðan erum við með úrtökumót þar sem nokkur félög taka sig saman. Þá erum við með eina viku í kynbótasýningar fyrir utan landsmót í júlí og eina viku í ágúst, auk allavega tveggja móta í hverjum mánuði. Það verður því í nógu að snúast og uppsetning á svæðinu þarf auðvitað að vera skipulögð í kringum alla þessa viðburði,“ segir Eiríkur.

Fyrirtæki sýna vörur sínar í 900 fermetra tjaldi

Á landsmótum hefur verið venjan að fjöldi fyrirtækja sýni þar vörur af ýmsu tagi. Eiríkur segir að gert sé ráð fyrir uppsetningu á 900 fermetra markaðstjaldi á svæðinu.

„Það er einmitt komið töluvert af fyrirsprungnum um bókanir í því tjaldi. Gaman er að finna að það sé engan bilbug að finna á fólki þrátt fyrir ástandið í þjóðfélaginu. Menn vilja halda ótrauðir áfram. Þar verða því fjölbreyttar vörur á boðstólum.“

Kvöldskemmtanir þrjá daga í röð

Gleðin spilar líka veglegan sess á landsmótum hestamanna og böllin eru landsfræg.

„Það verða hér kvöldskemmtanir á fimmtudeginum, föstudeginum og á laugardegnum. Það er að verða búið að staðfesta alla samninga við skemmtikrafta sem munu koma fram á mótinu,“ segir Eiríkur Sigurðarson.

/HKr.

– *Meira um landsmótið á síðu 10*

SARS-CoV-2 og matvælaframleiðsla:

Takmarkað aðgengi og farið að tilmælum landlæknis

Engar vísendingar eru um að SARS-CoV-2 veiran sem veldur COVID-19 sjúkdómnum berist með matvælum samkvæmt áliti Matvælaöryggisstofnunar Evrópu. Þrátt fyrir það hafa íslenskir matvælaframleiðendur gert ráðstafanir til að takmarka aðgengi og draga þannig úr smit-hættu.

Talsmenn Matfugls og Mjólkursamsölnunar segja vera búnir að takmarka aðgengi að fyrirtækjunum og fara eftir tilmælum landlæknis.

Ekkert bendir til smits með matvælum

Samkvæmt því sem segir á heimasíðu Mast hefur EFSA bent á að reynsla fyrri faraldra af völdum skyldra kórónaveira, s.s. SARS-CoV og MERS-CoV faraldrarnir, sýni að smit átti sér ekki stað með matvælum. Sem stendur bendir ekkert til þess að annað eigi við um þann faraldur sem nú geisar.

Stjórnvöld og vísindamenn um heim allan fylgjast náið með þróuninni og hefur ekki verið

tilkynnt um smit með matvælum. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur gefið út ráðleggingar um meðhöndlun matvæla í varúðarskygni þar sem hvatt er til handþvottar, að hita kjöt í gegn og að forðast krossmengun milli eldaðra og hrárra matvæla. Nánari upplýsingar er að finna á vef WHO.

Allir fundir rafrænir

„Gæðaráð Mjólkursamsölnunar er í reglulegu sambandi við Embætti landlæknis og við höfum breytt starfsemi til að aðlagga okkur að þessum nýju aðstæðum,“ segir Sunna Marteinsdóttir, samskiptastjóri Mjólkursamsölnunar.

„Við höfum aflýst öllum ónaðsýnlegum heimsóknum og einungis starfsfólk hefur aðgang að húsunum nema nauðsyn krefji. Auk þess eiga allir fundir starfsfólks við utanaðkomandi að fara fram á netinu. Uppsetningu og viðhaldi véla hefur einnig verið frestað í óákveðinn tíma. Það má því segja að einungis sé um allra nauðsýnlegustu starfsemi að ræða.“

Sunna segir að ef í ljós komi að smit greinist hjá starfsmanni MS verði unnið með það í samstarfi við landlækni. „Við reynum að takmarka samskipti fólks milli deilda innanhúss eins og hægt er og flestir innanhússfundir eru rafrænir. Starfsmönnum er skammtaður matur tilbúinn á disk og því fólk ekki að hittast að öþorfu ef hægt er.“

Förum að fyrirmælum landlæknis

Sveinn Jónsson, framkvæmdastjóri

Sveinn Jónsson, framkvæmdastjóri Matfugls ehf.

Sunna Marteinsdóttir, samskiptastjóri Mjólkursamsölnunar.

Gefðu vélunum gott start inn í sumarið

**25%
afsláttur**
út apríl

Comma Trans Flow UD 10w-40

Vnr. 115 TFUD205L og 115 TFUD20L

Syntetísk olía fyrir Euro VI nútíma dísilvélar með sótkornasíum og útblásturshreinsibúnaði.

Mobil Delvac XHP ESP M 10w-40

Vnr. 3020 152809 og 3020 152994

Syntetísk olía fyrir Euro IV, V og VI dísilvélar með sótkornasíum og útblásturshreinsibúnaði.

Mobil Delvac MX ESP 15w-40

Vnr. 3020 150774 og 3020 150775

Minerölsk olía fyrir vélar í flutningabílum og vinnuvélum með sótkornasíu (DPF) og hreinsibúnaði í útblásturskerfi.

Mobilfluid 426

Vnr. 706 4721208 og 706 472120

Drif- og vökvakerfisólía fyrir allar dráttarvélar og vinnuvélar.

Mobilube HD 80w-90

Vnr. 706 4238120

Gírolía fyrir mismunadrif og gírkassa í mörgum vélum.

HD Universal Grease 400ml

Vnr. 0094 0670004

Alhliða smurfeiti með góðu hita-, vatns- og titringspoli, ásamt öflugum háþrýstibætiefnum.

Eldsneytis pantanir á tanka

Þú getur nýtt þér fjölbreyttar samskiptaleiðir til að panta eldsneyti á tankinn. Veldu þá leið sem hentar þér best.

Tölvupóstur: n1@n1.is
Símanúmer: 440 1100

Heimasíða: www.n1.is
Netspjall: www.n1.is

Verslanir N1 um land allt

Akureyri s. 440 1420 • Blönduós s. 440 1339 • Húsavík s. 440 1448 • Höfn s. 478 1940
Ísafjörður s. 456 3574 Klettagarðar s. 440 1330 • Ólafsvík s. 436 1581 • Patreksfjörður s. 456 1245
Reyðarfjörður s. 474 1293 • Reykjanesbær s. 421 4980 • Vestmannaeyjar s. 481 1127

Alltaf til staðar

N1

FRÉTTIR

Léttum lundina þrátt fyrir erfitt ástand:

Klappaðu þér á bakið í lok dags

Áhyggjur vegna útbreiðslu Covid-19 veirunnar og afleiðinga hennar eru smám saman að aukast. Bændur og ekki síst þeir sem leggja stund á ferðaþjónustu til sveita hafa fengið fjölda afbókana og ekki sér enn fyrir endann á þeim. Aðrir hafa áhyggjur að búrekstrinum og hvernig honum muni vegna komi til veikinda.

Kristín Linda Jónsdóttir sálfræðingur segir að bændur og búalið geti gert eitt og annað til að létt af áhyggjum sínum og sinna vegna ástandsins í landinu af völdum Covid-19 veirunnar og afleiðingar hennar.

Utanaðkomandi ógn

„Í fyrsta lagi er mikilvægt að fólk geri sér virkilega grein fyrir því að vandinn sem er uppi sé tilkominn vegna ófyrirséðrar ógnar og einstaka bóndi, sama í hvaða stöðu eða búskap hann er, hefur ekki gert mistök og þarf því sannarlega ekki að finna til sektarkenndar eða skammar vegna afleiðinganna þrátt fyrir að eitthvað muni fara úrskeiðis. Ógnin er utanaðkomandi en ekki tilkomin vegna þess að einhverjir einstaklingar hafi gert mistök eins og að sinna ekki starfi sínu, fjárfesta óskynsamlega eða eyða um efni fram.

Það er hollt fyrir fólk að velja þessu fyrir sér því að margir sem eru sjálfstætt starfandi kenna sjálfum sér um þegar illa gengur í rekstri og áfella sig. Það er meiðandi og dregur úr orku og lausnamiðaðri hugsun og á sannarlega ekki við nú. Svo bændur, berið höfuðið hátt, þrátt fyrir ótta og ógn.“

Aukum tengslin

Kristín Linda ráðleggur fólki að auka tengsl sín á milli með því að

Enginn veit hvað framtíðin ber í skauti sér en það er samt næsta víst að við munum njóta áfram fegurðar náttúrunnar. Mynd / HKr.

Kristín Linda Jónsdóttir.

nota símann og aðra möguleika tækninnar til samskipta. „Ég hvet fólk til samskipta reglubundið

og mikið núna þegar fólk hittist minna. Gerið það að föstum lið í deginum að ræða við aðra um ástandið og eigin stöðu eins og hún er hverju sinni en ekki eftir á.

Hafið samband við hvert annað, speglið ykkur með öðrum, veljið að hafa samband við samherja í sömu búgrein, nágrenni, eða vini í sambærilegum vanda og hringjast á á kvöldin, spjallið opið um áhyggjur og vanda. Ekki hika, hringið strax í kvöld. Það dregur úr kvíða, einsemd og hörmungarhyggju og skapar samkennd sem er gulls ígildi.“

Styðjum við eigin liðan

„Svo er mikilvægt að styðja við eigin liðan með því að gefa sér tíma fyrir uppbyggjandi stundir alla daga til að vega upp á móti því neikvæða sem dregur niður fólk. Annars einfaldlega sígur

lundin niður og líðanin með. Til þess að ná því getur virkilega þurft að beita sig aga og setja inn í dagsskipulagið eins til tveggja klukkustunda andrými frá áhyggjum og vá.

Hlé frá raunveruleikanum, það með talið fréttamiðlum, til að hlúa að sér með lestri, tónlist, matargerð, skapandi áhugamálum, góðri bíómynd, fallegu og fyndnu myndefni eða jafnvel tölvuleik. Auðvitað tekst það kannski ekki alveg alla daga en reynum að ná því sem oftast.

Leggjum okkur fram við að taka eftir því jákvæða, fallega og skemmtilega í kringum okkur. Síðustu tvo klukkutímana fyrir svefn er gott að horfa á gamanmyndir, hlusta á tónlist, spjalla eða lesa góða bók í stað þess að festast yfir neikvæðum fréttum, áhyggjum af morgundeginum eða hörmunarhugsunum.“

Óvissuþol

„Nú er nauðugur einn kostur og hann er að þola við í óvissunni og ná að halda í skynseminna. Gæta skal þess að magna ekki upp eigin hugarvél með því að jórtra á áhyggjum sínum einn eða tvö innanbæjar heldur viðra þær við aðra og fá speglun á þær og ná þannig að upplifa samkennd.

Þegar áhyggjur eru yfirþyrmandi er líka gagnlegt að átta sig á hvernig hægt er að mæta deginum af æðrleysi. Að gera á hverjum degi það sem mögulegt er að gera, án þess að ganga fram af sér, og láta það eiga sig sem ekki er mögulegt þann daginn.

Líka getur hentað sumum að halda dagbók, og skrá hjá sér hvernig staðan er, hvaða vá er fyrir dyrum og hvað gert er þann daginn. Oftast verður slík skráning til þess að fólk nær að gleðjast yfir því sem þó gerðist gott og gefa sjálfu sér klapp á bakið þrátt fyrir að einhvers konar hörmungar séu í gangi. Skráningin er líka gagnasöfnun um ferlið sem hægt er að skoða til að átta sig betur á hvernig þetta er allt saman og taka sem skynsamlegastar ákvarðanir þó staðan sé þröng.

Innan bæjar er huggandi og styrkjandi að sambýlisfólk, hjón, pör og fjölskyldur snúi sér virkilega að hvert öðru og auki nánd og hlýju í daglegum samskiptum. Svo er lífsnauðsynlegt að sofa á nóttunni, sofa eftir klukku í sjö til átta klukkutíma, ekki síst þegar lífið er snúið og leita sér faglegra hjálpar ef á þarf að halda.

Enginn veit hvað framtíðin ber í skauti sér en það er samt næsta víst að við munum njóta áfram fegurðar náttúrunnar og fagna hrossagauknum þegar hann steypir sér fjórlega yfir hlöðuburstinni í vor,“ segir Kristín Linda Jónsdóttir. */VH*

Leiðbeiningar Mast til bænda og starfsfólks í matvælaiðnaði vegna COVID-19

Bændur og starfsfólk fyrir-tækja í matvælaframleiðslu hafa velt mörgum álitamálum fyrir sér síðustu daga vegna þróunar kórónuveirunnar. Matvælastofnun hefur uppfært upplýsingasíðu sína um COVID-19 og matvæli með algengum spurningum og svörum um uppskeru grænmetis og framleiðslu dýraafurða með

tilliti til veirunnar. Eftirfarandi texta er að finna á vef Mast.

Allir einstaklingar sem hafa greinst með veiruna sem veldur COVID-19 sjúkdómi, er skylt að fylgja leiðbeiningum um heima-einangrun á vef Embættis landlæknis og þeir sem úrskurðaðir hafa verið í sóttkví skulu fylgja leiðbeiningum um sóttkví á vef Embættis landlæknis.

Kúabændur sem hafa smitast, ættu að leita allra leiða til að fá afleysingu í mjaltir og önnur verk í fjósi. Bæði vegna þeirrar eigin heilsu, að þeir keyri sig ekki út og tefji fyrir bata, og að þeir dreifi ekki smiti í fjósinu þar sem annað fólk gæti átt eftir að starfa, ef þeir sjálfir verða alvarlega veikir. Ef óhjákvæmilegt er að sýktur einstaklingur starfi

við mjaltir þarf hann að gæta ýtrustu smitvarna og má ekki vera til staðar þegar mjólkinn er sótt. Sama gildir um einstakling í sóttkví.

Fólk sem hefur verið greint með veiruna sem veldur COVID-19 sjúkdómi, má ekki vinna við uppskeru grænmetis. Sama er að segja um fólk sem vinnur við tínslu og pökkun eggja.

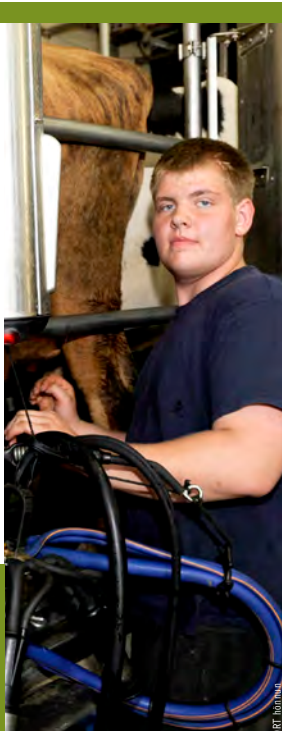
Fólk á sauðfjárbúum, nautgripabúum, svínabúum, alifuglabúum og hrossabúum sem hefur smitast ætti að leita allra leiða til að fá afleysingu.

Flutningabílstjórar sem sækja gripi til slátrunar þurfa að gæta ýtrustu smitvarna. Tíður handþvottur með sápuvatni er besta smitvörnin. Nánari upplýsingar á mast.is. */VH*

ER KROPPURINN Í LAGI?

Mörg búverk krefjast þess að bóndinn sé í líkamlega góðu formi. Hann verður að búa yfir styrk, lipurð og þoli til að mæta ólíkum verkefnum dagsins. Þess vegna er mikilvægt að halda sér í formi, gera reglulega æfingar og leggja áherslu á að styrkja alla vöðva líkamans.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á bondi.is

ER ÞITT BÚ ÖRUGGUR OG GÓÐUR VINNUSTAÐUR?

Komi upp COVID-19 smit við matvælaframleiðslu:

Þrif samkvæmt fyrirmælum landlæknis áður en framleiðsla má halda áfram

Komi upp COVID-19 smit við matvælaframleiðslu ber tafarlaust að senda starfsfólk í sóttkví og þrifa vinnustaðinn samkvæmt tilmælum landlæknis áður en starfsemi getur haldið áfram. Ólíklegt er að vírusinn berist með matvælum.

Ingibjörg Jónsdóttir, fagsviðsstjóri neytendaverndar hjá Matvælastofnun, segir að ef uppkomi smit á COVID-19 veirunni í matvælaframleiðslu beri viðkomandi og öllum samstarfsmönnum að fara í sóttkví.

„Landlæknir ákveður næstu skref og hvernig er brugðist er við. Fólk sem hefur greinst með COVID-19 eða er með nefrennsli, hósta eða hnerra má ekki vinna við að fram-

leiða mat eða bera fram matvæli. Þessi regla er skýr í reglugerð um hollustuhætti matvæla og samkvæmt henni skulu stjórnendur matvælafyrirtækja gera ráðstafanir til að tryggja að starfsmenn sem meðhöndli matvæli sé heilbrigð.“

Þrif samkvæmt fyrirmælum landlæknis

Ingibjörg segir að ef starfsmaður greinist með COVID-19 og ein-kenni komið fram eftir að hafa mætt til vinnu á hann og samstarfsfólk hans tafarlaust að fara í sóttkví samkvæmt tilmælum landlæknis.

„Einnig eiga að fara fram þrif á vinnustaðnum samkvæmt leið-

beiningum landlæknis áður en vinnsla hefst aftur með öðrum starfsmönnum eða þegar sóttkví lýkur.“

Vírusinn þarf hýsil

Samkvæmt því sem segir á heimasíðu Mast þurfa kórónavírusar hýsil, menn eða dýr, og geta því ekki fjölgað sér í mat. „Litlar líkur eru taldar á að vírusinn geti borist með matvælum. Smit með matvælum þyrfti í öllu falli að fela í sér mengun frá sýktum einstaklingi sem meðhöndlar matvæli með óhreinum höndum, eða með dropasmiti frá hósta eða hnerra.“

/VH

Landbúnaður og COVID-19:

Mörg mál í deiglunni hjá Bændasamtökunum

Fyrir tæpri viku síðan var sett á fót viðbragðsteymi Bændasamtakanna vegna kórónuveirufaraldursins. Teymið hefur fundað daglega í þessari viku og unnið að ýmsum málum sem tengjast landbúnaði, matvælaframleiðslu og búrekstri. Afleysingaþjónusta er í startholunum og samtökin eru í góðu samstarfi við stjórnvöld um úrlausn nokkurra mála. Sem dæmi er rætt um viðbrögð við afurðatjóni og vinnutapi, áhrif sóttkvíar á starfsemi bænda og matvælafyrirtækja, flutninga, fódur-, lyfja- og áburðarbirgðir og breyttar aðstæður á vinnumarkaði. Í síðustu viku hvöttu Bændasamtökin til þess að bændur takmörkuðu heimsóknir á sín bú vegna smithættu.

Afleysingaþjónusta

Búnaðarsamböndin og Bændasamtökin hafa tekið höndum saman um að koma á fót afleysingaþjónustu fyrir bændur ef veikindi vegna veirunnar hamla búrekstri. Á þriðjudag fór auglýsing í loftið þar sem óskað var eftir fólki til að sinna afleysingastörfum. Fókussinn er settur á einyrkja og minni bú en ekki stærri bú eða sérhæfðari störf. Þjónustan verður kynnt nánar þegar fjöldi afleysingafólks liggur fyrir. Þau sem geta lagt sitt af mörkum geta sent tölvupóst í netfangið afleysing@bondi.is. Guðbjörg Jónsdóttir, verk-efnastjóri hjá BÍ, heldur utan um afleysingaþjónustuna.

Afurðatjón og mögulegt vinnutap

Viðbragðsteymið byrjaði strax að undirbúa skráningu á mögulegu afurðatjóni og vinnutapi sem hlýst af COVID-19. BÍ eru í samskiptum við sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytið og vonir standa til þess að hægt verði að skrá miðlægt upplýsingar sem varða tjón. Ekkert er í hendi um mögulegar bætur en fyrst og fremst er lögð áhersla á skráningar á þessu stigi.

Starfsemi afurðastöðva og annarra matvælafyrirtækja

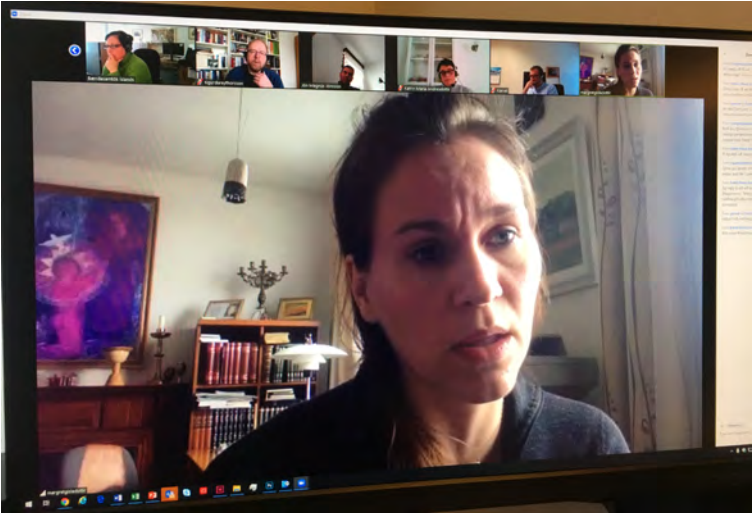
Margir hafa velt því fyrir sér hvað gerist þegar og ef starfsfólk afurðastöðva eða annarra matvælafyrirtækja veikist og hvort starfsemin lamist ef upp kemur viðtækt smit. Almennt virðast viðbragðsáætlanir fyrirtækja vel unnar og skýrar. Fjölmiörg fyrirtæki hafa hólfað starfsemi sína niður og æ fleiri starfsmenn, sem það geta, vinna heiman frá sér. Víða er heimsóknabann í fyrirtæki eða umferð utanaðkomandi aðila lágmarkuð.

Ráðunautar með ráð undir rífi hverju:

Tíukaffið er komið á netið!

Starfsfólk Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins er alvant að vinna í fjarvinnu og nota netið til fundahalda. Vegna kórónuveirunnar er búið að skipta fyrirtækinu upp og takmarka samgang starfsfólks.

Til að missa ekki niður kaffistofustemninguna í samkomubanni var brugðið á það ráð að færa tíukaffið hjá starfsmönnum RML yfir á samskiptaforritið Teams. Þar hittast starfsmenn

Viðbragðsteymi BÍ fundar daglega með fjarfundarbúnaði. Margrét Gísladóttir, framkvæmdastjóri Landssambands kúabænda, vinnur m.a. að því að koma upp skráningu á mögulegu afurðatjóni vegna COVID-19. Mynd / TB

Búnaðarsamböndin og Bændasamtökin hafa tekið höndum saman um að koma á fót afleysingaþjónustu fyrir bændur ef veikindi vegna veirunnar hamla búrekstri. Myndin er tekin á Voðmúlastöðum í A-Landeyjum. Mynd / TB

Vinnumarkaðsmál

Fyrirkomulag á vinnustöðum er víða með öðru sniði vegna veirunnar. Álitamál eru uppi um nokkur atriði sem varða kjaramál og önnur réttindi starfsfólks. BÍ hafa sett sig í samband við Vinnumálastofnun og helstu stéttarfélag til þess að tryggja hnökralausa starfsemi. Jafnframt er fylgt með frumvarpi félagsmálaráðherra um greiðslu hlutaatvinnuleysisbóta vegna lægra starfshlutfalls og frumvarpi um framlög ríkisins vegna launagreiðslna fyrirtækja til starfsmanna sem eru í sóttkví. BÍ leggja áherslu á að aðgerðir stjórnvalda í þessum efnum gagnist bændum eins og öðrum.

Fóðurbirgðir, áburður, sáðvara, lyf o.fl.

Stjórnvöld, Matvælastofnun í samvinnu við BÍ hafa kortlagt fóðurbirgðir í landinu og önnur aðföng sem koma með flugi og skipleiðis. Haft var samband við skipafélög sem fullyrða að engar breytingar

séu áætlaðar á skipaferðum. Upplýsingar frá fóðurfyrirtækjum, áburðarinnflytjendum og yfirvöldum benda til að það þurfi ekki að hafa áhyggjur á þessu stigi af skorti á aðföngum, s.s. á kjarnfóðri, dýralyfjum eða áburði.

Ferðaþjónustan verður fyrir högg

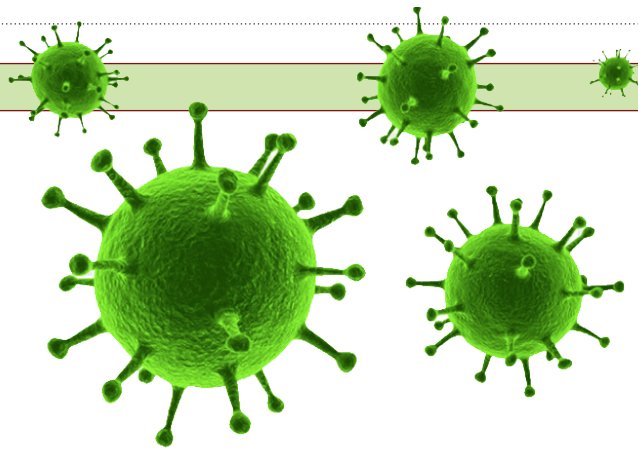
Í sumum greinum landbúnaðarins finna bændur strax harkalega fyrir áhrifum COVID-19. Þetta á sérstaklega við um ferðaþjónustubændur. Afbókanir á gistingu eru töluverðar og velta á veitingastöðum hefur minnkað. Það er dýrmætt að ferðamenn flytji bókanir sínar í stað þess að draga þær til baka. Áhersla verður lögð á að hvetja almenning til ferðalaga innanlands á komandi sumri.

Viðburðir bænda – aðalfundir og skemmtanir

Á bondi.is er yfirlit um aðalfundi félaga sem áætlaðir eru á næstu vikum. Allmargir hafa frestað

sögum eins og gert er á öllum göðum kaffistofum.

„Í morgun var slegið upp keppni um flottasta kaffibollann og upp kom hugmynd um að hafa nátt-fatakeppni í næsta kaffitíma. Jóna Þórunn á Suðurlandi er talin sig-urstrangleg í kaffibollakeppninni með Ford dráttarvélakaffibollanum,“ sagði í stuttri frétt á vef RML sem undirstrikar mikilvægi kaffitímans sem lyftir andanum og léttir lund.

fundum og í ljósi samkomubanns er búið að fella niður viðburði eins og árs hátíð Landssamtaka sauðfjárbænda og Landssambands kúabænda. Viðbragðsteymi BÍ hvetur bændur og aðra til að nota fjarfundabúnað eins og kostur er.

Hugum að andlegri og líkamlegri heilsu

Teymið hefur rætt mikilvægi þess að bændur og allt starfsfólk í landbúnaði hugi að andlegri og líkamlegri heilsu. Regluleg hreyfing er nauðsynleg og hætt er við að kvíði geri vart við sig hjá mörgum, ekki síst börnum. Í þessu samhengi er gott að minna á hjálparsíma Rauða krossins, 1717, og benda á fagfólk eins og sálfræðinga og lækna.

Vefsíða um COVID-19 á bondi.is

Miðlun upplýsinga er mikilvæg en Bændasamtökin mæla með því að bændur fylgist náið með upplýsingum um COVID-19 á vefjum almannavarna og landlæknis. Allar almenningar leiðbeiningar er að finna á vefnum covid.is. Á vef Bændasamtakanna, bondi.is, eru margs konar upplýsingar sem beinast að bændum og öðrum matvælaframleiðendum.

Snorri Sigurðsson, sem búsettur er í Kína, var í hlaðvarpsviðtali Bændablaðsins á dögunum þar sem hann fór yfir reynsluna af baráttunni við COVID-19 þar í landi. Viðtalið er aðgengilegt á bbl.

is en þar brýnir Snorri bændur að sýna mikla smitgát.

Reglulegir fundir um stöðu mála

Viðbragðsteymið fundar daglega en hlutirnir breytast dag frá degi. Höfuðáhersla er lögð á að gæta hagsmuna félagsmanna í þessu óvenjulega ástandi. BÍ er í beinum samskiptum við ráðuneyti landbúnaðarmála í tengslum við kórónuveirufárið.

Það er viðbúið að eftirspurn eftir framleiðsluvörum bænda breytist og það er mikilvægt að finna leiðir til að milda áhrifin af breyttum veruleika eins og hægt er. Efnahagsleg áhrif af COVID-19 eru enn sem komið er óljós en nauðsynlegt er að velta upp öllum mögulegum og ómögulegum sviðsmyndum.

Ábendingar eða óskir um að teymið ræði ákveðin mál eða setji á dagskrá má gjarnan senda í netfangið bondi@bondi.is. Almennum spurningum er varðar kórónuveiruna og landbúnað er svarað í gegnum sama netfang.

Viðbragðsteymi Bændasamtaka Íslands:

Gunnar Þorgeirsson, BÍ
Jón Magnús Jónsson, FK
Katrín María Andrésdóttir, SG
Margrét Gísladóttir, LK
Sigurður Eypórsson, BÍ
Sölvi Arnarsson, FFB
Tjörvi Bjarnason, BÍ

/TB

12 GÓÐ RÁÐ FYRIR FJARFUNDI

1. ÞJÓÐIÐ UPP Á PRUFUFUND FYRIR ÞÁ SEM ERU AÐ FJARFUNDA Í FÝRSTA SKIPTI

2. SKRÁIÐ YKKUR INN Á FUNDINN 10-15 MINÚTUM AÐUR EN HANN HEFST. NYTTIÐ TÍMANN TIL AÐ STILLA MYNDAVEL, HLJÓÐ O.S.FRV.

3. SETJIÐ SKYR HLUTVERK. VELJIÐ FUNDARSTJÓRA OG RITARA.

4. FORDISTI AÐ TAKA FJARFUNDI Í FUNDARSÖLUM TIL AÐ HAMARKA GÆÐI FUNDARINS SITJID HVER VIÐ SÍNA TÖLVU

5. TRYGGIÐ GOTT NETSAMBAND. STUNDUM ER AÐEIN LANLEGGI TENGING Í GEGNUM NETSNURU EN WIFI

6. NOTIÐ VÖNDUÐ HEYRNARTÖL SEM ÞIÐ HAFIÐ NOTAD AÐUR

7. NOTIÐ MYNDAVEL FYRIR PERSÓNULEGGI SAMSKIPTI. STILLIÐ HANA Í AUGHÆÐ.

8. HAFIÐ LJÓSGJAFNA FYRIR FRAMAN YKKUR OG FORDISTI BAKLYSINGU

9. NOTIÐ SPJALLÞRÁÐ FYRIR SPURNINGAR, STUTTAR ÁTHUGASEMDIR, NETSLÖÐIR O.S.FRV.

10. DEILIÐ SKJÁNUM YKKAR ÞEGAR ÞIÐ ERUÐ MEÐ KYNNINGAR, SVIÐIÐ SKJÖL Í VINSLU O.S.FRV.

11. RÉTTIÐ UPP HÖND ÞEGAR ÞIÐ VILJIÐ FA ÖRÐIÐ (EF ÞIÐ NOTIÐ MYNDAVEL)

12. SLÖKKVIÐ A HLJÓÐNEMA ÞEGAR AÐRIR FUNDARGESTIR TALA TIL ÞESS AÐ LAGMARKA TRUFLUN

12 SUCCESS FACTORS IN VIRTUAL MEETINGS: BY REMM-SE IS LICENSED UNDER CC-BY-ND 4.0 I DRAFT 10015

UMHVERFIS STOFNUN

TRAFIKVERKET
REMM - REFRESIA DIGITAL/MÖTEN I MYNDIGHETER REMM.SE

Íljósi aukinnar áherslu á fjarfundi hefur Umhverfisstofnun útbúið 12 góð ráð fyrir fjarfundi að sænskri fyrirmynd.

Þrátt fyrir að áhugi á þessu fundarformi sé að einhverju leyti sprottinn af áhyggjum um smithættu hafa fjarfundir einnig marga aðra góða kosti, m.a. að auka skilvirkni með því að lágmarka ferðatíma á milli funda ásamt því að minnka koltvioxíðslosun af völdum ferða.

Umhverfisstofnun hvetur alla til að styðjast við ráðin tólf um fjarfundi ásamt því að dreifa þeim að vild og stuðla þannig að vönduðum, afkastamiklum og umhverfisvænum fjarfundum.

Heimild: Umhverfisstofnun.

Bændablaðið

– Mál gagn bænda og landsbyggðar –

Bændablaðið kemur út 24 sinnum á ári. Því er dreift ókeypis á yfir 400 stöðum á landinu og á öll lögbýli landsins.

Lesendur geta einnig gerst áskrifendur að blaðinu og fengið það sent heim í pósti gegn greiðslu. Árgangurinn kostar þá kr. 10.900 með vsk. (innheimt í tvennu lagi). Ársáskrift fyrir eldri borgara og öryrkja kostar 5.450 með vsk.

Heimilisfang: Bændablaðið, Bændahöll við Hagatorg, 107 Reykjavík.
Sími: 563 0300 – **Fax:** 562 3058 – **Kt:** 631294–2279

Bændablaðið er í eigu Bændasamtaka Íslands.

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – **Sími:** 563 0339 – **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is – **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is – **Auglýsingastjóri:** Guðrún Hulda Pálsdóttir ghp@bondi.is – **Sími:** 563 0303 – **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is – **Vefur blaðsins:** www.bbl.is – Netfang blaðsins: (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Ágústa Kristín Bjarnadóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

25 ár að baki

Það er dálítið sérstakt að mitt í heimsfaraldri alvarlegs sjúkdóms skuli Bændablaðið standa á þeim tímamótum að eiga 25 ára afmæli. Eðli máls samkvæmt hafa hátíðahöld og lúðrablastur því orðið að víkja, líkt og fleiri merkisviðburðir sem slegið hefur verið á frest í þjóðfélaginu vegna COVID-19 faraldursins.

Bændablaðið kom fyrst út undir merkjum nýstofnaðra Bændasamtaka Íslands hinn 14. mars árið 1995. Síðan eru komin út 559 tölublöð og auk þess hafa verið gefin út 7 tölublöð af Tímariti Bændablaðsins sem gefið er út í tengslum við Búnaðarþing ár hvert.

Nafn Bændablaðsins á sér samt lengri forsoðu. Það var snemmsumars 1987 að nokkrir bændasynir á mölinni með Bjarna Harðarson í fararbroddi komu sér saman um að stofna til blaðaútgáfu fyrir bændur landsins. Blaðið var nefnt Bændablaðið en á bak við það stóð félagið Bændasynir hf. Blað þetta kom út í tæplega 8 ár og skapaði þegar best var 2–3 störf á ritstjórn sem fyrst var til húsa á Skúlagötu í Reykjavík. Það flutti síðar austur að bænum Einarshöfn á Eyrarbakka. Síðasta árið var blaðið gefið út af Jóni Danielssyni á Tannstöðum í Hrutafirði sem seldi Bændasamtökum Íslands nafnið í árslok 1994.

Árið 2007 var vef Bændablaðsins, bbl.is, hleypt af stokkunum. Árið 2014 var enn bætt um betur og ný endurhönnuð vefsíða tekin í gagnid sem er í stöðugri þróun.

Tímarits Bændablaðsins kom út í fyrsta skiptið við setningu Búnaðarþings þann 1. mars 2015 þegar Bændablaðið var nýbúið að eiga 20 ára afmæli. Síðan hefur það komið út á hverju ári í tengslum við Búnaðarþing eða ársfundi Bændasamtaka Íslands. Á árinu 2018 kom ritið reyndar út tvisvar og var seinna tölublaðið þess árs tileinkað landbúnaðarsýningu sem haldin var í Laugardalshöll í október 2018.

Í byrjun árs 2020 urðu þau tímamót að hleypt var af stokkunum hlaðvarpi Bændablaðsins sem nefnt hefur verið Hlaðan. Þar láta þáttastjórnendur úr ólíkum áttum ljós sitt skína og hægt er að hlusta á þá þætti þegar fólki hentar í gegnum tengil á vefsíðu Bændablaðsins bbl.is.

Markmið Bændasamtakanna með Bændablaðinu var í upphafi að gefa út blað sem skyldi sent út til allra bænda og vera upplýsandi um málefni stéttarinnar. Því var líka ætlað að kynna fyrir öðrum stefnu Bændasamtakanna og veita gagnlegar upplýsingar um stöðu landbúnaðarins. Eða eins og Jón Helgason, þáverandi formaður Búnaðarfélags Íslands, sagði í fyrsta leiðaranum þann 14. mars árið 1995.

„Með slíku kynningarstarfi sköpuðust auknir möguleikar á að hafa áhrif á umræðu um landbúnað og gera hana jákvæðari.“

Til að tryggja þetta markmið hafa efnistösk blaðsins verið með þeim hætti að ólíkir þjóðfélagshópar finni þar eitthvað við sitt hæfi. Til að staðreyna áhrifamátt blaðsins var á árinu 2012 ákveðið að blaðið tæki þátt í lestrarkönnun Capacent Gallup með stærstu prentmiðlum landsins. Þær kannanir hafa síðan ár eftir ár sýnt það svart á hvítu að markmið útgáfunnar hafa náðst býsna vel. Blaðið hefur náð til breiðs hóps lesenda bæði á höfuðborgarsvæðinu sem og um allt land. Samkvæmt könnunum Gallup hefur Bændablaðið verið öflugasti prentmiðillinn á landsbyggðinni árum saman og er í öðru sæti í heild á landsvísu. Auglýsendur hafa greinilega kunnað að meta þetta. Með liðstyrk þeirra hefur síðan tekist að skapa öflugan tekjugrunn sem tryggt hefur rekstur útgáfunnar. Fyrir þetta og mikla tryggð lesenda við blaðið, erum við öll sem vinnum að útgáfu Bændablaðsins, afar þakklát.

Hörður Kristjánsson

Samfélagshlutverk bænda aldrei mikilvægara

Gunnar Þorgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
gunnar@bondi.is

Við lifum í dag á sérstökum tímum, aldrei áður í sögu lýðveldisins hefur verið sett á samkomubann allrar þjóðarinnar. Ferðamönnum fækkar, veitingastaðir fá færri gesti, takmarkað aðgengi er að þjónustu og svo mætti lengi telja. Ekki er fyrirséð hversu lengi við þurfum að reka okkar samfélag við þessar takmarkanir.

Við bændur þurfum að standa vörð um fæðuöryggi þjóðarinnar eins og okkur er frekast unnt. Oft var þörf en nú er nauðsyn. Aldrei áður hefur hlutverk bænda verið mikilvægara í samfélagslegu tilliti. Nauðsynlegt er fyrir bændur landsins að huga að eigin heilbrigði og huga að nærsamfélaginu. En eins og Víðir Reynisson yfirlögregluþjónn sagði, þá erum við öll almannavarnir. Ég vil benda framleiðendum landbúnaðarafurða á vefsíðu Bændasamtakanna þar sem búið er að safna saman leiðbeiningum fyrir framleiðendum í samvinnu við Matvælastofnun um hvernig þeir skulu haga störfum sínum ef til sýkingar kemur.

Viðbragðsteymi og starfshópur vegna afleysingaþjónustu

Bændasamtökin settu saman tvo hópa strax í síðustu viku, sem annars vegar er viðbragðsteymi Bændasamtaka Íslands og starfshópur sem kanna á með afleysingaþjónustu í samvinnu við búnaðarsamböndin og Samtök ungra bænda en upplýsingar um þessa hópa má nálgast á vef Bændasamtakanna.

Á þessum tímum er nauðsynlegt að við sinnum okkar búum af alúð svo framleiðsla matvæla verði hnökralaus. Einnig vil ég skora á bændur að sinna nágrannagæslu í sínum sveitum og vera í góðu sambandi við nágretta þannig að einangrun verði ekki íþyngjandi fyrir samfélögin í heild sinni. Enn og aftur sannast að við sem þjóð verðum að standa vörð um eigin framleiðslu matvæla

og afurða svo við verðum sem sjálfbærust á þeim afurðum sem við neytum dags daglega. Íslenskt, já takk.

Starfsmenn Bændasamtakanna og framkvæmdastjórar búgreinafélaganna hafa komið að þessari vinnu sem einn maður og er ánægjulegt að sjá hversu samstiga fólk er til að leysa úr þeim málum sem koma inn til okkar frá félagsmönnum og fyrirtækjum bænda. Bændasamtökin miðla upplýsingum til ráðuneytis landbúnaðarmála en þar höfum við átt mjög gott samstarf. Vil ég hvetja félagsmenn til að hafa samband ef einhverjar spurningar vakna þar sem við erum hér fyrir ykkur, ykkur til stuðnings.

Staðan er nokkuð góð varðandi fóduröflun og áburðarmál

Hugað hefur verið að öryggi um fóduröflun og áburðarmál fyrir vorið, staðan er nokkuð góð til næstu 2 til 3 mánaða. Allar þessar upplýsingar hafa verið sendar til atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins.

Nauðsynlegt er fyrir bændur að halda vel utan um á komandi vikum skrá um fjölda daga þar sem starfsmenn og eða framleiðendur eru í sóttkví og eins hvort að framleiðendur verði fyrir afurðatjóni vegna veirusmits. Leiðbeiningar um það verður settar á vef Bændasamtakanna og bið ég félagsmenn að fylgjast með á þeirri síðu um framvindu mála og þar munum við setja inn nýjustu upplýsingar hverju sinni.

Mikil fagmennska hjá stjórnvöldum

Ég vil þakka framvarðarsveit stjórnvalda sem hefur komið fram af mikilli fagmennsku og byggt sínar ákvarðanir á ráðleggingum fagfólks. Við sem þjóð verðum að treysta þeim fyrir næstu skrefum þótt sumar ákvarðanir geti verið sársaukafullar. Ég tel að við getum staðið þennan storm af okkur með samheldni og samstöðu.

Lítum björtum augum á framtíðina og treystum innlenda framleiðslu og veljum íslenskt.

ÍSLAND ER LAND ÞITT

Þingvellir í vetrarskrúða. Hér má sjá útsýnið frá Háknu við Almannagjá til norðnorðausturs yfir Þingvelli laugardaginn 14. mars síðastliðinn. Fjallahringurinn í baksýn er frá vinstri, Lágafell, Skjaldbreiður (nafnið Skjaldbreið er af Árnastofnun líka talið fullgilt), Tindaskagi og Hrafnabjörg. Fátt er lengur í þessum myndfleti sem minnir á Hótel Valhöll sem stóð rétt við bílastæðið hægra megin á myndinni, en hótelið brann til grunna þann 11. júlí 2009.

Mynd / Hörður Kristjánsson

Búfræðinemar frá Hvanneyri í fjárhúsum að Hríshóli í Eyjafirði. Búfræðinemarnir fréttu af Guðna í Eyjafirðinum og stefndu honum að Hríshóli. Þar ávarpaði hann unga fólkið og brýndi það til dáða og sagði það hafa verk að vinna.

Mynd / Guðjón Ragnar Jónasson.

Búfræðinemar frá Hvanneyri á ferð um Norðurland:

Komu við á þrettán bæjum

Fyrstu helgina í mars voru búfræðinemar frá Hvanneyri á ferð um Norðurland. Hópurinn lagði upp frá Hvanneyri og hafði fyrstu viðdvöl í Hrítafirði en að lokum voru eyfirskir bændur sóttir heim. Nemarnir gerðu sem sagt víðreist, komu við á þrettán bæjum og geri aðrir betur á einni helgi.

Meðal annars var komið við í fjárhúsum að Hríshóli þaðan sem myndin hér að ofan

er tekin. Bændurnir á bænum tóku vel á móti hópnun og ekki skemmdi að veðrið var gott og Eyjafjörðurinn skartaði sínu fegursta. Þessa helgi flutti Guðni Ágústsson ræðu á Kaffi kú í Eyjafjarðarsveit auk þess sem Guðjón Ragnar Jónasson, annar höfundur bókarinnar Kindasögur, las upp.

Búfræðinemarnir fréttu af Guðna í Eyjafirðinum og stefndu honum að Hríshóli.

Þar ávarpaði hann unga fólkið og brýndi það til dáða og sagði það hafa verk að vinna. Verkefnin væru ærin þegar kæmi að því að tryggja framtíð íslenskra sveita. Guðni sagði líka sögur frá námsárum sínum á Hvanneyri og ræddi við nemendurna. Að endingu gaf bókaforlagið Sæmundur á Selfossi búfræðinemunum Kindasögurnar sem kveðjugjöf.

/GRJ

Það snjóar drjúgt fyrir vestan

Mikið vetrarríki hefur verið norðanlands í vetur og ekki hefur það verið síðra á Vestfjörðum.

Snjóað hefur nær látlaust með stuttum hléum frá því í óveðrinu fyrir jólin á norðanverðum Vestfjörðum og er jafnvel hörðustu Vestfirðingum farið að þykja nóg um. Mikil snjóalög eru á svæðinu og víða snjóflóðahætta eftir síðasta áhlaupið nú í vikubyrjun. Þurfti þá að rýma hús á Ísafirði, Flateyri og á Patreksfirði vegna snjóflóðahættunnar.

Þessar myndir tók Haukur Már Harðarson á Suðureyri í gær af snjónum á eyrinni, en víða eru hús að verða komin í kaf. Bændur í Botni í Súgandafirði hafa jafnvel enn betur fengið að finna fyrir snjónum og eru öll hús þar meira og minna á kafi.

/HKr.

MÆLT AF MUNNI FRAM

246

Þau leidu mistök urðu við gerð síðasta vísnaþáttar að eitt orð misritaðist í hinni snjöllu vísu Guðmundar Sigurðssonar, sem hann orti í stórafmæli Andrésar í Síðumúla. Við þetta eina misritaða orð, þá missti vísan sinn snjalla boðskap, og verður hún því endurbirt hér:

*Þótt lífið bæti tug og tug
við tímann sem það gaf okkur,
hefjum glös og hugarflug,
á hinnum rennur af okkur.*

Þar sem sögusviðið er í Borgarfirði, þá skal þar áfram róið á vísnameið. Þættinum barst bréf frá **Guðna Ágústssyni** þar sem hann greinir á gamansaman hátt frá aðventusamkomu sem haldin var í Hríflusalnum á Bifröst. **Sr. Brynhildur Óladóttir** embættaði sem venja er til á slíku kvöldi. Hún fékk Guðna til að flytja smá hugvekju, en einnig karlakórinn **Söngbræður** til af flytja tónverk tengd adventunni. Verulega teygðist á þeim tíma sem Guðna var ætlaður þetta kvöld, og mun hann hafa farið ögn víðar um söguvöllinn sem hans er háttur, og sagan hermir, að oftar hafi hann nefnt **Jónas frá Hríflu** en sjálfan **Jesú Krist**. Hófleg þátttaka var meðal almennra sóknarbarna, en vel sótt af Söngbræðrum. Meðal söngmanna syngur hagyrðingur forkunnarsnjall, **Jón Jens Kristjánsson** fyrrum bóndi á Ytri Hjarðardal í Öndarfirði, en nú búsettur í Borgarnesi. Jón Jens dró saman það helsta frá þessu adventukvöldi í því meistaraverki sem eftir fer:

*Hátíðarblær og helgur friður
hér var leiddur á jörðu niður
um það bil er fólk ók í hlað.
Komið að rækja kristna skyldu
komust þó fleiri að en vildu.
Húsfyllir varla heitir það.*

*Presturinn hafði þar veg og vanda
vitnaði um kærleik heilags anda
liðug í máli og laus við fálam.
Sætlegur höfgi seig á alla
er Söngbræður gengu upp á palla
og fluttu á táknmáli fyrsta sál.*

*Á gulladaríslensku Guðni ræddi
með gamanorðum hann lýðinn fræddi
flutti sitt mál af mestu list.
Dró þar að vísu sama seiminn
og sagði þá hafa frelsað heiminn
Hríflu-Jónas og Jesú Krist.*

*Veit ég að stundin vakið hefur
velþóknun hjá þeim sem lífið gefur
fráleitt þó væri fjölmenn þar.
Hjá Honum sem forsjón hefur milda
hausatalan mun ekki gilda
heldur sá andi sem yfir var.*

Að heimili okkar **Petru** er jafnan haldin á Góu kvöldsamvera hvar á borðum er saltað hrossakjöt komið frá **Kolbeini og Söllu í Bólstaðarhlíð**. Nokkrar tafir urðu á samveru þessari vegna einlægrar ótíðar, og súrnaði geð sumra gesta nokkuð af þeim sökum. **Pétur lækni** **Pétursson** lét húsráðendur vel vita af þeim ræfildómi okkar:

*Ómur skála í eyrum klingir,
æði löng er þessi bið,
en eflaust bráðum Árni hringir
afboðunarsímtalið.*

Einhver örlítil misskilningur var á ferð, og afboðin ekki náð eyrum læknisins, og mætti hann að Húsum með lið sitt. Við höfðum farið af bæ og læst húsum, enda búið formlega að afboða veisluna:

*Gerast hljóð vor gamanmál,
gleði enginn spyr um.
Kveikir harm og krenkir sál
að koma að læstum dyrum.*

Við þriðju tilraun tókst loksins að ná öllum gestum til kvöldverðar, enda veðurútlit bærilegt. **Pétur** var þó ekki bjartsýnn:

*Þokar blíða þessa dags
þunga úr huga mínum,
en skyldi Árni leita lags
og læsa húsum sínum?*

Umsjón:
Árni Geirhjörtur Jónsson
kotabyggd1@gmail.com

FRÉTTIR

Halla Eiríksdóttir, sauðfjárbóndi á Hákonarstöðum á Jökuldal, var kjörin í stjórn Bændasamtaka Íslands á nýliðnu Búnaðarþingi. Mynd / HKr.

Halla Eiríksdóttir er ný í stjórn BÍ:

„Breytingastjórn?“

Halla Eiríksdóttir, sauðfjárbóndi á Hákonarstöðum á Jökuldal, var kosin í stjórn Bændasamtaka Íslands á nýafstöðnu Búnaðarþingi. Hún hefur sterkar skoðanir á því hvernig stjórn BÍ á að starfa og segist líta á hana sem breytingastjórn.

„Ég og maðurinn minn, Sigvaldi H. Ragnarsson, rekum sauðfjárbú á Hákonarstöðum á Jökuldal með tæplega 600 ám auk þess sem ég er menntaður hjúkrunarfræðingur og starfa við stjórnunarstörf við Heilbrigðisstofnunina á Egilsstöðum í 30 ár.“

Nauðsynlegt að taka óþægilegar ákvarðanir

Halla segist líta svo á að nýkosin stjórn BÍ sé breytingastjórn. „Ég tel að okkar hlutverk sé að hafa áhrif á hvernig Bændasamtökunum sé stjórnað þannig að það náist samheldni innan stéttarinnar og hvernig samtök bænda geta unnið úr sínum styrkleikum sameiginlega.

Í mínum huga er það svo, að annaðhvort tekst okkur þetta á næstu tveimur árum eða þá er hætta á að Bændasamtökin liðist í sundur.

Halla segir að því miður sé fjárhagsstaða samtakanna ekki góð en að sem stjórnandi heilbrigðisstofnunar þekki hún niðurskurð og hvernig á að taka óþægilegar ákvarðanir til að nýta fjármagnið sem best.

„Ef það er eitthvað sem ég er ekki hrædd við það er það að taka óþægilega ákvarðanir ef það er nauðsynlegt. Við þurfum einnig að byggja upp traust aðildarfélaga sambandsins þannig að það vilji allir vera með og taka þátt í starfinu og byggja Bændasamtök Íslands upp að nýju.“

Ekki bara fegurð og rómatík

Halla er fædd í Reykjavík en flutti í Gunnarsholt sex ára gömul en Páll Sveinsson, fyrrverandi landgræðslustjóri, var fósturfaðir hennar. „Ég hef því stundum sagt að ég sé alin upp af Landgræðslu ríkisins. Þar kynntist ég ákveðnum hliðum ríkisrekstri og ríkisbúskap. Föðurætt mín er frá Fossi á Síðu og ég var mörg sumur þar í sveit.

Ég fór í nám til Reykjavíkur og kunni ekki vel við mig þar sem einstæð móðir og í vaktavinnu og tók mig upp og flutti á Egilsstaði 1989. Um síðustu aldamót kynntist ég manninum mínum sem er ættaður frá Hákonarstöðum á Jökuldal og giftist honum eiginlega til fjár, þar að segja vegna kindanna.

Halla hefur lengi haft sterkar skoðanir á landbúnaði og telur að ýmsu þurfi að breyta til að lifga upp á mannlífið til sveita. „Sveitirnar eru ekki bara rómatík og fegurð því þær eiga sér líka sínar dökku hliðar sem ekki sjást alltaf á yfirborðinu en ég hef kynnst sem heilbrigðisstarfsmaður.“

Margt hægt að bæta

„Eftir að ég tók þátt í búskapnum óx áhugi minn á félagsmálum bænda og sá fljótlega kosti þess að tölvuvæðast og innleiða nýjungar. Það er svo margt sem við bændur getum gert til að auka gæði landbúnaðar og um leið eigin lífsgæði. Ég spurði því mér reyndari mann um það hvernig ég kæmist á Búnaðarþing og eftir það fór ég að sækja bændafundi og hafa mig í frammi og segja mínar skoðanir.“

Halla hefur setið í stjórn Búnaðarsambands Austurlands í nær áratug og var formaður 2015 til 2017. Nýliðið Búnaðarþing er þar þriðja sem Halla hefur setið og að þessu sinni ákvað hún að gefa sig fram til stjórnarsetu og náði kjöri.

„Á fyrsta þingi var ég að átta mig á hlutunum. Á þingi númer tvö fór ég að móta mér skoðanir og samfærðist um að framgangurinn væri kolrangur og nánast fátánleg staða að æðsta þing bændastéttarinnar væri nær einungis að fjalla um ályktanir frá aðildarfélögum BÍ. Mér fannst þá fremur lítið innlegg koma frá stjórn BÍ og þá skapast jafnvel sú staða að verið er að fjalla um minniháttar mál og á meðan mikilvægari mál eru ekki á dagskrá. Í mínum huga er þetta röng aðferðafræði sem þarf að breyta. Ég bauð mig því fram til stjórnar í þriðja sinn sem ég sótti Búnaðarþing og náði kjöri,“ segir Halla Eiríksdóttir, sauðfjárbóndi og stjórnarmaður í Bændasamtökum Íslands. /VH

Hermann Ingi Gunnarsson er nýr í stjórn BÍ:

Mikilvægt að sameina bændur í eitt félag

Hermann Ingi Gunnarsson, nautgripabóndi í Klauf í Eyjafjarðasveit, er nýr í stjórn Bændasamtaka Íslands. Hann telur mikilvægt að bændur þétti raðirnar og standi saman að málefnum stéttarinnar og landbúnaðar í landinu.

„Ég er fæddur og uppalinn á Svertingsstöðum. Ég kom að Klauf sem ungur vinnumaður og þar kynntist ég konunni minni, Ingibjörgu Leifsdóttur, og ílengdist og hef ekki farið héðan síðan.“

Tækifæri til að breikka stjórnina

Hermann segist lengi hafa haft áhuga á félagsmálum og unnið að þeim meðfram búskap.

„Ég er í sveitarstjórn og nefndum sem tengjast þeim. Það var svo sem ekki á langtímaplaninu að komast í stjórn Bændasamtakanna en svona geta málin þróast. Þegar ég frétti að fyrri stjórnarmenn ætluðu ekki að bjóða sig fram til endurkjörs sá ég fram á tækifæri á að breikka stjórnina og fá inn fulltrúa kúabænda og ákvað að bjóða mig fram.“

Að sögn Hermanns hafði hann áður lýst því yfir að hann væri til í að sitja í stjórn BÍ og að hann hafi boðið sig fram að þessu sinni og fengið kosningu.

Kýr og korn

„Við tókum við búinu fyrir sjö árum

Hermann Ingi Gunnarsson, nautgripabóndi í Klauf í Eyjafjarðasveit, í ræðustól á Búnaðarþingi 2020. Mynd / HKr.

og erum með 60 kýr og eitthvað af kálfum í uppeldi. Auk þess sem við ræktun þó nokkuð af korni, hveiti og rúg og ræktunin hefur gengið vel. Hveitiræktunin gaf vel af sér í fyrri og þeir sem sem unnu úr því kjarnfóður fyrir okkur sögðu að það væri með því besta hveiti sem þeir höfðu séð hvað rúmþyngd varðar.“

Þurfum að þetta raðirnar

„Verkefnin fyrir nýja stjórn BÍ eru ærið mörg en í mínum huga er það

mikilvægasta að sameina bændur í eitt sterkt, vel fjármagnað og vel starfhæft félag sem nær kröftum sínum aftur.

Önnur mál sem brenna á okkur eru kjör bænda, tollamálin, sala afurða, nýsköpun og menntun svo eitthvað sé nefnt. Allt skiptir þetta máli en til að byrja með þurfum við að þetta raðirnar og ákveða hvert við stefnum,“ segir Hermann Ingi Gunnarsson, bóndi í Klauf og nýr stjórnarmaður Bændasamtaka Íslands. /VH

Oddný Steina Valsdóttir er ný í stjórn Bændasamtaka Íslands:

Búgreinarnar þurfa að standa betur saman

Oddný Steina Valsdóttir á að baki mikla reynslu þegar kemur að félagsmálum sauðfjárbænda. Hún sat í stjórn Landssamtaka sauðfjárbænda frá 2012 til 2019 og var formaður samtakanna í tvö ár. Hún segir helsta verkefni nýrrar stjórnar BÍ vera að sameina krafta búgreinafálaganna til að vinna að sameiginlegum málum þeirra.

„Ástæðan fyrir því að ég gaf kost á mér í stjórn Bændasamtakanna núna er fyrst og fremst vegna utan- aðkomandi beiðna um að gera það og að sjálfsögðu einnig áhugi á mál- efnum bænda. Að fara inn í stjórn Bændasamtakanna var sannarlega ekki eitthvað sem ég stefndi að en mér er alls ekki saman um hvernig landbúnaðurinn þróast og geti ég lagt þar lóð á vogarskálur þá er það mér kært.“

Samvinna og sjálfstæði

„Helsta málið sem blasir við að þurfi að ná utan um er að sameina bændur undir merki Bændasamtakanna. Sjálf hef ég þá sýn að Bændasamtökin þurfi að tengja búgreinafélögin betur saman og láta þeim líða sem hluta af öflugum samtökum en á sama tíma geti búgreinarnar haft ákveðið sjálfstæði um sín stefnumál. Á sama hátt standi allar búgreinar með öflugum hætti að sameiginlegum samtökum og styðji við starf þeirra. Við þurfum að nýta samlegðaráhrifin og sameina kraftana. Bændur sem frumframleiðendur matvæla hafa brýnt erindi við samfélagið, það

Oddný Steina Valsdóttir, bóndi og nýkjörinn stjórnarmaður í Bændasamtökum Íslands. Mynd / HKr.

dylst engum þessa dagana. Það er því mikilvægt að bændur alls staðar á landinu, hvers konar búskap sem þeir stunda, finni sig innan heildar- samtaka bænda. Þannig geta bændur og landbúnaðurinn eflst og náð að gera sig betur gildandi í umræðunni.

Bóndi í Butru

„Ég og maðurinn minn, Ágúst Jensson, erum bændur að Butru í Fljótshlíð og búum þar ásamt þremur börnum. Við erum með um 500 fjár, erum í nautaeldi auk þess

sem Ágúst vinnur við smíðar hluta úr ári.“

Oddný er fædd og uppalin í Úthlíð í Skaftártungu og er Skaftfellingur í föðurætt en Þing- og Eyfirðingur í móðurætt. Hún flutti í Fljótshlíð og hóf búskap þegar hún og maður hennar tóku við rekstri á Butru árið 2004.

Hún sat í stjórn Landssamtaka sauðfjárbænda frá 2012 til 2019 og var formaður samtakanna tvö síðustu árin og hún var í hópi stofnenda Ungra bænda og í fyrstu stjórn þeirra. /VH

Bændablaðið

Samkvæmt útgáfuplani á næsta Bændablað að koma út 2. apríl. Hugsanlega kann einhver röskun að verða á því vegna COVID-19 faraldursins, en það verður þá nánar kynnt á vefsíðu Bændablaðsins bbl.is

Langesbyggð og Vopnafjarðarhreppur:
Sækja um styrk til að kanna gerð nokkurra vindmyllugarða

— Hugmyndir um að nýta orku frá vindmyllunum til að framleiða grænt ammóníak

Langesbyggð hefur í samvinnu við Vopnafjarðarhrepp og verkfræðistofuna Eflu ehf. og fleiri ákveðið að sækja um styrk til að láta rannsaka möguleika á kostum og göllum fimm vindmyllugarða í Langesbyggð og einum í Vopnafirði.

Þessar umsóknir eru liður í mögulegri uppbyggingu atvinnutækifæra í Finnafirði í framtíðinni. Eins og kunnugt er eru rannsóknir og viðurðing um uppbyggingu hafnar og atvinnuþróunarsvæðis verið í gangi um nokkurra ára skeið.

Markmiðið með þessum umsóknum er í stuttu máli að komast að því hvort og þá hve mikil orkuframleiðsla gæti átt sér stað á svæðinu. Þegar og ef jákvæðar niðurstöður fást úr slíkri rannsókn verður farið á stað með ítarlega kynningu á þeim hugmyndum sem fýsilegar verða taldar þá meðal landeigenda, íbúa og öðrum hagsmunum- og fagaðilum. Við þessara athuganir verður tekið tillit til náttúrufars s.s. fugla- og dýralífs, áhrifa sem þessar framkvæmdir hefðu á flug o.s.frv. Ekki síst verður horft til viðhorfa almennings og afstöðu hlutaðeigandi eigenda þeirra jarða sem málið varðar.

Hugmynd um að nýta orkuna til að framleiða grænt ammóníak

Ef af verður, eru hugmyndir um að nýta orku sem frá vindmyllunum fæst til að framleiða grænt ammóníak. Í greinargerð með umsóknum segir meðal annars að í ýmsum markaðslegum greiningum fyrir Finna fjörð hafi komið fram að mikilvægt sé að flutningaskip geti tekið grænt ammóníak sem eldsneyti á hafnarsvæðinu. Ammóníak er sá vetnisberi sem er með þéttustu sameind vetnis (NH₃) og telur Alþjóðasiglingamálastofnunin (IMO) að grænt ammóníak komi sterkt inn sem eldsneyti fyrir skip eftir 2030. Framleiðendur stórra skipavéla munu hefja sölu véla sem nýta ammóníak sem eldsneyti innan 1–2 ára.

Líka framleitt vetni og súrefni með rafgreiningu á vatni

Til framleiðslu græns ammóníaks þarf vetni sem kæmi úr rafgreiningarferli á vatni. Við slíka greiningu verður til mikið af súrefni af háum gæðum, sem færi í fiskeldi á landi. Það er ein meginástæðan fyrir því að þörf verður fyrir raforku frá endurnýjanlegum orkugjöfum í Finnafirði.

Vindorkan kemur hér sterk inn og má jafnvel ætla að töluverður hluti raforkunnar sem notuð verður í rafgreiningu vatns í Finnafirði, muni ekki berast eftir sameiginlegu flutningskerfi raforku á Íslandi, heldur geti verið um sjálfstætt kerfi að ræða. Það er m.a. vegna þess að rafgreinar geta framleitt vetni, án þess að vera með fulla vinnslugetu.

Skoða svæði fyrir um 200 vindmyllur

Þannig má horfa til þess möguleika að frá Finnafirði verði íslensk raforka í framtíðinni flutt út í formi efnaorku eða nýtt á íslenskan togarafloata. Þessi áform eru í takt við áform Þróunarfélags Finna fjardar að þróa svæðið sem miðstöð fyrirtækja sem sinna nýrri og vaxandi starfsemi sem byggir á hringrásarhagkerfislegri

hugsun og sjálfbærni. Þau svæði sem sótt er um að skoðuð verði og er áætlað eða mögulegt umfang hvers um sig eru á Bakkaheiði, Langesströnd, Viðvíkurheiði, Brekknaheiði og Sauðaneshálsi. Samtals eru þau svæði sem horft er til 212 ferkílómetrar að stærð og áætlanir gera ráð fyrir að alls verði á svæðinu 200 vindmyllur, flestar, eða 70, á Brekknaheiði og fæstar á Sauðaneshálsi, eða 30 talsins.

/MÞÞ

Hugmyndin gengur út að að reisa allt að 200 vindorkustöðvar.

KRAFTBLANDA

Inniheldur Effekt Midi Island steinefnablöndu

KRAFTBLANDA-30

- 30% fiskimjöl
- Óerfðabreytt hráefni
- Lífrænt selen

KRAFTBLANDA-15

- 15% fiskimjöl
- Óerfðabreytt hráefni
- Lífrænt selen

Bústólpi

HJARTAÐ Í
ÍSLENSKUM LANDBÚNAÐI

Bústólpi ehf - fóður og áburður • Oddeyrartanga • 600 Akureyri
bustolpi@bustolpi.is • Sími 460 3350 • www.bustolpi.is

FRÉTTIR

Landsmót hestamanna og Flughátíðin á Hellu í sömu vikunni í júlí:

Gestir geta bæði glaðst yfir flugvélum og fljúgandi skeiði

— Allt verður gert til að mótshaldið heppnist vel, segir Ágúst Sigurðsson sveitarstjóri

Ágúst Sigurðsson sveitarstjóri Rangárþings ytra segir unnið að krafti að undirbúningi Landsmóts hestamanna 2020 sem fram fer á Hellu dagana 6. til 12. júlí. Þar haldi menn enn fast við upphaflega áætlun í þeirri von að veirusjúkdómurinn COVID-19 setji þar ekki strik í reikninginn.

„Það er samt effitt að segja til um hvað verður en menn halda sig við óbreytta áætlun varðandi mótshaldið þar til annað kemur í ljós.“

Ágúst segir að þetta sé í sjötta sinn frá 1986 sem Landsmót hestamanna verður haldið á Hellu. Þar sé búið að byggja upp fyrirtaks aðstöðu auk þess sem á Hellu er nú mjög góð gistiaðstaða og með Stracta hótél rétt við hliðina á mótssvæðinu. Síðan er mótssvæðið sjálft á Rangárbökkum með stórt tjaldsvæði, sem að öllu jöfnu er nýtt fyrir ferðamenn, en tjaldsvæðið er rekið af einkaaðilum. Í samningi sveitarfélagsins við rekstaraðila tjaldsvæðis er það frátekið fyrir mótsgesti á meðan landsmótið stendur yfir.

„Munum gera allt sem í okkar valdi stendur til að mótshaldið heppnist vel“

„Við munum gera allt sem í okkar valdi stendur til að mótshaldið heppnist vel og lánun í þetta okkar besta fólk. Það hefur alltaf verið góð aðsókn að mótinu á Hellu og fjölsóttasta mótið var að mig minnir 2008 þegar gestir voru um 14.500. Menn eru höflega bjartsýnir með aðsókn í sumar enda stöðugt meiri samkeppni við aðra mannfagnaði en áður var. Menn eru samt að búast við 8–10 þúsund gestum.“

Miklar líkur á góðu veðri

– Nú vilja sumir tengja mótshald á

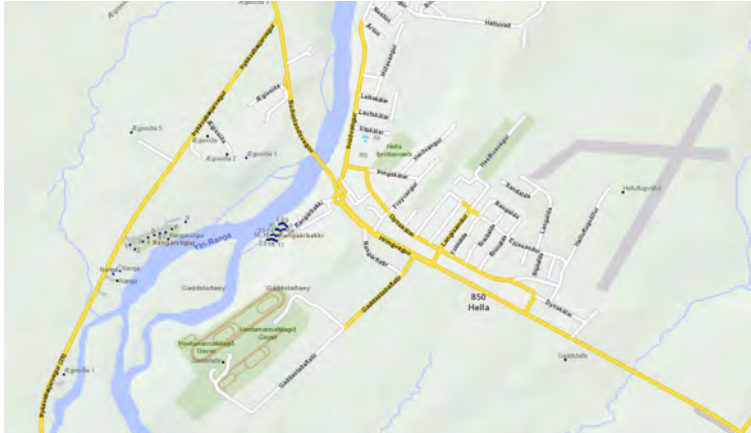

Ágúst Sigurðsson, sveitarstjóri í Rangárþingi ytra, ásamt tengdadóttur sinni, Hönnu Rún Ingibergsdóttur, á Rangárbökkum við Hellu síðasta sumar. Hún situr hryssuna ísrúnu frá Kirkjubæ.

Hellu við rok og rigningu, er það ekki tóm vitleysa?

„Ef menn skoða sögu mótshalds á Hellu, þá hefur oftast verið sól og blíða. Sumir muna þó meira eftir rigningunni. Hér var t.d. einmuna blíða á landsmóti 1994 og 2004. Ef menn skoða veðurmælingar á Hellu þá skorum við frekar hátt hvað

varðar hita og blíðu. Þá er ekki verra að mótið nú er um viku seinna á sumrinu en áður og líkurnar því mun meiri á að hreppa gott veður. Annars erum við mjög bjartsýn á að vel takist til. Enda er gríðarlega mikið líf í hestamennsku á þessu svæði og bæði mjög margir áhugamenn og atvinnumenn í hestamennsku sem

Afstöðumynd af Hellu. Sunnan þjóðveggar eru Gaddstaðaflatir og svæði Landsmóts hestamanna 2020, en norðan þjóðveggar er flugvöllurinn og mótssvæði Flughátíðarinnar Allt sem flýgur.

búa hér og starfa. Jarðvegurinn fyrir svona mót er því mjög góður.“

Tvö stórmót á sama tíma

„Reyndar er líka lítill flugvöllur við Hellu sem er afar vinsæll af áhugaflugfólki. Það vill svo til að sömu vikuna og Landsmót hestamanna fer fram á Hellu dagana 6.–12. júlí í sumar fer þar líka fram hin árlega flughátíð „Allt sem flýgur“. Hún stendur yfir dagana 10.–12. júlí. Það er eins konar árshátíð flugáhugafólks á Íslandi. Það er Flugmálafélag Íslands sem stendur fyrir þeirri hátíð. Það verður því margt um manninn þessa daga á Hellu og glaðst bæði yfir flugvélum og fljúgandi skeiði og allt fullt af fólki bæði ofan og neðan þjóðveggar,“ segir Ágúst.

Flughátíðin allt sem flýgur

Flughátíðin „Allt sem flýgur“ hefur vaxið með hverju ári og nú er það svo að hátíðin er talin

ómissandi hluti af sumrinu hjá mörgum, að því er segir í kynningu Flugmálafélags Íslands. – „Allt sem flýgur er í loftinu og félagsskapurinn frábær.“

A hátíðinni gefst tækifæri á að kynnast fluginu með einstökum hætti. Svæðið er ein samfelld flugsýning frá föstudegi til sunnudags þar sem hægt er að skoða vélarnar og fylgjast með við flugbrautina. Alls konar loftför verða á svæðinu og leika listir sínar. Það verða vélar í lofti og fólk á ferli alla helgina.

Hápunktur krakkanna er karamellukastið á laugardeginum [11. júlí] þar sem sælgæti verður látið rigna yfir svæðið. Fjölskyldan mætir svo í grillveislu um kvöldið og fullorðnir bregða sér síðan á ekta íslenska kvöldvöku í flugskýlinu á Hellu síðar um kvöldið. Auk þessa verður á svæðinu fjölbreytt flugtengd skemmtun svo sem flugdrekar, flugvélar til þess að skoða, litli flugturninn, o.fl.

/HKr.

„Íslensk lopapeysa“ verður vernduð

– Um stóran áfanga að ræða, segir formaður Handprjónasambandsins

Matvælastofnun hefur samþykkt umsókn Handprjónasambands Íslands um að heitið „Íslensk lopapeysa“ verði skráð sem verndað afurðarheiti, með vísan til uppruna.

Lög sem tóku gildi á Íslandi árið 2015 heimila slíka skráningu, en áður hefur aðeins afurðarheitið „Íslenskt lambakjöt“ verið skráð

sem verndað en það var gert í janúar 2018.

Samkvæmt afurðarlýsingunni er hverjum þeim sem framleiðir lopapeysu í samræmi við afurðarlýsinguna heimilt að nota heitið „Íslensk lopapeysa“ (Icelandic Lopapeysa) og nota opinbert auðkennismerki samkvæmt reglugerð um skráningu afurðaheita.

Ull af íslensku fé og handprjónað á Íslandi

Helstu skilyrðin fyrir slíkri skráningu eru eftirfarandi:

1. Ullin sem notuð er í handprjónaðar íslenskar lopapeysur skal vera klippt af íslensku sauðfé
2. Í peysuna skal notuð nýll (ull sem ekki er endurninn)
3. Peysan skal vera prjónuð úr lopa, s.s. plötulopa, Léttlopa, Álafosslopa o.s.frv.
4. Peysan skal hafa hringprjónað berustykki með munsturformum og/ eða munsturbekkjum frá herða- eða axlalínu að hálsmáli
5. Peysan skal vera handprjónuð á Íslandi
6. Peysan skal vera prjónuð í hring án sauma (samsetningar)
7. Peysan skal vera opin eða heil

Skráð afurðaheiti sem vísa til uppruna njóta verndar gegn eftirtöldum atriðum:

1. Beinni eða óbeinni notkun í viðskiptum með afurð sem fellur ekki undir skráninguna, að svo miklu leyti sem sú afurð er sambærileg við þá afurð sem skráð er undir sama heiti eða ef notkun heitisins færir sér í nyt orðspor hins verndaða heitis, þ.m.t. þar sem afurð er notuð sem hræfni.

Íslenskar lopapeysan hefur verið skráð sem verndað afurðarheiti með vísan til uppruna og geta framleiðendur merkt vörur sínar með slíku merki.

Mynd / Handprjónasamband Íslands

innri eða ytri umbúðum, í kynningarefni eða skjölum sem fylgja viðkomandi afurð og notkun umbúða sem geta gefið villandi mynd af uppruna hennar.

4. Hvers konar öðru athæfi sem villt getur um fyrir almenningi hvað raunverulegan uppruna varðar.

Ferðamenn geta treyst vörum

Þuríður Einarsdóttir, formaður Handprjónasambands Íslands (HÍ), segir að allt frá stofnun hafi HÍ kynnt vörur sínar – einkum lopapeysurnar sem framleiddar eru af félagsmönnum – sem íslenskar vörur úr íslensku hræfni. „Það að fá vottun um uppruna lopapeysunnar og geta merkt peysurnar með tilheyrandi merki er stór áfangi sem ber að fagna. Nú geta okkar viðskiptavinir, sem að stórum hluta eru erlendir ferðamenn, treyst því að peysurnar séu raunverulega íslenskar. Áður höfðu þeir aðeins okkar orð fyrir því.

Handprjónasambandið þakkar Ásdísí Jóelsdóttur, sem er lektor við Menntavísindasvið Háskóla Íslands, veitta aðstoð og öllum þeim fjölmörgu prjónahópum víðs vegar um landið samstarfið við að ná þessum mikilvæga áfanga.“ /smh

Prjónasoftshell og Hettupeysa

- Þægilegur, mjúkur prjónajakki með hettu
- Tveir hliðarvasar og brjóstvasi með rennilás.
- Tveir vasar að innanverðu

Stærðir: XS-2XL

Verð kr. 7.900,-

- Hentug og þægileg peysa með endurskrini
- Stroff við úlnlið og í mitti
- Þrír hliðarvasar, einn með rennilás

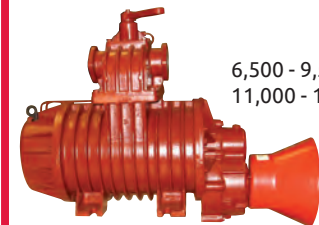
Stærðir: S-2XL

Verð kr. 8.790,-

KH Vinnufót • Nethyl 2a • 110 Reykjavík • Sími: 577 1000 • info@khvinnufot.is • www.khvinnufot.is

Lely Center Ísland

JUROP HAUGSUGUDÆLUR

6,500 - 9,500
11,000 - 13,500 lítra

HAUGSUGUHLUTIR VARAHLUTIR

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

VIÐBRÖGÐ VEGNA COVID-19

Bændasamtök Íslands:
Mæla með takmörkuðum
heimsóknnum á bú

Í ljósi aðstæðna í landinu vegna Covid-19 veirunnar hvetja Bændasamtökin sína félagsmenn til þess að fylgjast náið með þróun mála og kynna sér allar tiltækar upplýsingar um kórónuveiruna og áhrif hennar á starfsemi bænda. Bændasamtökin mæla með því að heimsóknir á bú og samgangur á milli fólks sé í algjöru lágmarki.

Nýtum fjarfundabúnað, tölvupóst og síma í samskiptum eins og hægt er. Þessar ráðstafanir eru til að sporna við veirusmiti á milli manna og tryggja hnökralausa búvöruframleiðslu.

Fylgjast náið með þróun mála

Bændasamtök Íslands hafa fylgst náið með þróun mála vegna kórónuveirunnar sem nú herjar á landann og alla heimsbyggðina. Matvælastofnun hefur gefið út mikilvægar leiðbeiningar til bænda og annarra matvælaframleiðenda um það hvernig bregðast skuli við og lágmarka áhættu af völdum veirunnar.

Ríkislögreglustjóri hefur lýst yfir neyðarstigi almannavarna í samráði við sóttvarnalækni og Embætti landlæknis vegna Covid-19. Samkomubann og niðurfelling skólahalds í framhalds- og háskólum í næstu viku mun hafa mikil áhrif á daglegt líf og störf fólks.

Tryggjum hnökralausa
búvöruframleiðslu

Ekki er hætt á að fólk smitist með því að neyta matar og ekkert bendir

til þess að kórónuveiran berist með matvælum s a m k v æ m t álit Matvæla-öryggisstofnunar Evrópu (EFSA). Covid-19 er ekki matarborinn sjúkdómur en þeir sem eru í einangrun ættu þó ekki að útbúa mat fyrir aðra að ráðum landlæknis.

Samkvæmt upplýsingum sem Matvælastofnun hefur gefið út er ekki aðrir þar að störfum líka. Mælt er með að einstaklingar á sauðfjár-, nautgripa-, svína-, alifugla- og hrossabúum sem hafa smitast leiti allra leiða til að fá afleysingu. Ef óhjákvæmilegt er að sýktur einstaklingur sinni störfum á slíkum búum þarf hann að gæta ýtrustu smitvarna og fylgja leiðbeiningum um heimaeinangrun á vef Embættis landlæknis.

Viðbragðshópur bænda

Bændasamtökin hafa fundað með sínum aðildarfélögum og sett á fót viðbragðshóp sem hefur m.a. það hlutverk að samhæfa aðgerðir bænda, vera í samskiptum við stjórnvöld, koma á afleysingaþjónustu og miðla upplýsingum til bænda og almennings um það sem varðar landbúnað.

MALONE

Írskar
heyttætlur

10% afsláttur af fyrstu vélunum

Vinnslubreidd 5,7 metrar
kr. 1.590.000.- án vsk
Kr. 1.431.000.- án vsk m/afslætti

Vinnslubreidd 8,4 metrar
kr. 2.180.000.- án vsk
kr. 1.962.000.- án vsk m/afslætti

Búvís

Sími 465 1332 - www.buvís.is

2014

Framfarirverðing

2015

Framfarirverðing

2017

Framfarirverðing

2018

Framfarirverðing

HERAÐSPRENT

Líf

ABURÐUR

Líf í tún og akra í vor

Gerðu verðsamanburð og fáðu
tilboð hjá söluráðgjafa í síma 540 1100
eða á netfanginu lifland@lifland.is

LIFLAND

Sala og ráðgjöf Sími 540 1100	www.lifland.is lifland@lifland.is	Reykjavík Lyngháls	Akureyri Óseyri	Borgarnes Borgarbraut	Blönduós Efstubraut	Hvolsvöllur Ormsvöllur
----------------------------------	--	-----------------------	--------------------	--------------------------	------------------------	---------------------------

Petta flytur sig ekki sjálft!

(Atvinnubílar á langtímaleigu koma hreyfingu á hlutina)

Verð frá:
63.900 kr. á mán án vsk.
Verð með vsk. frá: 79.236 kr. á mánuði.

Innitalið í langtímaleigu:

☒ Tryggingar og gjöld

☒ Dekk og dekkjaskipti

☒ Þjónustuskoðanir

☒ Hefðbundið viðhald

SIXT

sixtlangtímaleiga.is

Sixt langtímaleiga einfaldar reksturinn
Kynntu þér kosti langtímaleigu á sixtlangtímaleiga.is eða hafðu samband við viðskiptastjóra Sixt í síma 540 2222 eða á vidskiptastjori@sixt.is

FRÉTTIR

Elsa Ingjaldsdóttir og Steingrímur Jónsson, starfsmenn Landstólpa, við vörubretti bóndans á Núpstúni í Hrunamannahreppi, sem hann fékk sent heim að fjósi með ýmsum rekstrarvörum fyrir búið. Hann hitti þau ekki, heldur kom og losaði brettið eftir að þau voru farin. Mynd / MMHH

„Frí“ heimsending vegna COVID-19

Landstólpi og Vélaal hafa farið í sérstakar aðgerðir vegna COVID-19 veirunnar og bjóða bændum nú fría heimsendingu á vörum frá sér. „Þetta er okkar framlag vegna ástandsins og okkar leið til að þjónusta bændur, við erum jú öll saman í þessu verkefni. Viðtökurnar hafa verið frábærar og bændur kunna greinilega vel að meta snertilaus viðskipti, sem eru mjög mikilvæg um þessar stundir,“ segir Elsa Ingjaldsdóttir, gæðastjóri

hjá Landstólpa í Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Boðið er upp á fría heimkeyrslu á öllum rekstrarvörum ef keypt er fyrir 30 þúsund krónur eða meira. „Að sjálfsögðu hafa bændur áhyggjur af stöðunni og fjölmörg dæmi eru um að þeir hafi lokað búum sínum fyrir gestum og gangandi. Við megum alls ekki við að þeir veikist, það þarf jú að halda áfram að fôðra skepnurnar og huga að velferð þeirra,“ bætir Elsa við. /MHH

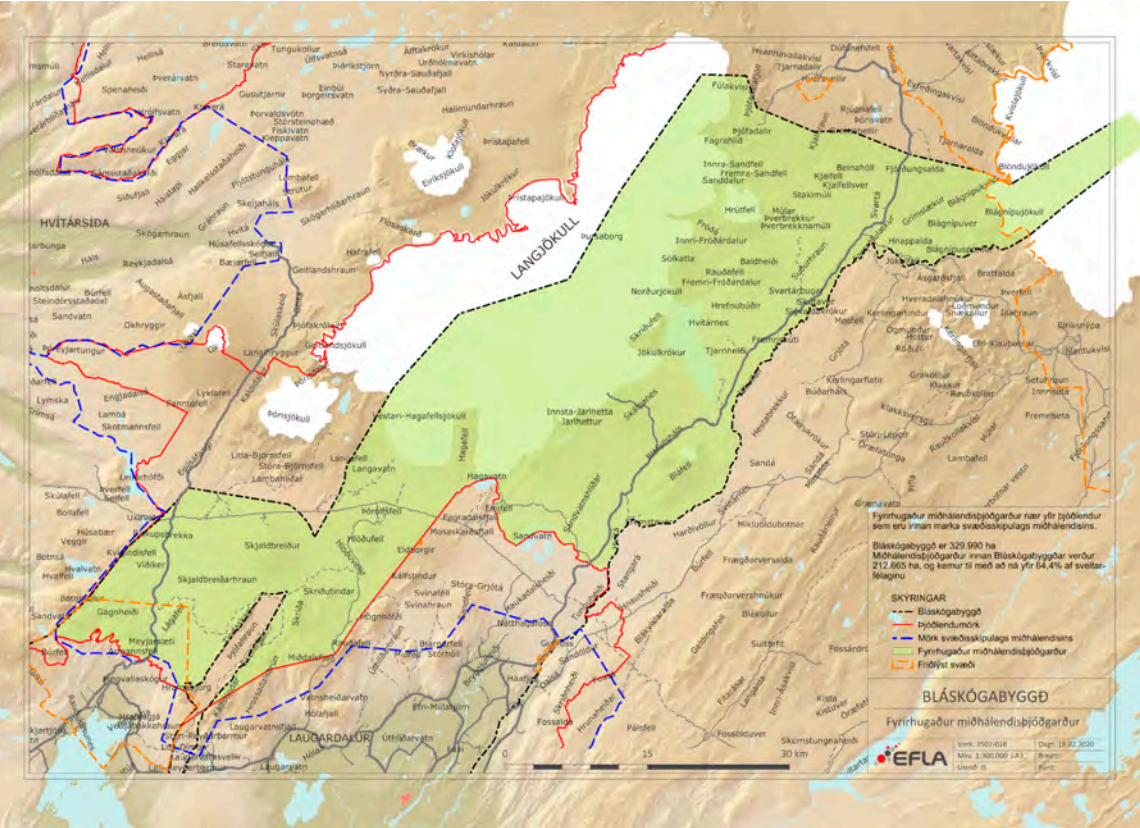

Hulda Brynjólfssdóttir á baðstofuloftinu sínu þar sem hún er með verslun og þar eru líka haldin prjónakvöld sem hafa slegið í gegn. Mynd / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Uppspuni í Ásahreppi: Prjónakvöldin hafa slegið í gegn

Hulda Brynjólfssdóttir hjá Uppspuna í Ásahreppi hefur staðið fyrir prjónakvöldum þriðja fimmtudagskvöld í mánuði yfir vetrartímann, sem hafa slegið í gegn. Kvöldin eru haldin á baðstofuloftinu hjá henni í húsnæðinu þar sem hún vinnur úr íslensku ullinni með sínu starfsfólki. „Það hefur verið prýðilega mætt á þessi prjónakvöld og þótt loftið sé lítið þá komast ansi margir þar fyrir. Það hefur reyndar verið ótrúlega oft það eða appelsínugul veðurviðvörðun þessi fimmtudagskvöld í vetur en það hefur samt ekki dottið niður prjónakvöld út af veðri. Það hafa þá bara verið örlítið færri sem komast. Næsta prjónakvöld er einmitt 19.

mars og þá verður kannski eitthvað gert í tilefni tveggja ára afmælis baðstofuloftsins,“ segir Hulda. Á loftinu er líka verslun, sem er smá í sniðum, en þar er Hulda fyrst og fremst með garnið sitt til sölu og fleira áhugavert, sem tengist kindum eða prjónaskap. „Ég er svo heppin með ættingja og vini að þar leynast ótal margir handlagirnir aðilar sem búa til heima hjá sér vörur sem eru í miklum gæðum og einstakar á margan hátt. Þetta get ég boðið til kaups á loftinu hjá okkur. Verslunin er opin frá 09.00 til 16.00 alla virka daga og 11 til 16.00 á laugardögum og er öllum opin sem vilja koma við og skoða eða versla,“ segir Hulda enn fremur. /MHH

Fyrirhugaður þjóðgarður í Bláskógabyggð mun ná yfir meirihluta sveitarfélagsins og er töluverð andstaða við þau áform á meðal íbúa og sveitarstjórnarmanna.

Bláskógabyggð og nýr Miðhálandisþjóðgarður: Garðurinn nær yfir 64,4% af sveitarfélaginu

Bláskógabyggð hefur látið útbúa kort fyrir sig þar sem sést mjög vel hvar fyrirhugaður þjóðgarður á miðhálandi Íslands mun ná yfir sveitarfélagið. Eins og kemur fram á kortinu, sem var unnið af Verkfræðistofunni Eflu, mun garðurinn ná yfir 64,4% af sveitarfélaginu. Töluverð andstaða er á meðal sveitarstjórn og íbúa í Bláskógabyggð um stofnun Miðhálandisþjóðgarðs, fólk vill allavega fá miklu meira samráð frá stjórnvöldum um málið. /MHH

Langur, erfiður og kostnaðarsamur vetur enn ekki að baki: Þyrstir í vorið en temmilega spenntur fyrir því sem þá kemur í ljós

– segir Agnar Þór Magnússon, hrossaræktandi á Garðshorni í Hörgársveit

„Auðvitað þyrstir mann í vorið eftir langan og ofboðslega þreytandi vetur, en er samt temmilega spenntur fyrir því sem þá væntanlega kemur í ljós,“ segir Agnar Þór Magnússon, bóndi og hrossaræktandi á Garðshorni á Þelamörk í Hörgársveit. Snjómokstur heimreiða hefur verið óvenju mikill og kostnaðarsamur nú í vetur, eða frá því óveðrið gekk yfir landið í desember. Þá gerir hann ráð fyrir að girðingar verði meira og minna ónýtar þegar þær koma undan snjó og eins óttist menn mjög hvernig tún komi undan vetri. Heimreið að Garðshorni er nokkuð löng, vel yfir 700 metrar, og segir Agnar Þór að frá því í desember hafi hann notað um eða yfir 2000 lítra af olíu í mokstur hennar. Nánast hvern dag hefur heimreiðin verið mokuð og allt upp í þrisvar sinnum á dag, að morgni, um miðjan dag og aftur síðdegis. Agnar telur að sloppið hafi til með mokstur í 7–8 daga síðustu 4 mánuði. Börn þurfi að komast í og úr skóla og þá hafi þau hjónin, hann og Birna

Tryggvadóttir, sem reka hrossabú á Garðshorni, haft fólk í vinnu sem þarf að komast til og frá.

Langþreyttir á ástandinu

„Þetta hefur verið gríðarlega mikil vinna og það eru fleiri en ég orðnir langþreyttir á þessu ástandi. Þetta hefur verið óvenjulegur vetur og erfiður. Því miður sér ekki fyrir endann á honum, spáin næstu tvær vikur er nú ekki til að hrópa húrra fyrir. Þetta er því ekki búið,“ segir hann. Kostnaður við mokstur heimreiða í sveitarfélaginu lendir á hverju og einu býli og hefur eflaust sjaldan verið meiri. Búið á Garðshorni hefur verið vel yfir 400 þúsund krónum í snjómokstur síðustu fjóra mánuði. Agnar Þór segir að vissulega horfi menn til vorsins og að veður verði skaplegur. „Það verður auðvitað mjög gott að fá frið fyrir endalausum snjómokstri, en samt er staðan þannig að maður er temmilega spenntur fyrir því sem í ljós kemur þegar snjóa leysir,“ segir hann. Síðast sást í girðingar á svæðinu í kringum óveðrið í desember og þá blöstu brotnir staurar við. Síðan hafa girðingar verið á kafi en búast má við að umtalsvert tjón verði á girðingum eftir að þær hafa legið í kafi í snjó um langt skeið.

Má gera ráð fyrir kali

„Bændur eru ekki síður hræddir um að ástand túna verði ekki sem best þegar þau koma undan snjó. Það var þegar komið frost þegar óveðrið í desember kom og má gera ráð fyrir að tún hafi legið undir klaka um langa hríð. Fátt bendir nú til annars en að við munum þurfa að takast á við afleiðingar kals í túnnum þegar vorar. Það hefur einnig í för með sér aukakostnað, t.d. við jarðvinnu og fleira, en á auðvitað eftir að koma í ljós hvert umfangið verður,“ segir Agnar Þór. /MPP

Snjómokstur heimreiða hefur verið óvenju mikill og kostnaðarsamur nú í vetur. Heimreiðin að Garðshorni í Hörgársveit er góðir 700 metrar og hefur nánast þurft að moka alla daga frá því óveðrið gekk yfir í desember. Stundum þrisvar á dag. Um 2.000 lítrar af olíu hafa farið í moksturinn, kostnaðurinn er yfir 400 þúsund krónur. Mynd / Agnar Þór Magnússon

Bændablaðið

á bbl.is og líka á [Facebook](https://www.facebook.com/bbl.is)

Áslaug Alda stýrir seyruverkefni sex sveitarfélaga á Suðurlandi

Áslaug Alda Þórarinsdóttir hefur verið ráðin verkefnisstjóri seyruverkefnisins svokallaða, sem sex sveitarfélög í Árnessýslu, auk Ásahrepps í Rangárvallasýslu standa að.

Áslaug Alda er frá Spóastöðum í Bláskógabyggð og bý þar núna með sambýlismanni sínum, Ingva Rafni Óskarssyni, og sonum þeirra, þeim Aroni Gauta og

Elvari Andra, sem eru fjögurra ára. Helstu verkefni Áslaugar Öldu verða að halda utan um verkefnið í heild sinni, koma upplýsingum til fasteignaeigenda ef illa gengur að losa rotþróna hjá viðkomandi, taka við ábendingum og öllu því sem betur má fara í tengslum við tæmingu, sinna fræðslu og koma almennum og sértækum upplýsingum til eigenda rotþróa. Þá er

hluti starfsins að sjá um skráningu í gagnagrunn enda er mikilvægt að allar upplýsingar séu tiltækar þegar á þarf að halda svo þjónustan verði góð og hnökralaus. Sveitarfélögin, sem standa að verkefninu eru Bláskógabyggð, Hrunamannahreppur, Skeiða- og Gnúpverjahreppur, Grímsnes og Grafningshreppur, Flóahreppur og Ásahreppur.

„Nýja starfið leggst mjög vel í mig og er mín helsta starfsstöð á Borg í Grímsnesi þar sem tekið hefur verið mjög vel á móti mér og liður mér strax mjög vel þar. Ég mun samt koma til með að vera á flakkinu og er nú þegar búin að fara og heimsækja allar skrifstofur sveitarfélaganna, sem eru í verkefninu,“ segir Áslaug Alda.

/MHH

Áslaug Alda, sem stýrir seyruverkefninu, en tilgangur verkefnisins er að standa sameiginlega að söfnun og meðhöndlun á seyr, sem er síðan notuð til uppgræðslu á hálendinu.

Thelma Theodórsdóttir, nýr hóteltjóri Fosshótel í Reykjavík.

Mynd / Sigurjón Ragnar

Fosshótel í Reykjavík: Thelma er nýr hóteltjóri

Nýr hóteltjóri, Thelma Theodórsdóttir, hefur verið ráðin á Fosshótel Reykjavík, sem er stærsta hótél landsins með alls 320 herbergi auk fullkominni funda- og ráðstefnuaðstöðu.

Einnig rekur hótelið Björgarðinn og hinn rómaða veitingastað Haust Restaurant. Hótelið er hluti af Íslandshótelum sem er stærsta hótélkeðja landsins.

Thelma hefur starfað hjá Íslandshótelum frá árinu 2015 þegar hún kom að opnun Fosshótel Reykjavík og gegndi þar stöðu aðstoðarhóteltjóra til ársins 2018. Þar kom hún einnig að rekstri Haust Restaurant og Björgarðinum.

Thelma tók í framhaldi við sem hóteltjóri á Hótel Reykjavík Centrum í mars 2018 ásamt rekstri á veitingastöðunum Uppsölum og Fjalakettinum.

Thelma hefur setið í fagnefndum Íslandshótel og komið að stefnumótun og innleiðingum ferla hjá hótélkeðjunni. Að auki starfar Thelma sem kennari í hóteltjórnum og veitingahúsarekstri við Opna háskólann í Reykjavík í samstarfi við César Ritz háskólann í Sviss.

/MHH

Stranddagur í Flóahreppi

Sveitarstjórn Flóahrepps hefur samþykkt fjárframlag til þess að skipuleggja stranddag.

Mun framlagið renna til vinnuskóla og starfsmanna sveitarfélagsins til þess að skipuleggja viðburðinn, ásamt þeim íbúum sem vilja taka þátt í verkefninu í júní næstkomandi. Taka þarf tillit til sjávarfalla og verður tímasetning nánar ákveðin þegar nær dregur. Á deginum verður allt rusl á viðkomandi svæði hreinsað. /MHH

VÖNDUÐ VERKFÆRI FÁST Í SINDRA

TILBOÐ

VERKFÆRASKÁPUR 320 VERKFÆRI

7 skúffur
1/4", 3/8" og 1/2" topplykasett
Fastir lyklar, sexkantar, skrúfjárn,
djúpir toppar, höggskrúfjárn,
öfuguggasett, slaghamar,
splittatangir, tangir, bitar og fl.

vnr IBTGT-32010

208.699 m/vsk

Fullt verð 245.529

TOPTUL®

TILBOÐ

VERKFÆRASETT 1/4" & 1/2" 96 STK

1/4" toppar, E-toppar, hjöruliður,
skrall og bitahaldarar.
1/2" toppar, torx E-toppar og
fleira.

vnr IBTGCAI9601

23.081 m/vsk

Fullt verð 30.775

TOPTUL®

TILBOÐ

TOPPASETT 1/4" 3/8" 1/2" 200 STK

Alhliða topplykasett
1/4" sexk. toppar 4-14mm
3/8" sexk. toppar 10-19mm
1/2" sexk. toppar 10-32mm

vnr KKW1037

17.484 m/vsk

Fullt verð 26.899

KRAFTWERK

TILBOÐ

VERKFÆRASETT 150 HLUTA 1/4" & 1/2"

Toppar: 4 - 32mm
Toppar djúpir: 6 - 22mm
E-Toppar: E4 - E20
Framlengingar: 2", 4", 5" og 10"
Kertatoppar 16 og 21mm
Fastir lyklar: 6 - 24mm

vnr IBTGCAI150R

33.450 m/vsk

Fullt verð 47.785

TOPTUL®

TILBOÐ

RAFMAGNSKEFLI

14 metrar
Með veggfestingu
230 V
3 X 1,5mm

vnr TRIQ3315D

9.175 m/vsk

Fullt verð 12.234

BIG RED

TILBOÐ

VERKFÆRASETT 216 HLUTA 1/4", 3/8" OG 1/2"

Toppar: 4 - 32mm
Toppar djúpir: 4 - 22mm
E-toppar: E4 - E24
Framlengingar 2", 4", 5", 6" og 10"
Fastir lyklar: 8 - 22mm

vnr IBTGCAI216R

32.133 m/vsk

Fullt verð 42.845

TOPTUL®

TILBOÐ

SNITTAPPA OG BAKKASETT

vnr IBTJGA4001

7.242 m/vsk

Fullt verð 10.346

TOPTUL®

TILBOÐ

SKRÚFSTYKKI 6"

vnr IBTDJACO106

19.900 m/vsk

Fullt verð 32.519

TOPTUL®

TILBOÐ

VATNSPIPUTÖNG 150MM

vnr 8701150SB

3.976 m/vsk

Fullt verð 4.970

KNIPEX

VATNSPIPUTÖNG 180MM

vnr 8701180SB

4.145 m/vsk

Fullt verð 5.181

VATNSPIPUTÖNG 250MM

vnr 8701250SB

4.448 m/vsk

Fullt verð 5.560

TILBOÐ

VÉLAGÁLGI 2T

Samanbrjótanlegur 2 tonna
vélagálgi.
2.000 Kg
Low Profile - Quick lift
Hægt að snúa 360°

vnr T32002CE

39.900 m/vsk

Fullt verð 61.816

BIG RED

www.sindri.is / sími 575 0000

Skútuvogi 1 - Reykjavík | Víðarhöfða 6 - Reykjavík | Bæjarhrauni 12 - Hafnarfjörður | Bolafæti 1 - Reykjanesbæ

SINDRI

FRÉTTIR

Hornstrandastofa verður til húsa við Silfurgötu 1 á Ísafirði en stefnt er að því að opna eigi síðar en 1. júní næstkomandi.

Hornstrandastofa verður opnuð í vor

Fyrsta skrefið í að koma gestastofu Hornstranda á laggirnar var tekið á dögunum þegar undirritaður var leigusamningur milli Umhverfisstofnunar og Björnsbúðar ehf. um leigu á sýningar- og móttökurými fyrir gestastofuna.

Hornstrandastofa verður staðsett í hjarta Ísafjarðarbæjar, að Silfurgötu 1, og er stefnt að því að opna gestamóttöku og litla sýningu strax í vor, eigi síðar en 1. júní. Þar með flyst

starfsemi Umhverfisstofnunar á Ísafirði þangað.

Vænta þeir sem að Hornstrandastofu standa að heimsókn þangað verði fastur liður í skipulagi þeirra sem hyggjast heimsækja friðlandið, þar sem landverðir geta aðstoðað gesti við ferðaskipulagningu og eins veitt upplýsingar um aðstæður og nauðsynlegan útbúnað. Jafnframt að sýningin verði fræðandi og áhuga-verð fyrir þá sem láta það nægja að koma í gestastofuna. /MPB

Blönduósflugvöllur: Endurbætur verði gerðar

Áætlaður kostnaður við endurbætur á Blönduósflugvelli svo hann uppfylli kröfur um lágmarksbúnað er á bilinu 5–7 milljónir króna.

Það helsta sem þarf að gera er að setja upp GPS aðflugsbúnað/stýringu og endurnýja eða stilla svokölluð PAPI-brautarljós, til að auðvelda aðflug og landingu á

vellinum. Bygðaráð Blönduós-bæjar ítrekaði mikilvægi flugvallarins á fundi á dögunum og skoraði á samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið að veita í verkefnið sjö milljónum króna til að unnt verði að uppfylla kröfur um lágmarksbúnað sem allra fyrst. /MPB

Nýtt sveitarfélag á Austurlandi: Kosið milli 6 nafna

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið hefur staðfest Samþykkt um stjórn sameinaðs sveitarfélags Borgarfjarðarhrepps, Djúpavogshrepps, Fljótshálsá og Seyðisfjarðarkaupstaðar nr. 190/2020 og hefur hún verið birt á vef Stjórnartíðinda.

Þá hefur fyrirtækjaskrá Skattisins gefið út kennitölu sveitarfélagsins sem því er formlega orðið til, en tekur til starfa eftir sveitarstjórnarkosningar 18. apríl næstkomandi og fær í kjölfarið nafn.

Nafnanefnd hefur lagt til að íbúar fái tækifæri til að greiða atkvæði um heiti á sveitarfélaginu. Nöfnin sem kosið verður um í sveitarstjórnarkosningum sem fram fara 18. apríl næstkomandi eru Austurþing, Austurþinghá, Múlabyggð, Múlaþing og Múlaþinghá. Jafnframt er boðið upp á nafnið Drekaþing, þó svo

að örnefnanefnd hafi lagst gegn því. Kosning um heiti sveitarfélagsins er leiðbeinandi fyrir nýja sveitarstjórn sem tekur endanlega ákvörðun um heiti þess. /MPB

Viðbyggingin við Grunnskóla Húnaþings vestra verður 1.200 fermetrar að stærð, vinna við fyrsta áfanga er hafin en stefnt er að því að ljúka verkinu öllu haustið 2023. Mynd / VA arkitektar

Grunnskóli Húnaþings vestra: Hafist handa við að reisa 1.200 fermetra viðbyggingu

Fyrsta skóflustunga að viðbyggingu við Grunnskóla Húnaþings vestra var tekin fyrir í þessum mánuði. Í nýrri viðbyggingu verður Tónlistarskóli Húnaþings vestra einnig til húsa.

Undirbúningur vegna byggingarinnar hefur staðið um skeið eða frá því byggðaráð skipaði starfshóp árið 2017 sem falið var að meta þarfir skólans í húsnæðismálum. Bygginganefnd hefur starfað frá því í byrjun árs 2018 við undirbúning viðbyggingarinnar. Gengið var til samninga við VA arkitekta vegna hönnunar en ýmsar áskoranir þurfti að takast á við vegna nýju byggingarinnar, en þær sneru m.a. að rýmisþörf tónlistarskóla, legu byggingarinnar, aðgengi á milli skóla

Sigurður Ágústsson, skólastjóri Grunnskóla Húnaþings vestra, og Louise Price, skólastjóri Tónlistarskóla Húnaþings vestra, tóku fyrstu skóflustunguna að viðbyggingunni.

Fjölnotasalur verður í nýju byggingunni.

og íþróttamiðstöðvar, aðkomuleiðum og lóðahönnun. Í mars í fyrra var endurbætt tillaga kynnt í sveitarstjórn og hagsmunaaðilum sem og á opnum fundi.

Viðbygging tengist eldri byggingu á norðurhlíð. Hún er á einni hæð en stallast í þrjá palla sem hækka með landinu. Í nýbyggingunni verður rými fyrir frístund, stjórnun, eldhús, mat- og samkomusal, tónlistarskóla, bókasafn, starfsmannaaðstöðu og þrjár kennslustofur á unglingastigi. Verkstæði, geymsla og tæknirými verður í kjallara.

Tilbúið haustið 2023

Viðbyggingin verður alls um 1.200 fermetrar að stærð og verður verkið boðið út í átta áföngum. Sá fyrsti er nú hafinn. Áætlað er að skólahúsnæðið verði allt tilbúið og tekið í notkun haustið 2023.

Starfsumhverfi bæði kennara og nemenda verður mun betra eftir að nýja byggingin verður tekin í gagnid auk þess sem fjölmörg tækifæri skapast með því að tónlistarskólinn verður undir sama þaki og grunnskólinn. /MPB

Sameining sveitarfélaga í Austur-Húnavatnssýslu: Fleiri sveitarfélögum boðið að vera með

Sveitarstjórnir í Austur-Húnavatnssýslu hittust á dögunum á fundi með ráðgjöfum RR-ráðgjafar sem eru þeim innan handar í viðræðum um hugsanlega sameiningu sveitarfélaga í sýslunni.

Fram kemur í fundargerð að ráðgjafar telji að ýmis atriði þurfi að rýna betur áður en lengra er haldið. Fram kom á fundinum að sveitarstjórn Skagastrandar hafi óskað eftir því að unnið yrði að því að finna samhljóm og sameiginlega meginhagsmuni á svæðinu. Þá hefur komið fram ósk frá sveitarstjórn Húnavatnshrepps um að mörkuð verði stefna varðandi framtíðarverkefni á Húnavöllum ef skólahald þar leggst af.

NORÐURLAND VESTRA

Sjö sveitarfélög eru í dag í Vestur- og Austur-Húnavatnssýslum, en Skagaströnd klýfur þar sveitarfélagið Skagabyggð í tvennt. Nú er rætt um þann möguleika að þau sameinist öll í eitt sveitarfélag.

Í tengslum við umræðuna á fundinum vakti Halldór G. Ólafsson, oddviti Sveitarfélagsins Skagastrandar, máls á því að mikilvægt væri að komast að niðurstöðu um meðferð þeirra fjármuna sem Sveitarfélagið Skagaströnd á. Í kjölfarið sköpuðust umræður um möguleika á því að tryggja að fjármunirnir yrðu nýttir til uppbyggingar á innviðum á Skagaströnd sem myndu þó nýtast svæðinu öllu til góða.

Einnig urðu á fundinum umræður um hvort kanna ætti áhuga fleiri sveitarfélaga á þátttöku í sameiningarviðræðum og var borin upp tillaga um að bjóða Húnaþingi vestra, Sveitarfélaginu Skagafirði og Akrahreppi formlega að viðræðunum og var hún samþykkt. /MPB

Lely Center Ísland

GRAFAGRINDUR GOTT ÚRVAL

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

Vitaleið – ný gönguleið frá Selvogsvita að Knarrarósvita

Markaðsstofa Suðurlands í samstarfi við Sveitarfélagið Árborg undirbýr nýja afþreyingu fyrir ferðamenn en verkefnið kallast „Vitaleið“. Það er ný ferðamannaleið í mótun sem beinir athygli ferðafólks að nýju svæði í umhverfi Sveitarfélagsins Ölfuss, Eyrarbakka og Stokkseyri.

Þessi leið dregur fram þá miklu sögu og menningu sem er til staðar á svæðinu sem og alla upplifunarmöguleikana í afþreyingu og náttúru. Vitaleiðin er 45 km leið sem nær frá Selvogi að Knarrarósvita rétt við Stokkseyri í Árborg.

Vitaleiðin býður upp á þá skemmtilegu fjölbreytni að ferðalangar geta ekið hana eða nýtt sér strandlengjuna og þá göngustíga, sem búið er að gera, meðfram sjónum til að ganga leiðina eða jafnvel hjólað. Á leiðinni eru þrír þéttbýliskjarnar heimsóttir, sem hver

Knarrarósarviti við Stokkseyri.

hefur sína sérstöðu, Þorlákshöfn, Eyrarbakki og Stokkseyri. /MHH

Norðurland vestra: Vinna að því að laða fjárfestingar inn í landshlutann

Magnús Jónsson hefur verið ráðinn í nýtt starf verkefnastjóra hjá Samtökum sveitarfélaga á Norðurlandi vestra (SSNV). Hlutverk nýs verkefnisstjóra verður að vinna að því að laða fjárfestingar inn í landshlutann með það fyrir augum að fjölga atvinnutækfærum og auka fjölbreytni þeirra.

Starfið er sérstakt áhersluverkefni Sóknaráætlunar landslutans og er liður í samningi milli SSNV og atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins sem undirritaður var í september 2019. Magnús er viðskiptafræðingur að mennt, hefur auk þess lokið PMD stjórnendanámi og er vottaður váttryggingafræðingur. Hann hefur viðtæka reynslu af rekstri, markaðsmálum og fjárfestingum sem framkvæmdastjóri Framtakssjóðs Landsbankans, sérfræðingur í

Magnús Jónsson, sem var nýlega ráðinn í nýtt starf verkefnastjóra hjá Samtökum sveitarfélaga á Norðurlandi vestra.

fyrirtækjaviðskiptum, útibússtjóri Landsbankans, umdæmisstjóri VÍS á Norðurlandi og stjórnarmaður nokkurra fyrirtækja. /MHH

Bændablaðið

Auglýsingasíminn er 56-30-300

AKURShús - timbureiningahús

Afhent samsett á byggingarstað eða ósamsett í einingum

– Við allra hæfi –

Kannaðu málið á akur.is og pantaðu frían húsabækling

Margar stærðir og gerðir frá 93-227m²

Smiðjuvelli 9 | 300 Akranes | 430 6600 | akur@akur.is

Íslensk hönnun & framleiðsla

Lífræn hreinsistöð

Tunguhálsi 10 - 110 Reykjavík
Sími 517 2220 - petur@idnver.is

- Fyrirferðalítill fullkomin sambyggð skolphreinsistöð
- Uppfyllir ýrustu kröfur um gæði hreinsunar
- Engin rotþró eða siturlögn 25 ára ábyrgð
- Tæming seyru á þriggja til fimm ára fresti
- Engir hreyfanlegir hlutir
- Stærðir frá 6 - 55 persónueiningar

Landsins mesta úrval sáðvöru

Sáðvörulista Líflands 2020 má finna á www.lifland.is.

Bjóðum frían flutning heim á hlað fyrir pantanir yfir 300 kg, ef pantað er fyrir 1. maí 2020.

Sala og ráðgjöf Sími 540 1100	www.lifland.is lifland@lifland.is	Reykjavík Lyngháls	Akureyri Óseyri	Borgarnes Borgarbraut	Blönduós Efstubraut	Hvolsvöllur Ormsvöllur
----------------------------------	--	-----------------------	--------------------	--------------------------	------------------------	---------------------------

STEEKUR

Vírus, sáning og gróðurvon

Við lifum á skrýtnum og áhuga-verðum tíma þar sem yfir heiminn gengur veira sem gæti með sama áframhaldi leitt til margs konar hörmunga og það á mörgum sviðum.

Eitt af því sem við getum gert til að stytta okkur stundir núna, þegar búið er að setja á samkomubann og fólk jafnvel komið í sóttkví, er að rækta blóm og matjurtir sem gleða augað og róa magann.

Í grunninn skiptir ekki máli hvort sá á sumarblómum, krydd-eða matjurtum, aðferðin er sú sama.

Í daglegu tali er það sem við köllum sumarblóm fljótvaðnar, yfirleitt einærar plöntur sem vaxa upp af fræi, blómstra um sumarið og deyja að hausti.

Krydd- og matjurtir eru ræktaðar til átu og í flestum tilfellum einærar plöntur hér á landi.

Þegar sáð er í gamla bakka eða potta verður að þvo ílátin með heitu sápuvatni og hreinsa vel svo engin óhreinindi verði eftir og til að koma í veg fyrir rót-arhálssrotnun hjá ungplöntunum.

Þegar búið er að setja sáðmold-ina í ræktunarílatið skal þjappa henni lauslega og vökva þannig að hún verði rök en ekki blaut í gegn. Fræinu er síðan sáðrað yfir moldina og þess gætt að það liggi ekki of þétt. Að því loknu er þunnu moldarlagi, tvöfaldri stærð fræjanna, stráð yfir. Séu fræin mjög smá er nóg að þjappa þeim lauslega niður í moldina.

Æskilegt hitastig við spírun hjá flestum tegundum er um 18 til 20 °C en gott er að lækka hitann um nokkrar gráður eftir að plönturnar koma upp. Annars vaxa þær of hratt og verða renglulegar. Þar sem lítillar birtu gætir er nauðsynlegt að notast við raflýsingu til að koma í veg fyrir svokallaðar myrkraspí-
rur. Yfirleitt nægir þó að láta ræktunarílatið á bjartan stað því ekkert kemur í stað góðrar dagsbirtu.

Spírunartími fræja er mis-munandi og því nauðsynlegt að hafa hann í huga þegar sáning er undirbúin.

Fyrstu blöðin koma yfir-leitt upp úr moldinni nokkrum dögum eftir sáningu og eftir því sem plönturnar stækka verða þær fyrirferðarmeiri fljótlega eftir að venjuleg laufblöð taka við af kímblöðum, en svo nefn-
ast fyrstu blöðin sem koma upp úr moldinni, er nauðsynlegt að dreifplanta eða prikkla plöntun-um út í stærri potta eða auka bilið á milli þeirra í sáðbakk-anum.

Þegar hér er komið sögu eru ungplönturnar í miklum vexti og gott að vökva þær með áburðar-blöndu að minnsta kosti einu sinni í viku.

Áður en plönturnar eru settar út í garð er nauðsynlegt að venja þær við hitastigið utandyra til að koma í veg fyrir sjokk þegar þeim er plantað út. Þetta er gert með því að flytja plönturnar í vermireit eða með því að láta þær standa úti hluta dags, en verja fyrir næturfrosti og lengja útivistartímann eftir því sem hlýnar í veðri.

Útplöntun ræðst af tíðarfari en yfirleitt má setja harðgerðustu tegundirnar í beð í lok maí og þær allra viðkvæmstu kringum miðjan júní. Ungplönturnar þola ekki frost og því getur reynst nauðsynlegt að skýla þeim þar til hættu á næturfrosti er liðin hjá.

VH

NYTJAR HAFSINS

Óunninn afli úr landi

Guðjón Einarsson
gudjone3@gmail.com

Sala á ónunnum fiski frá Íslandi á sér langa sögu en hefur hvað eftir annað vakið upp harðar deilur, nú síðast í haust bæði á Alþingi og í fjölmiðlum. Samkvæmt nýjum tölum Fiskistofu nam útflutningur á ónunnum fiski tæpum 45 þúsund tonn á síðasta ári sem er heldur minna en á árinu á undan. Þorskur, ýsa og karfi eru uppi-
staðan í þessum útflutningi.

Siglingar íslenskra fiskiskipa með botnfisk og flatfisk á erlendar markað tíðkuðust frá því snemma á 20. öldinni og náðu hámarki árin 1988 og 1989 þegar siglt var með 46 þúsund tonn af botnfiski á erlendar hafnir hvort árið. Nokkrum árum áður hófst útflutningur á ísfiski með nýju sniði þegar farið var að flytja óunninn fisk utan í gámum með flutningaskipum. Árið 1982 nam gámaútflutningurinn 2.000 tonn en jókst í 73.000 tonn árið 1986 og í 92.000 tonn árið 1990. Á árunum 1986-1990 voru flutt út milli 50 og 60 þúsund tonn af ónunnum þorski ýmist með gámum eða fiskiskipum og heildarútflutningurinn komst upp í 150.000 tonn á ári. Eftir það minnk-
aði ísfiskútflutningurinn nokkuð hratt og var kominn niður fyrir 60.000 tonn árið 1997.

Íslenskir fiskmarkaðir voru þá komnir til sögunnar og hefur það vafalaust haft sín áhrif. Útgerðir sem ekki voru tengdar fiskvinnslu þurftu ekki lengur að leita út fyrir landsteinana til þess að freista gæf-unnar á fiskuppböðum, þótt aðrir teldu hag sínum betur borgið með því að halda tryggð við erlendu upp-
bóðsmarkaðina.

Litils háttar samdráttur milli ára

Nú liggja fyrir hjá Fiskistofu upp-
lýsingar um útflutning á ónunnum afla á árinu 2019. Alls nam hann 44.727 tonn samanborið við 47.212 tonn árið 2018. Erfitt er um samanburð við árin þar á undan að sögn Fiskistofu. Ástæðan er sú að óunninn fiskur fer eftir tveimur leiðum úr landi, annars vegar beint af fiskiskipi í gáma og hins vegar frá fiskvinnslum í gáma.

Ýsa og þorskur til Bretlands

En hvernig skiptist þessi útflutningur eftir tegundum og markaðslöndum? Eins og sést á meðfylgjandi töflum nam útflutningur á ónunnum þorski 8.000 tonn á árinu 2019 sem er rúmlega 2.600 tonna samdráttur frá fyrra ári. Hins vegar jókst ýsuútflutningurinn á sama tíma um nálægt 2.000 tonn og nam 9.000 tonn. Þessi aukning í ýsu vakti öðru fremur umræðurnar síðastliðið haust. Bretlandi er langstærsti kaupandi óunninnar ýsu frá Íslandi og nam hlutur Breta 95% af heildinni. Hins vegar dreifist þorskurinn aðallega á þrjú lönd, Bretland sem er með tæpan helming og síðan Þýskaland og Holland.

Karfi til Þýskalands og Frakklands

Karfi er sú tegund sem mest er flutt út af sem óunninn fiskur eða um 14.000 tonn og fer hann fyrst og fremst til tveggja landa. Þýskaland tekur upp undir tvo þriðju af heildinni og Frakkland stærstan hluta af því sem eftir er. Þýskaland

Alls nam útflutningur á ónunnum afla úr landi á árinu 2019 44.727 tonn samanborið við 47.212 tonn árið 2018. Óunninn fiskur fer eftir tveimur leiðum úr landi, annars vegar beint af fiskiskipi í gáma og hins vegar frá fiskvinnslum í gáma. Mynd / HKr.

6.1 Útflutningur á ónunnum fiski eftir sölulöndum 2019 og 2018

Slægður fiskur								
Fisktegund	Alls 2019	Bretland	Danmörk	Frakkland	Pólland	Þýskaland	Holland	Aðrir
Þorskur	8.003	3.671	346	271	426	1.359	1.924	5
Ýsa	8.997	8.587	0	96	49	235	30	0
Ufsi	5.476	94	331	900	1.353	2.438	321	38
Karfi	14.031	184	232	4.550	1	8.727	272	57
Steinbítur	2.013	249	8	1.067	67	244	372	7
Skarkoli	2.970	984	22	99	1	36	1.824	3
Þykkvalúra/Sólkoli	861	566	20	1	6	20	248	1
Grálúða	825	3	25	619	2	43	129	5
Aðrar tegundir	1.550	248		127	2	179	495	36
Samtals	44.727	14.586	984	8.203	1.908	13.281	5.615	153

Fisktegund	Alls 2018	Bretland	Danmörk	Frakkland	Pólland	Þýskaland	Holland	Aðrir
Þorskur	10.654	4.294	329	122	1.453	1.490	2.381	586
Ýsa	7.029	6.202	11	34	93	209	9	472
Ufsi	4.801	94	92	204	1.363	2.688	93	267
Karfi	14.410	259	144	4.554	15	8.510	255	673
Steinbítur	2.187	144	0	812	0	97	113	1.021
Grálúða	938	3	167	626	40	37	63	2
Skarkoli	4.193	873	33	349	0	48	1.733	1.156
Þykkvalúra/Sólkoli	1.046	648	8	23	0	16	215	136
Aðrar tegundir	1.954	437	15	424	60	77	427	520
Samtals	47.212	12.954	797	7.147	3.024	13.172	5.289	4.834

Útflutningur á ónunnum fiski var í kringum 10% af heildarbotnfiskaflanum á árinu 2019. Hlutfallið er hins vegar mjög mismunandi eftir tegundum. Þannig nam þorskurinn 3,5% af heildarþorskaflanum, ýsan rúmlega 18% af ýsuveiðinni, ufsinn 10% og karfinn 26%, eða fjórðungi af heildarkarfaaflanum.

tekur líka megnið af ufsanum og Pólland næsta á eftir. Í umræðunni síðastliðið haust var því haldið fram að Pólverjar væru farnir að sækja í auknum mæli í óunninn fisk á Íslandi til þess að vinna þar ytra, en tölur Fiskistofu gefa til kynna að kaup þeirra hafi þvert á móti minnkað úr 3.000 tonn á 2.000 tonn milli árunum 2018 og 2019.

Hversu hátt hlutfall?

En hversu stór hluti er þessi útflutningur af heildarveiðinni? Umreiknað í slægðan afla til samræmis við útflutningstölurnar má ætla að óunninn afli úr landi hafi verið í kringum 10% af heildarbotnfisk- og flatfisk-aflanum á árinu 2019. Hlutfallið er hins vegar mjög mismunandi eftir tegundum. Þannig nam þorskurinn 3,5% af heildarþorskaflanum á síðasta ári, af ýsu voru flutt út 18% af heildarýsuveiðinni, af ufsanum 10% og af karfanum 26%. Hlutfall útflutnings í gámum af sumum flatfisktegundum er mun herra eða 40% í skarkola og 55% í þykkvalúru en magnið er líka mun minna.

Rökin gegn gámafiskinum

Fiskvinnslufyrirtæki sem ekki reka útgerð og eru því háð framboði hráefnis á fiskmörkuðum og í beinum viðskiptum við óskýlda aðila hafa ávallt barist hart fyrir því að hömlur

væru settar á útflutning á ónunnum fiski. Samtök þeirra, sem nú heita Samtök fiskframléiðenda og útflytjenda (SFÚ), vilja að sá fiskur sem nú fer beint í gáma til útflutnings verði boðinn upp á íslenskum fiskmörkuðum svo allir geti boðið í hann. Þá fullyrða þau að aukning sé einnig í útflutningi á ónunnum fiski sem keyptur sé á fiskmarkaði og síðan fluttur út í gámum.

Arnar Atlason formaður SFÚ hefur bent á að það séu hagsmunir þjóðarinnar í heild að verðmætaköpun úr sameiginlegri auðlind hennar verði sem mest innanlands. Hann hefur haldið því fram að ætla megi að fluttur sé út óunninn fiskur að verðmæti 10 milljarðar króna á ári. Verðmætaaukning við vinnslu hér heima gæti að hans mati numið 20-40% eða sem svaraði 2-4 milljörðum króna. Um það bil einn starfsmaður væri á bak við hver 100 tonn og færu 50.000 tonn óunninn úr landi töpuðust 500 störf í fiskvinnslu að ótöldum afleiddum störfum.

SFS á móti hömlum á útflutning

Jens Garðar Helgason formaður Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi (SFS) kveðst setja spurningamerki við þennan útreikning. Útflutningur óunninn fiskur fer eftir tveimur leiðum úr landi, annars vegar beint af fiskiskipi í gáma og hins

vegar frá fiskvinnslum í gáma. á ónunnum fiski hafi mjög lengi verið einn af þeim valkostum sem sjávarútvegsfyrirtæki hafi haft til að ráðstafa afla á sem hagkvæmasta hátt hverju sinni. Þessi takmarkaði útflutningur hafi verið sveiflukennður eftir gengi krónunnar og aðstæðum á mörkuðum. Sem dæmi nefnir hann að þegar Rússlandsmarkaður lokaðist á einu augabragði fyrir nokkrum árum hafi þrengst mjög um markað fyrir frystar karfaafurðir og karfinn leitað í auknum mæli óunninn úr landi. Sumar fisktegundir séu það lágt verðlagðar fullunnar að ekki borgi sig að vinna þær hérlendis.

„Ég veit að íslenskir útgerðarmenn og fiskverkendur reyna af fremsta megn að hámarka þau verðmæti sem þeir fá fyrir afurðir sínar. Þær miklu fjárfestingar sem stofnað hefur verið til upp á síðkastið í nýjum og öflugum frystihúsum eru ekki vísbendingar um að verið sé að stuðla að því að fiskvinnslan flytjist úr landinu, þvert á móti,“ sagði Jens Garðar Helgason.

Hömlur í fortíðinni

Í gegnum tíðina hafa stjórnvöld öðru hverju gripið til ýmissa ráða til þess að hamla gegn útflutningi óunnins fisks, svo sem með því að skammta það magn sem flytja mátti út, með því að setja kvótaálag á þennan afla og með því að skýlda útgerðir til að tilkynna hann fyrirfram svo innlendir aðilar hefðu tækifæri til að gera tilboð í hann. Núna eru engar slíkar hömlur í gildi og það mátti skilja á Kristjáni Þór Júlíussyni sjávarútvegsráðherra fyrir í vetur að engar breytingar á því væru í bígerð.

FRÉTTIR

Snemmborin lömb á Hamri á Barðaströnd:
Hlutu nöfnin Kóróna og Veira

Kindin Mela kom eigendum sínum á bænum Hamri á Barðaströnd heldur betur á óvart á dögnum þegar hún bar tveimur fallegum gimbrum, sem hafa fengið nöfnin Kóróna og Veira í ljósi ástandsins í landinu.

Sauðfjárbúskapur er á Hamri en bændurnir þar eru þau Jakob Pálsson og Guðný Matthíasdóttir. Börn þeirra eru Páll Kristinn, Ólafur Sölvi og Steinunn Rún. Mamma Jakobs býr líka á bænum en það er Guðrún Jóna Jónsdóttir. Á bænum Grjótá í Fljótshlíð bar ærin Ramóna nýlega hrúti og gimbur.

/MHH

Á myndinni er Steinunn Rún með systurnar Kórónu og Veiru en sonurinn Ólafur Sölvi tók myndina. Sauðburður er einnig hafinn á bænum Grjótá í Fljótshlíð en þar bar ærin Ramóna nýlega hrúti og gimbur.

SAVAGE ARMS

ACCUTRIGGER
ACCUSTOCK

Savage B22 Precision cal. 22 lr 17 HMR
Með sjónauka 6 - 24 x 44 kr. 136.000

kr. 119,900

Savage A22 Target Thumbhole
22 cal Hálfsjálvirkur

kr. 92,900

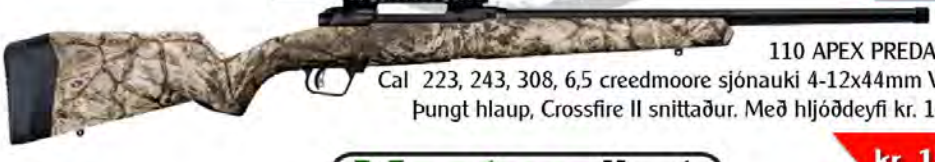
Mark II FVXP
Cal: 22 LR Bushnell sjónauki 3-9x40

kr. 69,900

Savage Axis II XP
Cal: 223-243-308 6,5 creedmoore Bushnell sjónauki 3-9x40 stillanlegur gikkur og skefti

kr. 99,000

110 APEX PREDATOR XP
Cal 223, 243, 308, 6,5 creedmoore sjónauki 4-12x44mm Vortex®
Pungt hlaup, Crossfire II snittaður. Með hljóðdeyfi kr. 184.900

kr. 154,900

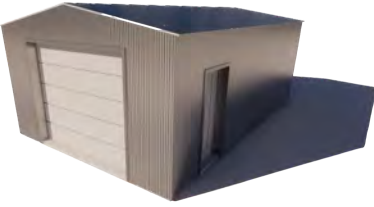
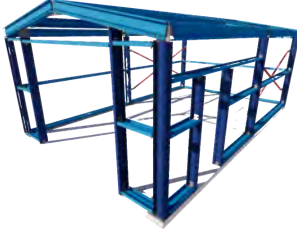
Sérverslun veiðimannsins - Laugavegi 178 - sími: 551 - 6770 - www.vesturrost.is

SMÁHÝSI - 40 M² - 100 M²

NÝR VALKOSTUR - SMÁHÝSI ÚR STÁLGRIND

5 X 8 M - ÓEINANGRAÐ SMÁHÝSI - 1.400.000 KR. M/VS.K.
5 X 8 M - EINANGRAÐ SMÁHÝSI - 1.800.000 KR. M/VS.K.

Smáhýsi úr Z - stálgrind. Fæst með tvenns konar klæðningum. Stærð grunngerðar er 5 x 8 m / 40 m². Vegg hæð 2,8 m. Stærð á hurðargati 3 x 2,5 m.

EINFÖLD HÚS - AUÐVELD UPPSETNING

GRÓÐURHÚS

Tryggðu þér gróðurhús fyrir sumarið!

Margar gerðir gróðurhúsa - fást í ál lit, svörtu og grænu. 4 mm hert gler eða 10 mm ylplast

BK HÖNNUN

MANNVIRKJAHÖNNUN - BYGGINGAVÖRUR

TÖLVUPÓSTUR
sala@bkhonnun.is
SÍMI
865-9277
VEFFANG
www.bkhonnun.is

Lely Center Ísland

DRIFSKÖFT OG DRIFSKAFTAEFNI

Reykjavík: Krókháls 5f - Sími 414 0000 - www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 - Sími 464 8600

Bændablaðið

á bbl.is og líka á Facebook

Smurefni fyrir vélvæddan landbúnað

Nútíma landbúnaður krefst mikils vélakosts. Gæðasmurefni skipta öllu máli fyrir virkni og endingu véla. Olís veitir ráðgjöf um olíu- og smurefnanotkun fyrir allar landbúnaðarvélar.

Fyrirtækjasvið Olís | sími 515 1100 | olis.is

Síðan 1927

HROSS & HESTAMENNSKA

Neisti á Blönduósi 20 ára:

Endurbætur gerðar á reiðhöllinni

Hestamannafélagið Neisti á Blönduósi fagnaði 20 ára afmæli sínu í liðinni viku. Í tilefni tímamótanna voru settar í gang framkvæmdir við reiðhöll félagsins og mætti hópur Neistafélaga sem aldeilis lét hendur standa fram úr ermum við að lagfæra og endurbæta.

Innréttingar voru rifnar út og ónýtum húsbúnaði var hent. Þá var salurinn málaður að mestu og eins voru salarni máluð en eins stendur til að mála anddyri reiðhallarinnar.

Stjórn Neista óskaði eftir aðstoð frá félagsmönnum svo koma mætti reiðhöllinni í betra horf og flyktust vaskir félagar að til að taka þátt í verkefninu.

Stórsýning í vor

Í tilefni tímamótanna verður haldin

stórsýning austur-húnavetnskra hestamanna í næsta mánuði, eða þann 22. apríl, og standa vonir manna til þess að reiðhöllin hafi þá fengið nauðsynlegt viðhald og endurbætur.

„Það hefði lítið farið fyrir félagsstarfi Hestamannafélagsins Neista undanfarin ár ef reiðhallarinnar nyti ekki við og því er mjög mikilvægt fyrir hestamennsku á svæðinu að stuðla að endingu hennar,“ segir á vef Neista.

/MPD

TÆKNI & VÍSINDI

Rannsókn Matís og erlendra háskóla á áhrif þörunga í fódri nautgripa á metanmyndun:

Áhrif á metangasmyndun misjöfn eftir þörungategundum

– Framhaldsrannsókn á döfinni um möguleg áhrif þörunga á afurðir

Nýverið var ákveðið að halda áfram með verkefnið SeaCH4NGE, en þar er kannað hvort minnka megi losun á metani í nautgripaelði með því að blanda þörungum í fódrið. Ásta Heiðrún Pétursdóttir hefur stýrt verkefninu af hálfu Matís, en það hefur verið unnið í samvinnu við háskólana í Reading á Englandi og Hohenheim í Þýskalandi og fyrirtækið ABP Food í Bretlandi. Í fyrri hluta þess var hægt að sýna fram minni losun á metani með notkun á ákveðnum þörungategundum, en ekki jafn mikinn árangur og vonir stóðu til.

Vitað er að nautgriparæktin á stóran þátt í heildarlosun gróðurhúsalofttegunda sem er af manna völdum. Talið er að um rúmlega þriðju prósent af þessari losun verði til í meltingarvegi nautgripa sem metangas, sem síðan er ropað upp um öndunarveginn.

Möguleg áhrif þörunga á afurðirnar

Ásta Heiðrún segir að í framhaldshluta verkefnisins, sem nú fer af stað, verði haldið áfram með rannsóknir á mismunandi þörungategundum sem fódurbæti, auk þess sem skoðað verði hver möguleg áhrif verða á afurðirnar; mjólk og kjöt.

„Þessi hugmynd kom upprunalega frá Matís sem ræddi við samstarfsaðila áður en sótt var um styrk til EIT-Food,“ segir Ásta Heiðrún og vísar til leiðandi nýsköpunarverkefnis í Evrópu sem vinnur meðal annars að markmiðum um sjálfbærara og heilnæmara matvælakefni.

Fjöldi starfsmanna sem koma að verkefninu

„Þetta er stórt rannsóknarverkefni svo hátt í tutugu af starfsfólki Matís

Ásta Heiðrún Pétursdóttir hefur stýrt þörungarannsóknunum af hálfu Matís.
Myndir / úr einkasafni

hefur komið að þessu verkefni enda fjölbreytt verkefni sem við höfum sinnt, svo sem efnamælingum, kynningum og ýmsu öðru.“ Verkefnið er unnið í samstarfi og kemur fjöldi starfsmanna sem starfa við háskólana í Reading og Hohenheim, auk starfsmanna hjá ABP Food í Bretlandi, að verkefninu. Enda þarf heilmikinn mannafla til að sjá um þau dýr sem unnið er með í fódurtílaunum og einnig við efnamælingar.

Þegar Ásta Heiðrún er spurð um hvort þessar rannsóknir séu einstakar að einhverju leyti, segir hún að það séu vissulega fleiri að skoða þörunga þessa dagana með tilliti til metanlosunar í nautgripum. „Það eru sambærilegar rannsóknir í gangi eða að fara í gang í Evrópu til dæmis. Ég veit í raun ekki nákvæmlega hvaða þörungategundir aðrir eru að skoða, en þar eru örugglega snertifletir,“ segir hún.

Á árinu 2020 verður áfram haldið rannsóknum á þörungum, með frekari mælingum í tilraunaglössum til að öðlast dýpri skilning á þeim sem fódurbæti.

Ekki jafn afgerandi niðurstöður og í Ástralíu

Áður hefur verið greint frá ástralskri rannsókn í Bændablaðinu, þar sem þörungategundin Asparagopsis taxiformis þótti skila góðum niðurstöðum, eða allt að 99 prósentu minnkun á metangasmyndun, en því þangi var safnað við strönd Queensland í Ástralíu. Ásta Heiðrún segir að hún geti ekki gefið upp þær þörungategundir sem hafi komið best út í fyrri hluta rannsóknarinnar. „Ég get þó sagt að flestar ef ekki allar þörungategundirnar sem við skoðuðum í fyrra finnast á Íslandi. Það var enda lögð sérstök áhersla á evrópska þörunga.

Þegar þetta úrval þörunga var skoðað með rannsóknum í tilraunaglössum sást að áhrif á metanframleiðslu voru misjöfn eftir tegundum og ljóst er að sumar þörungategundir hafa engin áhrif. Við sjáum að þeir þörungar sem við höfum rannsakað hingað til hafa þó ekki haft jafn afgerandi áhrif og ástralskar rannsóknir á þörungategundinni Asparagopsis taxiformis sem hefur verið fjallað um í fjölmiðlum.“

Sex hundruð kýr við Reading- háskóla

Að sögn Ástu Heiðrúnar veitir EIT Food vanalega einungis styrki til eins árs, en nú fær verkefnið

SeaCH4NGE heilt ár í viðbót. „Á síðasta ári skoðuðum við fjölda af þörungategundum og völdum áhugaverðustu tegundirnar til að skoða ítarlegar, meðal annars með fódurtílaun hjá Háskólanum í Reading. Hann er með mjög flotta aðstöðu. Þeir eru með stórt bú og yfir 600 kýr. Þeir eru síðan með sérstaka klefa sem nýta má til að mæla metanlosun. Við notuðum þessa klefa í fódurrannsóknina sem var framkvæmd í lok síðasta árs. Styrkurinn fyrir þetta ár verður notaður til að skoða áhrif þess að bæta þörungum í fódur á afurðir og einnig til að framkvæma frekari mælingar í tilraunaglössum til að öðlast dýpri skilning á þörungum sem fódurbæti.“

/smh

FRÉTTIR

Árið 2019 varði Dalvíkurbyggð tæpum 40 milljónum króna í snjómokstur í heild. Áætlað er að kostnaður vegna janúar og febrúar 2020 nemi rúmlega 25 milljónum króna, eða álíka og árlegur kostnaður árunna 2015–2018.

Mikill snjómokstur í Dalvíkurbyggð: Fjárveiting ársins að klárast

Snjómokstur á yfirstandandi vetri var til umræðu á fundi Byggðaráðs Dalvíkurbyggðar í liðinni viku en veturinn hefur verið mjög snjópungur, miklir umhleyplingar sem oft og tíðum kalla á daglegan snjómokstur bæði í þéttbýli og dreifbýli.

Fyrir lá samantekt á kostnaði við snjómokstur í Dalvíkurbyggð fyrir árin 2015 til 2020 þar sem fram kemur að í desember 2019 og janúar og febrúar 2020 er varið meiri fjármunum til snjómoksturs en í nokkrum öðrum mánuðum á þessu 5 ára tímabili.

Fjárveiting fyrir árið að klárast

Þannig er meðaltal kostnaðar vegna snjómoksturs árin 2015–2018 um 25 milljónir króna á ári. Árið 2019 varði Dalvíkurbyggð tæpum 40 milljónum króna í snjómokstur í heild, stærsti einstaki mánuðurinn var desember með 15 milljónir króna. Janúar 2020 kostaði 11,5 milljónir króna og áætlað er að febrúar hafi kostað um 14 milljónir króna í snjómokstri. Í fjárhagsáætlun 2020 var gert ráð fyrir 25,8 milljónum í snjómokstur og er það fjármagn að klárast um þessar mundir.

Fram kom á fundinum að einungis væri um það að ræða að draga mjög verulega úr þjónustu eða samþykkja viðauka. Með fundarboði fylgdi beiðni um viðauka upp á 20 milljónir króna í aukinn snjómokstur og að honum verði mætt með lækkan á handbæru fé. Byggðaráð samþykkti viðaukan með tveimur atkvæðum. Og var málinu vísað til afgreiðslu í sveitarstjórn.

Fjármagn dugir ekki til snjómoksturs í erfiðu árferði

Þá lýsti byggðaráð yfir áhyggjum sínum af því að það fjármagn sem er úthlutað til Vegagerðarinnar til snjómoksturs dugar engan veginn til í árferði eins og verið hefur í vetur. Því er nauðsynlegt að til komi aukafjárveitingar til Vegagerðarinnar til snjómoksturs í Eyjafirði á móti þeim aukafjárveitingum sem sveitarfélögin eru að leggja til. Sveitarstjóra er falið að senda slíka beiðni til samgöngu- og sveitarstjórnaráðuneytis. Þá var sveitarstjóra falið að sækja um viðbótarframlög úr Jöfnunarsjóði vegna snjómoksturs veturinn 2019–2020. /MDD

ÓMISSANDI Í SAUÐBURÐINN

Icevet
Dýraheilsa

LAMBBBOOST OG FLORYBOOST eru fæðubótarefni sem verka styrkjandi og efla ónæmiskerfi unglamba. 100% náttúrulegar vörur sem löngu hafa sannað sig. Auðvelt í notkun, þarf ekki að blanda og kemur með íslenskum leiðbeiningum.

FLORYBOOST

Floryboost stuðlar að jafnvægi þarmaflórunnar og saltbúskap líkamans þegar meltingartruflanir gera vart við sig.

Verndar þarmana – Viðarkol og leir sem draga í sig eitrefni
Kemur jafnvægi á saltbúskap líkamans – Natriumklóríð, magnesíumklóríð, kalíumklóríð og fosföt

Eykur orku – Dextrósi

Styrkir erta slímhúð – Nauðsynlegar olíur unnar m.a. úr rósmaríni, cajeput, tímótegi og thymol

LAMBBBOOST

Lambboost er fæðubótarefni sem er auðugt af broddmjólk og næringarefnum og er sérstaklega hannað með þarfir lítilla og létttra lamba í huga.

Heilbrigð þarmaflóra – Mjólkursýrugerlar

Eflir ónæmiskerfið – Broddur

Örvandi – Jurtakraftur (kóla, gúarana)

Eykur líkamlegan styrk – Flókin samsetning vítamína og jáms

Eykur orku – Nauðsynlegar fitusýrur, glúkósi, þriglyseríðar

Nánari upplýsingar hjá dýralæknum og umboðsaðila www.dyraheilsa.is

VÍKURVAGNAR EHF.

MIKIÐ ÚRVAL KERRUVARAHLUTA

RAFMAGNSBÚNAÐUR
BREMSUR
BEISLI
DEKK
LJÓS
LED LJÓS

STYRKUR, ÞJÓNUSTA OG ÁREIÐANLEIKI

Víkurvagnar ehf. – Hyrjarhöfði 8. – 110 Reykjavík
Sími 577-1090 – www.vikurvagnar.is – sala@vikurvagnar.is

Lely Center Ísland

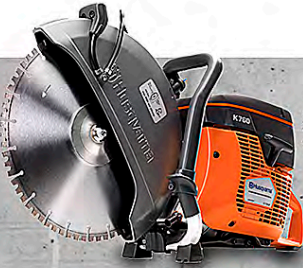
KÚPLINGAR í flestar gerðir dráttarvéla

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA
FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA
K 770
Sögunardýpt 12,5 sm

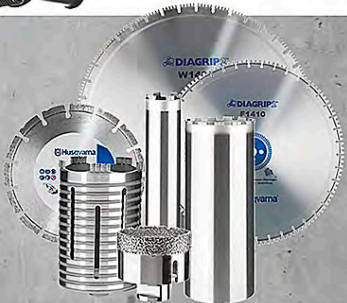
HUSQVARNA
K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA
K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA
DM 230

HUSQVARNA
Steinsagarblöð
og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Víkurhvarf 8 | 203 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

FRÉTTASKÝRING

Reykjavík er ekki endilega nafli alheimsins þegar hugað er að flugsamgöngum við útlönd og innanlandssamgöngum: **Mörg svæði gætu verið álitlegri fyrir millilandaflugvöll en Hvassahraunið**

— Í Árnes- og Rangárvallasýslum eru áhugaverðir kostir fyrir stóran varaflugvöll sem m.a. Bretar og Bandaríkjamenn höfðu augastað á

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Mikið hefur verið rætt um að byggja upp varaflugvöll fyrir millilandaflugið í Hvassahrauni sunnan við Hafnarfjörð sem taki þá við því hlutverki af Reykjavíkurflugvelli. Nú er hins vegar orðið ljóst að Hvassahraun er á miklu áhættusvæði vegna mögulegra eldsgosa á Reykjanesi sem jafnvel má búast við í næstu framtíð.

Jarðfræðingar telja nú að allar eldstöðvar á Reykjaneskaganum séu komnar á tíma. Ef gos fer þar í gang á næstu misserum, eða árum, má búast við áratuga atburðarás með mismikilli eldgosavirkni og hraunflæði á því svæði.

Bygging flugvallar fyrir hundruð milljarða króna á slíku svæði hlýtur því að teljast afar áhættusöm framkvæmd svo ekki sé meira sagt. Að þeim sökum er ekki óeðlilegt að menn hugsi til flatneskjunnar í Árnes- eða Rangárvallasýslum fyrir millilandaflugvöll þar sem nægt hindranalaust rými virðist vera fyrir stórar flugvélar að athafna sig á við aðflug og flugtak. Þar er landrými ekki heldur vandamál við að koma fyrir slíkum flugvelli með tilheyrandi flugvélastæðum og annarri aðstöðu. Efnisflutningar eru líklega hvergi hagkvæmari og flugvallagerðin ætti þar af leiðandi að vera ódýrari en víðast hvar annars staðar á landinu.

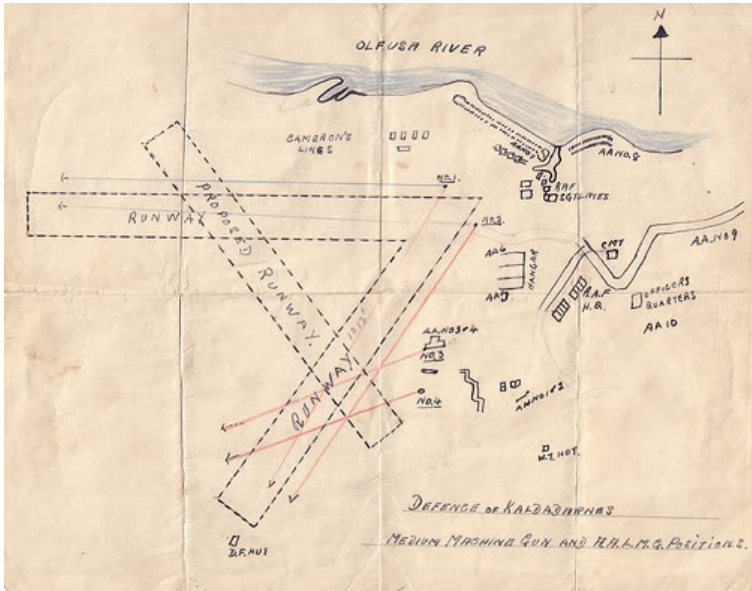
Er Reykjavík nafli alheimsins?

Mönnum er afar gjarnt á að hugsa allt millilandaflug út frá beintengingu við Reykjavík þar sem öll helsta opinbera þjónustan er í dag. Keflavíkurflugvöllur er þar augljósasti kosturinn og hann má örugglega stækka og efla, ef ekki verður reynt að koma í veg fyrir það af umhverfispólitískum samtökum. Ef hann ætti líka að virka sem miðstöð innanlandsflugs þyrfti að meta staðsetningu opinberrar þjónustu upp á nýtt. Einnig skilgreiningu á heilbrigðisþjónustu eins og hún er hugsuð í dag með uppbyggingu háskólasjúkrahúss í miðborginni með allri þeirri gríðar kostnaðarsömu rannsóknaraðstöðu sem slíku sjúkrahúsi fylgir. Staðsetning landssjúkrahúss með neyðarþjónustu gæti því allt eins hentað betur í Keflavík, eða jafnvel á Suðurlandi. Það er heldur ekkert náttúrulegt mál að allar helstu stjórnsýslustofnanir landsins séu staðsettar í Reykjavík og nær örugglega ekki rekstrarlega hagkvæmast.

Varaflugvöllur er nauðsynlegur

Það er ljóst að varaflugvöllur er nauðsynlegur fyrir millilandaflug til og frá Íslandi af öryggisástæðum. Þar hefur Egilsstaðaflugvöllur verið nefndur sem fyrsti valkostur af flugmálayfirvöldum og Akureyrarvöllur númer tvö. Líka mætti nefna Alexandersflugvöll í Skagafirði sem álitlegan þriðja valkost, enda aðflug þar ágætt.

Flugvöll í Hvassahrauni verður seint hægt að líta á sem varaflugvöll ef Keflavíkurflugvöllur yrði ófær vegna veðurs eða annarra náttúruhamfara, þar sem hann er aðeins

Mögulega eru þetta frumdrög af flugvöllinum á Kaldaðarnesi við Ölfusá sem var í raun fyrsti millilandaflugvöllurinn á Íslandi. Mynd / Axis History Forum

Flugvél breska flughersins RAF af gerðinni L5343. Svona vél var fyrst til að landa á Kaldaðarnesflugvelli þann 27. ágúst 1940, eftir fimm klukkustunda og tuttugu mínútna flug frá Wick í Skotlandi. Það var jafnframt fyrsta breska herflugvélin til að landa á Íslandi í stríðinu. Heimild: Axis History Forum

Tvær af fjórum Lockheed Hudsons vélum Royal Air Force úr flugsveit 269 sem höfðu aðsetur á flugvöllinum í Kaldaðarnesi við Selfoss. Fyrstu þrjár Hudson vélarnar lentu þar 12. apríl 1941. Sex dögum seinna brotlendi fjórða Hudson vélin á flugvöllinum í Kaldaðarnesi. Mynd / Historic Wings

Ekki er alveg ljóst hvort þessi mynd var tekin á Kaldaðarnesflugvelli.

í nokkurra kílómetra fjarlægð. Reykjavíkurflugvöllur hefur verið talinn mun álitlegri af fjölmörgum reyndum flugmönnum sem hafa tjáð sig um málið. Líklega er sama hvað menn skipa margar opinberar nefndir og skrifa margar finar og dýrar skýrslur um það mál, jafnvel færustu sérfræðingar munu aldrei geta breytt þjóðhagslegum, eðlisfræðilegum, landfræðilegum og jarðfræðilegum staðreyndum í þeim efnum.

Af hverju ekki Suðurlandsundirlendið?

Ef til álita kæmi að byggja nýjan millilandaflugvöll á suðvesturluta

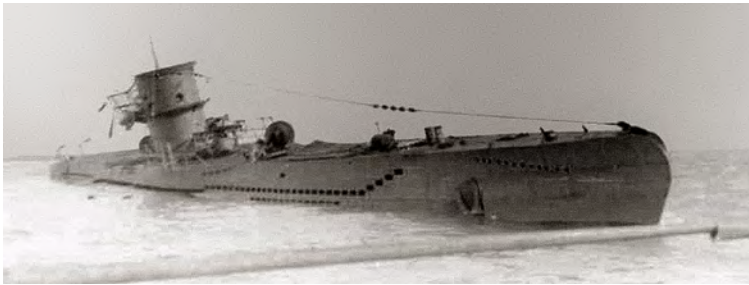
landsins, þá hljóta menn að þurfa að vege og meta hlutina út frá nýjum forsendum. Þá yrði væntanlega ekki sjálfgefið að horfa á Reykjavík sem nafla alheimsins.

Stór millilandaflugvöllur á Suðurlandi hefði t.d. þann kost að geta breytt samgöngum milli landshluta.

Gæti gjörbreytt bílaumferð á höfuðborgarsvæðinu

Góður sumarvegur með varanlegu slitlagi yfir Kjöl gæti þar gjörbreytt stöðu ferðaþjónustunnar og létt á álagi og umferð af vegum í kringum Reykjavík og í borginni sjálfri.

Trausti Valsson prófessor hefur

Verkefni breska flughersins á Kaldaðarnesi sem og flughers Bandaríkjamanna sem kom í kjölfar Bretanna var að fylgjast með ferðum þýskra kafbáta í nágrenni Íslands. Hér er einn þeirra, U-570, í fjörunni við Þorlákshöfn 30. ágúst 1941. Áhöfnin hafði siglt honum upp í fjöru þar sem skipverjar óttuðust að hann sykki. Hann var þó lítt skemmdur og var dreginn til Hvalfjarðar þar sem gert var við hann og síðan siglt til Skotlands. Fékk hann þar nafnið HMS Graf og var notaður af breska sjóhernum við háleynilegar aðgerðir.

Millilandaflugvöllur á Suðurlandsundirlendinu gæti ýtt undir nýja ferðamöguleika og lagfæringar á Kjalvegi með góðri sumartengingu við Norðurland. Trausti Valsson prófessor hefur margsinnis bent á hagræðið af því að lagfæra Kjalveg. Það myndi auk þess léttu verulega umferðarálagi af höfuðborgarsvæðinu.

einmitt lengi víðrað slíkar hugmyndir. Í því sambandi má benda á að minni bílaumferð í og við borgina er einmitt sú óskastaða sem borgaryfirvöld hafa verið að kalla eftir í mörg ár. Stuðningur höfuðborgaryfirvalda við hugmyndir sem gætu gert þetta að veruleika ætti því að vera nokkuð borðleggjandi.

Náttúra landsins er mesta aðráttaraflíð

Mjög stór hluti ferðamanna sem til landsins koma eru ekki að sækjast eftir götumeningunni í Reykjavík. Borgarlíf af svipuðum toga má finna úti um allan heim. Þeir eru miklu frekar að sækja í náttúrufyrirbæri á Suðurlandi og víðar um land. Með því að fljúga beint inn á Suðurland væri væntanlega hægt að opna þeim ákjósanlega möguleika með tiltölulega stuttri tengingu yfir á Norðurland um Kjalveg. Bent hefur verið á að bættur vegur með bundnu slitlagi yfir Kjöl myndi uppræta mikla rykmengun af umferð á svæðinu og draga úr jarðvegsrofi vegna utanvegaksturs.

Bygging flugvallar á Suðurlandi býður upp á nýja hugsun á mörgum sviðum. Allt veltur það þó á rannsóknnum á veðurfarsaðstæðum fyrir flug og að sjálfsögðu fjármagni..

Flugvallarmöguleikar við Selfoss og Hellu

Hópur áhugafólks hefur lengi haft áhuga á að skoðaður yrði mögulegur millilandaflugvöllur í nágrenni við Selfoss, en á því svæði var breski herinn með flugvöll á stríðsárunum, eða nánar tiltekið í Kaldaðarnesi. Á því svæði og þar fyrir austan

er væntanlega mun hentugra og ódýrara land frá náttúrunnar hendi til flugvallagerðar en í Hvassahrauni.

Í seinni heimsstyrjöldinni byggði breski flugherinn (RAF) flugvöll í Kaldaðarnesi. Þangað kom fyrst Cameron Highlanders hersveit frá Ottawa í Kanada þann 9. júlí 1940, en þar hafði verið skilgreindur mögulegur landingarstaður fyrir breskar herflugvélar. Í snatri var hafist handa við að opna þar nothæfar flugbrautir.

Lenti fyrsta L5343 vél breska flughersins þar þann 27. ágúst 1940 eftir fimm klukkustunda og tuttugu mínútna flug frá Wick í Skotlandi. Var þetta jafnframt fyrsta landing herflugvélar breska flughersins RAF á Íslandi í stríðinu og var vélin undir stjórn W/Cdr. G.R. Ashton.

Þrátt fyrir að Bretum þættu aðstæður ekki góðar var haldið áfram að byggja upp flugvöllinn. Var þar síðan rekin aðstaða fyrir flugherinn allt þar til Ölfusá flæddi yfir bakka sína 6. mars 1943 og olli miklum skemmdum á flugvöllinum.

Árið 1999 var reistur minnisvarði við Selfossflugvöll um veru breska flughersins í Kaldaðarnesi.

Bandaríkjamenn skoðuðu möguleika á stórum herflugvelli við Hellu

Þegar heimsstyrjöldin síðari stóð sem hæst höfðu Bandaríkjamenn uppi áform um að byggja upp stóran millilandaflugvöll á Geitasandi við Hellu á Rangárvöllum fyrir sprengjuflugvélar á leið til Evrópu. Tengt flugvöllinum var áformað að grafa höfn fyrir birgða- og olíuskip inn í Rangárnar, eða öllu heldur inn í ósa Hólsár sem Ytri- og Eystri-

Á þessu korti eru teiknaðir inn tveir flugvelli, annar á Helluvaðssandi við Hellsu og hinn á Geitasandi töluvert fyrir austan Hellsu.

Flugvöllurinn á Helluvaðssandi við Hellsu. Tekist var á um það á Alþingi árið 1944 hvort byggja ætti upp flugvöll á Helluvaðssandi eða á Geitasandi. Nægt landrými er á báðum stöðum undir stóran flugvöll.

Rangá renna í. Keflavíkurflugvöllur var afar mikilvægur hernaðarlega á stríðs-árunum og þá um leið álitlegt skotmark Þjóðverja. Þá komu upp hugmyndir með að byggja annan flugvöll og kom Geitasandur á Rangárvöllum einkum til greina.

Kannski ekkert of seint að skoða það mál aftur

„Það var nokkuð langt komið að hanna þetta hér á Geitasandi og kannski ekkert of seint að skoða það mál aftur,“ segir Ágúst Sigurðsson, sveitarstjóri Rangárbings ytra. Enn má sjá merktan flugvöll á því svæði á kortum þótt hann sé ekki á skrá.

Það flugvallarstaði sem Bandaríkjamenn virðast hafa haft í huga er einmitt Geitasandur austan við Hellsu. Var hann hugs-aður með tengingu við mögulega stórskipahöfn sem grafinn yrði inn í ósa Hólsár. Í dag gæti höfnin í Þorlákshöfn hæglega þjónað þeim tilgangi.

Má sjá á gervihnattamynd móta fyrir flugbrautum á Geitasandi sem breski herinn ruddi á stríðs-árunum. Á myndum virðist lengsta brautin geta verið um 2.300 metrar. Önnur virðist vera um 2.000 metrar, þriðja um 1.400 metrar og fjórða í stefnu norður/suður um 800 metrar og gæti verið mun lengri (miðað við mælikvarða á vef Google). Virðist næsta einfalt að koma þar upp flugvelli ef áhugi væri á því. Ástæðan fyrir því að þarna var ekki byggður upp fullkominn flugvöllur á þessum tíma er án efa erfiðir aðflutningar sökum hafnleysis á Suðurstroðinni.

Nú hefur Þorlákshöfn verið að sanna gildi sitt fyrir fragtflutninga svo aðflutningar á rekstrarvörum eins og eldsneyti fyrir flugvélar ættu ekki lengur að vera vandamál.

17 flugvellir nefndir í Rangárvallasýslu

Í bókinni Saga flugvallar og flugleiðsögu er getið 17 flugvallar í Rangárvallasýslu. Það eru flugvellir á Skógarsandi, í Þórsmörk, við Stóru-Mörk, í Múlakoti, á Bakka, á Berjanesfitjum

í Vestur-Landeyjum, í Gunnars-holti [Ketilhúshaga], á Hellsu [Helluvaðssandur], í Þykkvabæ, á Skarði, við Tröllkonuhlaup, við Hrauneyjafoss, við Skálavatn, við Þórisós, á Sprengisandi [Innra-Hreysi] og í Nýjadal.

11 flugvellir í Árnessýslu

Í Árnessýslu eru 11 flugvellir nefndir. Það eru auk Selfoss-flugvallar, flugvöllur við bæinn Forsæti, Vatnsnes, Kaldaðarnes, Búrfell, Hólakot, Flúðir, Einholts-mela, Geysi, Sandármela og í Kerlingarfjöllum. Margir þessara flugvallar eru ekki lengur á skrá og flestum hefur ekki verið við haldið.

Rætt um flugvallargerð á Rangárvöllum á Alþingi 1944

Flugvallarhugmyndir á Rangárvöllum voru til umræðu á Alþingi þann 5. desember 1944 í tengslum við umræður um uppbyggingu flugvallar víðs vegar um land eins og í Vestmannaeyjum og á Ísafirði.

Helgi Jónasson vildi flugvöll á Geitasandi

Helgi Jónasson alþingismaður sagði þá meðal annars að þingmenn gætu búið við að þurfa að bíða í allmörg ár eftir því að fá flugvélar til sín.

„Þess vegna álit ég áriðandi að velja þá staði til flugvallargerðar, þar sem lítið kostar að geta haft lendarstaði fyrir flugvélar. En slíkir staðir eru til, að lítið þarf þar að gera, til þess að þar séu sæmi-lega góðir lendarstaðir fyrir léttar flugvélar.“

Ég er þakklátur háttvirtri samgöngumálanefnd fyrir það, að hún hefur fjölgað stöðum í mínu héraði, þar sem gert er ráð fyrir lendarstöðum fyrir flugvélar, enda er þar nokkuð af söndum, þar sem tiltölulega ódýrt er að koma upp lendarstöðum fyrir flugvélar.“

Sagðist hann sjá að í frum-varpi ríkisstjórnarinnar væri gert ráð fyrir því, að flugvöllur komi á Geitasandi í Rangárvallasýslu. Bendir hann á að strax árið 1940 hafi breska setuliðið á sínu fyrsta

Á Geitasandi unnu Bretar að gerð flugvallar á stríðsárunum og það virðist hafa snúist um eitthvað meira en bara að tina grjót. Enda vallsræðið risastórt og með lengstu braut upp á 2,3 kílómetra.

ári hér útbúið flugvöll á þessum stað. „En ég fullyrði, að þessi staður er beztur til þess að hafa þar flugvöll, vegna legu sinnar og eins vegna þess, að þar er þegar búið að útbúa flugvöll, þó að ekki hafi það verið gert af

okkur Íslendingum. Bretar lögðu mikla vinnu í það að tina grjót af sandinum á þessum stað og að þjappa völinn til þess að undirbúa hann til lendarar fyrir flugvélar. Og þarna hafa flugvélar lent þangað til fyrir nokkrum dögum, þegar brezka setuliðið flutti burt af staðnum. Þess vegna legg ég til, að þessi staður verði tekinn upp í frumvarpinu og þar standi: Á Geitasandi í Rangárvallasýslu, --- en ekki: Á Rangárvöllum.“

Ingólfur vildi frekar velja Helluvaðssand

Ingólfur Jónsson alþingismaður lagði líka orð í belg og sagði Englendinga, sem höfðust við á eystri staðnum [Geitasandi], einkum hafa notað flugvölinn þar og tínt úr honum grjót, en um flugvallargerð hafi alls ekki verið að ræða hjá þeim.

„Á Hellsandi virðist flugvallargerð mundu verða þeim mun auðveldari, að þar þarf ekkert grjót að hreinsa burt. Þar er líka að verða komin þétt byggð, og bílar koma þar jafnan við, en Geitasandur er eyðisandur, þar þyrftu farþegar að ganga alllanga leið frá bæjum á flugvölinn.“

Ingólfur lýsir því jafnframt að hann hafi komið að máli við formann flugfélagsins og flugmálaráðunaut ríkisins.

„Við fórum í reynsluför austur í flugvél og lentum á Helluvaðssandi. Flugmálaráðunauturinn fullyrti, að lokinni athugun, að þarna ætti flugvöllurinn að vera, og veit ég, að hann mun staðfesta þau orð, þegar til hans verður leitað.“ Þess má geta að Helluflugvöllur sem flugáhugamenn nota í dag er á Helluvaðssandi.

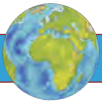
Tryggðu þér Samasz heyvinnutæki fyrir sumarið

Búvís

Sími 465 1332 - www.buv.is

Súrbjór framleiddur úr mjólkursýrubakteríum

Anna Dysvik hefur unnið að doktorsverkefni við rannsóknastofnun landbúnaðarháskólans í Ási í Noregi um að brugga súrbjór með blandaðri gerjun, þar sem ekki einungis ger sér um gerjunina heldur einnig bakteríur, meðal annars mjólkursýrubakteríur. Bakteríurnar framleiða aðrar bragðtegundir en ger gerir, með meðal annars lífrænum sýrum sem gerir að bjórinn hefur lágt pH-gildi og er súrt á bragðið.

„Hefðbundinn súrbjór er framleiddur með aðferðum sem hafa lágt hlutfall af stjórnum ferilsins og sem tekur langan tíma. Þannig getur það tekið á bilinu eitt til þrjú ár þangað til bjórinn er tilbúinn. Þar sem þetta er skyndilegt ferli þar sem maður lætur örverur sem eru í bruggumhverfinu gerja bjórinn er alltaf möguleiki á að maður fái óæskilegar örverur. Þetta getur til dæmis leitt til sterks og mikils bragðs af naglalakkaleysi eða fjósi. Með verkefninu vildum við kanna ólíkar aðferðir til að framleiða súrbjór með hátt hlutfall af stjórnum ferilsins og sem tæki styttri tíma. Þetta gerðum við í von um að geta framleitt súrbjór hratt og án óæskilegra bragða. Í þeim ólíku aðferðum sem við beittum varaði gerjunarferlið í þrjár til sex vikur í staðinn fyrir til dæmis þrjú ár,“ segir Anna

Geta notað súrmjólk við bruggunina

„Það er lítið mál fyrir alla sem eru með heimabruggun að búa til súrbjór. Það eina sem maður þarf til viðbótar við hefðbundna bjórbruggun eru mjólkursýrubakteríur. Sumir söluaðilar á brugggræjum selja þurrfrystar mjólkursýrubakteríur til bruggunar en maður getur til dæmis líka notað súrmjólk sem hefur hátt

Anna Dysvik hefur unnið að doktorsverkefni við rannsóknastofnun landbúnaðarháskólans í Ási í Noregi um að brugga súrbjór með blandaðri gerjun þar sem meðal annars mjólkursýrubakteríur eru notaðar.

Myndir / Tonje Halvorsen Walde / NMBU

hlutfall af mjólkursýrubakteríum. Það sem er mikilvægt að hugsa út í er að flestar mjólkursýrubakteríur eru viðkvæmar fyrir humlum. Þetta er þó hægt að leysa með því að nota lítið magn af humlum eða við að nýta fyrirfram gerjun.

Við fyrirfram gerjun setur maður mjólkursýrubakteríur út í Jóhannesarjurt án humla, gjarnan hitað upp að 100 gráðum áður en er kælt niður og lætur það gerja

Jóhannesarjurtina í einn til þrjá sólarhringa. Því næst sýður maður Jóhannesarjurtina með humlum en við að sjóða drepur það bakteríur en fjarlægir ekki sýruna sem þær hafa framleitt, kælir niður og setur ger eins og í venjulegu ferli,“ útskýrir Anna.

Bjór úr birkisýkri

„Súrbjór hefur hærra innihald af

sýru en annar bjór og er því súrari á bragðið. Bakteríurnar sem framleiða sýruna geta einnig framleitt aðrar bragðtegundir, eins og til dæmis bragð af ávöxtum.

Við hefðbundna gerjun, sem tekur eitt til þrjú ár, geta verið fleiri hundruð örverur sem framleiða ólíkar bragðtegundir sem verður til þess að bragðið verður mjög flókið. Við fljótari aðferðir sem við höfum rannsakað í verkefninu

mínu eru aðeins tvær örverur, ein ger og ein baktería. Það verður til þess að bragðið verður flóknara en af bragði ef einungis væri ger. Þetta verður þó gjarnan minna flóknara en niðurstaðan sem maður fær ef hundruð ólíkra örvera eiga í hlut. Einnig könnuðum við að brugga bjór með birkisýkri úr birkitrjáum en það varð ekki birkibragð af bjórnum. Bragðinu í þeim bjór var breytt með því að mjólkursýrubakteríurnar breyttu birkisýkrinum í lífrænar sýrur eins og ediksýru og mjólkursýru. Bakteríurnar breyttu sykri í mjólkur- og ediksýru til að fá vaxtarorku. Um leið og þær vaxa framleiða þær einnig önnur efni sem hefur áhrif á bragð bjórsins, eins og til dæmis ester-sýru sem kemur með ávaxtabragð,“ segir Anna og bætir við:

„Það koma engar vörur á markað eftir þessar rannsóknir hjá mér en niðurstöðurnar eru aðgengilegar ef einhvern langar að rannsaka þetta frekar, nú eða ef brugghús eru áhugasöm um að nýta þessar upplýsingar við vöruþróun. Það eru til vörur á markaði í dag sem eru framleiddar með svipuðum aðferðum.“

/ehg

Súrbjórinn lítur vel út og hefur Anna þróað aðferð við að brugga hann á styttri tíma en almennt þekktist.

Súrbjórinn hefur lágt pH-gildi og er súr en góður á bragðið og hefur jafnframt tæran og fallegan lit.

dætur í úrvali

PEDROLLO

IDN VÉLAR

IDN VÉLAR EHF | Smíðjuveg 44-46 | 200 Kópavogur | Sími 414-2700 | idnvelar@idnvelar.is | www.idnvelar.is

Metár hjá dönskum svínakjötsframleiðanda:

Veltan jókst um 86% milli ára

— Framleiðsla á grísum jókst um 30% og verður enn aukin

Fyrirtæki Danans Martin Lund Madsen [MLM-Group A/S] átti metár í fyrra og skilaðu hátt í 14 milljarða króna hagnaði eftir að verð á svínakjöti hækkaði til muna á síðasta ári. Á stuttum tíma hefur fyrirtæki Danans aukið veltuna um helming og blæs dönskum svínabændum byr í brjóst.

MLM-Group A/S er stærsti svínakjötsframleiðandi Danmerkur. Hefur veltan aukist hröðum skrefum vegna hækkandi verðs á svínakjöti og ekki síður vegna kaupa MLM-Group á helsta keppinaut sínum, Hedegaard ved Grindsted, á árinu 2018. Jókst velta félagsins úr 164 í 305 milljónir danskra króna [um 6,2 milljarðar ísl. kr.] á milli ára, eða um

Martin Lund Madsens. Mynd / Finans

86%. Þá jókst EBITDA úr 29 í 121 milljón danskra króna samkvæmt tölum Lanbrugs Avisen.

„Árið í fyrra var mjög gott og þó að það hafi í raun verið í lok árs

sem við náðum að klára stórar fjárfestingar þá er sú hugmyndafræði hjá okkur að hafa alla virðiskeðjuna að ganga upp, það er að segja eldið, smágrísi og síðan sláturframleiðsluna. Núna munum við einblína á að nota þetta góða verð á svínakjöti til að styrkja og þróa fyrirtækið enn frekar þannig að við stöndum sterk þegar markaðurinn snýr aftur,“ segir Martin Lund í samtali við Bondebladet. Með því að kaupa upp og stækka reksturinn hefur fyrirtæki hans nú aukið hlutfall á framleiddum grísum um 30 prósent árið 2019 til samanburðar við fyrra ár. Á þessu ári hyggst fyrirtækið framleiða enn meir og er markmiðið sett á yfir 250 milljónir grísa árlega. /ehg/HK.

UTAN ÚR HEIMI

Afrísk svínaflensa: Kínverskir smábændur eru verst settir

Afleiðingar afrísku svínaflensunnar, sem farið hefur eins og eldur í sinu um heiminn á síðustu árum, eru meðal annars þær að yfir fjórðungi eldissvína í heiminum hefur verið lógað. Aðgerðirnar voru umfangsmestar í Kína og misstu flestir kínverskir smábændur allan bústofninn.

Ólíkt mörgum öðrum þjóðum hafa stjórnvöld í Kína ekki veitt bændunum fjárhagslega aðstoð í kjölfar afkomumissisins og margir smábændur því fjárhagslega mjög illa staddir.

Í kjölfar svínaflensunnar sem fyrst varð vart í Kína í ágúst 2018 og aðgerða af hennar völdum í landinu og skorts á svínakjöti hefur kjötið hækkað mikið í verði og mörg stærri bú hagnast vel á meðan smábændur sitja eftir með tóma budduna.

Smábú leggjast af

Talið er að um 40 milljón smábændur í Kína sem lögðu stund á svínaeldi hafi misst bústofn sinn í aðgerðum stjórnvalda til að ráða niðurlögum svínaflensunnar. Tjón bændanna er svo mikið að hugsanlegt er talið að hefðbundinn smábúskapur í Kína muni leggjast af og einungis iðnaðarbú standa eftir. Í könnun meðal 1500 kínverskra bændur sem lögðu stund á svínaeldi áður en svínaflensan náði fótfestu í Kína segjast 55% ekki ætla að stunda svínabúskap í framtíðinni og einungis 18% sögðust ætla að reyna að byggja upp bústofn að nýju.

Afla iðnaðarbú

Vegna hækkanu á verði svínakjöts í minnkandi framboði hækkaði verðið hratt og hafa mörg stærri bú sem ekki urðu jafn illa úti vegna aðgerða stjórnvalda verið að skila methagnaði. Ein ástæða þessa er sögð vera stefna stjórnvalda að auka tæknivæddan búskap og draga úr fjölda smábúa.

Árið 1990 framleiddu smábú um 80% af öllu svínakjöti í landinu en stefna stjórnvalda er að árið 2025 muni yfir 65% af svínakjötsframleiðslu í landinu koma frá tæknivæddum iðnaðarbúum.

Þeir sem gagnrýna þessa öru stækkun og iðnvæðingu svínakjötsframleiðslu í Kína og annars staðar í heiminum segja hana auka líkur á útbreiðslu búfjarsjúkdóma og afleiðingum þeirra. /VH

RAFGEYMAR

Græjurnar þurfa að komast í gang!
Rafgeymar í allar gerðir farartækja

TUDOR

Sendum um land allt

SKORRI

SÉRFRÆÐINGAR Í RAFGEYMUM

Skorri ehf • Bíldshöfði 12 • 110 Rvk • 577-1515 • skorri.is

Lely Center Ísland

ZETOR VARAHLUTIR

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Öðinsnes 2 – Sími 464 8600

ÍSLENSK FRAMLEIÐSLA Á BÍLSKÚRS- OG IÐNAÐARHURÐUM

ISHURÐIR

www.ishurdir.is
564-0013 | 865-1237

Rafmagnaður Volkswagen e-Crafter

Kynningarverð
6.990.000 kr.

www.hekla.is/volkswagensalur

www.volkswagen.is

HEKLA • Laugavegi 170 • Reykjavík • Sími 590 5000 • hekla.is

Atvinnubílar

Covid-19 veirusjúkdómurinn fær fólk til að huga betur að hreinlæti:

Umhverfissvænar Sælusápur njóta nú vaxandi vinsælda meðal Íslendinga

— Mildar sápur frá Gunnarsstöðum úr tólgu og olíum sagðar fara vel með húðina

Margrét Þóra Þórsdóttir
mth@bondi.is

„Nú eftir að Covid-19 heimsfaraldurinn skall yfir okkur höfum við fundið fyrir söluaukningu til Íslendinga,“ segir Sigríður Jóhannesdóttir, sem ásamt eiginnmanni sínum, Júlíusi Þresti Sigurbjartssyni, rekur fyrirtækið Sillukot sem m.a. framleiðir Sælusápur. Sigríður og Júlíus búa á Gunnarsstöðum í Þistilfirði og reka þar sauðfjárbú en fyrirtækið Sælusápur keyptu þau síðastliðið sumar og settu upp til bráðabirgða í bílskúr á Þórshöfn.

Sigríður segir að ítrekað hafi komið fram að besta vörnin gegn veirunni sé reglulegur og góður handþvottur, enda virki fita vel á hana.

„Okkar sápur eru gerðar úr íslenskri tólgu og olíum. Þær eru mildar og fara því einstaklega vel með húðina. Það er gríðarlega mikilvægt því stöðugur handþvottur með sterkum sápum er ekki góður fyrir húðina. Við finnum fyrir því á okkar heimili að síðan við förum eingöngu að nota Sælusápur erum við nánast alveg hætt að nota handáburð,“ segir Sigríður. Við erum að framleiða sápur sem eru með ilmefnum og jurtum en einnig erum við með tegund sem er ilmefnalaus og bara með jurtum, sem getur hentað einhverjum sem er mjög viðkvæmur.

Sauðfjárbúskapur og sápugetur fer vel saman

Sigríður segir að þau hjónin hafi keypt rekstur Sælusápa í júlí í fyrra og reka nú undir nafninu Sillukot. Félagið framleiðir 15 gerðir af hand-sápum, handgerð kerti og ýmsar aðrar handgerðar heimilisvörur.

Fjölskyldan tekur höndum saman við sápugeturina, frá vinstri Sigríður Jóhannesdóttir, dæturnar Berghildur Ösp, Ásgerður Ólöf og Dagbjört Laufey og Júlíus Þrestur Sigurbjartsson í húsakynnum Sillukots sem framleiðir sælusápur og handgerð kerti auk fleiri handgerðra heimilisvara.

Ljód á vasa eftir Jóhannes Sigfússon á Gunnarsstöðum:

Pó Langanes sé langt og mjótt þar leynist feegur víða hvergi sérðu sumarnótt sólþjartari líða Aftangalan andar hlý allt er töfrum vafió þar sem fallast faðma í Fonturinn og hafið

Rekstur Sælusápa hefur byggst upp undanfarin 10 ár, en félagið var áður rekið af Guðríði Baldvinsdóttur á Lóni 2 í Kelduhverfi og segir hún að vörumerkið sé býsna þekkt.

„Við göngum út frá því að starfsemin verði flutt á Gunnarsstöðum þegar við höfum komið upp aðstöðu þar. Kaupin í fyrirasumar gengu ansi hratt fyrir sig þannig að við komum okkur fyrir í bráðabirgða-húsnæði á Þórshöfn,“ segir hún. Á Gunnarsstöðum eru þrjú sauðfjárbú og reka þau Sigríður og Júlíus eitt þeirra.

„Við teljum að fyrirtækið Sælusápur og rekstur sauðfjárbús henti vel í samrekstur og að í því felist ýmis samlegðaráhrif fyrir okkur,“ segir hún.

Draumurinn að vinna alfarið sjálfstætt

„Það hefur verið draumur okkar síðan við fluttum í Gunnarsstaði árið 2013 að vinna sjálfstætt og þannig getað leyft okkur að vinna alfarið að búrekstrinum á álagstímum en vinna bæði ýmis störf þess á milli,“ segir Sigríður.

Skemmtilegast að selja milliliðalaust

Sigríður segir að vel hafi gengið frá því þau keyptu fyrirtækið og það sé virkilega gaman að takast á við framleiðsluna. Það sem upp úr standi er að taka þátt í mörkuðum og selja milliliðalaust. „Það er svo gaman að selja eitthvað sem maður gerir sjálfur og er stoltur af,“ segir hún. „Við tókum við góðu búi, fyrirtækið hafði verið byggt upp með skynsömum hætti, að því búum við.“

Sigríður og Júlíus eiga þrjár dætur, 8, 13 og 16 ára, sem allar vinna jafnt og þétt með foreldrum sínum við sápugeturina og búskapinn. „Þær taka drjúgan þátt í þessu með okkur, hjálpa til bæði við sápugeturina og í búskapnum. Það er okkur mikils virði,“ segir Sigríður.

Yngsta dóttirin hafi svo dæmi sé tekið mjög gaman af því þegar fjölskyldan fer saman í jurtatínsluferðir og með sanni hægt að segja að slíkar ferðir séu ein af gæðastundum fjölskyldunnar.

Sáputykkinn koma sterk inn

Sigríður segir að félagið selji að stórum hluta sömu aðilum og voru í viðskiptum við Sælusápur áður en einnig hafi ýmsir nýir bæst í hópinn. Langmest af þeim sápum sem framleiðdar eru séu seldar í ferðamannaverslunum, en hún merki nú að það færast í aukana að Íslendingar leggi fljótandi sápur til hliðar og hafi snúið sér að gömlu góðu sáputykkjunum.

Fljótandi sápur hafa þann galla að oft notar fólk mun meira en þörf er á og gildir það líka um sturtusápur. Sigríður gerði í haust þá vel heppnuðu breytingu að setja sápur í spotta þannig að þær hanga uppi í sturtum. „Þær endast og endast, hanga bara í sturtunni og þorna á milli. Fyrir mig er það eiginlega vandræði hvað þær endast lengi, því þá seljast þær ekki eins hratt og ef ég væri að selja fljótandi sturtusápu,“ segir hún. „Góðar handsápur sem hafðar eru á vaskinum á einhverju sem hrindir frá sér eða hleypir vatni í gegnum sig er mun umhverfissvænna heldur en að kaupa endalaust fljótandi sápur í plastbrúsum.“

Peltor heyrnarhlífar

XPI WS ALERT APP með hleðslutæki og bluetooth

Hægt er að tengja tvo síma í einu. Tenging við Bluetooth talstöðvar. Bleikar og bláar skeljar, hljóðnemahlíf og auka púðar fylgja.

DYNJANDI
allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h | Sími: 588 5080 | dynjandi.is

ALÞINGI & EIGNARHALD Á JÖRÐUM

Frumvarp um breytingar á jarðalögum:
Auka á gagnsæi í eignarhaldi á landi

Frumvarp forsætisráðherra um breytingu á lögum um eignarráð og nýtingu fasteigna er komið úr samráðsgátt stjórnvalda og fer nú til frekari vinnslu, en 12 umsagnir bárust um frumvarpið. Markmið þess er meðal annars að styrkja löggjöf um jarðir, land og aðrar fasteignir og í því felast bættir möguleikar stjórnvalda á yfirsýn og stýringu slíkra málefna.

Frumvarpið felur í sér breytingar á fjórum lagabálkum; um eignarrétt og afnotarétt fasteigna, þinglýsingalögum, lögum um skráningu og mat fasteigna og jarðalögum. Breytingarnar á jarðalögum eiga við um allt land utan þéttbýlis sem skipulagt hefur verið fyrir landbúnað og aðra starfsemi. Þær eiga einnig við um öll lögbýli án tillits til þess hvort þau séu í dreifbýli eða þéttbýli.

Undanþágur erlendra aðila til eignarréttar á Íslandi

Í gildandi lögum er gert ráð fyrir að ráðherra sé heimilt að veita aðilum undanþágu sem ekki eru íslenskir ríkisborgarar eða eiga hér lögheimili og eru utan Evrópska efnahagssvæðisins, til að eignast land eða hafa afnotarétt af landi. Tiltekin eru tvö tilvik þar sem ráðherra getur vikið frá þessum skilyrðum. Annað er ef umsókn kemur frá þeim sem hefur rétt til að stunda atvinnurekstur hér á landi og vill öðlast eignarrétt eða afnotarétt yfir fasteign til beinnar notkunar í atvinnustarfsemi sinni eða til að halda þar heimili. Hitt tilvikið segir einfaldlega: „ef annars þykir ástæða til,“ sem þykir of matskennt orðalag. Í frumvarpinu er lagt til að breyta orðalaginu í þessum ákvæðum. Ráðherra verður þannig heimilt að veita undanþágu í tveimur tilvikum; þegar um umsókn er að ræða frá einstaklingi eða lögaðila sem er nauðsynlegt að öðlast eignarrétt eða afnotarétt yfir fasteign ásamt fasteignaréttindum sem tilheyra

Katrín Jakobsdóttir forsætisráðherra.

henni til beinnar notkunar í atvinnustarfsemi sinni. Hins vegar samkvæmt umsókn frá einstaklingi ef hann telst hafa sterk tengsl við Ísland, svo sem vegna hjúskapar við íslenskan ríkisborgara.

Á lögbýlum verði landbúnaður stundaður

Meðal helstu atriða í breytingum á jarðarlögum er að í fimmtu grein frumvarpsins er gert ráð fyrir breytingum á ákvæðum varðandi lögbýli, þannig að til þeirra verði einungis stofnað til starfsemi á sviði landbúnaðar – sem er samkvæmt skilgreiningu hvers konar varsla, verndun, nýting og ræktun búfjár, ferskvatnsdýra, lands og auðlinda þess til atvinnu- og verðmætasköpunar, matvælaframleiðslu og þjónustu er tengist slíkri starfsemi.

Í sjöundu grein er gert ráð fyrir samþykki sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra fyrir ráðstöfun á beinum eignarrétti eða afnotarétti jarða til lengri tíma en fimm ára yfir fasteignum sem falla undir gildissvið laganna. Þeim sem ber skylda til að afla þessa samþykkis ráðherra er skipt í þrjá flokka. Í fyrsta lagi ef

fasteign er lögbýli og þannig háttar til að viðtakandi réttar og tengdir aðilar eiga fyrir lögbýli, eitt eða fleiri, sem eru samanlagt 50 hektarar eða meira að stærð, í öðru lagi ef fasteign er 350 hektarar eða meira að stærð og í þriðja lagi ef þannig stendur á að viðtakandi réttar og tengdir aðilar eiga fyrir fasteign eða fasteignir sem eru samanlagt 10.000 hektarar eða meira að stærð.

Undanþága verður frá þessum ákvæðum ef eign er ráðstafað til nákominna.

Upplýsingaskylda lögaðila jarða

Þá er í sjöundu grein frumvarpsins gert ráð fyrir upplýsingaskyldu lögaðila jarða, að veita stjórnvöldum upplýsingar um eignarhald sitt; annars vegar erlendir lögaðilar og hins vegar íslenskir lögaðilar sem eru að þriðjungu eða meira í beinni eða óbeinni eigu erlends lögaðila.

Forsaga þess að frumvarpið er komið fram er að 16. júní 2017 skipaði sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra nefnd um endurskoðun eignarhalds á bújörðum. Var henni falið að gera tillögur að úrræðum til að viðhalda ræktanlegu landbúnaðarlandi og búsetu í sveitum landsins. Í skýrslu starfshópsins sem gefin var út 31. ágúst 2018 kom fram það álit að til að ná ofangreindum markmiðum kæmi helst til greina að gera nánar tilteknar breytingar á jarðalögum og ábúðarlögum.

Atriði sem hópurinn lagði til að tekin yrðu til nánari athugunar lutu meðal annars að því að lögfesta skilyrði um búsetu á landi eða byggingu lands í landbúnaðarnotum, skilyrði um fyrirfram samþykki stjórnvalda fyrir aðilaskiptum að slíku landi og að ákvæði í jarðalögum fyrir lausn lands úr landbúnaðarnotum og landskiptum yrðu afmörkuð með skýrari hætti.

Skoða má frumvarpið og umsagnirnar á vef samráðsgáttar stjórnvalda, samradsgatt.is. /smh

Fiskeldisstöðin Laugar í Rangárþingi ytra

Um er að ræða 390,5 fm. stálgrindarhús sem byggt var árið 1986, ásamt 94,2 fm. sambyggðri íbúð sem einnig var byggð árið 1986 og 28 fiskeldiskerjum sem eru 20 rúmmetrar hvert.

Húsið er klætt að utan með bárujárnri og bárujárn er einnig á þaki. Gluggar og gler eru í lagi að sögn eiganda. Gólfplata er steipt og hitalögn er í allri plötunni. Anddyri er flísalagt og einnig kaffistofa. Í kaffistofunni er eldri innrétting. Eldissalurinn er með 30 kerjum sem eru 2 rúmmetrar hvert. Innaf eldissalnum er klaksalur með 18 sjö bakka rennum. Búið er að setja tvo yfirbyggða gáma utan við klaksalinn og er þar einnig klakaðstaða. Verkstæði er í enda hússins. Húsið er upphitað með affalli hitaveitunnar á svæðinu.

Lóðin er 60.000 fm. leigulóð. Á lóðinni standa tvö dæluhús byggð 1986 sem eru 7,8 fm. hvort auk rafstöðvarhúss sem er 14,4 fm. byggt árið 1987. Rafstöðin er nýleg og er um 60-70 kw.

Hallgrímur Óskarsson,
löggiltur fasteignasali.
Símar 480 2902 eða 845-9900

LÖGMENN
SUÐURLANDI
FASTEIGNASALA

Mundu eftir könnuninni

Byggðafesta og búferlaflutningar: Íslensk sveitasamfélög

Taktu þátt – www.byggdir.is

www.byggdir.is/english

Lely Center Ísland

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Öðinsnes 2 – Sími 464 8600

KEDJUR OG KEDJUVIÐGERÐAREFNI GOTT ÚRVAL

TRYGG
Nusted Kjetting a.s.

HVAMMSHÓLAR

ROTÞRÆR ÁN SITURLAGNA
SITURTANKUR Í STAÐ SITURLAGNA
SKOLPHREINSISTÖÐVAR

FYRIR:
HÓTEL
HEILSÁRSHÚS
SUMARHÚS

GRÆNT ALLA LEIÐ

SIGURÐUR VIGGÓ HALLDÓRSSON PÍPULAGNINGAMEISTARI +354 660 4085 SIGGI@HVAMMSHOLAR.IS

Getum við orðið að liði?

Við erum með allar lausnir fyrir þvottahús, Hótel, Gistiheimili og Sjúkrastofnanir.

Þurrkarar 8-80kg. Þvottavélar 8-120kg.

Strauvélar, hótellín, þvottagrindur, taupokar ofl.

Kirkjustétt 2-6, 113 Reykjavík
Símar: 567 4577 / 892 8925
icefakta@icefakta.is / www.icefakta.is

HUGVIT & HÖNNUN

Sigurður Már Helgason hlýtur heldur betur upphefð á sínu áttugasta aldursári:

Hönnuði Fuzzy gærukollsins er boðin þátttaka á EXPO 2020 í Dubai í haust

— „Þarna mun ég sýna eitt fallegasta hráefni sem er til í heiminum en það er íslenska gæran,“ segir Sigurður

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Hönnuði Fuzzy gærukollsins, Sigurði Má Helgasyni í Modelhúsgögnum, hefur verið boðið sem fulltrúi Íslands að taka þátt í hönnunarsýningunni EXPO 2020 sem opnuð verður í Dubai 20. október næstkomandi. Mun sýningin standa fram til 10. apríl 2021.

Sigurður, með sinn Fuzzy koll, var einn af 10 efstu Norðurlandabúunum sem tóku þátt í samkeppni um sjálfbæra stóla. Hefur 25 efstu norrænu keppendunum í „Sustainable Chairs“ keppninni verið boðið að sýna hönnun sína í sænska skálanum á EXPO 2020 í Dubai. Norræna ráðherranefndin og dönsk hönnunarmiðstöð sjá um skipulagningu sýningarinnar.

Skipuleggjendur reikna með að meira en 190 lönd og alþjóðastofnanir taki þátt og 25 milljónir gesta mæti á sýninguna. Gestafjöldi í sænska skálanum er áætlaður 10 milljónir á 6 mánuðum.

Íslenska gæran eitt fallegasta hráefni sem er til í heiminum

Sigurður, sem verður 80 ára á þessu ári, sagðist í samtali við Bændablaðið gera ráð fyrir að mæta sjálfur á sýninguna í Dubai. Það ráðist þó af framvindu COVID-19 sjúkdómsfaraldursins í heiminum.

„Þarna mun ég sýna eitt fallegasta hráefni sem er til í heiminum, en það er íslenska gæran,“ segir Sigurður. Hann segir að það þurfi þó að nostra við Fuzzy gærukollinn til að halda honum fallegum m.a. með því að greiða gærinni.

Hönnun frá 1972 og hefur slegið í gegn aftur og aftur

Hugmyndin á bakvið Fuzzy er að nafnið merkir lítill loðinn karl á latínu. Hönnun þessa gærukolls tekur hugmyndina sína út frá því ásamt því að ávalir viðarfætunir eru hannaðir líkt og vatnsdropar. Enn þann dag í dag býr Sigurður Már til Fuzzy kollana sjálfur í bílskúrnum sínum.

Á árum áður rak hann þó fyrirtækið Modelhúsgögn, en hætti þeim rekstri skömmu eftir að Ísland gekk í EFTA. Hann hélt þó nafninu áfram.

„Svo byrjaði ég á þessu aftur þegar ég fór á ellilaun. Ég var þá í heimsókn hjá syni mínum í Ameríku og datt þar niður á rennibekk sem ég gæti nýtt í þessa framleiðslu. Þá fór ég af stað aftur.“

Hugmyndin að lögum fótanna er vatnsdropi

Fuzzy stóllinn er um margt sérstakur og hefur unnið til fjölda viðurkenninga. Hann tengist sérstaklega íslensku sauðkindinni því kollurinn á honum er þakinn 100% íslenskri sauðagæru. Fjórir fætur stólsins eru ávalir dropalagaðir og renndir viðarfætur.

Sigurður Már Helgason, hönnuður og framleiðandi Fuzzy-gærukollsins.

„Hugmyndin að fótunum kviknaði þegar ég var að horfa á vísindapátt í sjónvarpi og sá þar vatnsdropa í „slow motion“. Þessi lögun er reyndar líka til í milljóna vís í Bandaríkjunum, en það er hafnaboltakylfan,“ segir Sigurður.

Sigurður hannaði gærukollinn Fuzzy upphaflega árið 1972. Fuzzy kollurinn naut strax mikilla vinsælda á áttunda áratugnum og var meðal annars ein vinsælasta fermingargjöf stelpna á þeim tíma. Fuzzy kollurinn sló síðan rækilega í gegn á ný upp úr aldamótum en síðan þá hefur eftirspurnin verið mikil og Sigurður haft í nægu að snúast í framleiðslunni. Fyrir nokkrum árum gerði hann til að mynda viðhafnarútgáfu af Fuzzy úr áli í tilefni þess að þúsundasti kollurinn leit dagsins ljós.

Fuzzy kollurinn hefur farið víða

og hefur tekið þátt í hinum ýmsu hönnunarsýningum bæði hér heima og erlendis, eins og Scandinavian Design sýninguna í Kaupmannahöfn. Nú nýverið keypti The American Scandinavian Foundation í New York einn slíkan af Sigurði Má sem þau hafa til sýnis.

Listaverk sem margir hafa stælt án heimildar

Þetta listaverk er að öllu leyti bæði hannað og smíðað af Sigurði sjálfum. Hann segist ekki hafa tölu á þeim fjölda stóla sem hann hefur smíðað í bílskúrnum heima hjá sér í gegnum tíðina, en stóllinn hefur hann aldrei sett í fjöldaframleiðslu. Hann segist ekki frekar geta svarað því en hestamenn í Skagafirði þegar þeir eru spurðir um hvað þeir eigi marga hesta. Fjöl margar beiðnir hafa þó komið um fjöldaframleiðslu á stólum, en hann hefur ekki ljáð máls á því. Hins vegar segir Sigurður að margir hafi stælt þessa hönnun án þess að fá heimild til þess og látið fjöldaframleiða. Hann hafi meira að segja verið beðinn um að gera við eina slíka eftirlíkingu.

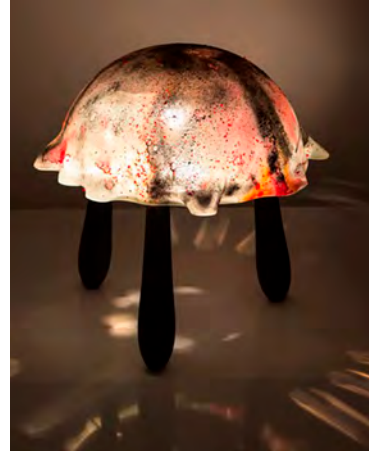
Önnur snilldarhönnun Sigurðar er lampinn Eyjafjallajökull. Slíkir lampar eru líka til undir heitinum Eldgos og Jökull með ösku.

Sigurður segist samt ekki hafa nennt að eltast við þá sem hafa verið að framleiða og selja þessar stolnu eftirlíkingar.

„Það er til málsháttur sem nær ágætlega yfir þessa ásælni – að maður sjái auð í annars manns garði,“ segir Sigurður. Hann segir að allt of margir hönnuðir verði fyrir svona hugverkabjófnaði. – „Veistu það, vinur minn, þetta tröllríður okkar þjóðfélagi.“

Fékk líka verðlaun fyrir umbúðirnar

Stóllinn hefur verið vinsæll til gjafa og fæst ósamsettur í afar snyrtilegum öskjum. Upphaflega seldi Sigurður stóllinn samsettan og var ekki hægt að skrúfa fæturna undan. Segja má að hann hafi verið á undan sinni samtíð þegar honum hugkvæmdist að selja hann ósamsettan í sérhönnuðum öskjum. „Árið 1972 fékk ég verðlaun fyrir þetta og það var fyrir tíma IKEA sem farið hefur sömu leið í sinni markaðssetningu á vörum. Auglýsingastofan Argus [sem nú er markaðsstofa] teiknaði fyrir mig útlitið á umbúðunum, en þetta er algjörlega mín hugdatta. Þetta var gert í tengslum við opnun á Íslenskum markaði á Keflavíkurlflugvelli. Ég er ekki síður montin af þessum umbúðum en stólum.“

Eldgos.

Hægt er að fræðast meira um þennan merkilega stól á vefsíðunni www.FUZZY.is og skartar síðan m.a. merki Icelandic lamb með áberandi hætti.

Hefur líka hannað undir heitinu lampar

Sigurður Már hefur nú hannað lampar í sama anda sem hann kallar „Ljós íslenskrar náttúru“. Fætur lampans eru þeir sömu og á Fuzzy, í formi vatnsdropa sem er undirstaða alls lífs. Hver glerkúpull er stæling á fyrirbrigði úr íslenskri náttúru svo sem fjallavatni eða eldfjalli. Heiti lampanna eru í samræmi við það; Eyjafjallajökull, Eldgos og Jökull með ösku.

Sigurður Már er lærður húsgagnabólstrari og hefur bæði hannað og bólstrað húsgögn samhlíða smíðinni, ásamt því að smíða leiktæki fyrir börn. Hann er hress þótt hann sé að verða 80 ára í næsta mánuði, enda hefur hann stundað íþróttir af kappi í gegnum tíðina. Þá er hann af mörgum þekktur fyrir að hafa þjálfað þann íslenska körfuboltamann sem hefur náð hvað lengst á heimsvísu, eða Pétur Karl Guðmundsson, sem var fyrsti Íslendingurinn til að leika í NBA-deildinni í Bandaríkjunum.

Tímalaus íslensk hönnun eftir Sigurði Má Helgason

fuzzy kollurinn er í litlum kassa

LÍF & STARF

Flóahreppur:
22% íbúa eru á leik- og grunnskólaaldri

Í nýrri húsnaðisáætlun fyrir Flóahrepp fyrir árin 2020–2026, sem Eydis Indriðadóttir sveitarstjóri vann, kemur m.a. fram að íbúar í Flóahreppi eru 689, sem þýðir að það búa að meðaltali 2,69 íbúar í hverri skráðri íbúð í sveitarfélaginu.

Um 22 % íbúa er á leik- og grunnskólaaldri. Stærsti hluti íbúðarhúsnaðis er í einkaeigu og stefna sveitarfélagsins hefur verið að selja stærri íbúðarhús sem hafa verið í eigu sveitarfélagsins og þrjú þeirra seldust á árinu 2017. Einnig kemur fram í áætluninni að Flóahreppur

á 24 lóðir við Þingborg og eina í Brandshúsahverfi. Eftirspurn eftir lóðum á Þingborgarsvæðinu er einhver en ekki liggur fyrir hve mikil því lóðirnar hafa ekki verið auglýstar til kaups eða leigu og þannig ekki verið vakin sérstök athygli á þeim. /MHH

Sjálfvirkar vara rafstöðvar

CUMMINS / PERKINS / DEUTZ / YANMAR / MITSUBISHI / DOOSAN

Sjálfvirkar rafstöðvar
5Kw – 2Mw
Burstalausir rafalar:
af stanford gerð

Aldrei aftur
rafmagnsleysi

MV HEILDSALA ehf

Löggildir rafverktakar Sími: 8972902 - netfang: mvehf@hive.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

TRYGG
Nøstet Kjetting as

Vertu viðbúinn vetrinum
LÉTTAR – STERKAR – TRAUSTAR
SNJÓKEÐJUR

Ný hönnun

Hafðu samband og kynntu þér
vöruúrvalið og þjónustuna

ÍSFELL
Ísfell ehf. Óseyrarbraut 28
220 Hafnartjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

GOVA PLAST
Switch to Quality

Bekkir, borð og blómaker
100% viðhaldsfritt

ALDREI
AÐ BERA Á
100%
VIÐHALDS-
FRITT

Stofnað 1968
Bílaklæðningar
Ragnar Valsson

Bílaklæðningar ehf.
Kársnesbraut 100
200 Kópavogi
S. 554 0040
Netfang: sala@bkl.is

Magnús Leópoldsson lögg. fasteignasali
FASTEIGNAMIDSTÖÐIN

Hlíðasmára 17, 201 Kópavogi - Sími: 550 3000 Fax: 550 3001

Gott framboð af áhugaverðum jörðum

jardir.is

fasteignamidstodin@fasteignamidstodin.is - www.fasteignamidstodin.is

EYJALIND

Sæti og varahlutir í

- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

GRAMMER

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

ÍSTEKA

SELDU HRYSSUR TIL LÍFS

**Hrossabændur
óska eftir hryssum**

Mega vera þriggja til fimmtán vetra

Hækkað verð:
Greiðum **35.000 kr.** án vsk. fyrir hryssuna

Sækjum frítt á Suður-, Vestur- og Norðurland.

Upplýsingar: **hryssa@isteka.com** eða í síma **581-4138**.

Geymið auglýsinguna!

Hryssur eru greiddar eftir reikningi og eftir umskráningu í WorldFeng.

Lely Center Ísland

Baggaspjót

Reykjavík: Krókháls 5F - Sími 414 0000 - www.lci.is
Akureyri: Óðinsnes 2 - Sími 464 8600

Sólheimar í Grímsnesi fagna 90 ára afmæli á árinu

— Fyrstu árin bönnuðu yfirvöld að blanda saman fötluðum og ófötluðum börnum því það gæti haft sakleg áhrif á þau fötluðu

Saga Sólheima í Grímsnes- og Grafingshreppi, sem fagna 90 ára afmæli í ár, er lengst framan af samofin lífi og starfi merkis-konunnar Sesselju Hreindísar Sigmundsdóttur, sem er fædd 5. júlí 1902 í Hafnarfirði, dóttir hjónanna Kristínar Símonardóttur og Sigmundar Sveinssonar. Sesselja var tveggja ára gömul þegar faðir hennar tók við rekstri veitinga-hússins Valhallar á Þingvöllum þar sem Sesselja ólst upp í mikilli nálægð við fagra náttúru.

Sesselja fékk vitrun á fermingardaginn sinn og var strax ákveðin í að láta til sín taka og láta gott af sér leiða. Þó svo að á þeim tíma hafi ekki legið fyrir í hvaða farveg hún ætlaði að beina kröftum sínum vissi hún fyrir víst að henni var ætlað hlutverk í að líkna og þjóna þeim sem þurftu stuðning, aðstoð og kærleika.

Lærði umönnun þroskaheftra

Sesselja stundaði nám í Danmörku, Sviss og Þýskalandi og var fyrsti Íslendingurinn sem lærði umönnun þroskaheftra. Meðan á dvöl hennar erlendis stóð kynntist hún kenningum Rudolfs Steiners sem áttu eftir að hafa veruleg áhrif á allt hennar starf á Sólheimum. Hún tileinkaði sér kenningar hans á sviðum uppeldis-, heilbrigðis- og skólamála ásamt hugmyndum Steiners um jarðrækt og lífræna ræktun.

Samhliða dvöl Sesselju erlendis leituðu foreldrar Sesselju heima á Íslandi að hentugum stað fyrir barnaheimilið sem hana langaði að stofna. Sesselja hafði mjög mótadár hugmyndir og sýn. Hún vildi ekki að þetta yrði stofnun heldur venjulegt sveitaheimili, á stórri jörð, helst jörð með heitu vatni og jafnvel hver. Ýmsir staðir komu til greina, svo sem jarðir í Kjós og á Alftanesi, en jörðin Hverakot í Grímsnesi þótti hentugust og hafði orðið fyrir valinu vorið 1930 þegar Sesselja kom heim til Íslands.

Sesselja hélt sínu striki

Ein meginástæðan fyrir valinu á jörðinni Hverakot var að á jörðinni var og er hver og heitt vatn sem Sesselja hugðist nýta til húshitunar og ræktunar. Margir töldu það óráð að stofna barnaheimili á svo afskekktum stað en Sesselja hélt sínu striki og naut til þess hvatningar sr. Guðmundar á Mosfelli og Önnu konu hans. Með styrk frá Reykjavíkurbæ til húsbýggingar og láni úr sjóði barnaheimilisnefndar þjóðkirkjunnar var draumurinn um Sólheima orðinn að veruleika. Þann 5. júlí 1930, á 28 ára afmældaginn sinn, stofnaði Sesselja Sólheima á jörðinni Hverakoti og þann dag komu fyrstu fimm börnin til hennar og nokkru síðar bættust önnur fimm við.

Sesselja var alin upp við kristileg gildi

Sigurjón Örn Þórsson er stjórnarformaður Sólheima. Hann naut þó ekki þess heiðurs að kynnst Sesselju í eigin persónu þótt hann segist finnast hann þekkjja hana í gegnum störf hennar og sögu.

„Já, það er rétt, Sesselja er lýst sem miklu náttúrubarni og mannvini með ríka réttlætiskennd. Hún hafði eðlislæga tilhneigingu til þess að hlúa að þeim sem veik-

Leiklistarlífð blómstrar á Sólheimum en á hverju ári í kringum sumardaginn fyrsta er sett upp sýning. Hér er mynd af nokkrum leikurum sem tóku þátt í uppfærslu á Kardommubænum eitt árið. Mynd / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Sigurjón Örn Þórsson er stjórnarformaður Sólheima en hann kynntist starfseminni á Sólheimum sem aðstoðarmaður félagsmálaráðherra þegar Árni Magnússon sinnti því ráðuneyti á árunum 2003 til 2006. Þá strax hreift hann mjög af starfinu og gekk til liðs við fulltrúaráð Sólheima árið 2007 og settist í stjórn 2008 og sat þar sem varaformaður til ársins 2012. Árið 2017 var hann kosinn formaður stjórnar Sólheima. Mynd / einkasafn

Grænmeti er ræktað á Sólheimum og er það allt lífrænt og smakkast einstaklega vel. Mynd / MHH

burða voru og var mikill dýravinnur. Sesselja var trúuð og hún var alin upp við kristin gildi. Best er henni þó trúlega lýst sem miklum frumkvöðli, sem sækir sér menntun erlendis, sem ekki þótti sjálfsagt í þá daga, stofnar ein og ógift heimili þar sem fatlaðir og ófatlaðir deildu kjörum og var frumkvöðull í lífrænni ræktun á Norðurlöndum. Og þó oft hafi á móti blásið er óhætt að segja að sagan hafi farið mjúkum höndum um starf Sesselju og hún í raun langt á undan sinni samtíð. Í stöfum okkar í dag byggir allt

Allt starf á Sólheimum er byggt upp í kringum störf Sesselju Hreindísar Sigmundsdóttur en hún var fyrsti Íslendingurinn til að læra umönnun þroskaheftra. Mynd / Sólheimar.is

okkar starf á þeirri arfleifð sem hún eftirlét og fyrir henni er borin djúp virðing á Sólheimum,“ segir Sigurjón Örn.

Fyrsta fatlaða barnið 1931

Þegar Sigurjón er spurður hvernig Sólheimar hafi þróast fyrstu árin kemur fram hjá honum að upphaflegar hugmyndir Sesselju voru að stofna heimili þar sem afskipt olnbogabörn úr þéttbýlinu nyttu atlætis uppeldis og hlýju. Það breyttist þó strax á fyrstu árum starfseminnar því

haustið 1931 kemur fyrsta fatlaða barnið til Sólheima og þeim fjölga upp frá því.

„Já, fljótlega eftir að Sólheimahúsið var rísið var farið að huga að frekari uppbyggingu. Selhamarhúsið var reist 1932 til 1933 og er fyrsta húsið sem sérstaklega er byggt fyrir þroskahefta á Íslandi og þau voru lengi einu íbúðarhúsin á Sólheimum. Eina grun Sólheima var talsverð fyrstu árin, enginn sími, og rafmagn fékkst ekki fyrr en árið 1956 eftir mikla baráttu, þrátt fyrir að stærstu raforkuver lands-

ins á þeim tíma væru í hreppnum. Margt var reynt til að bæta úr þessu og vindmylla var sett upp á Sólheimum 1943 og framleiddi hún rafmagn fyrir lýsingu í Selhamri og í Sólheimahúsi,“ segir Sigurjón Örn.

Yfirvöld bönnuðu blöndun ófatlaðra og fatlaðra

Hugmyndir Sesselju fóru ekki alltaf saman með ríkjandi hugmyndafræði þess tíma og það skapaði ákveðin átök. Má þar nefna ríkjandi viðhorf þess tíma að ekki skyldi blanda saman fötluðum og ófötluðum börnum þar sem það gæti haft skaðleg áhrif á fyrrnefnda hópinn.

Kröfur um aðskilnað þessara barna á staðnum var oft efni bréfaskrifta og deilna yfirvalda auk þess sem áherslur Sesselju á grænfæði þóttu ekki upp á marga fiska. Þessar deilur leiddu það af sér að lokum að yfirvöld bönnuðu þá blöndun sem í dag þykir sjálf-sögð og eðlileg. Upp frá því hefur starfsemi Sólheima hverfst um þá fötluðu íbúa sem búa og starfa á Sólheimum.

100 manna byggðahverfi

Sigurjón Örn segir að að sjálf-sögðu hafi allur aðbúnaður tekið miklum stakkaskiptum og það sem eitt sinn var berstrípað mýrlendi fjarri allri byggð er nú orðið heimili rúmlega 100 íbúa skógi vaxið byggðahverfi sem tekur á móti fjölda gesta ár hvert.

„Starfsemin á Sólheimum er þó mjög trú þeim gildum sem Sesselja lagði upp með og enn er það markmið Sólheima að vera sjálfbært samfélag sem byggir á kristnum gildum og hugmyndum mannspeki Rudolfs Steiners. Við erum samfélag sem veitir íbúum okkar umgjörð til að vaxa, þroskast og vera virkur þátttakandi í daglegu lífi og öðlast tækifæri til að valdeflast,“ segir Sigurjón.

Þrjár sjálfseignarstofnanir reknar á staðnum

Starfsemi Sólheima er rekin á grunni þriggja sjálfseignarstofnana, sem hver og ein hefur skilgreint hlutverk. Skilið er á milli reksturs fyrirtækja og félagsþjónustu. Sólheimar ses. rekur félagsþjónustuna á staðnum á grunni þjónustusamnings við Bergrisann en samningurinn gerir ráð fyrir að 43 fatlaðir íbúar njóti búsetu og þjónustu á Sólheimum. Sigurjón Örn segir að Sólheimasetur ses. eigi og reki alla atvinnustarfsemi á svæðinu. Undir það flokkast Sesseljuhús, garðyrkjustöðin Sunna, verslun og kaffihúsið Vala/Græna, Ölur skógrækt, Jurtastofan, Kaffibrennslan og ferðaþjónusta. Það kemur svo í hlut Styrktarsjóðs Sólheima að stuðla að uppbyggingu, rekstri og viðhaldi fasteigna á staðnum.

„Allar þessar þrjár sjálfseignarstofnanir lúta stjórn 17 manna fulltrúaráðs sem kys sér stjórn og formann. Samtals starfa rúmlega fimmtíu starfsmenn hjá Sólheimum auk þess sem nokkur fjöldi sjálfboðaliða dvelur á Sólheimum til lengri eða

skemmri tíma,“ segir Sigurjón og bætir við að rekstur Sólheima sé viðkvæmur og það megi lítið út af bregða í starfseminni. „Í dag er reksturinn í jafnvægi og nýtur þess skilnings sem nauðsynlegur er meðal hagaðila til að tryggja áframhaldandi blómlegt starf á þessum stað sem er í raun eitt af óskabörnum þjóðarinnar en við finnum fyrir því að Sólheimar njóta mikils trausts og velvildar meðal alls almennings.“

Glæsileg afmælisdagskrá fram undan

Í tilefni af 90 ára starfsafmæli Sólheima hefur afmælisnefnd verið að störfum frá því fyrir áramót sem leidd er af Magnúsi Ólafssyni, varaformanni stjórnar Sólheima. Metnaðarfull dagskrá er að taka á sig mynd og eins og krist-allast hefur í starfsemi Sólheima frá upphafi mun menning og listir leika þar stórt hlutverk.

Fyrirhugað er að menningarveisla Sólheima verði sett 6. júní með glæsilegri afmælisdagskrá sem mun lifa fram í lok ágúst með veglegum tónleikum í Sólheimakirkju alla laugardaga í sumar.

Sögusýning í myndum og máli sem unnin er í samstarfi við Reyni Pétur um starf Sesselju á Sólheimum og framlag Lionsklúbbsins Ægis til starfsins allar götur frá árinu 1957.

Ásmundur Einar Daðason félagsmálaráðherra verður við-staddur vígslu Péturstorgs til að heiðra störf Péturs Sveinbjarnarsonar fyrir Sólheima, en hann stýrði starfi Sólheima í hartnær 40 ár. Við það tækifæri verður afhjúpað nýtt listaverk sem er gjöf listamannsins Sigurðar Guðmundssonar til Sólheima í tilefni afmælisársins.

Hátíðarsýning verður í Þjóð-leikhúsinu á leikverki sem nú er verið að æfa með íbúum og starfsmönnum Sólheima og mun eiga skírskotun til sögu og starfs Sesselju á Sólheimum.

Ný umhverfissýning verður

Reynir Pétur Ingvarsson er líklega þekktasti íbúinn á Sólheimum, en hann gekk hringinn í kringum landið til að safna fyrir íþróttahúsi á Sólheimum. Hér er hann með Hanný sinni á góðri stundu.

Mynd / MHH

Sesseljuhús á Sólheimum.

Mynd / HKr.

opnuð í Sesseljuhúsi við setningu menningarveislu í byrjun sumars og forsætisráðherra Íslands, Katrín Jakobsdóttir, mun sækja Sólheima heim þann 4. júlí sem

verður dagurinn sem hin formlegu hátíðarhöld verða haldin í tilefni afmælisins. Vígslubiskup í Skálholti mun svo messa í Sólheimakirkju á sjálfan afmælisdaginn 5. júlí.

Þá stendur til að bjóða öllum íbúum í Grímsnes- og Grafningshreppi í opið hús á Sólheimum og þiggja leiðsögn, kynningu og kaffi ásamt því að félögum í

Lionsklúbbnum Ægi verður gert hátt undir höfði.

„Þetta er hvergi nærri tæmandi upptalning en gefur þó til kynna að öllu verður tjaldað til til að gera afmælisárið minnisstætt öllum þeim sem kjósa að taka þátt í því með okkur,“ segir Sigurjón Örn, augljóslega spenntur fyrir þeirra glæsilegu dagskrá, sem verður boðið upp á.

Frá Sólheimum.

Myndir / HKr.

Næstu 90 árin?

Að lokum er Sigurjón Örn beðinn um að skoða í kristalkúluna sína og spá fyrir um hvernig starfsemin á Sólheimum verður eftir önnur 90 ár, eða árið 2110.

„Já, þú segir það, ég held að það verði áfram unnið í anda Sesselju næstu 90 árin. Arfleifð hennar er svo sterk og hugmyndir hennar sem eitt sinn þóttu svo framandi eru svo „main stream“ í dag sem gerir það að verkum að Sólheimar munu ekki lengur að þurfa að berjast fyrir tilvist sinni.

Ég tel að næstu 90 árin keppist menn við að styrkja starfið enn frekar og nýta þau ótal tækifæri sem búa í sögu og ímynd staðarins.

Enginn er spámaður í sínu föðurlandi en Sólheimum hefur lengi verið hampað erlendis og til okkar er horft sem eins af fyrstu sjálfbæru samfélögum í heimi og fyrirmynd þeirra sem á eftir komu. Slík samfélög njóta mikils meðbyrs og skilnings í dag, sem mun án efa efla okkar góða starf. Þörfin fyrir fagmennsku, virðingu, listsköpun og kærleika mun áfram eiga sinn stað í hjörtum fólks en það er einmitt það sem Sólheimar standa fyrir og munu gera um ókomna tíð.“

/MHH

Vigdísarhús var vígt á Sólheimum á 78 ára afmæli staðarins 5. júlí 2008. Hér er Vigdís Finnbogadóttir, sem húsið er nefnt eftir, og herra Sigurbjörn Einarsson biskup, sem flutti húsblessun, en hann lést 28. ágúst 2008, þá 97 ára að aldri. Frú Vigdís fagnar 90 ára afmæli 15. apríl næstkomandi.

Mynd / MHH

Það er mikið af frábæru listafólki á Sólheimum. Hér er einn listamaðurinn við verk sín.

Mynd / MHH

Allar stærðir af AJ Power rafstöðvum:

Opnar stöðvar

Stöðvar í húsi

Stöðvar í gám

Aukabúnaður eins og sjálfvirkur skiptirofi og fleira
Öflug og góð þjónusta

Gerðu kröfur — hafðu samband við Karl í síma 590 5125 eða sendu línu á kg@klettur.is og kynntu þér þína möguleika.

KLETTUR / SALA OG ÞJÓNUSTA / KLETTAGARÐAR 8-10
104 REYKJAVÍK / **590 5100** / klettur.is

Drög að ræktunarmarkmiðum fyrir forystufé kynnt:

Tímabært nú þegar forystufé er skilgreint sem sérstakt fjárkyn

– Drög að dómstiga væri hægt að prófa næsta haust

Á fagfundi sauðfjárræktarinnar 28. febrúar flutti Eypór Einarsson, sauðfjárræktarráðunautur hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, erindi um drög að ræktunarmarkmiðum fyrir forystufé.

Í drögunum eru sett fram ýmis atriði sem liggja eiga til grundvallar slíkum markmiðum; skilgreining á forystufé, mikilvægi erfðafjölbreytileika og æskilegir eiginleikar. Þá er í drögunum stillt fram leiðum að settum markmiðum og dómstigi kynntur fyrir forystufé og forystublendinga.

„Þessi drög verða tekin til afgreiðslu hjá fagráði í sauðfjárrækt á næsta fundi,“ segir Eypór. „Sá fundur verður væntanlega í byrjun apríl. Allar ábendingar og athugasemdir varðandi markmiðin og dómstigann eru vel þegnar og þá mikilvægt að þær berist fyrir næstu mánaðamót.“

Skilgreint sem sérstakt fjárkyn

„Drögin eins og þau líta út núna hef ég unnið í samráði við ýmsa sérfróða aðila; Daníel Hansen hjá Forystufjársetrinu og Anna Englund í Sandfellshaga, formaður í forystufjárfélaginu, hafa hvatt til þessarar vinnu. Verkið hófst með fundi norður í Þistilfirði þar sem nokkrir ræktendur forystufjár komu saman til skrafs og ráðagerðar.

Segja má að það hafi verið rök-rétt framhald eftir að forystuféð var skilgreint sem sérstakt fjárkyn – og allt varðandi forystufé var fjarlægð úr ræktunarmarkmiðum um íslenska sauðféð – að sett yrðu niður sérstök markmið fyrir forystuféð. En í kjölfar fræðigreinar sem Jón Viðar Jónmundsson og fleiri rituðu 2015 í Náttúrufræðinginn, var teningunum kastað varðandi það að skilgreina forystufé sem sér fjárkyn.

Markmiðunum fylgja einnig drög að dómstiga fyrir forystufé sem væri þá hugmyndin að prófa á komandi hausti. En hugmyndin er að hvetja til sýningarhalds á forystufé sem vonandi myndi bæði glæða áhugann á ræktun þess og efla þannig varðveislu á þessum einstaka fjárstofni,“ segir Eypór.

Forystuhæfileikar og skap

Í skilgreiningum á æskilegum eiginleikum hvað forystuhæfileika og skap varðar er tekið fram að forystukindur skulu búa yfir góðum forystuhæfileikum, þ.e.a.s. að þær hafi hæfileika til að taka forystu í fjárrekstri og leiða hópinn. Forystukind skal þannig vera athugul, róleg og kjörkuð.

Nokkur atriði eru tiltekin varðandi útlitskröfur forystufjár. Einnig æskilegir eiginleikar hvað frjósemi og mjólkurlagni varðar.

Hvað stærð og sköpulag varðar skulu forystukindur hafa fríðan haus með stór, skýr augu og skarp-legan svip. „Þær séu léttbyggðar en sterklegar. Tiltölulega stórar en þó finlegar, háreistar og tignarlegar kindur. Fætur háir og réttir. Sköpulag forystukinda miðist við að þær eigi auðvelt með að hreyfa sig og séu hraustar og endingargóðar.“

Stefnt skuli að því að viðhalda litafjölbreytileika í stofninum. Forystufé getur verið af öllum litum og litafbrigðum.

Ullin skal vera fremur fínleg og mjúk. Ullarmagn gott og hreinleiki lita góður.

Forystufé getur bæði verið hyrnt

Torfi 17-816 frá Gróustöðum í Gilsfirði kom nýr inn á sæðingastöð síðastliðið haust.

Myndir / RML

Eypór Einarsson í ræðustóli á fagfundi sauðfjárræktarinnar.

Mynd / smh

og kollótt. Varast skal hornalag sem leitt getur til þess að horn vaxi í haus.

Forystuær skulu vera frjósamar og mjólkurlagnar. Æskilegt er að fullorðin forystuær sé að jafnaði tvílembd og mjólki auðveldlega tveimur eðlilega þroskuðum lömbum.

Erfðafjölbreytileiki og skýrsluhald

Í drögunum, í kaflanum um leiðir að settu marki, kemur fram að mikilvægt sé að skráning ætternis-gagna sé viðhöfð fyrir allt forystufé í landinu þannig að skyldleiki gripa sé þekktur. „Í Fjárvis.is þarf að vera hægt að halda sérstaklega utan um forystufé og hlutfall forystufjárblóðs eða hreinræktunarhlutfall hvers grips. Skilgreindur sé grunnhópur í Fjárvis.is með gripum sem taldir eru hreinræktað forystufé (100% forystublóð). Grunnskráin skal miðast við gripi fædda árið 2008 eða fyrr sem skilgreindir hafa verið sem hreinræktað forystufé. Hægt verður að bæta við gripum í grunnhópinn af þar til bærum aðila ef þörf þykir á.

Kindur sem skilgreindar eru sem forystukindur (hafa 66,7% eða meira forystublóð) og kindur sem skilgreindar eru sem forystublendingar

(hafa 33,3%-66,6% forystublóð) skulu undanskildar afurðauppgjöri með kindum sem ekki teljast til forystufjár.

Til að stuðla að útrýmingu á áhættuarfgerð m.t.t. riðumótssstöðu er æskilegt að sem flestir gripir á sölusvæðum séu arfgerðargreindir,“ segir í hlutanum um erfðafjölbreytileika og skýrsluhald fyrir forystufé.

Tiltekið er að skipulag ræktunarstarfs fyrir forystufé skuli miða að því að skyldleikarækt sé takmörkuð eins og kostur er. Þá er áhættuarfgerð með tilliti til riðumótstöðu óæskileg. Stefnt skal að útrýmingu þeirrar arfgerðar.

Forystuhæfileikar, skap og útlit

Í drögunum segir að efla þurfi sýningarhald á forystufé og þróa dómstiga sem tekur á forystuhæfni, skapferli og útliti. „Þegar dómskalinn hefur verið fullmótaður þarf að vera hægt að skrá dóma í Fjárvis.is. Þá er æskilegt að bændur geti sjálfir metið forystuhæfni gripa, t.d. með því að geta skráð í Fjárvis hvort viðkomandi gripur sýni litla, einhverja eða mikla forystufjáreiginleika.“

Varðandi afurðaeiginleika er í

Drög að dómstiga fyrir forystufé og forystublendinga

Eiginleikar	Vægi í heildareinkunn	Stig
Sköpulag		
Haus og hornalag	12,5%	5,0 til 10
Heildarsvipur	25,0%	10,0 til 20
Fætur	12,5%	5,0 til 10
Forystuhæfileikar og skap		
Skap	25,0%	10,0 til 20
Forystuhæfileikar	25,0%	10,0 til 20

Stig gefin í heilum og hálfum tölum. Fullnaðardómur stendur saman af sköpulagsdómi og dómi fyrir forystuhæfileika og skap. Sé eingöngu um sköpulagsdóm að ræða getur kindin hæst hlotið 40 stig en við fullnaðardóm geta heildarstigin orðið 80. Þegar forystugripur er metinn skal skrá niður mælingu á lengd vinstri framfótarleggjar og líffunga. Eistu hrúta skulu skoðuð og það staðfest að þau séu eðlileg að öðrum kosti er skráð athugasemd. Hrútar með eistnagalla skulu ekki verðlaunaðir á sýningum.

Strumpur 14-815 frá Gunnarsstöðum í Þistilfirði.

drögunum stefnt að, við mat á frjósemi og mjólkurlagni forystufjár og forystublendinga, að sá hópur sé gerður upp sérstaklega í skýrsluhaldinu. Þar kemur fram að ekki verður unnið með skrokkgaðaeiginleika við ræktun forystufjár, enda

sé aukin holdasöfnun ekki markmið við ræktun forystufjár.

Nánari upplýsingar um ræktunarmarkmiðin og dómstigann fyrir forystufé má finna á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins, rml.is.

/smh

MATVÆLI & NÝJUNGAR

Lífrænt vottaður jurtadrykkur úr íslensku byggi: Fyrsti drykkur sinnar tegundar í íslenskri framleiðslu

Karen Jónsdóttir, sem rekur meðal annars Kaja Organic á Akranesi, hefur sett vöruna Byggmjólk á markað, sem er lífrænt vottaður jurtadrykkur unninn úr íslensku byggi frá Vallanesi á Fljótshálsá.

Drykkurinn er fyrsti sinnar tegundar á Íslandi sem fer í almenna sölu og segir Karen að áður hafi verið gerðar tilraunir í framleiðslu á svipuðum drykkjum með erlendu hráefni. „Byggmjólkinn er fyrsta íslenska jurtamjólkinn sem fer á markað. Þegar ég segi íslensk bygg en sú jurtamjólk sem áður var gerð tilraun með að framleiða hér á Íslandi var úr erlendum höfnum, blönduð íslensku vatni. Hér erum við með íslenskt lífrænt bygg frá Vallanesi og það sem er nokkuð merkilegt við íslenska byggið er að það þarf einungis 6,8 prósent bygg til þess að ná þessu öfluga bragði, á meðan framleiðendur í Evrópu eru margir hverjir með allt að 12 til 17 prósent bygg í sínum drykkjum,“ segir Karen.

Páll S. Brynjarsson og Ólafur Sveinsson frá Samtökum sveitarfélaga á Vesturlandi sem reka Uppbyggingarsjóð Vesturlands, skála í byggmjólk við Karen Jónsdóttur.

Næst á dagskrá er jurtajógurt

„Ég fékk styrk frá Öndvegissstyrk frá Uppbyggingarsjóði Vesturlands fyrir tveimur árum til að vinna að þessu verkefni, sem ég hef gert samhliða rekstrinum á mínu fyrirtæki, og því get ég sagt að loksins náði ég að klára og útkoman er þessi drykkur sem hefur strax fengið góðar viðtökur.

Byggmjólkinn verður seld í takmörkuðu upplagi til að byrja með því næsta skref er að auka framleiðslugetuna með hentugri vélbúnaði.

Byggið er einstaklega hollt enda inniheldur það mikið af beta-glúkónum sem geta lækkað kólesteról, haft róandi áhrif og styrkt ofnæmiskerfið. Þá myndar byggið eins konar gel sem fôðrar og mýkir magann og nærir slímhúð ristilsins,“ segir Karen um ágæti drykkjarins.

Næstu skref eru svo, að sögn hennar, byggmjólkurdrykkir og fleiri afurðir – meðal annars jurtajógurt.

Byggmjólkinn frá Kaju Organic.

Mjólk eða ekki mjólk ...

Karen segir að hefð sé fyrir því að nota orðið „mjólk“ um vökvann sem kemur úr spenum, en það hafi þó verið að breytast.

„Ég hef alltaf horft bara á mjólk sem landbúnaðarafurð sem bændur framleiða, en ekki bara afurð sem er tengd spendýri. Í dag er ekki bannað að nota mjólk sem við- eða forskeyti í vöruheitum hér á landi. En ef á að breyta því þá þurfum við líka að huga að því að breyta heitinu á húðmjólk, fíflamjólk og fleiri vörutegundum – svo allir sitji við sama borð.

Evrópusambandið hefur sett þetta inn í sína reglugerð en mín skoðun

er sú að þar séu stærstu þjóðirnar, Frakkar og Þjóðverjar, að vernda sinn landbúnað á kostnað Ítalíu, sem eru stærstu framleiðendur á jurtamjólk innan sambandsins og eiga þann markað nánast einir,“ segir Karen.

Frumkvöðlastarf

Hún játar því að þessi framleiðsla sé frumkvöðlastarf og segir það vera í tvennum skilningi.

„Í fyrsta skipti er framleiddur jurtadrykkur með íslensku byggi sem aðalhráefni og það hafa ekki heldur verið framleiddir slíkir jurtadrykkir

hér á landi með langt geymsluþol. Ég hef reyndar áður framleitt jurtadrykki með langt geymsluþol, en fyrir rúmu ári komu hafradrykkir á markað frá mér með geymsluþol upp á allt að ár. Glerlátið er lykillinn þar.

Í framhaldi af hafradrykkjunum, sem eru úr ítalskri grunnmjólk blandaðir við hin ýmsu krydd, hófst ég handa við að gera grunnmjólk og það tók ágætis tíma að átta sig á þeirri framleiðsluáferð. Og þegar það var komið tók byggið við og þar voru ansi margar suður gerðar þar til að lausnin fannst, en eins og áður sagði hefur jurtamjólk verð gerð úr innfluttu „paste“; ýmist hafrar eða möndlur notað sem grunnur.

Í grófum dráttum fer framleiðslan á Byggmjólkinni þannig fram, að fyrst er byggið malað, soðið upp með hjálparefnum, kælt og blandað með sólblómaolíu og salti. Síðan er vökvinn fitusprengdur og settur á flöskur. Varðandi næringarefnið þá hef ég ekki látið mæla þau upp en þau ættu að skila sér því ég einungis grófsigta jurtamjólkina,“ segir Karen um framleiðsluferlið.

Fínþússa framleiðsluferlið

„Ég er að fínþússa framleiðsluferlið og reyna að stytta það sem mest svo afkastagetan verði sem mest með þeim búnaði sem ég hef í dag en hann er ekki merkilegur. Ég er ekki alveg viss hversu mikið ég get framleitt en þar er flækjustigið svolítið hátt þar sem ég er með krafta mína á mörgum stöðum,“ segir Karen þegar hún er spurð um framleiðslugetu og -magn.

Byggmjólkinn frá Kaju verður í boði í verslunum Hagkaups í Kringlunni, Smáralind, Garðabæ, Skeifunni og svo Melabúðinni. /smh

Þarftu að skreppa í bæinn?
Mjög falleg og notaleg þriggja herbergja fullbúin íbúð í hjarta Hafnarfjarðar. Íbúðin sem er fullbúin húsgögnum er með svefnpláss fyrir allt að sex manns.
Allar upplýsingar inn á booking.com/ Hafnarfjörður og nafn íbúðar Pond apartment eða í s. 695-1095, Gyða - gyda@nyttheimili.is

Lely Center Ísland **IAE STÍUGRINDUR**

1,23m og 1,84m

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

Vélabær ehf. bíla- og búvélaverkstæði Borgarbyggð óskar eftir bifvéla- eða vélvirkja til starfa.

Menntun og reynsla af viðgerðum á bílum, dráttarvélum og vélum tengdum landbúnaði er skilyrði. Reynsla af stjórnun kostur.

Meistararéttindi í faginu æskileg.

Þarf að geta hafið störf sem fyrst.

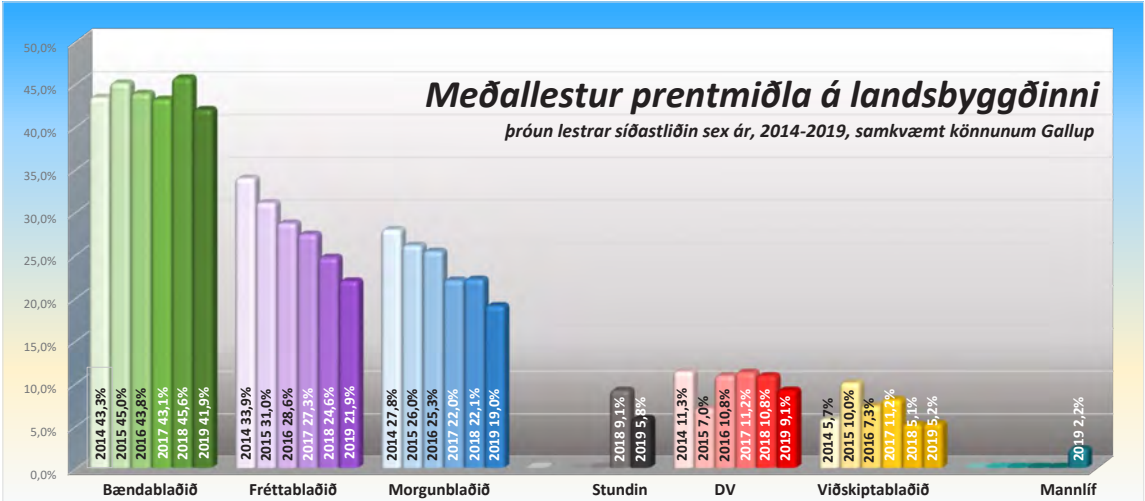
Upplýsingar í síma 660-3437 (Sigurður) 869-4275 (Lárus) eða á netfang larpet@aknet.is

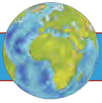
Vélabær ehf.
S. 435-1252 - velabaer@vesturland.is
Almennar bíla- og búvélaviðgerðir
Smur- og hjólabarðapjónusta

BUHAGUR
Járnsmiðja og Bílamálun
Skarði • Lundarreykjadal

- Öll almenn stálsmiði og viðgerðir.
- Svart stál, ryðfrítt stál og ál
- Vélaviðgerðir
- Hitaveitulagnir
- Bílasprautun, réttingar og ryðbætingar
- Allar stærðir ökutækja og vinnuvéla

Árni: 8921391 skard@vesturland.is
Valdi: 6917036 valdi.skardi@gmail.com
Hjálmur: 6917048 hjalmur.orn@gmail.com
facebook.com/buhagur

Ættum við að hertaka skosku eyjarnar?

Á Hjaltlandseyjum má finna örnefni nánast á íslensku frá búsetu víkinga og Norðmanna. Eldri eru þó minjar um pikta, sem byggðu eyjarnar þegar víkingar mættu á svæðið. Elsta merkið um byggð er rúmlega 6000 ára gamall sorphaugur, svo það er greinilega ekki nýtt vandamál að úrgangurinn okkar sé lengi að hverfa.

Á Orkneyjum var norrænt mál talað í fleiri aldir. Finna má þar Sigurða, Ingur, Rögnvalda og Ragnhildar. Aðlögun yrði því auðveld. Í Kirkjuvogi (Kirkwall) á Orkneyjum má finna dómkirkjuna Magnúsarkirkju.

Veggnakrot Víkinga

Orkneyinga saga segir okkur að Kali (Rögnvaldur) Kolsson byggði kirkjuna í nafni Magnúsar móðurbróður síns til að tryggja sér jarlsdæmið. Stór kosningaloforð eru því greinilega ekki ný af nálinni, en mestu furðu vekur að þetta loforð var efnt, nokkuð sem afar sjaldgæft er nútíðs. Innan kirkjunnar má finna steinristar vísanir sem væru kunnuglegar í augum flestra Íslendinga. Rúnir og fleira sem kalla mætti veggjakrot víkinga. Því ætti að reynast lítið mál að sannfæra dómsstóla að kirkjan sé í raun íslensk.

Skara Brae eru leifar steinbygginga á Orkneyjum frá því um 3180 f.kr.–2500 f.kr. Fólkið þar virðist hafa stundað landbúnað, haldið kýr og sauðfé, ræktað bygg og veitt fisk og annað sjávarfang sér til matar. Grunsamlega íslensk hegðun. Athyglisvert er að þessi forna byggð notaðist við nokkuð góðar skolplagnir og hafði hver fjölskylda sitt eigið innandyrasalerni. Eyjaskeggjar hafa því lengi getað lagt lagnir, sem getur komið sér vel þegar vantar pípara á Íslandi.

Eyjunum fylgir floti herskipa

Skalpaflói innan Orkneyja er vinsæll meðal kafara, enda liggur fjöldi skipa þar á hafsbótunum. Tilvalið að beina túristum þangað til að léttu álaginu af Silfrú. Nokkur bresk herskip skreyta botninn, en einnig sökkta Þjóðverjar þar 53 af 74 skipa flota sínum í lok fyrri heimsstyrjaldar, til að forða þeim frá óvinahöndum.

Málmur skipanna er sérlega áhugaverður. Allt stál framleitt eftir 5. áratug síðustu aldar er flokkað sem geislaengað, sökum þess að bakgrunnur geislafræðni í heiminum jókst þegar farið var að sprengja kjarnorkusprengjur. Slíkt stál hentar ekki til smíða á geislaælum og öðru sem er viðkvæmt fyrir geislun. Þar er því notast við eldra stál og helsta uppsprettan þess í dag er einmitt áður nefndur skipafloti. Ef álverin loka þá förum við bara í stálið.

Þrjár Papeyjar finnast við Hjaltlandseyjar og tvær við Orkneyjar. Sú stærri meðal Orkneyja nefnist Papey meiri (Papa Westray) og var líkt og Ísland einn af síðustu stöðum heims sem geirfuglar fundust á lífi. Það er því hægt að hagraða með því að sameina fræðsluefni Íslendinga og Skota um geirfuglinn.

Á eyjunni má finna rústir gamallar kapellu sem helguð var ungrí konu frá 8. öld. Sú stakk frekar úr sér augun en að taka bónorði konungs pikta, sem heillaður var af henni. Í dag nota menn Tinder til að komast hjá slíkum vandræðum. Hægt er að fljúga til Papeyjar meiri frá Vesturey (Westray) og tekur flugið heilar 47 sekúndur, að jafnaði. Kannski fá þá til að taka yfir Herjólf?

Syndir sauðfé, synda selir

Sauðfé náskýlt íslensku rollunni má finna víða um Skotland og á

Kristján Friðbertsson.

nyrstu eyju Orkneyja má finna örfá þúsund rollur af slíkum gæða ættum innan um selina í fjörunni og jafnvel í sjónum. Þetta smávaxna sauðfé hefur aðlagast strandlífinu, líkt og unglingur í útskriftarferð á Benidorm.

Sauðféð hangir þó ekki á barnum, heldur lifir á sjávargróðrinum sem það í fjörunni finnur. Talið er að harðir vetur með heyskortu hafi neytt bændur fyrir þúsundum ára til að drýgja heyið með þangi yfir vetrarmánuðina, ekki ósvipað og hér á landi. Hlutfall þangs í fæðu jókst og síðustu 200 árin hafa dýrin verið svo til einangruð við fjöruna og lifa því á þangi einu saman. Utan sérhæfðrar eðlutegundar sem finnst einungis við Galapagos-eyjur, eru þessar rollur taldar einu landdýrin sem lifa eingöngu á sjávarþangi.

Íslendingar kannast auðvitað vel við fjörubeit. Á síðustu öldum var sauðfé víða beitt á þær fjörur þar sem góðan sjávargróður var að finna, enda finustu hlunnindi að hafa. Sem dæmi beittu sumir bændur á Vestfjörðum duglega á fjörunar nánast út 20. öldina. Í dag er sjaldgæfara að skortur sé á góðu fódri og því eflaust ekki svo mikil notkun á fjörubeit, enda var orðið vel þekkt að of mikill sjávargróður í fæðu sauðfjár ytti undir heilsufarsvanda út frá koparskortu. Þetta tiltekna sauðfé Orkneyja er hins vegar löngu búið að snúa dæminu við og fengi fljótt kopareitrun ef það færi beint aftur í grasbeit eina og sér.

Það liggur því í augum uppi að með yfirtöku á sauðfé skosku eyjanna værum við að sameina gamalt frændfé og taka aftur upp gömul vinnubrögð. Íslenska sauðféð væri alfarið í grasi og háfjallagróðri, en hið skoska myndi nýta fjörunar. Auðvelt væri því að bjóða neytendum upp á val milli blöðbergsmarínarads lambakjötis, eða saltkjötis frá náttúrunnar hendi. Aukið fæðuöryggi felst svo í því að geta fódrað fleiri rollur á þangi einu saman, næst þegar aska hylur allan grasvöxt.

Eyjarnar sem kallaðar voru Hirtir, síðar Skildir, en í dag nefnast St. Kilda eru svo heimili sauðfjár af hinum fornu Boreray og Sauðeyjar (Soay) kynjum. Mikilvægarar er þó að horfa til hinnar sjaldgæfu bjöllu eyjanna (Ceutorhynchus insularis) sem finnst einungis þar og í Vestmannaeyjum (og raunar líklega Ingólfsstöðva í Öræfum). Enn frekari sönnun þess að í raun tilheyri eyjarnar Íslandi.

Iona nefnist svo eyja sem finnst í félagi við áður nefndar eyjar. Hingað liggur beinast við að færa höfuðstöðvar flutningsmiðlunar Jóna Transport og samnýta allt markaðsefni.

Stafur Jósefs

Stafey (Staffa) eru leifar gamallar eldfjallaeyju sem myndaðist fyrir 55–60 milljón árum og gæti gefið vísbendingar um þróun túrísma á hinni 55–60 ára Surtsey. Hugsa sér að eyjan hafi séð eina milljón ára fyrir hvert ár sem Surtsey hefur séð. Árið 1772 var hinn frægi

Rollur í Vestur-Skotlandi gangandi réttum megin vegar, væntanlega á leið á fótboltaleik og miðað við bláa litinn, annaðhvort leik með Rangers eða skoska landsliðinu.

Túristi í Benmore-grasagarðinum. Trén skipta yfir í haustlitina og greinilega á það einnig við um klæði gesta.

Trjágöng mammúttrjáa í Benmore-grasagarðinum í Skotlandi.

könnuður Joseph Banks fyrstur vísindamanna til að heimsækja eyjuna, einmitt á leið til Íslands.

Á Íslandi heimsótti föruneysi hans m.a. Þingvelli og Geysi í Haukadal, klifu Heklu, gæddu sér á harðfisk

og laufabrauði en sagðir hafa misst matarlystina þegar þeim var boðið hvalrengi og hákarl. Láí þeim hver sem vill.

Með þeim í för var skoskur læknir að nafni James Lind, sem talinn er möguleg fyrirmynd Mary Shelley að Dr. Victor Frankenstein. Tenging okkar við söguna er þá að möguleg fyrirmynd hafi heimsótt Ísland og þar að auki gefið fjölda Íslendinga raflost í tilraunaskyni. Augljóslega þarf engan sæstreng til að selja skotum raforku, þeir bara koma til okkar þegar þeir vilja nýta hana og málið leyst.

Endalaus túrismi og Húkarar

Í framhaldi þessa leiðangurs komu svo fleiri vísindamenn til Íslands, hverra ferðasögur drógu svo að fleiri ferðamenn í kjölfarið. Kannski mætti segja að Banks hafi verið einn fyrsti upphafsmaður túrísma á Íslandi, skömmu eftir heimsókn hans til Stafeyjar.

Eftir hvatningu frá áður nefndum Joseph Banks kom hér á hundadögum vinur hans, William Jackson Hooker, að skoða og skrásetja náttúru landsins og gaf í framhaldi út ritið „A Journal of a Tour in Iceland“. Sá varð síðar stjórnandi hins fræga grasagarðs Kew í Bretlandi og hér á landi finnum við m.a. jörfavíði (Salix hookeriana) og glómosa (Hookeria lucens) sem kenndir eru við hann.

Skemmtilegt er að rekast á frásagnir breskra vísindamanna strax 1861 sem kvarta yfir því að ágangur ferðamanna á Íslandi sé orðinn of mikill. Þökk sé viðráðanlegu fargjaldi fyrir vel stæða Breta, voru fleiri tugir þeirra farnir að koma hingað. Í þökkabót stoppaði gufuskipið svo stutt að þeir rétt náðu „gullna hringnum“.

M.ö.o. bölváðir túristarnir flykkjast til landsins á ódýru fargjaldi, þeysast milli helstu „instagram“ staða fyrir „sjálfu“ og fjúka jafnharðan af landi brott.

Óumdeilt er held ég að álagið á ýmsum perlum landsins er í dag orðið of mikið að óbreyttu, en þessi tæplega 160 ára texti minnir mann á að ekkert er nýtt undir sólinni. Umhverfið og viðmiðin kunna að breytast, en við sjálf breytumst minna en við höldum.

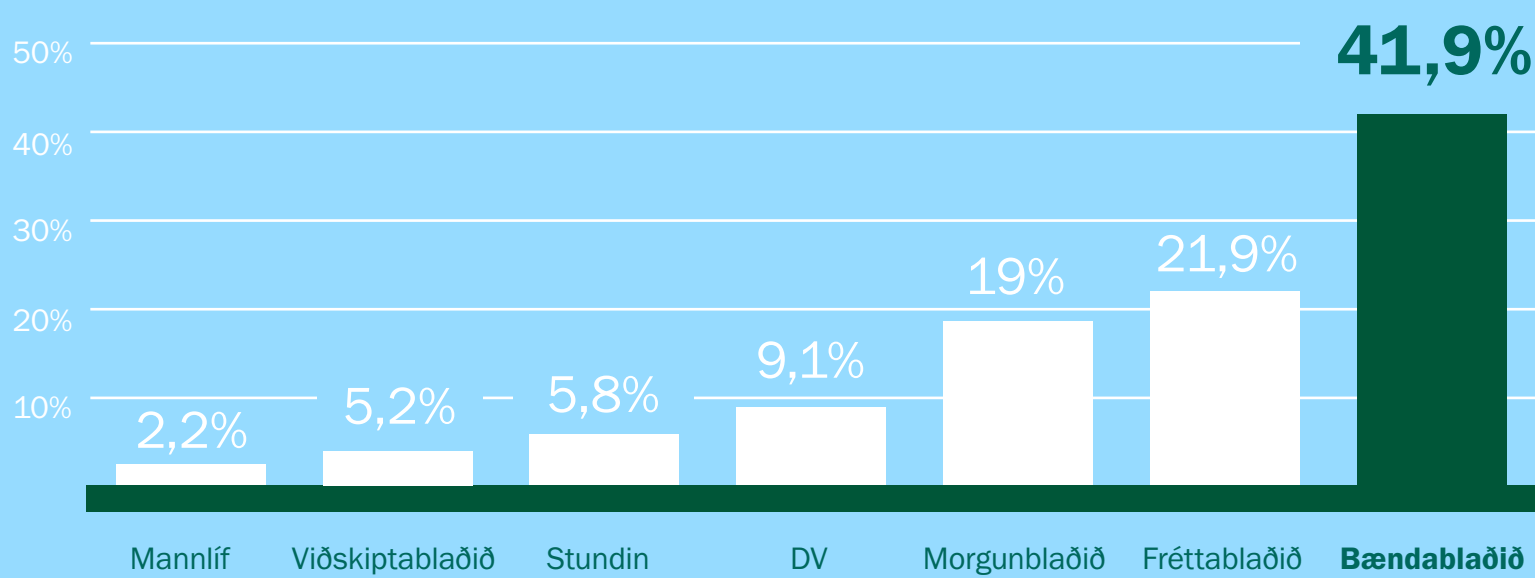
Vísindamenn, listamenn og hefðarfólk tók að heimsækja Stafey áratugina eftir Banks. Hið fræga skáld Orðverður (Wordsworth) lét vaða árið 1833, en varð fyrir miklum vonbrigðum. Fegurðin var ótvíræð, en ferðin ónýtt sökum mikils fjölda ferðamanna.

Fyrst Skotland og Ísland eru bæði ónýtt af offjölgun ferðamanna, þá liggur sameining landanna beint við, eða að lágmarki að við Íslendingar lýsum okkar eignarhaldi á skosku eyjunum. Fyrst við erum að fara að vinna Eurovision í ár er tilvalið að drífa í þessu til að geta boðið upp á fleiri valkosti en Laugardalinn, Hörpuna og Kórinn.

Kristján Friðbertsson

Bændablaðið er mest lesna blaðið á landsbyggðinni

Lestur prentmiðla á landsbyggðinni

Lestur Bændablaðsins:

BÆNDABLAÐIÐ ER GEFIÐ ÚT Í 32 PÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

41,9%

á landsbyggðinni

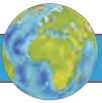
21,9%

á höfuðborgarsvæðinu

29,2%

landsmanna lesa Bændablaðið

Bændablaðið Hvar auglýsir þú?

Brasilískt nautakjöt.

Brasíla: Nautakjötseldi og manndráp

Rannsóknir benda til að JBS og Marfrig, sem eru með stærstu kjötvinnslum í heimi, hafi tengsl við eigendur á landi þar sem innfæddir íbúar hafa verið myrtir eða þvingaðir til að yfirgefa til að ryðja skóga og auka nautgriparékt.

Morðin sem um ræðir eru sögð með þeim grimmilegustu í Amasón í mörg ár og áttu sér stað 19. apríl 2017. Níu manns voru drepnir og fundust lík þeirra illa útleikin í skóglendi skammt frá heimili þeirra og sýndu sum greinileg merki um pyntingar.

Talið er að gengi sem kallast Hinir huldu hafi drepð mennina en gengið er þekkt fyrir að reyna að ná yfirráðum á landi með valdi og þvinga innfædda til að yfirgefa heimili sín svo hægt sé

að taka landið til nautgriparéktar, skógarhöggs eða námuvinnslu.

Skjöl sýna að stórar kjötvinnslur, eins og JBS og Marfrig, hafa keypt gripi af landi sem innfæddir hafa verið þvingaðir til að yfirgefa á undanförunum árum og hefur verið nýtt til nautgripaeldis. Einnig eru dæmi um að skógar á náttúruverndarsvæðum séu ruddir til að ala nautgripi. Gripirnir eru síðan seldir til „löglegra“ nautgripabænda og þaðan til afurðastöðva til að hylja ræktunarsögu þeirra.

Bæði JBS og Marfrig hafa skrif- að undir yfirlýsingu þar sem fyrirtækin segjast ekki styðja eldi né kaupa gripi sem aldir eru á friðlandi eða svæðum þar sem slíkt er ólöglegt. Fyrirtækin hafa bæði verið sektuð fyrir brot á samningnum á undanförunum árum. /VH

Ánamaðkar eru nauðsynlegir í jarðvegi til að brjóta niður lífræn efni í næringu fyrir gróður auk þess sem þeir auðvelda loftskipti og vatnsrennsli.

Lífið í jarðveginum: Ánamaðkar þrífast illa í jarðvegi með miklu plasti

Rannsóknir á ánamöðkum sýna að þeir þrífast illa í jarðvegi sem er mengaður af plasti eða míkroplastögnum.

Ánamaðkar eru nauðsynlegir í jarðvegi til að brjóta niður lífræn efni í næringu fyrir gróður, auk þess sem þeir auðvelda loftskipti og vatnsrennsli. Ný rannsókn sýnir að ánamaðkar í jarðvegi þar sem er að finna mikið plast eru minni en ánamaðkar í hreinum jarðvegi. Ýmislegt bendir einnig til að starfsemi þeirra sé minni í jarðvegi sem mengaður er plasti en þar sem minna af plasti finnst.

Höfundur skýrslu í kjölfar rannsóknaðinnar sagði að ekki væri vitað fyrir víst hvers vegna ánamaðkar í jarðvegi með mikið af plastögnum væru léttari en í jarðvegi lausum við plastefni. Hann sagði samt líklegt að plastagnirnar hefðu slæm áhrif á meltingarkerfi ánamaðkanna.

Í skýrslunni segir einnig að ekki sé nóg með að plast í jarðvegi dragi úr frjósemi þeirra heldur séu litlir ánamaðkar ekki eins afkastamiklir þegar kemur að því að auka frjósemina og auðga vistkerfið. /VH

Metúrkoma við Mississippi og þverár fljótsins:

Flóð valda bændum vandræðum í mestu landbúnaðarhéruðum Bandaríkjanna

Mikil flóð í Mississippi og hliðarám fljótsins í Bandaríkjunum byrjuðu að stíga í þriðju viku febrúar vegna mikilla rigninga. Fyrirséð er að flóðin munu hafa áhrif á landbúnað á mjög stóru landsvæði þar sem búist er við að sáningu í akra seinki töluvert.

Þann 17. febrúar var flóðahæðin komin í 36,8 fet, eða 11,4 metra, og var þá víða farið að flæða inn í hús. Áfram hélt að rigna og í byrjun mars voru flóðaviðvaranir gefnar víða á svæðinu.

Þann 4. mars var greint frá rafmagnsleysi nærri 20 þúsund heimila og varað við flóðum yfir vegi.

Mesta úrkoma í Starkville síðan mælingar hófust

Mikið hefur rignt í Mississippidalnum og sló úrkoman met í febrúar með rúmar 14,72 tommur, eða um 37,4 sentimetrar, í Starkville, en fyrra met var sett í febrúar 2003 en þá mældist úrkoman 10,79 tommur, eða nærri 28 sentimetrar. Var úrkoman í febrúar 2020 sú mesta síðan mælingar hófust 1891.

Áhrifasvæði Mississippi er gríðarlega stórt og víða er þéttbýlt meðfram fljótinu og þar er líka að finna gríðarmikið ræktarland. Undir lok febrúar voru um hálf milljón ekra undir vatni nærri Greenwood og búist er við að sáningu í akra seinki á komandi vori vegna flóðanna. Mestu áhyggjurnar virðast nú vera vegna flóða í Nebraska, Iowa, Kansas og Missouri.

Mestu flóðahæð í fljótinu var náð í apríl 1979 þegar flóðahæðin mældist 43,3 fet, eða 13,4 metrar. Næstmesta flóðið varð síðan í maí 1983 þegar flóðahæðin náði 39,6 fetum, eða tæpum 12,3 metrum.

Mikilvæg landbúnaðarsvæði

Landbúnaður á áhrifasvæðum Mississippi og gríðarmikils vatnasvæðis sem fljótinu tengist nær til fjölda ríkja. Þar má nefna Mississippi, Louisiana, hluta af Alabama, Georgíu, Norður-Karolínu, Virginíu,

Úrkomumet var sett í Starkville í síðasta mánuði.

Vatn flæddi um götur í Jackson 17. febrúar úr ánni Pearl River.

Pennsylvaníu, Ohio, Texas og Nýju Mexíkó. Síðan Oklahoma, Colarado, Kansas, Missouri, Illinois, Indiana, Wisconsin, Iowa, Minnesota, Nebraska, Norður- og Suður-Dakota, Wyoming og Montana. Á verulegum hluta þessara svæða er helsta kornrækt Bandaríkjanna jafnframt því að þar fer fram mesta ræktun nytjajurta sem nýttar eru til etanol-framleiðslu í lífræn eldsneyti.

Kjúklingaræktin mest í Mississippi

Landbúnaður og tengdar greinar í Mississippiríki einu og sér tekur til sín um 29% vinnuafis og veltir um 7,7 milljörðum dollara. Um 34.700 bændur starfa í ríkinu og hafa um

4,2 milljónir hektara til umræða. Kjúklingarækt og eggjaframleiðsla eru stærstu greinarnar með samtals tæplega þriggja milljarða dollara veltu. Samt er Mississippi aðeins fimmta öflugasta ríki Bandaríkjanna í kjúklingarækt. Þar á eftir kemur skógariðnaður með 1,25 milljarða dollara veltu og sojaframleiðslan skilar rúmum einum milljarði dollara. Síðan kemur kornrækt og 12 aðrar landbúnaðargreinar með mismikla framleiðslu og veltu.

Mississippi er aðeins eitt af fjölmörgum ríkjum sem tengjast vatnasvæði Mississippi-fljótsins en síðan koma öll hin ríkin og sum hver með enn meiri landbúnað, en áhrif úrkomu undanfarinna vikna er þar líka æði misjöfn. /HKr.

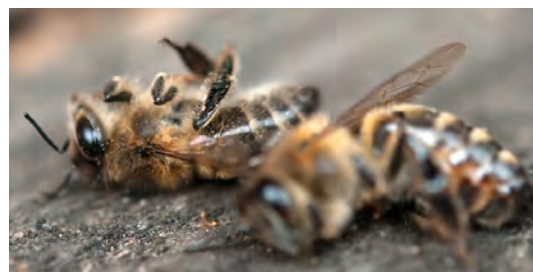
Skordýraútrýming heimsins áhyggjuefni

Heimurinn er í skordýra-krísu og afleiðingarnar geta orðið hrikalegar fyrir mannfolkíð segja vísindamenn. Ein milljón dýrategunda er í hættu á að deyja út og er helmingur þeirra skordýr. Á bilinu fimm til tíu prósent af öllum skordýrategundum hefur dáið út síðan iðnbýltingin hófst fyrir um 200 árum síðan.

„Þetta er mjög truflandi að horfa upp á svona mikið af skordýradauða og við erum ekki einu sinni komin á toppinn af fjallinu svo þetta er alvarlegt mál,“ segir Pedro Cardoso líffræðingur, sem vinnur á náttúrusagnasafninu í Helsingfors í Finnlandi. Hann er aðalhöfundur rannsóknar sem var kynnt í tímaritinu Conservation Biology á dögunum.

Margir þættir hafa áhrif

Á síðustu 500 milljónum ára hefur jörðin upplifað stórfellda útrýmingu á tegundum fimm sinnum áður. Síðast gerðist það fyrir 66 milljón árum síðan þegar jörðin varð fyrir kröftugum smástirnaárekstri þegar risaæðlurnar dóu út. Nú upplifir jörðin í sjötta sinn stórfellda útrýmingu af tegundum og nú segja fræðimenn að það sé mannfolkíni

Mikill býflugnadaði hefur valdið vísindamönnum sérstökum áhyggjum vegna mikilvægis þeirra við frjógvun nytjajurta.

um að kenna. Aðalorsök þess er að þau svæði sem skordýrin lifa á hverfa af mannavöldum, mengun spilar einnig inn í og notkun á skordýraeitri. Einnig lætur mannfolkíð nýjar tegundir inn á svæði þar sem þau eiga ekki heima og allt hefur þetta áhrif á skordýr heimsins. Loftslagsbreytingarnar hafa einnig áhrif ásamt ofnýtingu en yfir tvö þúsund skordýrategundir eru notaðar til manneldis.

Þegar fiðrildi, bjöllur, maurar, býflugur, flugur, geitungar og krybbur hverfa hefur það meiri áhrif en að ein og ein tegund hverfi vegna þess að skordýrategundirnar eru mikilvægur liður í vistkerfinu og framkvæma mikilvæg verkefni sem aðrar tegundir geta ekki. Þau fræva, taka þátt í næringarhringrás og berjast gegn skaðlegum skordýrum í landbúnaði. Samkvæmt

rannsóknum er talið að þessar tegundir skordýra spari Bandaríkjamönnum sem samsvarar 57 milljörðum dollara árlaga og á heimsgrundvelli í kringum 500 milljarða dollara árlaga.

Viðvörðun sem ber að taka alvarlega

Margar dýrategundir eru einnig háðar því að hafa nóg af skordýrum til að lifa af og þannig hefur fjöldi fugla í Evrópu og Bandaríkjunum minnkað töluvert undanfarin ár sem rakið er til fækkunar skordýra.

Fræðimenn áætla að það séu um 5,5 milljónir skordýrategunda á jörðinni en einungis einn fimmta af þeim er búíð að greina og gefa nafn. Því telja þeir að útrýming skordýra sé mun meiri en vitað sé. Á bilinu fimm til tíu prósent af öllum skordýrategundum hafa dáið út síðan iðnbýltingin hófst fyrir um 200 árum síðan.

Rannsóknin sem Cardoso og félagar hans unnu hefur fengið nafngiftina „Viðvörðun fræðimanna til mannfólksins um útrýmingu skordýra“. Í henni fylgja þeir eftir viðvörðun fræðimanna fyrir 25 árum síðan og viðvörðun sem gefin var út árið 2017 sem 15 þúsund fræðimenn um allan heim undirrituðu. /ehg/BT

LÍF&STARF

Nýja þúsund fermetra húsnæðið er stórt, glæsilegt og mjög bjart. Það er aðallega hugsað fyrir stærri vinnuvélar og vörubíla. Mynd / MHH

Vélaverkstæði Þóris á Selfossi hefur stækkað um þúsund fermetra

Vélaverkstæði Þóris á Selfossi fagnaði 25 ára afmæli 1. mars síðastliðinn en haldið var upp á tímamótin með opnu húsi föstudagskvöldið 6. mars. Við það sama tækifæri var nýtt þúsund fermetra húsnæði tekið í notkun en nú er verkstæðið með um tvö þúsund fermetra undir starfsemi sína. Þórir L. Þórarinnsson

Þórir ásamt eiginkonu sinni, Ásdísi Svölu Guðjónsdóttur, sem hafa rekið fyrirtækið saman af miklum myndar- skap í tuttugu og fimm ár ásamt fjöl- skyldu sinni.

Það eru margir sem koma við á verkstæðinu hjá Þóri og vilja kynna sér starfsemina. Rótarýklúbbur Selfoss fór nýlega í heimsókn en hér er Þórir að spjalla við þá Sigurð Þór Sigurðsson, Þórarín Sólmundarson og Kristján Mát Gunnarsson frá klúbbnum.

stofnaði fyrirtækið einn og var þá með sjötíu og fimm fermetra undir en það hefur heldur betur breyst í gegnum árin. Í dag starfa tuttugu og tveir starfsmenn hjá fyrirtækinu. „Meginstarfsemin er í kringum viðgerðir á landbúnaðartækjum, vörubifreiðum, þungavinnuvélum og síðast en ekki síst smurþjónusta á öllum tækjum og bílum,“ segir Þórir, ánægður með árin tuttugu fimm um leið og hann lítur björtum augum á framtíðina. Verkstæðið er til húsa við Austurveg 69 á Selfossi. /MHH

Aðalfundur ÍSTEX hf. – Tilkynning vegna COVID-19 og samkomubanns

Samkvæmt samþykktum Ístex á að halda aðalfund fyrir lok apríl. Vegna þeirra fordæmalausu aðstæðna vegna útbreiðslu COVID-19 og samkomubanns er ekki hægt að svo stöddu að ákveða fundartíma.

Tekin verður ákvörðun um fundartíma eða hugsanlega frestun til sumars eða hausts þegar samkomubann fer úr gildi um miðjan apríl.

Mosfellsbæ, mars 2020.
Stjórn ÍSTEX hf.

Innrömmun á málverkum, ljósmyndum, plakötum og öðru því sem á heima í ramma. Skerum gler og karton og strekkjum strigamyndir á blindramma. Vönduð vinna og nýjasta tækni.

www.rammastudio.is

Mikið úrval af tilbúnum römmum í vefverslun. Sendum um land allt.

RAMMASTÚDÍÓ

Ármúli 20, 108 Reykjavík
S: 581-1384 / 891-7464
rammastudio@rammastudio.is
www.rammastudio.is

Loftpressur í hæsta gæðaflokki

Við bjóðum upp á allar stærðir og gerðir af **Ingersoll Rand** loftpressum.

Mjög hljóðlátar og einfaldar í viðhaldi.

Bjóðum upp á þjónustusamninga og leggjum mikla áherslu á að veita góða viðgerðar- og varahlutabjónustu.

Gerðu kröfur — hafðu samband við Gunnar í síma 590 5135 eða sendu línu á gma@klettur.is og kynntu þér þína möguleika.

KLETTUR / SALA OG ÞJÓNUSTA / KLETTAGARÐAR 8-10
104 REYKJAVÍK / **590 5100** / klettur.is

Mótorar og varahlutir á lager Hröð og góð þjónusta Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI

MHG Verslun ehf | Víkurhvarf 8 | 203 Kópavogi
Sími 544-4656 | www.mhg.is

Lely Center Ísland

RÚÐUR Í DRÁTTARVÉLAR FRÁBÆR VERÐ

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

John Deere
Zetor
Case IH
McCormick
Steyr
Claas
Ford
Fiat
New Holland
Deutz-Fahr
Massey Ferguson

HELSTU NYTJAJURTIR HEIMSINS

Grikkjasmári í haga.

Grikkjasmári angar eins og gamall geithafur

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Grikkjasmári sem margir þekkja undir heitinu fenugreek er eitt af undirstöðu hráefnunum í karrí og fleiri kryddblöndum. Ræktun plöntunnar er mest á Indlandi. Plantan er ilmsterk og sagði Kató gamli að fylan af henni væri eins og af gömlum geithaf.

Ekki fundust áreiðanlegar tölur um heimsframleiðslu á grikkjasmára en framleiðsla hans mun vera mest á Indlandi og hátt í 80% uppskerunnar kemur þaðan. Þar á eftir koma Nepal, Pakistan, Eþíópía, Egyptaland, Marokkó og Tyrkland. Indland er einnig stór útflytjandi grikkjasmára en þrátt fyrir það er stærsta hluta framleiðslunnar neytt innanlands.

Spár gera ráð fyrir að ræktun plöntunnar eigi eftir að aukast mikið á næstu árum og verð á henni eftir að hækka þar sem eftirspurn er sívaxandi, sérstaklega innan lyfja- og snyrtivöruíðnaðarins.

Ekki fundust upplýsingar um innflutning á grikkjasmára til Íslands á vef Hagstofunnar en þrátt fyrir það er eitthvað um að hann sé fluttur inn sem heilsubótarefni í töfluformi.

Trigonella foenum-graecum

Ættkvíslin Trigonella er af ertublómaætt og teljast 36 tegundir vera innan ættkvíslarinnar.

Grikkjasmári, Trigonella foenum-graecum, er eina tegundin innan ættkvíslarinnar sem er í ræktun. Einær jurtkennd, einstofna, fágrein-ótt og upprétt planta með marggreinda stólparót. Er yfirleitt um 60 sentimetrar að hæð en getur náð eins metra hæð við góð skilyrði. Plantan lifir í sambýli við niturbindandi

Laufblöðin ljósgræn og gagnstæð, og sjö til tólf sentímetra löng. Samsett með þremur smáblöðum sem eru eggлага, um fimm sentimetrar að lengd og tennt á blaðendunum.

rótarbakteríur. Laufblöðin ljósgræn gagnstæð og sjö til tólf sentímetra löng. Samsett með þremur smáblöðum sem eru eggлага um fimm sentimetrar að lengd og eilítið loðin á neðra borði og tennt á blaðendunum. Blómin sem vaxa úr blaðöxlunum allt að 15 sentímetra löng, yfirleitt hvít en til sitrónugul, eða fjólublá að lit, sjálffrjóvgandi. Aldinið tveggja til fimmtán sentímetra langur og mjór belgur með 10 til 20 fræjum sem eru gulleit, ólífugræn eða brún að lit eftir þroska, 6 til 8 millimetra löng og gefa frá sér sterkan ilm.

Vegna niturbindandi eiginleika plöntunnar er útbreiðslumunstur hennar oft meðfram vegum og óræktarlandi þar sem plantan vex í þurru, hörðum og ófrjósömum jarðvegi.

Til er fjöldi afbrigða af grikkjasmára sem hefur verið framræktaður til að gefa ólíka uppskeru. Sum yrki nýtast best í skepnufóður, önnur gefa mikið lauf og enn önnur eru ræktuð vegna fræjanna.

Lauf til þurrkunar.

Þurraður grikkjasmári er eitt af undirstöðukryddum í karrí og fleiri kryddblöndum.

Saga og útbreiðsla

Náttúrulegur uppruni grikkjasmára er í Suðaustur-Evrópu og Vestur-Asíu og allt til Indlands. Auk þess sem plantan finnst sem gömul fóðurplanta í ræktun í Afríku norðan Sahara.

Talið er að plantan hafi fyrst verið tekið til ræktunar í vöggvæðum rænnar menningar í Austurlöndum nær, Íran, Írak eða Sýrlandi og þar um kring. Ekki er vitað fyrir víst hvaða villta tegund ættkvíslarinnar Trigonella er forveri þeirrar ræktunartegundar sem við þekkjum í dag.

Grikkjasmári er tegund sem ekki finnst villt í náttúrunni nema þar sem hún hefur slæðst út frá ræktun.

Ristuð grikkjasmárafræ hafa fundist við fornleifarannsóknir í Írak og er talið að þau séu frá því um 4000 fyrir Krist. Vitað er að Asseríumenn ræktuðu plöntuna sem dýrafóður og til lækninga. Fræ plöntunnar fundust í grafhýsi Tutankhamen faraóa í Egyptalandi sem var uppi 1342 til 1325 fyrir Krist og var plantan notuð sem hluti af líkgeymslumixtúru Egypta. Hugsanlega til að slá á nálykt.

Arabar og kristinn koptískur söfnuður í Norður-Afríku nýttu plöntuna til lækninga og töldu hana góða við margs konar kvensjúkdómum.

Gríski lækinn Hippókrates, uppi 460 til 370 fyrir Krist, sem læknaeðurinn er kenndur við, notaði grikkjasmára í brunasmýrsl og Theophrastus, uppi 371 til 287 fyrir Krist, sem kallaður er faðir grasafræðinnar og höfundur Historia Plantarum, sagði plöntuna upprunna á Indlandi.

Rómverjinn Kató eldri, uppi 234 til 149 fyrir upphaf okkar tímatala, sagði að grikkjasmári hafi verið ræktaður sem fóður, ásamt öðrum belgjurtum, fyrir nautgripi. Fræin segir hann auka nyt kúa og mjólkurframleiðslu sængurkvenna en jafnframt fylgir þeim remmubragð í mjólkinni. Kató, sem lærði að stunda landbúnað og helgaði sig honum og stjórnmálum en gegndi ekki herþjónustu, taldi að grísk áhrif yrðu Rómaveldi að falli og sagði að grikkjasmári angaði eins og gamall geithafur milli þess sem hann lagði til að Karþagó yrði lögð í eyði.

Vitað er að Rómverjar á fyrstu öld eftir Krist notuðu grikkjasmára til að bragðbæta vín og í riti Flavíus Jósefus, uppi 37 til 100, Stríð Gyðinga gegn Rómverjum, segir að plantan sé ræktuð og hluti af daglegri fæðu íbúa í Galíleu. Seyði plöntunn-

ar var einnig notað til að gera húð hrossa glansandi.

Sagt er að konur í kvennabúrum, þar sem slíkt viðhafðist, hafi neytt ristaðra grikkjafræja í mjólk til að auka frísklegt og búlduleitt útlit sitt.

Heimildir eru um notkun plöntunnar í Kína frá því um 1000 og hennar er getið í plöntulækningabók sem kennd er við Kolozsvar í Rúmeníu og tekin var saman af ungverska biskupnum Horhi Melius Péter árið 1578.

Evrópumenn á miðöldum töldu plöntuna og sérstaklega fræin vera lostvekjandi og að hún örvaði losta-fullar draumfarir og herti slátrið.

Til eru heimildir um ræktun á grikkjasmára í Danmörku árið 1696 og kallast hann þá grískt hey. Danski læknirinn Henrik Smid, uppi 1495 til 1563, segir frá plöntunni í jurtalækningabók sinni En skøn Lystig Ny Urtegaard sem kom út árið 1546 og segir hana meðal annars góða við hósta blandaða í brennivíni.

Samlandi Smid, læknirinn og grasafræðingurinn Simon Paulli, uppi 1603 til 1680 og höfundur Flora Danica, sagði að lækningamáttur fræja plöntunnar væri þekktur um alla Evrópu og hún notuð til að stilla magann og draga úr verkjum bæði hjá mönnum og hestum.

Í dag er plantan ræktuð eða hefur komið sér fyrir á þurrum svæðum víða um heim og gert sig heimakomna út frá ræktun meðal annars á Indlandi, í Mið-Austurlöndum, Eþíópíu, Síle, Argentínu, Kína og suðurríkjum Bandaríkjanna Norður-Ameríku. Í Evrópu er grikkjasmári ræktaður í Austurríki, Belgíu, Frakklandi, Ungverjalandi og á Spáni svo dæmi séu tekin.

Nafnaspeki

Latneska ættkvíslarheitið Trigonella þýðir lítill þríhyrningur og vísar til þess að í blómi plöntunnar má greina þríhyrning. Foenum-graecum þýðir hins vegar grískt fóður eða grískt hey.

Enska heitið fenugreek mun komið úr miðaldafrönsku fenufrec sem aftur á móti kemur úr latínu faenugraecum eða faenum Graecum. Auk þess kalla Frakkar plöntuna sénegré og trigonelle.

Í Albaníu kallast plantan kopër greqie, trëndetina yzerlike, trëndetinë eða yzerlik og á arabísku hulba eða hilbeh. Í Úspekistan segja menn boidana, ul'ba og khul'ba og á kínverskri kantónísku kallast plantan wuh louh ba en hu lu ba á Mandarín og koraba á japönsku. Í Rússlandi segir fólk pazhitnik grecheski, shambala og pazhitnik cennoj en í Eistlandi skreeka lambalääts, pöld lambalääts, piskavice řecké seno en senenka í Tékklandi, fenegriek í Hollandi og á Ítalíu fieno greco. Grikkir nota heitin tili, tipilina, trigoniskos, tintelis, tsimeni og moschositaro'ba. Á hebresku kallast plantan hilbeh en khilbe á jídísku.

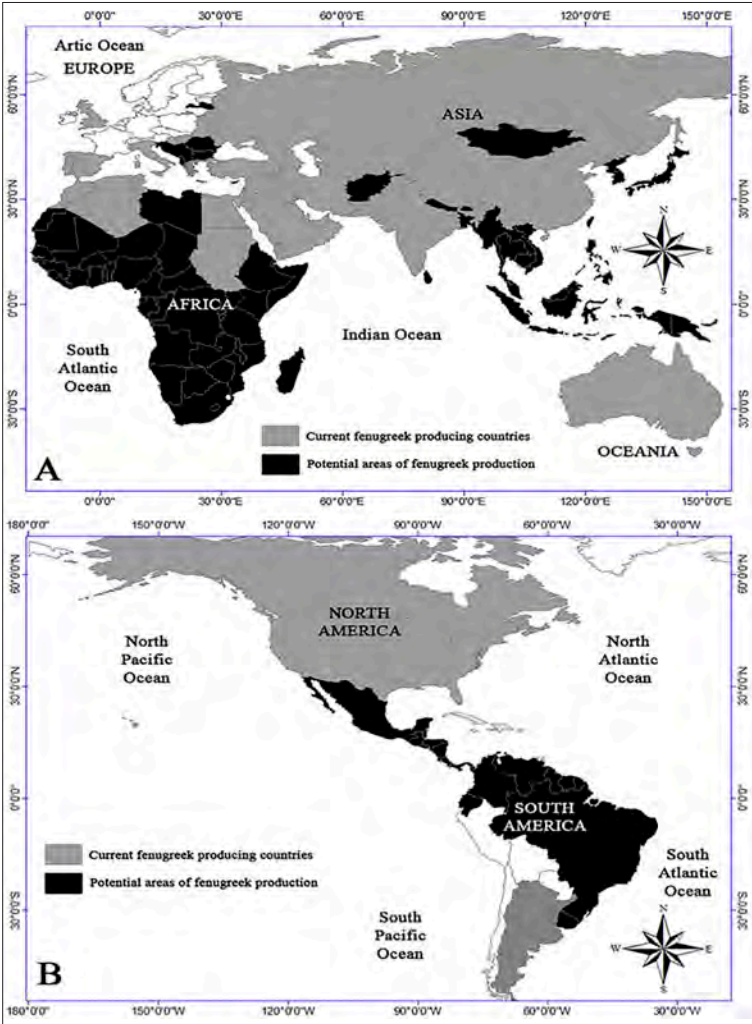
Þjóðverjar kalla plöntuna og afurðir hennar bockshornklee eða griechisch heu. Finnar segja sarviapila, Svíar bockhornsklöver en Norðmenn og Danir bukkehornklöver.

Norræn heiti plöntunnar tengja hana við geithafurshorn, ekki veit ég hvort það stafi af því að fræbelgirnir líkjast geitarhornum eða hnyflum, sem ekki er ólíklegt. Ef til vill hefur hún þótt góð beitarplanta fyrir geitur eða kannski hefur norrænum mönnum líkt og Kató gamla þótt hún lykta eins og gamall geithafur.

Íslenska heitið grikkjasmári er í sjálfu sér ágætt þar sem það vísar til að lauf plöntunnar líkjast smára og vísa til Grikklands tengingarinnar í latínuheitinu þrátt fyrir að plantan sé ekki upprunnin þar. Heitin geitasmári og bukkasmári hafa sést á prenti og er þar um yfirlærslu norrænu heitanna á íslensku að ræða.

Nánast öll uppskera á grikkjasmára er unnin með höndum.

Ræktun á grikkjasmára í heiminum í dag og möguleg ræktunarsvæði.

Norræn heiti plöntunnar tengja hana við geithafurshorn.

Ræktun

Á Indlandi og í löndum í kringum Miðjarðarhaf er grikkjasmári ræktaður á kaldari tímum ársins, þrátt fyrir að uppskera sé meiri í hita, og dafna vel í hita frá 8° til 27° á Celsíus og þar sem regn er 400 til 1500 millimetrar á ári. Plantan dafnar best í mikilli sól og í vel framræstum og sandblendnum jarðvegi og þolir vel sýrustig á bilinu 5,3 til 8,2. Rótin þolir allt að -15° á Celsíus.

Grikkjasmára í stórræktun er yfirleitt sáð að hausti og það tekur

fræin ekki nema 4 til 5 daga að ála. Fræjunum er sáð þétt eða um 22 til 30 kíló á hektara í vel plægðan jarðveg.

Búast má við uppskeru þremur til fimm mánuðum eftir sáningu, miðað við aðstæður. Plönturnar eru teknar upp með rót og látnar þorna í nokkra daga áður en fræin eru hrist úr belgjunum. Fræin hafa gott geymslupól.

Nytjar

Grikkjasmári er algengur í matargerð á Indlandi og við Miðjarðarhafið. Auk þess sem plantan er víða um

Fræin gulleit, ólífugræn eða brún að lit eftir þroska, 6 til 8 millimetra löng og gefa frá sér sterkan ilm.

heim notaður sem krydd og er eitt af undirstöðukryddunum í karrií og fleiri kryddblöndum. Laufið þykir gott í naan-brauð. Fræin eru einnig notuð til að bragðbæta súpur og pæklaðar gúrkur og blöðin og stilkarnir eru notuð í salat.

Í 100 grömmum af fræjum grikkjasmára eru 323 kílókaloríur, 9% vatn, 58% kolvetni, 23% prótein og 6% fita. Fræin innihalda talsvert af kalsíumi, trefjum, B-vítamíni, mangan og járn.

Séu fræin ristuoð hverfur mesta remman úr þeim og þau fá karamellukeim.

Mulin grikkjasmárafræ gefa gulan lit og þau eru notuð sem bragðefni í hlýnsýróp, brennivín, romm og líkjöra. Grikkir neyta þeirra með hunangi og í Sviss eru fræin notuð til ostagerðar.

Á Indlandi er laufið haft í rétt sem kallast aloo methi og eru kartöflur kryddaðar með grikkjasmáralaufi. Spíruð fræ eru einnig notuð í salat. Tyrkir búa til pasta úr fræjunum sem þeir kalla çemen, í Íran þykir laufið

gott í súpu sem kallast eshkeneh og í Egyptalandi er fræið mulið og notað í pítubrauð.

Söfnuður gyðinga sem upprunninn er í Jemen og fylgir kenningum franska rabbínans Shlomo Yitzchaki, uppi 1040 til 1105, segir að grikkjasmári sé plantan rubia sem kemur fram í Talmút lögbókum gyðinga en aðrir segja að séu augnbaunir og neyta skuli á Rosh Hashanah hátíðarhöldunum á haustin. Hátíðin, sem er eins konar tveggja daga fögnuður hávaðans og lúðranna, er til að fagna sköpun Adams og Evu og nýju ári gyðinga.

Grikkjasmári hefur lengi haft hlutverki að gegna í alþýðulækningum. Sagt er að seyði af fræjunum græði munnangur og sprungnar varir og lægi óþægindi í maga. Seyðið er sagt stemma niðurferð og draga úr einkennum sjúkdóma í öndunarfærum, gigtar og fleiri mannameina.

Eftirspurn eftir grikkjasmára hefur aukist undanfarin ár, sérstaklega í lyfjaiðnaði, þar sem í plöntunni er að finna efni sem draga úr blóðsykri og kólesteróli hjá fólki.

Varnaðarorð

Allir hlutar plöntunnar eru bragðsterkir og bitirir á bragðið og því þarf að fara gætilega í notkun á plöntunni. Einnig getur plantan valdið eitrun sé hennar neytt í miklu magni.

Vert er að geta þess að varað hefur verið við neyslu á grikkjasmára á meðgöngu þar sem plantan getur hugsanlega valdið fósturmissi. Einnig er mögulegt að fólk með hnetuofnæmi sé viðkvæmt fyrir neyslu plöntunnar.

Árið 2011 barst E. coli sýking með grikkjasmárafræjum frá Egyptalandi til Þýskalands og Frakklands og olli talsverðum veikindum.

Fenugreek á Íslandi

Í Víkunni árið 1975 er sagt að fenu-greek fræ tilheyri eftu- [á líklega að vera ertu] blóm fjölskyldunni. „Fræbelgirnir eru tiltölulega stórir í hlutfalli við plöntuna. Fræin sjaldan notuð ein og sér en því oftari blönduð krydd og eru stór hluti t.d. í karri blöndu. Það er bragðmikið, ilmandi, dálítið biturt en ekki mjög sterkt.“

Hafsteinn Hafliðason fjallar lítillega um um grikkjasmára í Þjóðviljanum í október 1980 í grein sem kallast Sitthvað um spíru. „Fenugreek er enska heitið á jurtinni Trigonella foenum-graecum. Síðari liðurinn í nafninu eiginlega grikkjatað og er dregið af því að jurtin var flutt frá Balkanskaga til Vestur-Evrópu og ræktuð þar til að bæta hrakið hey og gera sérdeilis ilmandi töðu. Kannski getum við að ofansögðu kallað hana fannargrikk.“

Lely Center Ísland

STÝRISENDAR í flestar gerðir dráttarvéla

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Öðinsnes 2 – Sími 464 8600

EYJALIND

Startarar og Alternatarar

- Vinnuvélar
- Lyftarar
- Dráttarvélar
- Bátar

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Kvenfélagið Ársól var stofnað á Suðureyri 8. febrúar 1920:

Félagið bauð bæjarbúum í sólarkaffi á 100 ára afmælinu

Þann 23. febrúar 2020 hélt kvenfélagið Ársól á Suðureyri upp á 100 ára afmælið sitt með því að bjóða bæjarbúum í Sólarkaffi í félagsheimilinu á staðnum, en félagið átti afmæli þann 8. febrúar.

Sólarkaffið hefur verið fjórðlungsarleið fyrir Ársól frá árinu 1957 þegar fyrsta Sólarkaffið var til að styrkja félagsheimilið, en í dag er verið að gefa ágóðann af kaffinu til æskunnar og má þar nefna leikskólann, grunnskólann, félagsmiðstöðina og sundlaugin.

Uppi á veggjum félagsheimilisins voru klauður úr gömlum fundarbókum og listi yfir þá formenn sem félagið hefur haft sem eru ekki nema tuttugu og einn með núverandi formanni. Stjórn félagsins í dag eru Guðrún Oddný Schmidt formaður, Tara Óðinsdóttir gjaldkeri, Sædis Ólöf Þórsdóttir ritari, Aldís Jóna Haraldsdóttir og Svala Sigríður Jónsdóttir meðstjórnendur.

Tvær konur heiðraðar

Í afmælinu voru tvær konur heiðraðar fyrir vel unnin störf, þær Guðný Guðnadóttir, sem starfað hefur með félaginu í sextíu og fjögur ár, og Guðrún Fanný Björnsdóttir, sem starfað hefur með félaginu í fimm-tíu og níu ár. Einnig stendur til að heiðra Guðrúnu Guðjónsdóttir en hún hefur starfað með félaginu í sjötíu og fjögur ár.

Bæjarbúar kunnu vel að meta boð kvenfélagsins og fjölmenntu í afmælið þar sem leik- og

Í tilefni af 100 ára afmæli kvenfélagsins Ársólar á Suðureyri var bæjarbúum boðið til veislu í félagsheimilinu.

grunnskólabörn komu upp á svið og sungu fyrir boðsgesti. Guðni Einarsson færði kvenfélaginu gjöf frá Klofningi, einnig mætti Þórdís Sif Sigurðardóttir fyrir hönd Ísafjarðarbæjar með blómvönd og fallega kveðju frá bæjaryfirvöldum.

Sólarkaffisnefndin, talið frá vinstri: Aldís Jóna Haraldsdóttir, Sara Hrund Signýjardóttir, Tara Óðinsdóttir, Ólöf Aðalbjörnsdóttir, Þorgerður Karlsdóttir, Vilborg Ása Bjarnadóttir, Svava Rán Valgeirsdóttir og Halldóra Hannesdóttir.

Kvenfélagið Ársól var stofnað 1920

Það var árið 1920 að konur í Súgandafirði ákváðu að stofna kvenfélag. Þær vildu taka þátt í að láta gott af sér leiða og töldu að meira gagn yrði unnið með félagslegum samtökum en einstaklingsstarfi.

Undirbúningsstofnfundur kvenfélags í Súgandafirði var haldinn 4. janúar 1920. Mættar voru 37 konur. Þóra Jónsdóttir setti fundinn og var hún kosin fundarstjóri.

Þóra skýrði frá því að hugmyndin með stofnun kvenfélags væri sú að konurnar reyndu hér eins og víða annars staðar að sameina krafta sína til ýmissa framkvæmda, margt væri til, ýmsar framfarir, hjálparstarfssemi og fleira. Markmið félagsins yrði því meðal annars það að efla félagskap, samvinnu kvenna og hjálpa bágstöddum.

Á þessum fundi gerðist 41 kona stofnendur. Fimm konur voru kosnar í nefnd til að semja lög fyrir félagið og koma með á næsta fund sem yrði fyrsti aðalfundur félagsins.

Fyrsti aðalfundur félagsins og jafnframt stofnfundur var haldinn 8. febrúar 1920.

Ritið Sóley verður 95 ára á árinu

Þann 5. apríl 1925 var gefið út rit Kvenfélagsins Ársólar og hlaut það nafnið Sóley. Verður það 95 ára nú í ár. Bækurnar eru orðnar sex talsins og eru þær komnar til varðveislu á Safnahúsinu og er nú verið að skrifa í þá sjöundu.

Kvenfélagið Ársól á sér mikla

Í afmælinu voru tvær konur heiðraðar fyrir vel unnin störf, þær Guðný Guðnadóttir (lengst til vinstri á myndinni) og Guðrún Fanný Björnsdóttir. Með þeim á myndinni er Guðrún Oddný Schmidt, formaður félagsins.

Leikskólabörn sungu fyrir gesti.

sögu sem finna má bæði í fundargerðabókum og í ritinu Sóleyju sem

kvenfélagskonur passa vel upp á að varðveita. /ÓBÓJ/HKr.

Af tilefni afmælisins samdi Sara Hrund Signýjardóttir lag og texta fyrir kvenfélagið sem sungið var í fyrsta skiptið í afmælinu við góðar undirtektir afmælisgesta, lagið heitir Ársól eftir félaginu og hér er að finna textann við lagið.

Ársól

Í myrkrunu veturinn hamast ótt
Sólin hverfur bakvið fjöllin
Í náttúrunnar fegurð er tignarleg nótt
Til jarðar svífur hvít mjöllin

Á hátindi vetrar við finnum þann styrk
Sem eingangrun okkur veitir
Finnun gleði og hlýju þegar sólin er myrk
Í félagsskap er Ársól heitir

Viðlag

Við risum eins og sólin í fjarðarins mynni
Okkar samvinnu treystum og ræktum
Í Súgandafirði við eigum vor kynni
Þar Ársól á framtíð, sögu og sinni

Er veturinn hörfar kemur birtan í hjarta
Sólin bræðir kalda grund
Logar vonarljós um framtíð bjarta
Þá lifnar yfir þorpinu og léttist vor lund

Á hátindi vetrar við finnum þann styrk
Sem eingangrun okkur veitir
Finnun gleði og hlýju þegar sólin er myrk
Í félagsskap er Ársól heitir

Viðlag

Við risum eins og sólin í fjarðarins mynni
Okkar samvinnu treystum og ræktum
Í Súgandafirði við eigum vor kynni
Þar Ársól á framtíð, sögu og sinni

Við risum eins og sólin í fjarðarins mynni
Okkar samvinnu treystum og ræktum
Í Súgandafirði við eigum vor kynni
Þar Ársól á framtíð, sögu og sinni.

LESENDABÁS

Um viðskipti með bújarðir

Sextíu ár eru frá stofnun Veði-klúbbsins Strengs. Umsvif hans hafa á stundum verið höfð á orði í umræðu um viðskipti með bújarðir þar sem sitt sýnist hverjum. Strengur er líka meðal þeirra sem yrðu fyrir áhrifum nýrra tillagna að lagabreytingum sem meðal annars gerðu sölu jarða yfir ákveðnum stærðarmörkum háðar leyfi ráðherra.

Margir álíta tillögurnar, sem áhrif hafa á fjölda bújarða og þar á meðal flestar jarðir á Austur- og Norðausturlandi, úr hófi íþyngjandi. Og fleiri kunna að verða fyrir áhrifum en átla hefði mátt að óathuguðu máli.

Fyrirætlanir Strengs hafa verið ágætlega kynntar síðustu misseri. Markmið okkar eru skýr, að stöðva hnignun Atlantshafslaxins, sem nú flokkast sem tegund í hættu, með sjálfbærni að leiðarljósi og með aðgerðum til langs tíma, og til góða fyrir nærsamfélagið. Verkefnið nefnist Verndarsvæði laxa á Norðausturlandi og snýst um villta laxastofna í ám Norðausturlands. Engar áætlanir eru um útvíkkun út fyrir það svæði.

Líkt og margir vita þá er upphafsmaður verkefnisins breski fjárfestirinn Jim Ratcliffe og því stýrt af Streng. Verkefnið er fjármagnað í bland af landareignum Jims Ratcliffe á Íslandi og tekjur af sölu Strengs á veiðileyfum í ám verkefnisins. (Frekari upplýsingar eru á www.verndarsvaedi.is.)

Strengur og margir aðrir hafa gert athugasemdir við frumvarpsdrögin í samráðsgátt stjórnvalda. Sumar eru mjög gagnrýnar á tillögurnar. Þar á meðal er umsögn Bændasamtaka Íslands frá 11. mars. Í henni er bent á að allar hömlur á sölu fasteigna, þ.á m. jarða, séu til þess fallnar að afmarka kaupendahópin og rýra þ.a.l. verðmæti jarðanna. „Læggra verðmæti þýðir svo aftur minna veðrými. Að mati Bændasamtakanna er nauðsynlegt

Gísli Ásgeirsson.

að fram fari sjálfstæð rannsókn á því hvaða áhrif takmarkandi reglur sem þessar geta haft á virði og veðhæfi jarða sem og afleiðingar fyrir þá sem eiga þær m.t.t. skuldbindinga þeirra,“ segir þar. Samtökin gagnrýna einnig hversu mikið vald ráðherra er fært og vara við því að takmarkanir á sölu fasteigna stangist á við eignarréttarákvæði 72. gr. stjórnarskrárinnar.

Álit í þessa veru er að finna í mörgum öðrum athugasemdum sem skilað hefur verið inn. Þá er vert að benda á álit Gunnars Þorgeirssonar, nýkjörins formanns Bændasamtakanna, sem birtust í grein hans í Bændablaðinu 5. mars. Hann bendir á að ekki sé síður mikilvægt að ríkið skilgreini stefnu um hvað gera eigi við ríkisjarðir. „Því þær eru fjölmargar og standa ósetnar og hafa mjög mikil áhrif á búsetumynstur í hinum dreifðu byggðum,“ segir hann.

Rökræða má hvort breytingarnar sem forsætisráðherra leggur til gagnist í baráttunni gegn fækkun í bændastétt. Vandkvæði landbúnaðarins eru vel þekkt. Forsíðufrétt Bændablaðsins 24.

október síðastliðinn fjallað um vandann sem stafar af þeim fjölmörgu býlum sem fallið hafa úr nýtingu í kjölfar erfða þar sem nýir eigendur hafa ekki hug á búskap. Umræða um þetta heldur áfram.

Markmið frumvarpsdraganna falla hins vegar vel að náttúruverndar- og uppbyggingarstarfi verndarsvæðisins á Norðausturlandi. Þau snúast meðal annars um að stuðla að því að nýting lands og réttinda sé við landkosti og með hagsmuni samfélagsins að leiðarljósi, og stuðli að fjölbreyttum og samkeppnishæfum landbúnaði, náttúruvernd, viðhaldi og þróun byggðar og um leið þjóðfélagslega gagnlegri og sjálfbærri landnýtingu.

Aframhaldandi hefðbundinn landbúnaður styður markmið verndarstarfsins og Strengur vill styðja komandi kynslóðir í að velja sér bændastarfið. Um áframhaldandi ábúð hafa því verið útbúnir langtímaleigusamningar. Við kaup hefur íþyngjandi skuldum á stundum verið létt af rekstri búa og rekstur þeirra vænlegri á eftir. Staðreyndin er að búskapur hefur ekki lagst af á neinni jörð sem keypt hefur verið í tengslum við verkefnið, og raunar verið tekin upp aftur á einni þar sem hann var að leggjast af.

Að okkar mati takmarkast jákvæðar afleiðingar verndarsvæðisins ekki við verndar- og uppbyggingarstarfið, heldur gagnast þau nærsamfélaginu einnig stórlega, þar með talið bændum. Markmiðið er að verkefnið verði sjálfbært, að allar tekjur renni aftur til verkefnisins og áframhaldandi uppbyggingar og þannig verði það uppspretta starfa og umsvifa á svæðinu til langrar framtíðar. Tilgangurinn starfsins er skýr, að stöðva á sjálfbæran máta hnignun Atlantshafslaxins, þannig að gagnist nærsamfélaginu um leið.

Gísli Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Veiðiklúbbsins Strengs

Mismunandi kröfur tegunda á pH jarðvegs og næringu

Heimild: Ragnhild Renna, NLR Nord-Norge

Tegund	pH-krafa	Næringarpörf
Vallarfoxgras	6,0 - 6,3	Meðal
Hávingull	5,6 - 5,9	Meðal
Vallarsveifgras	6,0 - 6,3	Mikil
Sandfax	6,0 - 6,3	Mikil
Strandreyr	5,5 - 7,0	Lítill
Túnvingull	5,5 - 7,0	Meðal
Axhnoðapuntur	6,0 - 6,3	Mikil
Fjölært rýgresi	5,6 - 6,3	Mikil
Rauðsmári	6,2 - 6,5	Meðal
Hvítsmári	6,2 - 6,5	Meðal

Kölkun eykur uppskeru og bætir endingu túna

Rétt sýrustig jarðvegs leggur grunninn að aukinni uppskeru og endingu túna. Mikilvægar nýttjajurtir eins og vallarfoxgras, rýgresi, vallarsveifgras, hávingull og smári þrífast betur í jarðvegi með hátt sýrustig.

Eldri tún með lágt sýrustig einkennast af tegundum eins og hávingul, hálíngresi, axhnoðapunt og snarrót. Í súrum jarðvegi gefur sáðgresið eftir og óæskileg fódurgrös og plöntur verða ríkjandi. Margar plöntutegundir sem ekki eru æskilegar í túnnum þrífast vel við lágt sýrustig í jarðvegi og fá því forskot í samkeppni við þær plöntutegundir sem eru æskilegar í túnnum.

Sýrustig jarðvegs og upptaka næringarefna

Æskilegt sýrustig jarðvegs hefur jákvæð áhrif á aðgengi plantna að næringarefnum. Þannig fæst betri nýting á tilbúnum áburði. Einnig stuðlar æskilegt sýrustig jarðvegs að auknum rótarvexti plantna, sem eykur aðgengi að næringarefnum og vatni. Kölkun eykur einnig vetrarþol sáðgresis.

Sýrustig jarðvegs og belgjurtir

Smári hefur ýmis jákvæð

áhrif á gæði gróffóðurs. Hann stuðlar að auknum styrk próteins, vítamína og steinefna í gróffóðri. Meðal annars inniheldur smári þrisvar til fjórum sinnum meiri kalsíum en vallarfoxgras, og tvisvar til þrisvar sinnum meira af magnesíum. Rannsóknir hafa einnig sýnt að fódurupptaka og mjólkurframleiðslan eykst með auknu hlutfalli af smára í gróffóðri.

Til þess að belgjurtir þrífast, er mikilvægt að sýrustig jarðvegs sé hærra en pH 6,0. Ein af ástæðum þess að belgjurtir þrífast betur við hátt sýrustig er að jarðvegsbakteríurnar sem lifa á rótum þeirra auka virkni niturbindingar.

Kölkun bætir byggingu jarðvegs og eykur loftun. Það er ein af forsendum fyrir starfsemi hinna ýmsu jarðvegslífvera sem eykur á umsetningu næringarefna og bætir þar með frjósemi jarðvegs.

Ragnhild Borchsenius, fagstjóri fyrir gróffóður hjá norsku landbúnaðar ráðgjafabjónustunni (NLR), birti í Budskap 2-2020. Þýtt af Margréti Ingjaldsdóttur, söluráðgjafa hjá SS

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

Iðnaðarhurðir

Iðnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

Vélsmiðja Grundarfjarðar

Flytjum inn iðnaðarhús og skemmur í öllum stærðum gerðum.

Áhugasamir er bent á vegr.is Netfang: vegr@vegr.is

Lely Center Ísland

ALTERNATORAR í flestar gerðir dráttarvéla

Reykjavík: Krókháls 5F – Sími 414 0000 – www.vbl.is Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

LESENDABÁS

Tímamót - Landbúnaðarstyrkir eru opinber gögn:

Stuðningsgreiðslur til sauðfjárræktar

Þann 26. febrúar urðu tímamót í starfsumhverfi landbúnaðar á Íslandi þegar Úrskurðarnefnd um upplýsingamál ákvarðaði að upplýsingar um opinberar greiðslur til landbúnaðar skulu teljast opinber gögn (ÚNU nr. 876/2020).

Nú, þegar þessar upplýsingar verða aðgengilegar, geta bændur, almenningur, fagfólk og stjórnsýsla veitt kerfinu eðlilegt aðhald, metið kosti og galla kerfisins með gagnrýnum hætti og þar með stuðlað að eðlilegri mótun þess. Þetta er ekki síst mikilvægt fyrir bændur sjálfa enda eiga þeir mikið undir því að vel sé að verki staðið.

Það mál sem ég rak fyrir Úrskurðarnefnd um upplýsingamál snérist einvörðungu um upplýsingar um greiðslur vegna sauðfjárlhuta búvörusamninga og er málinu lýst í grein í Kjarnanum þann 4 mars(1). Það hefur þó fordæmisgildi fyrir allan stuðning hins opinbera við landbúnað, svo sem mjólkurframleiðslu og garðyrkju. Ég leyfi mér að vona að úrskurðurinn verði til þess að viðkomandi stjórnvald birti allar upplýsingar um stuðning við landbúnað með skipulegum hætti eins og gert er víðast annars staðar í Evrópu.

Yfirlit um stuðning við sauðfjárrækt

Eftir ofangreindan úrskurð Úrskurðarnefndar um upplýsingamál afhenti ráðuneyti landbúnaðarmála mér lista yfir heildarstyrki vegna sauðfjársamnings til allra búa landsins árin 2015 og 2016. Listarnir eru langir – nánar tiltekið 2.430 línur – en hér er gerð tilraun til þess að taka saman upplýsingarnar í töflum til að gefa innsýn í þessi merkilega gögn.

Greiðslurnar eru flokkaðar eftir landshlutum og upphæð styrkja (í milljónum kr.; Tafla 1) annars vegar og hins vegar fjölda styrkja (Tafla 2), flokkaður eftir upphæð og landshlutum. Upphæðir eru færðar til ársins 2020 með því að margfalda styrkupp hæðir frá 2016 með stuðlinum 1,11, út frá hlutfalli heildarupphæðar stuðningsins 2016 og 2020. Þetta gefur betri mynd af styrkjunum nú, enda þótt þróun styrkjanna á þessu tímabili kunni að vera nokkuð breytileg á milli búa, en það breytir ekki þeirri mynd sem þarna birtist, því hér er unnið með meðaltöl. Heildarupphæðin er um 5,2 milljarðar á ári.

Töflurnar gefa sæmilega heildar-sýn á dreifingu styrkjanna og upphæða um landið, hvar eru að finna bú sem njóta mikils stuðnings og hvað greiðslurnar verða háar. Upplýsingarnar í töflunum má einnig nota til að reikna meðalupphæðir á bú eftir þessari skiptingu í landshluta. Greiðslurnar einkennast af miklum fjölda lágra styrkja, 532 styrkir eru innan við 100 þúsund kr. og yfir 900 eru undir 500 þúsund kr. á ári. Um helmingur greiðslna er undir einni milljón k.r á ári. Fimm hæstu greiðslurnar eru hærri en 12,5 milljónir á ári og sú hæsta er um 18,5 milljónir kr. á verðlagi 2020.

Á meðfylgjandi mynd er síðan gerð tilraun til að varpa skýrari

Tafla 1	Dreifing styrkja í milljónum króna á ári												Samtals
	0-0,1	0,1-0,5	0,5-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-7,5	7,5-10	10-12,5	12,5-15	>15	
Landsvæði	milljónir króna												
Vesturland	1,6	19,1	29,2	99,4	82,4	75,8	127,3	174,5	142	35,1	12,8	-	799,1
Vestfirðir	0,3	3,4	9,2	18,7	34,7	40,6	36,3	79	32,3	10,3	27,2	-	292
Strandir	0,1	0,3	2,4	6,8	14,5	28	44,5	71,4	16,2	-	-	-	184,3
Norðurland V	0,4	6,5	14,9	46,7	85	92	106,3	229	171,6	88,9	26,7	15,5	882,8
Norðurland	3,4	24,8	28,4	104,6	87,9	76,3	102,1	100	58,5	32,7	-	-	619,1
Norðausturland	1,3	8,9	20,7	58,8	48,6	89,8	93,8	188,3	143,3	55,5	-	18,5	727,4
Austurland	1,1	6	14	43,2	68,8	77,1	74,4	276,6	137,8	11	-	-	710
Skaftafellssýslur	1	5	18,4	29,1	37,3	71,4	79,9	133,2	40,8	21,7	-	-	437,9
Suðurland	4,3	24,5	49,5	113,4	82,7	84,3	71,1	45,2	9,8	21,6	-	-	506,5
Suðvesturland	0,5	3,3	2,2	9,6	-	-	11,8	-	-	-	-	-	27,5
Þéttbýli (hluti)	3,4	2,7	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,3
Samtals	17,4	104,5	191,1	530,3	541,9	635,3	747,5	1297,2	752,3	276,8	66,7	34	5.192,0

Tafla 1. Dreifing styrkja skipt eftir landshlutum og styrkupp hæðum. Styrkjunum er skipt upp í 12 flokka eftir styrkupp hæð. Lægsta bilið eru styrkir undir 100 þús. kr. (vinstra megin) en samtals eru styrkir í því bili 17,4 milljónir kr. og sem dæmi renna þar af 3,4 milljónir til þéttbýlis (að lágmarki). Hæsta bilið (langst til hægri) eru styrkir yfir 15 milljón kr. samtals 34 milljónir. Reiknað á gengi 2020.

Um skiptingu í landshluta í töflunum: Suðvesturland telur með Kjós. Ákveðið að taka Strandir sér. Norðurland telur hér Skagafjörð og Eyjafjarðarsýslu. Norð austurland telur Þingeyjarsýslur að Vopnafirði. Austurland tekið að Hornafirði. Skaftafellssýslur aðskildar frá öðrum hlutum Suðurlands. Aðrar leiðir við skiptinguna hefðu að sjálfsögðu komið til greina. Heildarlistinn er birtur á moldin.net.

Tafla 2	Dreifing styrkja í milljónum króna á ári												Samtals
	0-0,1	0,1-0,5	0,5-1	1-2	2-3	3-4	4-5	5-8	8-10	10-12,5	12,5-15	>15	
Landsvæði	fjöldi íbúa												
Vesturland	60	70	38	69	33	22	28	28	17	3	1	-	369
Vestfirðir	9	12	13	12	14	12	8	13	4	1	2	-	100
Strandir	4	1	3	6	6	8	10	12	2	-	-	-	52
Norðurland V	17	26	20	30	34	26	24	37	20	8	2	1	245
Norðurland	83	78	37	71	35	22	23	17	7	3	-	-	376
Norðausturland	42	30	27	40	20	25	20	31	17	5	-	1	258
Austurland	33	25	19	28	27	22	16	45	16	1	-	-	232
Skaftafellssýslur	26	20	26	18	15	20	18	21	5	2	-	-	171
Suðurland	125	97	65	80	34	24	16	8	1	2	-	-	452
Suðvesturland	17	12	3	7	-	-	2	-	-	-	-	-	41
Þéttbýli	116	15	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	133
Samtals	532	386	253	361	218	181	165	212	89	25	5	2	2.429

Tafla 2. Fjöldi styrkja skipt upp eftir landshlutum og styrkupp hæðum. Styrkjunum er skipt upp í 12 flokka eftir styrkupp hæð. Lægsta bilið eru styrkir undir 100 þús. kr. en samtals eru 532 styrkir í því bili, þar af 116 sem renna til þéttbýlis (að lágmarki). Hæsta bilið (langst til hægri) eru styrkir yfir 15 milljón kr. sem telur tvo styrki.

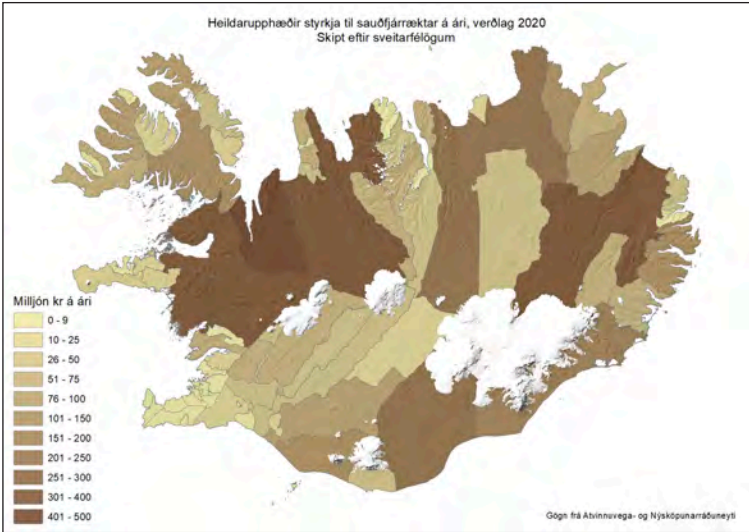

Ólafur Arnalds. Mynd / Ása

ljósi á hvernig greiðslurnar dreifast um byggðir landsins, byggt á skiptingu sem er í gagnagrunni greiðslukerfisins. Tölurnar á baki töflunum og myndinni hef ég síðan birt á heimasíðu minni, moldin.net undir flípanum „Sauðfé og beit“. Þar eru undanskilin nöfn á framleiðslueiningum eða búum, þó að ekkert mæli í sjálfu sér gegn birtingu þeirra. Frá mínum sjónarhóli er það þó ekki mergur málsins.

Er markmiðum sauðfjárræktar náð?

Rétt er að gera tilraun til tengja þær upplýsingar sem hér koma fram við tilganginn með stuðningi við sauðfjárrækt. Markmiðin eru reyndar mjög fjölbreytt eins og þau eru tíuðuð í búvörusamningum, en þar eru nefnd markmið sem lúta að umhverfisvernd, hagsmunum neytenda, byggðasjónarmiðum auk markmiða sem snúa að innviðum greinarinnar. Gögnin sýna ljóslega að úthlutun styrkja til sauðfjárræktar er ekki miðuð við þau landsvæði sem best eru til þess fallin út frá

Mynd 1. Dreifing greiðslna til sauðfjárbúa eftir hreppum eins og þeim er skipt í gagnagrunni atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins. Litir gefa til kynna heildargreiðslur í hvert sveitarfélag. Notað er verðlag 2020 reiknað upp úr gögnum frá 2016.

náttúrunnar hendi, stórir styrkir renna til svæða með mjög mikil rofvandamál, útbreiddar auðnir o.s.frv. Áður hafði komið fram að framkvæmd landnýtingarþátta gæðastýringarinnar er mjög vafasöm og stenst ekki(2,3,4). Því hafa markmið er miða að bættari landnýtingu ekki náðst. Er varðar byggðasjónarmiðin, þá hefur vel tekið til um mörg svæði, þar sem margir styrkir falla til héraða þar sem önnur atvinnutækifæri eru fábrotin.

Hins vegar renna að sama skapi háir styrkir til svæða þar sem önnur tækifæri eru yfir, m.a. á Suðurlandi og Vesturlandi. Því má setja spurningarmerki við notkun þessa fjár undir hatti byggðastuðnings. Að hugað sé að hag neytenda í þessu samhengi orkar verulega tvímælis – aðeins hluti þjóðarinnar neytir dillkakjots og sá hluti fer minnkandi.

Af framansögðu er ljóst að mjög vafasamt má telja að markmiðum sauðfjárlhuta búvörusamninga sé náð með þessum greiðslum.

Tómstundabúskapur á kostnað almennings

Hátt hlutfall lágra styrkja vekur athygli. Þarna eru væntanlega

að hluta greiðslur til búa þar sem önnur framleiðsla á borð við mjólkurframleiðslu er meginbúskapurinn. Ætla má að sumir bændur sem eru að stofni til í annarri framleiðslu haldi kindur sér til gamans, sem má draga í efa að falli vel að markmiðum búvörusamninga. Þarna er einnig að finna verulegan fjölda greiðslna til styrkþega í þéttbýli er stunda tómstundabúskap. Þar má telja greiðslur til aðila á Reykjanesi (t.d. Grindavík, Reykjanesbæ), í Reykjavík og á allmörgum þéttbýlisstöðum út um landið (t.d. Akranes, Stykkishólmur, Akureyri, Selfoss).

Þegar upplýsingar af þessu tagi liggja fyrir vakna spurningar um hvort verja eigi skattfé til að styðja við tómstundabúskap yfir höfuð. Upphæðirnar eru sannarlega lægri að meðaltali, en það safnast þegar saman kemur yfir 10 ára langt styrktímabil (og í raun lengra). Til gamans má geta þess að Húsdýragarðurinn í Reykjavík er á þessum lista, með lága upphæð á ári.

Stór bú

Hæstu upphæðirnar vekja einnig athygli. Þegar ærgildi sem lögð eru til grundvallar eru orðin fleiri en eitt

þúsund og nærri 1500 í einu tilfelli þarf mikið beitoland. Ef lambá í úthaga þarf 8 ha af haglendi(4) og jafnvel meira á hálendi eða afréttum – sem er ekki rúmt reiknað, þá þarf 80 km2 beitolands fyrir hverja 1000 lambær og 120 km2 af grónu beitolandi fyrir stærsta búið, tæplega 1500 lambær.

Rannsóknir sýna að ekki er góð eftirfylgni með því að nægt land sé fyrir hendi(2,4) og fjármargir bændur beita iðulega á annarra manna land (jafnvel hálfu sýslurnar) án þess að liggja fyrir undirritað samþykki annarra landeigenda.

Vissulega getur verið réttlætánlegt markmið að stækka bú til að auka hagkvæmni, en það sjónarmið rekst á umhverfisjónarmið þegar slíkum fjárfjölda er náð, endar er lítil eftirfylgni með því að tryggja að landgæði séu nóg og það skal skýrt tekið fram að landnýtingarþáttur gæðastýringar skilar ekki því markmiði (2,4). Þá má einnig segja að stækkun og fækkun fjárbúa geti verið andstæð byggðasjónarmiðum, búið verða æ færri. Því vakna aftur hér veigamiklar spurningar um markmið sauðfjársamninga, stefnumótun og framkvæmd.

Nýir tímar?

Að lokum skal það ítrekað að nú er ekkert því til fyrirstöðu að birta upplýsingar um opinberan stuðning til landbúnaðarframleiðslu með skipulegum og aðgengilegum hætti. Vonandi tekur ráðuneyti landbúnaðarmála vel við sér. Ég minni á að hluti þessara upplýsinga hafa nú verið birtar á moldin.net (flippinn „Sauðfé og beit“).

Á það skal og bent að aðrir geta einnig beðið um upplýsingar um greiðslur ríkisins til landbúnaðar í ljósi úrskurðarins sem hér er vísað til. Því fleiri augu sem rýna í stuðninginn – því fleiri raddir sem heyrast – þeim mun líklegra er að unnt sé að skapa hagfellda þróun á stuðningi almennings við landbúnað og dreifbýli.

Ólafur Arnalds, prófessor við Landbúnaðarháskóla Íslands

(1): Kjarninn:https://kjarninn.is/skodun/2020-03-03-upplýsingar-um-landbunadarstyrki-eru-opinber-gogn/

(2):Jónína Sigríður Þorláksdóttir 2015. Connecting Sustainable Land Use and Quality Management in Sheep Farming: Effective Stakeholder Participation or Unwanted Obligation? MS ritgerð, Umhverfis- og náttúruvísindasvið, Háskóli Íslands.

(3):Jóhann Helgi Stefánsson 2018. Of Sheep and Men. Analysis of the agri-environmental cross-compliance policies of the Icelandic sheep grazing regime. MA ritgerð, Félagsvísindasvið, Háskóli Íslands.

(4):Ólafur Arnalds 2019. Á röngunni. Alvarlegir hnökur á framkvæmd landnýtingarþátta gæðastýringar í sauðfjárrækt. Rit LbhÍ nr. 118. Landbúnaðarháskóli Íslands. https://www.moldin.net/uploads/3/9/3/3/39332633/rit_lbh%C3%8D_nr_118.pdf

Bændablaðið

Kemur næst út

2. apríl

LESENDABÁS

„Hvað á ég að gera við þessi innfluttu blóm?“

Það var að venju hátíðleg stund að vera viðstaddur setningu Búnaðarþings mánudaginn 2. mars sl. í Súlnasal Bændahallarinnar. Þar voru fluttar ræður og sveitastúlkan Soffía Óðinsdóttir söng eins og engill. Bændur og velunnarar þeirra fylltu salinn og stundin var svolítið rafmögnuð. Ég sat Gunnari Þorgeirssyni garðyrkjubónda til hægri handar en hann áformaði að bjóða sig fram til forystu fyrir íslenska bændur. Ég hafði ekki hugmynd um þær hugrenningar hans fyrir þingið. Hins vegar gerðist það í ræðu landbúnaðarráðherra, Kristjáns Þórs Júlíussonar, að ráðherra tók að skamma huldumann, ég þekkti strax til „kauða“. Nú það ég skapara minn að hefna strax ósvífni ráðherra og ekki síst af því honum fírst eins og Gunnari Lambasyni forðum í frásögninni af Njálsbrennu. „Um allar sagnir hallaði hann mjög til og ló frá víða.“

Öfugmæli ráðherrans

En hér er hinn umdeildi kafliræðunnar og vita allir sem þekkja til að er alls ekki sannur eða réttur. En ráðherra sagði eftirfarandi: „Eitt af því furðulega sem hendir þann sem hér stendur, er að funda oft í viku með öflugustu starfsfólki á landbúnaðarskrifstofu ráðuneytisins en lesa svo á sama tíma fullyrðingar frá ýmsum sem teljast velgjörðarmenn íslensks landbúnaðar, að þetta sama fólk

sé ekki til. Þannig er ýmist fullýrt að landbúnaðurinn sé í skúffu í ráðuneytinu eða skrifstofan hafi verið lögð niður. Menn virðast halda að ef þeir fullyrði þessa þvælu nógu oft þá verði til nýr sannleikur. Staðreyndin er hins vegar sú að landbúnaðarskrifstofa ráðuneytisins hefur verið efld til muna á þessu kjörtímabili, meðal annars með innkomu Búnaðarstofu í ráðuneytið, en þeir starfsmenn hafa nú verið færðir undir skrifstofu landbúnaðar og matvæla. Sú skrifstofa er nú orðin öflugri og kraftmeiri en hún hefur verið undanfarin ár og er nú fjölmennasta fagskrifstofa ráðuneytisins. Og þrátt fyrir að ég sé ekki þeirrar gerðar að tala mikið fyrir fjölgun opinberra starfsmanna er staðreyndin engu að síður sú að aldrei áður, aldrei áður hafa fleiri sérfræðingar unnið að landbúnaðarmálum í Stjórnarráði Íslands eins og einmitt á þessum tímupunkti.“

Flestar fullyrðingar ráðherrans eru skrum eða klár skáldskapur sem auðvelt er að sannreyna. Því næst tók til máls Haraldur Benediktsson alþingismaður og flutti ljúfa ræðu, nokkurs konar varnarræðu fyrir ráðherrann sinn og Alþingi. Nú þarf ekki annað en að vitna í annan leiðtoga flokks hans, eða Þorstein Pálsson, sem skrifaði m.a. þetta í Fréttablaðið:

„Það er rétt hjá Guðna Ágústssyni að atvinnustarfsemi í sveitum landsins er umkomulaus á Alþingi

Guðni Ágústsson.

eins og sakir standa. Því þarf að breyta.“

Blóm, nýsjálenskur lambahryggur og kinværsk lopapeysa

Eitt er víst að ráðherra er ekki að fjölga sérfræðingum með því að flytja Búnaðarstofu undan MAST úr Hafnarfirði í ráðuneytið. Þeir starfsmenn fluttu með lögbundin verkefni og voru að störfum annars staðar. Þennan Búnaðarþingsdag voru þeir enn í forstofu iðnaðarráðuneytisins, en þó ekki komnir lengra en að

lyftunni. Lögformlega eiga verkefni þeirra að vera utan ráðuneytis og Bændasamtakanna.

Eftir ræðuna tók ráðherra venju samkvæmt að veita landbúnaðarverðlaun bændunum í Garði, sem reka Kaffi Kú, og blómabændum á Espiflöt í Biskupstungum. Um leið og ráðherra afhenti Heiðu Pálrúnu Leifsdóttur blómvönd með kossi sagði hún með særðri röddu:

„Ekki veit ég hvað ég á að gera við þessi innfluttu blóm?“ – Þögn sló á samkomuna. Ég hallaði mér að foringjaefninu og hvíslaði:

„Hefði þetta verið sauðfjárbóndi hefði hann sjálfsagt fengið nýsjálenskan lambahrygg? Og bætti við:

„Manstu þegar iðnaðarráðherrann gaf kónginum lopapeysuna og kóngsi gladdist en rak upp neyðaróp og sagði: „Made in China.“

Vinir bænda eru í hverju eldhúsi

Nýrri bændaforystu er óskað velfarnaðar í baráttunni. Ég tel hana skipaða öflugri fólki. Hún var ákall bænda og grasrótar sveitanna í baráttu til að takast á við framtíðina.

Gunnar Þorgeirsson er öflugur forystumaður en hans verkefni verður tvíþætt, annars vegar að endurskipuleggja félagskerfið einn fyrir alla og allir fyrir einn. Svo verður hann að krefja Sjálfstæðisflokkinn, sem fer með landbúnaðarmálin og hina ríkisstjórnarflokkana um að reisa stjórnsýslu landbúnaðarráðuneytisins og fagstofnanir landbúnaðarins úr rústum síðustu 13 ára.

Gunnar er í hlutverki síns breska flokksbróður, Boris Johnson, og minnir nokkuð á hann. Verkefni Johnson er að standa við þjóðarviljann og ganga úr ESB. Gunnar hefur þjóðarviljann að baki sér og verkefni hans er að knýja stjórnmalamennina til að hlusta og opna augun fyrir því undanhaldi og þeim vanda, sem steðjar að sveitunum. Vandinn þessi er að stórum hluta mannanna verk og ákvarðanir stjórnvalda, sem veikt hafa landbúnaðinn verulega.

„Síðasti bóndinn slekkur ljósið.“ er fullyrðing sem hangir í loftinu.

Kristjáni Þór Júlíusssyni ráðherra skal ég segja þetta til varnar. Hann er þægilegur maður og um margt bera margir fyrirrennarar hans meiri ábyrgð á því hvernig komið er. En ég hef ekki séð neitt það til hans að ég eygi von um stefnubreytingu. Ráðuneytið hefur kappkostað að losna við fjósalyktina. Hinn Kristjáninn, ráðuneytisstjóri, er sjálfsagt með hug og hjarta að þjóna hinum ráðherranum sem hann vinnur fyrir, Þórdísi Kolbrúnu Reykjavíð Gylfadóttur, og kannski gersneyddur sýn á landbúnaðinn.

Fáránlegt er að sami ráðuneytisstjóri sé með tvo ráðherra og mörg ráðuneyti.

Kristján ráðherra hefur tekið ákvarðanir og ætlað sér gjörðir sem ekki eru landbúnaðarráðherra samboðnar og stundum brugðið fyrir sig að hann sé í hagsmunagæslu fyrir aðra þjóðfélagsþópa. Landbúnaðarráðuneytið er skúffa í hans höndum. Þar eru ekki uppi nein alvöru áform um að efla sveitirnar. – „Hefnist þeim er svíkur sína huldumey,“ sagði skáldið. Landbúnaðurinn og sveitirnar eru okkar huldumey. Þar slær hjarta þjóðar. Þar er okkar rót. Við látum það ekki gerast, að valtað verði yfir bændur og landbúnaðinn, sem á nú þúsund tækifæri og gríðarleg í nýsköpun.

Oft kveikir neyðin ljós vискunnar

Nú þegar tímar heimsfaraldurs brestur á segja flestir guði sé lof fyrir öll matvælin sem íslenskir bændur framleiða.

Oft kveikir neyðin ljós vискunnar, landbúnaðurinn er okkur Íslendingum lífsnauðsynlegur. Hann er okkar hornsteinn.

Margir viðmælenda minna telja nú eina ráðið að stofna hollvina-samtök landbúnaðarins og sveitanna. Vinir bænda eru í hverju eldhúsi. Þeirri vináttu fær hvorki mólur né ryð grandað.

Guðni Ágústsson, fyrirverandi landbúnaðarráðherra.

Afleysingaþjónusta fyrir bændur vegna COVID-19

Bændasamtökin í samstarfi við aðildarfélag sín vinna að því að koma á fót miðlægri afleysingaþjónustu fyrir bændur.

Óskað er eftir áhugasömum aðilum til að skrá sig á viðbragðslista með það fyrir augum að taka að sér tímabundna afleysingu á búum, komi til þess að bændur veikist vegna COVID-19. Afleysingin er fyrst og fremst miðuð að því að mæta þörfum einyrkja í landbúnaðarframleiðslu en ekki til að sinna sérhæfðari störfum á stærri búum.

Bent er á nauðsyn þess að bændur hafi aðgengilega vinnuhandbók komi til þess að kalla þurfi til afleysingu á búinu.

Skráning er í netfangið afleysing@bondi.is

Nánari upplýsingar á bondi.is og hjá Guðbjörgu Jónsdóttur, verkefnastjóra hjá Bændasamtökum Íslands, í síma 563-0300 og í netfangið gj@bondi.is

BÆNDASAMTÖK ÍSLANDS

Comfort Slat Mat

GRÆNU VELFERÐARGÓLFIN

Nánari upplýsingar gefur:

Grétar Hrafn Harðarson
S: 892-1480
Nf: gretarhraf@simnet.is

Lely Center Ísland

EURO - TRIMA - ALÖ
Ásuðufestingar
Reykjavík: Krókháls 5F - Sími 414 0000 - www.lci.is
Akureyri: Óðinsnes 2 - Sími 464 8600

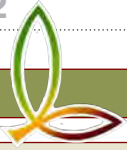
www.vig.is

SMÍÐJA Í SVEIT

VIG
Vélsmiðja Ingvars Guðna

Vatnsenda Flóahreppi
S:486-1810

Bændablaðið á bbl.is og líka á Facebook

GARÐYRKJUSKÓLI LBHÍ REYKJUM

Nemendur á braut skógar og náttúru sá trjáfræi í tilraunahúsinu á Reykjum.
Myndir / Björgvin Ö. Eggertsson

Skógur og náttúra: Námsbraut um ræktun skóga og umönnun þeirra

Á starfsstöð Lbhi á Reykjum í Ölfusi fer fram kennsla á starfsmenntabrautum garðyrkjunnar. Ein af námsbrautum er Skógur og náttúra. Námið veitir undirstöðuþekkingu til starfa sem snúa að ýmsum landbótum eins og skógrækt og landgræðslu.

Kenndar eru grunngreinarnar náttúrufræði, jarðvegs- og áburðarfræði, plöntuþekking, plöntulífisfræði, vistfræði og umhverfisfræði. Fjallað er ítarlega um skógrækt á Íslandi, nýtingu skógarafurða, skjólbelti, útivistarsvæði og friðlönd.

Trjásmælingar eru gerðar þar sem fjöldi og hæð trjáa er mældur til að meta rúmmálsaukningu viðar og eins til að ákvarða hvort komið sé að grisjun. Grisjunin fer fram með keðjusögum og læra nemendur að fella tré á öruggan hátt og meta mögulega nýtingu á viðnum sem fellur til við grisjunina. Efnið er síðan flutt úr skóginum og nýtt í mismunandi viðarvinnslu, eins og spírur, kurl, arinvið eða sagað með flettsög í borð og planka.

Umhirða, viðhald og áætlanagerð

Kennd er gerð skógræktar-áætlana þar sem reitir eru teiknaðir inn á kortagrunna og ástand skógarins er skráð. Farið er í skipulag, uppsetningu og umhirðu skjólbelta og hvar þau nýtast best og á hagkvæmasta hátt. Í skógarvinnunni þarf að taka tillit til gangandi umferðar og hestaferða sem eru mikið stundaðar í skógræktinni á Reykjum. Tengir það kennsluna við uppbyggingu og viðhald á útivistarsvæðum og friðlöndum. Einnig er farið í skoðunar- og verkefnaferðir í skóglendi og á ferðamannastaði í nágrenninu. Markmiðið er að þjálfa og mennta góða verkmennt og verkstjóra til skógræktar- og landbótastarfa.

Skógtæknar eru eftirsóttir í skógarumhirðu, verkstjórn og ráðgjöf

Að loknu námi eru nemendur garðyrkjufræðingar af braut skógar og náttúru, eða skógtæknar. Skógtæknar starfa við skóg- og trjáækt og koma að ýmsu sem tengist uppgræðslu, landbótum, náttúruvernd, útivistar- og ferðaþjónustusvæðum, grænum svæðum í þéttbýli svo nokkuð sé nefnt. Námið er einnig góður undirbúningur fyrir háskólanám í skógfræði og landgræðslu, umhverfisfræði og líffræði.

Hægt er að sækja um nám á haustönn 2020 á heimasíðu Lbhi: lbhi.is

Björgvin Örn Eggertsson,
námsbrautarstjóri Skógar og náttúru, Lbhi Reykjum

Hallur Björgvinsson skoðar skjólbelti með nemendum.

Á FAGLEGUM NÓTUM

Christian Lund er kúabóndi og formaður KVÆG, sem er það svið innan dönsku bændasamtakanna sem snýr að nautgriparækt.

Kvægkongres 2020:

Styrkur nautgriparæktarinnar felst í samstöðunni

Snorri Sigurðsson
snorri.sigurdsson@outlook.com

Nýverið var haldinn hin árlega Kvægkongres í Herning í Danmörku en um er að ræða ársfund dönsku nautgriparæktarinnar. Líkt og áður var um að ræða blandaða ráðstefnu þ.e. bæði aðalfund þarlendrar nautgripabænda en einnig fagþing með fjölda fróðlegra erinda um málefni greinarinnar.

Þessi tveggja daga fundur, sem rúmlega 2.200 kúabændur, ráðunautar og annað áhugafolk um nautgriparækt sóttu, vekur alltaf mikla athygli meðal fagfólks í Evrópu enda er dönsk nautgriparækt leiðandi í heimsálfunni og horfa því margir til þess sem þar gerist.

Sterkari saman

Sem fyrr voru það skýrslur formanns og framkvæmdastjóra Kvæg, búgreinafélags nautgripa-ræktarinnar innan dönsku bændasamtakanna, sem voru megin málefni aðalfundar samtakanna. Formaðurinn, kúabóndinn Christian Lund, lagði áherslu á það að fram undan væru ýmsar áskoranir fyrir búgreinina í heild s.s. varðandi umhverfismál, loftslagsmæðuna og breytingar á neyslumynstri sem búgreinin yrði að takast á við í sameiningu.

„Heimurinn er stöðugt að breytast og þróast og kúabúin okkar þurfa að vera í stakk búin að takast á við þessar breytingar og vera nógu stöndug til þess,“ sagði formaðurinn m.a. og vísaði með þeim orðum til uppbyggingar kúabúa í heild sinni, enda um langtímafjárfestingu að ræða þegar kúabú er byggt upp og oft er getan til að takast á við snöggar breytingar takmörkuð.

Gekk betur 2019

Christian Lund lagði einnig áherslu á að þrátt fyrir nokkuð ófyrirséða framtíð þá væru dönsk kúabú vel í stakk búin og bráðabirgðauppgjör á rekstramiðurstöðum síðasta árs sýna að reksturinn gekk að jafnaði betur

Ida Storm, framkvæmdastjóri KVÆG, ræddi m.a. um mögulegar breytingar á starfsumhverfi danskra kúabænda í framtíðinni.

Ráðgjafa- og þróunarfyrirtækið SEGES hefur umsjón með og stendur fyrir Kvægkongres á hverju ári.

árið 2019 en árið 2018 bæði hjá kúabúum í hefðbundinni mjólkurframleiðslu og þeim fjölmörgu sem eru í lífrænt vottaðri framleiðslu.

Kúabúin í uppjöðrinu sem voru í hefðbundinni mjólkurframleiðslu voru rekin að jafnaði með töluverðum afgangi, fyrir laun eigenda, eða frá 3–20 milljónum íslenskra króna og lífrænu búin voru að skila að jafnaði frá 8–24 milljónum íslenskra króna í hagnað fyrir laun eigenda. Þau bú sem voru eingöngu í sláturkálfaeldi gengu einnig betur í fyrria en árið 2018 og var meðalhagnaður þeirra, fyrir greiðslu launa til eigenda, 8 milljónir íslenskra króna.

Aflifun smákálfa bönnuð eftir tvö ár

Sum mjólkurkúakyn í dag eru svokölluð blönduð kyn, þ.e. nautin sem fæðast geta verið alin

til kjötframleiðslu og dæmi um þetta eru t.d. rauðu norrænu kynin og Holstein kynið. Holstein kynið hentaði hreint ekki til þess fyrir nokkrum áratugum, en hefur tekið miklum breytingum í seinni tíð vegna mikilla kynbóta og ná naut þess nú að vaxa hratt og vel. En á sama tíma eru sum kúakyn þess eðlis að nautin sem fæðast vaxa ekki sérlega hratt né hafa góða fóðurnýtingu. Af þeim sökum hafa bændur stundum neyðst til að aflífa þessi naut eða senda í sláturhús fljótlega eftir fæðingu. Fullyrða má að enginn kúabóndi vill aflífa heilbrigð dýr snemma í framleiðsluferlinu en þetta framleiðsluferli er þó algengt í heiminum í dag, sérstaklega hjá bændum sem búa með Jersey kýr.

Christian Lund sagði búgreinina ekki lengur geta staðið á bak við þetta framleiðsluferli og sagði erfitt siðferðilega að verja svona fram-

gang jafnvel þó svo að hið danska Siðferðis- og dýravelferðarráð hafi samþykkt þetta framleiðsluferli. Vegna þessa hefur búgreinin nú tekið ákvörðun um að banna þessa aðferð frá og með árinu 2022 en það verður þó framvegis heimilt að aflífa kálfa í neyð s.s. vegna alvarlegra sjúkdóma eða af öðrum slíkum ástæðum. Athygli vekur að það eru ekki yfirvöld sem hafa tekið þessa ákvörðun heldur búgreinin sjálf.

Hvatti til samvinnu

Formaðurinn hafði fleiri hugmyndir sem hann henti fram á ársfundinum og voru margar þeirra fyrst og fremst í tengslum við danska löggjöf eða varðandi vanda-mál sem eiga ekki beint erindi við íslenskar aðstæður. Eitt sagði hann þó sem er allrar athygli vert en það var að hann lagði til að kúabændur ættu að horfa meira til samvinnu í tengslum við gröffóðuröflunina. Þetta hefur greinarhöfundur bent á nokkrum sinnum áður í tengslum við umfjöllun um góðan árangur kúa-bænda í Ísrael og er afar jákvætt að sjá danska kúabændur byrja að feta þessa sömu leið núna. Christian Lund sagði m.a.

„Þegar við erum að hugsa um framleiðslu á gröffóðri ættum við etv. að horfa til samvinnu og hugsa út fyrir okkar eigin bújörð,“ sagði hann og gat þess að sumir væru einfaldlega afar góðir í jarðrækt og aðrir í fjósverkum og hér væri upp-lagt að horfa til víðtækrar samvinnu.

Eftir 20 ár?

Christian sagði að þegar hann hóf búskap fyrir 20 árum þá hefði hann ekki getað ímyndað sér stöðu búgreinarinnar eins og hún er í dag og að sama skapi sagði hann að hann hefði ekki hugmynd um hvernig staðan yrði árið 2040. Eitt væri þó víst, að staða búgreinarinnar þá verður ekki eins og hún er í dag.

„Við þurfum öll að finna okkar leið inn í framtíðina en ég er þess fullviss að sú leið verður betri ef við förum saman frekar en í sitt hvoru lagi. Saman sköpum við það umhverfi sem við búum í og gerum okkur sjálfum og þeim sem taka við búum okkar mögulegt að halda áfram í búskap í framtíðinni,“ sagði Christian að lokum.

„Mjólkur“prótein í tönkum?

Framkvæmdastjóri samtakanna, Ida Storm, kom inn á í erindi sínu að miklar og örar breytingar eigi sér stað nú og breytt neyslumynstur og veðurfar gæti gert það að verkum að kúabú framtíðarinnar gætu þurft að breyta rekstri sínum á komandi áratugum.

„Sumir setja spurningamerki við framtíð okkar búgreinar og hvort hún muni hafa tilgang í framtíðinni eða hvort kýr muni yfirhöfuð hafa eitthvað hlutverk eftir um áratug eða svo. Sumir telja að við eigum frekar að rækta gras eða þörungum sem svo megi nota áfram til að framleiða „mjólkur“ prótein með erfðabreyttum örverum í gerjun-artönkum“, sagði Ida og bætti við að það megi vel vera að hlutverk búgreinarinnar muni breytast í framtíðinni en hvað svo sem gerist, þá trúi hún því að danskir kúabændur muni skipa mikilvægt hlutverk um ókomna tíð í matvælaframleiðslunni.

„Fólki í heiminum fjölgar stöðugt og hlutfall þeirra efnameiri hækkar jafnt og þétt. Allt þetta fólk þarf bragðgóðan og næringarríkan mat og þá koma bæði mjólk og kjöt sem náttúrulegur hluti af fjölbreyttu fæði“.

Hluti virðisæðjunnar

Ida lagði þó áherslu á það að kúabændur landsins ættu ekki að velkjast í vafa um það að í fram-

Kvægkongres er stærsta árlega nautgriparæktarráðstefnan í norðurhluta Evrópu og er alltaf afar fjölmenn. Í ár sóttu hana heim um 2.300 gestir.

Segja má að þema ráðstefnunnar í ár hafi verið „Við erum sterkari saman“ og var þar vísað í stöðu búgreinarinnar á landsvísu og í heimssögulegu samhengi enda er dönsk nautgriparækt í að stórum hluta útflutningsgrein.

tíðinni yrði hörð samkeppni um hylli neytenda og að ef vörur búgreinarinnar eigi að enda í innkaupakörfum neytenda framtíðarinnar þá þurfi búgreinin að sanna að vörurnar væru með sérstöðu. Hluti af því væri að bændur tækju meiri ábyrgð á þeim matvælum sem þeir framleiða og skynji sig sem hluta af virðisæðjunni, en ekki einungis fyrsta þrep framleiðslunnar eins og svo margir gera.

Hjartamerking

Í því samhengi ræddi Ida nýtt op-inbert merkingakerfi á landbún-aðarvörur en Danir kalla kerfið „Hjartakerfið“. Þetta er sérstakt merkingakerfi sem var komið upp af danska ríkinu, samtökum þar-lendra verslana og ýmissa dýravelferðarsamtaka og eru matvörurnar merktar með einu hjarta, tveimur eða þremur eftir því dýravelferðar-mati í hverju tilfelli fyrir sig. Því fleiri hjörta sem varan er merkt með, því betri er dýravelferðin talin vera og snýst þetta m.a. um að gefa kálfi og kú meiri tíma saman svo lítið dæmi sé tekið.

Ida minnti á að almennar kröfur í danskri nautgriparækt væru þannig í dag að þó svo að kúabúið hefði ekki fengið framangreinda hjarta-vottun, þá væri dýravelferðin góð. Það væri þó þannig að markaður væri fyrir sérmerkingar og fengu þeir bændur sem leggja á sig auka vinnu við að uppfylla kröfur „Hjartakerfisins“ greitt aukalega fyrir afurðirnar.

Fjölmenni var á hinu árlega Kvægkongres í Herning í Danmörku en um var að ræða ársfund dönsku nautgriparæktarinnar.

Vilja bæta mjólkurgæðin

Ida kom einnig inn á að of mörg kúabú landsins fari á mis við gæðaaðlagsgreiðslur á mjólkina. Of margir lentu í einhverskonar áföllum annað hvort vegna frumtölu eða líftölu sem kostaði búin mikla peninga. Sýna útreikningar að meðal 50% bestu búanna megi þó að jafnaði bæta hag þeirra allra um 2.000 ÍKR á árskúna, með því að bæta mjólkurgæðin. Það væru þó mörg bú sem gætu bætt hag sinn mun betur og meðal þess hluta búa sem tapaði mestu vegna mjólkurgæða þá sýndu útreikningar að 25% búa landsins gætu bætt hag sinn um 6 þúsund ÍKR á árskúna ef mjólkurgæðin væru betri og síðasti fjórðungur búa landsins gætu bætt hag sinn um 20 þúsund á árskúna ef þau taka á mjólkurgæðamálunum!

SEGES hafi því ákveðið að koma á fót nýju ráðgjafartilboði sem snúi að því að bæta mjólkurgæðin enn frekar. Í þessu kerfi munu bændur geta farið í áskrift að ráðgjöf og með ábyrgð, þ.e. tryggingu fyrir því að ná árangri.

Básaffjósinn eiga rúm sex ár eftir

Danski matvælaráðherrann, Mogens

Jensen, hélt ræðu á ársfundinum og kom víða við. Hann gat þess m.a. að í dag væri búið að banna básaffjós til mjólkurframleiðslu en í raun ekki til kjötframleiðslu. Þetta sagði hann einfaldlega mistök sem þyrfti að leiðrétta, það væri fráleitt að leyfa að binda holdakýr en ekki mjólkurkýr að sjö árum liðnum, en í Danmörku verður ekki lengur heimilt að framleiða mjólk í básaffjósum eftir áramótin 2026-2027.

Mogens boðaði það að hann myndi setja á bann við bindingu allra nautgripa frá sama tíma og sagði um leið að hann væri með öllu mótfallinn því að lengja í tímanum, þ.e. seinka gildistöku laganna en búgreinin hefur reynt að fá frestun á gildistökunni til ársins 2032.

Vill hækka styrkina!

Danski ráðherrann kom einnig með ánægjulegar fréttir inn á aðalfundinn en hann sagði dönsku ríkisstjórnina hafa vilja til að efla stuðning sinn við dönsku nautgriparæktina enn frekar. Þannig hafi hann lagt til við danska þingið að auka stuðning við nautakjötsframleiðslu um 1,3 milljarða íslenskra króna frá og með árinu 2021 og að þeirri upphæð verði allri varið til gripagreiðslu á sláturgripi.

Tilgangurinn með þessari aðgerð væri að efla innlenda framleiðslu á nautakjöti enn frekar og styrkja samkeppnisstöðu danskra kúabænda gagnvart kúabændum í öðrum löndum Evrópu en margir danskir bændur hafa selt smákálfa til uppeldis erlendis, þar sem bændur í öðrum löndum Evrópu hafa getað greitt mun herra verð fyrir smákálfa en danskir bændur í nautaelði. Með þessum sértæku aðgerðum telur danski ráðherrann að samkeppnisstaðan styrkist og dönsk nautakjötsframleiðsla muni eflast enn frekar. Þá sé þetta skref einnig jákvætt fyrir markaðinn enda séu dýravelferðarkröfurnar í Danmörku strangari en í nágranna-löndunum og þar með muni hlufall kjöts af gripum, sem hefur verið hlúið betur að, hækka.

Byggt á ýmsum dönskum greinasöfnum

Bændablaðið
Kemur næst út
2. apríl

Nautakosturinn sjaldan verið öflugri en nú

Guðmundur Jóhannesson
ábyrgðarmaður í
nautgriparækt
mundi@rml.is

Fagráð í nautgriparækt fundaði í lok febrúar og tók ákvörðun um hvaða naut verða í dreifingu á næstu mánuðum. Þau reyndu naut sem voru og verða áfram í dreifingu standa vel við fyrri dóma og óverulegar breytingar urðu á mati þeirra við keyrslu kynbótamats að loknu uppgjöri ársins 2019. Því verða þau öll áfram í notkun utan það að ákveðið var að taka Svan 14068 úr dreifingu en hann gefur full lágfættar kýr, nokkuð sem fellur ekki að smekk nútíma bænda og því var notkun hans dræm.

Naut sem verða áfram í notkun

Við skulum skoða aðeins nánar og fara nokkrum orðum um þau reyndu naut sem áfram verða í notkun. Rétt er að hafa í huga að nú gengur mjög á birgðir úr Sjarma 12090, Jörfa 13011 og Hálfmána 13022 og líklegt að sæði úr þeim verði uppuríð á komandi vikum.

Bakkus 12001 lækkaði um eitt stig og stendur nú 112. Þetta er öflugt naut þar sem mikið er að sækja í góðar mjaltir og úrvalsgott skap. Nokkur umræða hefur verið um að Bakkus gefi útstæða framspena. Það skal því upplýst hér að af 79 skoðuðum dætrum er ein (1,3%) með 6 í einkunn, 54 (68,4%) með 5 í einkunn, 17 (21,5%) með 4 í einkunn, 5 (6,3%) með 3 í einkunn og 2 (2,5%) með 2 í einkunn. Þannig getum við flokkað 8,8% dætra Bakkusar þannig að staða framspena sé alvarlegur galli og þessi harða umræða því dálítið ómakleg í hans garð.

Pipar 12007 stendur í stað í 109. Hann sækir styrk sinn í há efnahlutföll og góða júgur- og spenagerð ásamt mjöltum.

Loki 12071 stóð einnig í stað með 107. Þarna er á ferðinni gott naut sem gefur góða júgurgerð og mjaltir án verulegra galla hvað aðra eiginleika snertir.

Sjarmi 12090 styrkti sína stöðu á nýjan leik, hækkaði um tvö stig og er í 113. Sjarma þarf vart að kynna enda hér á ferðinni besta naut 2012 árgangsins.

Dúett 12097 lækkaði um eitt stig og stendur nú í 106. Dúett er fyrst og fremst sterkur í verðefnum í mjólk ásamt því að gefa fínar mjaltir.

Jörfi 13011 styrkti sína stöðu, hækkaði um eitt stig og stendur nú í 112. Hér er á ferðinni úrvalsnaut með jákvætt mat í öllum eiginleikum, gefur há efnahlutföll og frábæra júgurgerð en þar er hann hæstur allra nauta landsins.

Hálfmáni 13022 lækkaði um eitt stig og stendur í 111. Úrvalsnaut sem gefur mjólkurlagni, há efnahlutföll, góða júgurgerð, mjaltir og frábært skap.

Bárður 13027 lækkaði um eitt stig og stendur nú með 106. Styrkur Bárðar liggur í háu fituhlutfalli og stórgóðu skapi.

Ýmir 13051 hækkar um eitt stig og stendur nú í 111. Styrkleikar Ýmis liggja í mjólkurmagni júgur- og spenagerð ásamt mjöltum og skapi en Akkillesarhæll hans eru efnahlutföllin.

Steri 13057 stendur í 111 eftir hækkan um eitt stig. Steri er afurðanaut þar sem efnahlutföll eru há en júgurgerð og mjaltir draga hann niður.

Hæll 14008 hækkar um eitt stig, upp í 108. Styrkleikana sækir Hæll einkum í afurðir, bæði magn og efnahlutföll, og júgurgerð.

Hnykkur 14029 lækkar um tvö stig er er nú með 105. Hnykkur

Bjarki 15011 frá Akri.

Golíat 15018 frá Keldudal.

Jólnir 15022 frá Reykjahlíð.

Vals 14087 frá Brúnastöðum.

Kætir 15004 frá Núpstúni.

er afurðanaut sem gefur góða júgurgerð.

Kláus 14031 stendur í stað í 110. Þetta naut er einkum afurðanaut og sækir það í mikið magn ásamt góðu skapi.

Stáli 14050 lækkar um eitt stig og fer í 107. Styrkur Stála er einkum mikil mjólkurafköst en einnig skartar hann góðri júgurgerð dætra.

Ný reynd naut í notkun

Til notkunar sem ný reynd naut koma nú sex naut, eitt úr 2014 árgangi og fimm úr 2015 árgangi. Greinilegt er að synir Laufáss koma sterkir úr afkvæmaprófun og virðast heldur yfir gefa feikimiklar mjólkurkúr með góðar mjaltir. Hér á eftir fer nánari lýsing á dætrahópum þessara nauta.

Vals 14087 er frá Brúnastöðum í Flóa, f. Laufás 08003, m. Hvönn 772, mf. Flói 02029. Dætur Vals eru gríðarlega mjólkurlagnar kýr með góð efnahlutföll í mjólk.

Þetta eru stórar og háfættar kýr, boldjúpar en ekki útlögumiklar með nokkuð veika yfirlínu. Malirnar eru meðalbreiðar, beinar og þaklaga. Fótstaða er sterkleg og gleið. Júgurgerðin er í góðu meðallagi, júgurband ekki sérlega áberandi en þau eru vel borin. Spenar eru vel gerðir, lengri og þykkari en meðallag án þess að geta talist grófir. Mjaltir eru góðar og mjaltagallar sjaldgæfir. Skap þessara kúa er gott. Meirihluti afkvæma Vals er tvílitur þar sem mest ber á huppóttum og skjöldóttum. Af grunnlitum eru bröndóttir litir algengastir þó allir litir komi fyrir. Undan Vals geta komið hyrndir gripir.

Kætir 15004 er frá Núpstúni í Hrunamannahreppi, f. Toppur 07046, m. Skræpa 294, mf. Sírús 02032. Dætur Kætis eru mjólkurlagnar kýr með mjög há efnahlutföll í mjólk. Þetta eru meðalstórar og í meðallagi háfættar kýr, hvorki boldjúpar né útlögumiklar en með sterka

Risi 15014 frá Syðri-Bægisá.

yfirlínu. Malirnar eru fremur breiðar, beinar og flatar. Fótstaða er sterkleg og gleið. Júgurgerðin er mjög góð, júgurband nokkuð áberandi, festa mikil og þau mjög vel borin. Spenar eru vel gerðir, frekar stuttir, grannir og aðeins gleitt settir. Mjaltir eru góðar og mjaltagallar fátíðir. Skap þessara kúa er mjög gott. Nánast öll afkvæmi Kætis eru tvílit þar sem mest ber á huppóttum og skjöldóttum. Af grunnlitum eru rauðir litir algengastir þó allir litir nema gráir komi fyrir. Undan Kæti geta komið hyrndir gripir.

Bjarki 15011 er frá Akri í Eyjafirði, f. Laufás 08003, m. Fura 505, mf. Ás 02048. Dætur Bjarka eru gríðarlega mjólkurlagnar kýr með efnahlutföll í mjólk undir meðallagi. Þetta eru frekar stórar og nokkuð háfættar kýr, hvorki boldjúpar né útlögumiklar en með beina yfirlínu. Malirnar eru grannar, beinar og þaklaga. Fótstaða er sterkleg og gleið. Júgurgerðin er mjög góð, júgurband áberandi, festa í meðallagi og þau mjög vel borin. Spenar eru vel gerðir, frekar stuttir, grannir og aðeins gleitt settir. Mjaltir eru úrvalsgóðar og mjaltagallar fátíðir. Skap þessara kúa er mjög gott. Um þriðjungur afkvæma Bjarka er tvílitur þar sem mest ber á huppóttum. Af grunnlitum eru rauðir og bröndóttir litir algengastir þó allir litir komi fyrir. Ekki er þekkt að Bjarki gefi hyrnd afkvæmi.

Risi 15014 frá Syðri-Bægisá í Öxnadal, f. Laufás 08003, m. Móa 414, mf. Hjarði 06029. Dætur Risa eru gríðarmiklar mjólkurkúr með hátt fituhlutfall í mjólk en próteinhlutfall í tæpu meðallagi. Þetta eru stórar og í meðallagi háfættar kýr, boldjúpar og útlögumiklar með veika yfirlínu. Malirnar eru meðalbreiðar, beinar og þaklaga. Fótstaða er sterkleg og gleið. Júgurgerðin er meðalgóð, júgurband nokkuð áberandi, festa í tæpu meðallagi og þau í meðallagi borin. Spenar eru vel gerðir, frekar stuttir, grannir og aðeins gleitt settir. Mjaltir eru góðar og mjaltagallar fátíðir. Skap þessara kúa er mjög gott. Mikill meirihluti afkvæma Risa er tvílitur þar sem mest ber á huppóttum og skjöldóttum. Af grunnlitum eru rauðir litir algengastir þó allir litir nema gráir komi fyrir. Ekki er þekkt að Risi gefi hyrnd afkvæmi.

Golíat er frá Keldudal í Hegranesi, f. Laufás 08003, m. Emma 738, mf. Bolti 09021. Dætur Golíats eru geysilegar mjólkurkúr með lágt fituhlutfall í mjólk en próteinhlutfall er hátt. Þetta eru mjög stórar og háfættar kýr, boldjúpar með meðalútlögur og fremur veika yfirlínu. Malirnar eru meðalbreiðar, hallandi og þaklaga. Fótstaða er sterkleg en nokkuð þröng. Júgurgerðin er góð, júgurband nokkuð áberandi, festa í góðu meðallagi og þau mjög vel borin. Spenar eru vel gerðir,

hæfilega langir, aðeins grannir og örlítið gleitt settir. Mjaltir eru góðar og mjaltagallar fátíðir. Skap þessara kúa er meðalgott. Mikill meirihluti afkvæma Golíats er tvílitur þar sem mest ber á huppóttum og skjöldóttum. Af grunnlitum eru bröndóttir litir algengastir þó allir litir komi fyrir. Undan Golíat geta komið hyrndir gripir.

Jólnir er frá Reykjahlíð á Skeiðum, f. Bambi 08049, m. Borgey 638, mf. Sússi 05037. Dætur Jólnis eru miklar mjólkurkúr með góð efnahlutföll í mjólk. Þetta eru fremur stórar og í meðallagi háfættar kýr, boldjúpar með miklar útlögur og sterka yfirlínu. Malirnar eru meðalbreiðar, beinar og nokkuð flatar. Fótstaða er sterkleg en eilítið þröng. Júgurgerðin er mjög góð, júgurband nokkuð áberandi, festa góð og þau vel borin. Spenar eru vel gerðir, fremur stuttir, aðeins grannir en mjög vel settir. Mjaltir eru mjög góðar og mjaltagallar fátíðir. Skap þessara kúa er meðalgott. Meirihluti afkvæma Jólnis er tvílitur þar sem mest ber á huppóttum og skjöldóttum. Af grunnlitum eru rauðir og bröndóttir litir algengastir þó allir litir nema gráir komi fyrir. Undan Jólni geta komið hyrndir gripir.

Nautsfeður

Ákveðið var að áfram verði **Pipar 12007**, **Jörfi 13011**, **Hálfmáni 13022**, **Ýmir 13051** og **Kláus 14031** í notkun sem nautsfeður en biða frekari reynslu af nautum fæddum 2015.

Nautakosturinn öflugur

Ef lítið er yfir sviðið og kostir og gallar þeirra nauta sem verða í dreifingu næstu mánuði er ljóst að nautakosturinn hefur sjaldan eða aldrei verið jafnstærkur og öflugur og nú. Bændum standa til boða mjög góðir valkostir hvað snertir flesta ef ekki alla eiginleika. Heilt yfir eru nautin mjög öflug hvað afurðabætti snertir og sjaldan eða aldrei hafa eins góðir valkostir varðandi júgurgerð staðið til boða. Eins og ávallt þarf að horfa til þeirra kúa sem para á nautin við og velja saman gripi með tilliti til bæði kosti og galla sem og ætternis. Við eigum ekki að láta kylfu ráða kasti heldur vega þetta og meta eða þá fá aðstoð ráðunauta til þörunar gripanna. Það getur bargað sig til lengri tíma lítið. Kynbætur eru langhlaup og ávaxta þeirra verður ekki notið á morgun en þolinmæði er dyggð og góður gripur getur verið biðarinnar virði.

Þau naut sem kynnt eru hér fyrsta sinni verða í kútum frjótækna um land allt að lokinni næstu sæðisáflyllingum eða útsendingum sæðis frá NBÍ á Hesti. Þess á því ekki að vera langt að biða að fyrstu strá úr þeim Vals, Kæti, Bjarka, Risa, Golíat og Jólni verði komin í hendur manna.

LESENDABÁS

Skiptir matur máli?

„Apple-vöruskortur yfirvofandi á Íslandi!“ Þetta var með fyrstu fréttum af afleiðingum COVID-19 á Íslandi. Veiran sem lamað hafði daglegt líf og framleiðslu í Kína hafði þau áhrif að það fór að bera á vöruskorti á apple-vörum á Íslandi.

Eins og eflaust fleiri bændur velti ég því fyrir mér hvort að afleiðingar svona heimsfaraldurs gætu orðið meiri, hvort það gæti orðið skortur á mikilvægari hlutum. Hvað með matinn?

Vitund um fæðuöryggi mikilvæg nú sem áður

Í upphafi mánaðar barst Vísindavefnum spurning sem sneri að fæðuöryggi landsins. „Gæti Ísland og íslenska þjóðin verið sjálfbær ef landið myndi lokast eða það þyrfti að loka landinu til lengri tíma? hvort sem það yrði vegna stríðs eða heimsfaraldra.“ Ég staðnæmdist við þessa spurningu þar sem ég hef lengi velt fyrir mér hvort áhugi stjórnvalda og hins almenna neytanda á mikilvægi fæðuöryggis, og um leið innlendrar matvælaframleiðslu, ætti ekki að vera mun meiri enda líklega stærsta hagsmunamál hverrar þjóðar að tryggja aðgang að nægu magni næringarríkra og öruggra matvæla.

Því lengra sem liðið hefur á mánuðinn hefur umræða um fæðuöryggi landsins orðið meira áberandi. Uppi eru aðstæður sem erfitt er að hafa fulla stjórn á og fólk spyr sig hver staða þjóðarbúsins sé. Hvernig stöndum við? Verður til matur?

Bændur standa vaktina

Fæðuöryggi hverrar þjóðar verður meira eftir því sem innlend matvælaframleiðsla er sterkari, eðli málsins samkvæmt. Lífsskilyrði þjóðarinnar hafa breyst hratt, nú erum við von frelsi á ýmsum sviðum – við viljum geta ferðast og átt viðskipti á heimsvísu og

Herdís Magna Gunnarsdóttir.

höfum verið svo heppin að hafa litlar áhyggjur af því hvort nægur matur sé til staðar. Svo koma upp aðstæður sem við ráðum lítið við eins og fjármálakreppur, náttúruhamfarir, heimsfaraldrar. Þá förum við að leita inn á við og velta upp grunnspurningum eins og „verður til matur?“

Þessi spurning læðist að fólki núna þegar heimsfaraldur geisar og það gerðist líka í hruninu 2008. Þáverandi forseti landsins, Ólafur Ragnar Grímsson, hélt ræðu á Búnaðarþingi 2008 þar sem hann kom inn á mikilvægi þess að eiga nægilega mikið af öruggum matvælum til að hægt væri að fæða þjóðina í „ólgusjó alþjóðaviðskipta og hlýnandi loftslags jarðar“.

Það er góð regla að vona það besta og búa sig undir það versta. Samtök bænda og afurða- og matvælafyrirtæki eru með aðgerðaáætl-anir í gangi og ekkert bendir til þess að skortur verði á vörum. Eins og framkvæmdastjóri Bónuss sagði í fréttaviðtali í síðustu viku er nægur matur í landinu og eflaust hjuggu margir bændur eftir orðunum sem fylgdu þar á eftir „...“ og við erum svo heppin að við framleiðum mjög

mikið af matvælum á Íslandi.“ Það er staðan. Bændur standa vaktina í sveitum landsins og halda áfram að framleiða matvæli.

Sterkar stoðir til framtíðar

Við erum vissulega heppin að í landinu er framleitt mikið af úrvals mat. Ísland er matvælaframleiðsluland. Árið 2018 framleiddu Íslendingar 830 þúsund tonn af mat, að meðtöldu sjávarfangi. Um 220 þúsund tonn eru framleidd fyrir innanlandsmarkað. En það þarf meira til en heppnina. Við eigum að tryggja með öllum ráðum að innlend matvælaframleiðsla standi á sterkum stöðum.

Mikilvægt er að mótuð verði stefna til framtíðar fyrir matvælaframleiðslu landsins og fagna ég því að sú vinna sé á lokametrunum. Mismunandi straumar og stefnur hafa áhrif á neysluvenjur og því er mikilvægt að bæði landbúnaðar- og matvælastefna séu mótaðar til framtíðar þar sem þarf að horfa vítt yfir og ekki einungis á síbreytilega neyslustrauma og stefnur. Við getum öll verið sammála um hversu gott það væri fyrir þjóðina ef við myndum framleiða fleiri tegundir matvæla og má þá einna helst benda á aukna akuryrkju og grænmetisframleiðslu. Í því sambengi er þó vert að minna á að samkvæmt neyslutölum er ekkert sem bendir til þess að draga eigi úr framleiðslu mjólkur og kjöts. Við þurfum ekki að fórna einni grein til að efla aðra.

Mikilvægi stuðnings við matvælaframleiðslu

Við þekkjum umræðuna um mismunandi viðhorf til viðskipta með matvæli. Einhverjir vilja meina að matvæli eigi að öllu leyti að lúta sömu lögmálum markaðarins og aðrar vörur. Orð Bill Clintons, fyrrum Bandaríkjaforseta, eru fræg þar sem hann, í gagnrýni sinni

á afnámsstefnu niðurgreiðslna í landbúnaði í Afríku 2008 sagði að „matvæli eru hins vegar ekki alveg eins og annar varningur, þau eru lífsnauðsynjar og því á að koma fram við þær sem slíkar en ekki eins og litasjónvörp.“

Innan landbúnaðarins eigum við auðlind – auðlind þekkingar, getu og reynslu til að framleiða úrvals matvæli. Þar fyrir utan hefur orðið mikil uppbygging og fjárfesting í aðstöðu og tækniframþróun bæði meðal bænda og innan afurðastöðva sem vinna með hræfnið. Þetta eru verðmæti sem við þurfum að meta og gæta að. Við skulum heldur ekki gleyma því að fyrir utan bændurna

sjálfa skapar matvælaframleiðsla landsins gríðarlegan fjölda fjölbreyttra starfa við úrvinnslu og þjónustu við atvinnuvegin.

Sá heimsfaraldur sem nú gengur yfir minnir okkur enn og aftur á mikilvægi innlendrar matvælaframleiðslu og í góðærunum sem líka ganga yfir megu við aldrei gleyma því. Byggjum enn frekar ofan á nú þegar góða reynslu okkar og þekkingu – mótum okkur stefnu til uppbyggingar í öllum greinum.

Herdís Magna Gunnarsdóttir, Egilsstöðum varaformaður Landssambands kúabænda

Bændablaðið Kemur næst út

2. apríl

Dreift í 32 þúsund eintökum á yfir 420 dreifingarstaði og öll lögbýli á Íslandi

Polaris 800 Switchback Adventure

Óekinn | Árgerð: 2016 | Hlaðinn aukabúnaði

Stærðir

• Bensíntankur (L)	45,4
• Hæð (cm)	124,5
• Breidd (cm)	119,4
• Skíðabil (cm)	108
• Purrvígt (kg)	227,7

Mótor og drifbúnaður

• Drif:	Clutch P-85 / TEAM LWT
• Púst og pústventlar:	Single, 3 stage VES w/Smart Actuator
• Kveikja:	Cleanfire Injector
• Kæling:	Liquid with Bypass
• Slagrymi:	2 - 795
• Bore x Stroke (mm):	85 x 70

Fjöldrun

• Slaglengd að framan (cm):	23,6
• Fjöldrun að framan:	FOX Comp. adj. Piggyback
• Demparar að framan:	AXYS Front Susp.
• Belti að framan:	ShockFOX Comp. Adj.
• Fjöldrun að aftan:	PRO-XC Rear Susp.
• Belti að aftan:	FOX Coil-Over Air
• Tegund skíða:	PRO-STEER

Belti:

• Breidd / Lengd / Hæð (cm)	38 / 348 / 3,4
• Breidd / Lengd / Hæð (in)	15 / 137 / 1.352

Aukabúnaður

- K-Extreme Skid panna
- Studbody Powerpoint 1.375 naglasett í belti fylgir með
- Stór framrúða
- Skautar undir skíði og belti til að færa sleðann til á þurru undirlagi
- Hiti í handföngum

- Farþegasæti með háu baki og upphituðum handföngum

Nývirði: 3.600.000 kr.

Verðhugmynd: 2.700.000 kr. Verð án vsk. 2.170.000 kr.

Nánari upplýsingar - Gísli / Sími: 697 8070 / Tölvupóstur: gisli@andreamaack.com

Lely Center Ísland

PICHON HAUGHRÆRUR

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

BYKO

Nýtt í BYKO

CLT einingahús – krosslímt timbur

Byggingar úr CLT timbureiningum eru að ryðja sér rúms um allan heim og nú býður BYKO upp á þessa lausn. Um er að ræða mjög hagkvæma leið til að byggja þar sem það er fljótlegt að reisa og loka húsum, auk þess sem þetta er vistvæn gæðalausn. Timbur er afar traust byggingarefni sem sýnir sig einna helst í þeirri staðreynd að í dag er verið að reisa háhýsi úr timbri (CLT einingum) víða um Evrópu.

Hafðu samband
serlausnir@byko.is

BYKO

Sjá nánar á byko.is

VÉLABÁSINN

„Bóndabíl“ frá Vallarbraut: CORVUS TERRAIN Dx4 CAB

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Enginn landbúnaðartækja- og dráttarvélainnflytjandi er eins duglegur að bjóða mér í „opin-bera“ heimsókn eins og þeir í Vallarbraut. Mér hefur aldrei leiðst að koma þar í heimsókn, þeir snúast í kringum mig og sjá til þess að kaffiglasíð sé alltaf næstum fullt, benda mér á nýjar vörur og dót sem þeir eru að flytja inn. Það nýjasta hjá þeim er bíll sem ég leyfi mér að kalla „bóndabíl“ á verði sem ekki hefur sést áður á sam-bærilegum bílum.

Verð gott, en samt of hátt

Corvus vinnubíllinn kostar 3.284.000 fyrir utan skatt (sam-

Auðvelt að sturta með handafli.

bærilegir bílar frá samkeppnisaðilum eru á bilinu 3,7– 4,5 milljónir). Corvus er skráður hjá Samgöngustofu sem dráttarvél, en tollaður sem breyttur pallbíll hjá Tollstjóra. Í öllum Evrópulöndum, nema á Íslandi, fer þessi dráttarvél í tollaflokk með „öðrum dráttarvélum“ enda er hún með „European Homologation T1B.“ En T1 stendur fyrir dráttarvélar á hjólum. Þetta ósamræmi er til skammar og er for-dæmalaus vitleysa. Að borga 30% toll af svona vinnutæki gerir að verðið á þessum og sambærilegum vinnubílum er að jafnaði 20–25% of hátt.

Búnaður og vél

YANMAR dísilmotor vatnskældur, rúmmál: 993cc. 6 ventlar 3ja cylindra fjörgengis-vél. Hestöfl: 24/ 18kw

Ekkert of mikið af mælum og tökkum.

/ 3600 rpm. Fjór hjóladrif, læsing á afturöxli, léttstýri EPS (raf-magns). Þurrvig: 764kg, dráttar-geta: 907kg. burðargeta á palli: 450kg, heildarþyngd: 1400Kg , hjólbarðar framan: 26x9- R14 hjól-barðar aftan: 26x11- R14, diska-bremsur: 256mm framan, 220mm aftan, sjálfstæð fjöðrun (wishbone with anti drive), stillanleg fjöðrun, gasdemparar. Dráttarkúla að aftan, prófílbeisli að framan, 65L

geymsluhólf að framan, 69L geymsluhólf undir sætum, 110L geysluhólf á hliðum. Aukabúnaður í þess-um bíl sem var prófaður: Hurðir með opnanlegum gluggum, mið-stöð, árekstrarvörn að framan, hlífðarplata undir bíl, inniljós.

Greinilega byggt sem vinnutæki en ekki leiktæki

Þegar maður keyrir bílinn finnur maður strax að þetta er vinnubíll út í eitt, snerpa lítill en togkrafturinn mikill (mér tókst ekki einu sinni að

láta hann spóla þótt úti hafi verið snjór og hálka, svo mjúklega tók bíllinn við sér þegar honum var gefið). Uppgefinn hámarkshraði er 60 km, á klukkustund, en þá er hávaðinn inni í bílnum frekar mikill (samkvæmt minni mælingu á bilinu 80 til 82 db, og mæli ég með að nota eyrnahlífar eða tappa sé bíllinn notaður í margar vinnu-stundir daglega). Þar sem að bíllinn er skráður sem dráttarvél og er með dísilmotor má nota á hann litada dísilolíu. Allar nánari upp-lýsingar er hægt að fá á vefsíðu þeirra í Vallarbraut á slóðinni www.vallarbraut.is.

CORVUS TERRAIN Dx4 CAB er ódýr vinnubíll. Myndir / HLJ

Yamaha Grizzly 700cc fjórhjól

Fyrr í þessum mánuði átti ég erindi í Arctic Trucks sem er með umboðið fyrir Yamaha fjórhjól, vélsleða, motorhjól og fl. Á gólfinu í sýningarsalnum sá ég vel útbúið fjórhjól með ýmsum aukabúnaði og þar á meðal snjótönn. Björn sölumaður sagði mér að hjólið væri selt og hann skyldi spyrja væntanlegan eiganda hvort ég mætti ekki prófa. Ekkert vandamál var að fá að taka smá prufu á hjólinu, hver vill ekki eiga mynd af nýja fjórhjólinu sínu í Bændablaðinu?

Fékk hjólið svona afhent á kerrunni.

Mikill munur á fjöðrun fjórhjóna frá ári til árs Fjórhjól eru mest fyrir mér vinnutæki til smærri verka og að keyra þetta fjórhjól þar sem ég prófaði það í ójöfnum og torfærum fann ég mikinn mun á fjöðrun frá fyrri fjórhjólum sem ég hef prófað. Þar sem að þetta fjórhjól var með snjótönn notaði ég tækifærið að skafa smá hring á Hafravatni svo að ég og vinir mínir gætum leikið á sléttum ísnum. Snjótönnin var að virka vel og sullaði snjónum vel

Yamaha Grizzly 700 sullaði snjónum vel í burtu með ýtutönninni.

frá og eftir var rennisléttur ísinn. Krafturinn nægur, áseta góð, stýrið hefði mátt vera aðeins breiðara. Það eina sem var að trufla mig var að vinstra megin var girskiptirinn (kann betur við að hafa hana hægra megin þar sem að ég er réttentur) og líka takkinn fyrir spilið sem setti tönnina upp og niður (fyrir vikið var nóg að gera fyrir vinstri höndina þegar ég var að nota tönnina, hífa hana upp, bakka, tönn niður og áfram).

Grunnverð 2.230.000

Á hjólið var búið að hlaða auka-búnaði að óskum kaupanda. Snjótönnin kostar aukalega 230.000 (sem ég tel vera ágætis

Með farþega í svona háu sæti þarf ökumaður að vera meðvitaður um að þyngdarpunktur er hættulega hár.

Svona ljós taka ekki mikið rafmagn, þau eru ódýr í notkun og gefa gott ljós.

verð miðað við hvað þessi tönn var að moka vel). Auka farþegasæti með geymsluhólum 85.000, auka kastarar að framan 6.000 parið, „ledbar“ 12.000, en grunnverðið á hjólinu er 2.230.000 sem er með 686cc vél sem skilar 48 hestöflum, drif er læsanlegt, kemur á 27 tommu

dekkjum. Bensíntankurinn tekur 18 lítra, á farangursgrindina að framan má hlaða 50 kg, en að aftan má setja 90 kg. Hjólið er „orginal“ með dráttarspli og gefið upp með 600 kg, dráttargetu og er með 5 ára ábyrgð. Allar nánari upplýsingar má nálgast á heimasíðu Arctic Trucks.

ÖRYGGI – HEILSA – UMHVERFI

COVID-19

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Það verður ekki komist hjá því að skrifa um þessa veiru sem allir eru að tala um og ógnar landinu þessa dagana. Frétt sem var ný fyrir klukkutíma er orðin úrelt klukkutíma seinna og eflaust verður megnið af því sem ritað er hér að neðan orðið úrelt þegar Bændablaðið kemur út þar sem að þetta er skrifað nokkrum dögum fyrir prentun blaðsins.

Fyrir mér er þessi veira lýsandi dæmi um hættuna sem getur skapast við óheftan innflutning á fersku kjöti. Covid-19 kemur með ferðamönnum erlendis frá og ekkert getur stopp- að hana, hins vegar er verið að reyna að hægja á henni með ýmsum höftum.

Connor Reed, enskukennarinn frá Wales, fékk veiruna með fyrstu vestrænu mönnum.

Í áraraðir hefur innflutningur á kjöti verið takmörkum háð og ekki enn komnar umgangspstir við þann innflutning.

Fullmikill hræðsluáróður í samanburði við margt enn verra

Það er eins og að sumir fjölmiðlar nærast á neikvæðum fréttum af vírusnum, en ef grannt er skoðað er dánartíðni ekki há nema í þessum áhættuflokki þeirra sem eru með undirliggjandi sjúkdóma. Fyrir mér tel ég miklu meiri líkur á að ég láti lífið í umferðarslysi en af veikni, en sjaldan er rætt um það að á hverjum degi látast um 3.700 manns í umferðarslysum um heim allan.

Fólki hefur verið tíðrætt um hræðslu Ameríkana um áhrif far-

aldurs af Covid-19 eftir að landinu var lokað. Persónulega ef ég væri í Ameríku mundi ég vera hræddari við mikla byssueign Bandaríkjamanna, en að meðaltali eru 313 skotnir þar með byssum og af þeim látast að jafnaði daglega 103 einstaklingar.

Upplýsingar og fræðsla um Covid-19

Það er sama hvaða fréttamiðil maður skoðar á veraldarvefnum, allir eru með upplýsingar um þessa veiru. Á vef Vinnuverndar má finna ýmsar góðar ábendingar um þessa veiru og leiðir til að forðast hana eins og

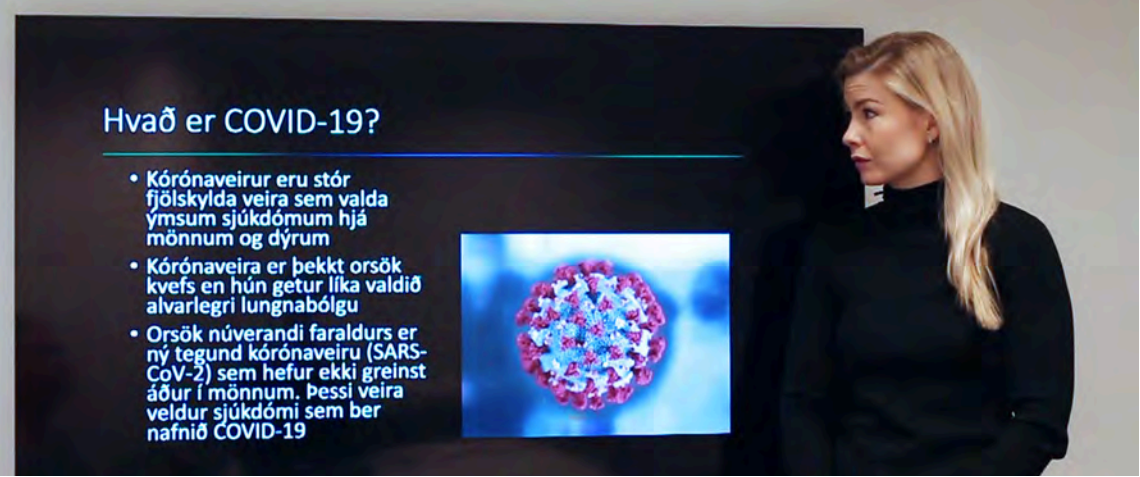
á svo mörgum síðum öðrum. Persónulega hefur mér fundist vanta betri upplýsingar um einkenni veikinnar frá degi til dags, en það virðist vera að þessi veiki leggist mjög misjafnlega á fólk og ekkert eitt munstur einkenni veikina. Margir hafa haldið úti „bloggi“ um líðan sína á meðan þeir voru veikir og svo

var um enskukennara í Wuhan í Kína sem finnur fyrir einkennum 25. nóvember.

Fyrsta staðfesta smitið var greint 17. nóvember 2019 í Wuhan

Á vefsíðu fréttamiðilsins Daily Mail var birt dagbók 25 ára enskukennara frá Norður-Wales sem starfar í Wuham, en hann hélt úti bloggi á Facebook-síðu sinni sem virðist hafa smitast fyrstur Vesturlandabúa í nóvember og verður hann veikur 25. nóvember (hér eftir er mikið stytt útgáfa af dagbók hans).

„Dagur 1: Er með kvef, hnerra, augun óskýr. Dagur 2: Er með

Hjá Vinnuvermd er hægt að fá mikið af fróðlegum upplýsingum um Covid-19.

hálsbólgu. Dagur 3: Enn veikur, verð að komast í vinnu sem fyrst. Dagur 4: Svaf vel í nótt, greinilegt að kínverskt Whisky er gott meðal. Dagur 5: Hætt að vera kalt og virðist betri. Dagur 6: Held mig góðan, fer út að versla. Dagur 7: Hef farið of snemma út, mikill höfuðverkur, augun eins og að þau séu að brenna, þetta er engin venjuleg flensa. Dagur 8: Er betri, vil ekki fara út svo að ég smiti engan. Dagur 9: Þessi veiki er ekkert venjuleg, meira að segja er kettlingurinn minn slappur. Dagur 10: Er enn með hita, allt Whisky búið, en hef ekki orku í að fara út að kaupa meira. Dagur 11: Allt í einu líður mér betur, fer út að kaupa inn. Dagur 12: Mér sló niður, hef farið of snemma út, hélt að mér væri að batna. Svo slappur að ég ætla að sleppa að taka lyfin. Dagur 14: Hita vatn í skál og anda að mér gufunni undir handklæði og drekk heitt hunang. Dagur 15: Allt í móðu. Dagur 16: Örvænting, hringdi í mömmu, gat varla talað við hana. Dagur 18: Lungun hljóma betur, minna korr í þeim. Dagur 19: Nógu hress til að fara út til að kaupa nauðsynjar, fyrsti dagurinn í langan tíma sem ég hef matarlyst. Dagur 20: Betri. Dagur 21: Enn betri. Dagur 22: Orðinn

það hress að ég er farinn að hugsa um vinnuna. Dagur 23: Hellan í eyrunum farin, allur betri. Dagur 24: Hallelúja, held mig frískan. Þetta var versta flensa sem ég hef fengið. Dagur 34: Búinn að vera góður í 10 daga, fékk tilkynningu um að þessi veiki hafi verið nyr faraldur og ég eigi að halda mig

heima og væri í útgöngubanni. Dagur 67: Enn heima, má ekki fara út, nú veit allur heimurinn hvað var að mér. Fréttamiðlar hafa mikið haft samband við mig og birta bloggjið mitt. Skrítið að lesa sumar fyrirsagnirnar, eins og í New York Post: Kennari læknaðist af veikinni með heitu Wisky og hunangi.“

Alternatorinn eða startarinn bilaður?

Viðgerðir og sala á alternatorum og startörum í flestar gerðir bíla, báta og vinnuvéla.

Hjólastillingar, úrval af ljósum á kerrur og eftirvagna, kerrutenglar, kaplar, perur og tengi.

Sendum um allt land.

www.pgs.is
pgs@pgs.is
s 586 1260
Viðarhöfði 1, 110 Reykjavík

PG Startþjónustan
Alternatorar & Startarar

KROSSGÁTA Bændablaðsins

	126	ÁGÆTASTI	PROSK- UDUST	ÞJAPPADI	SKJÓGRA		MAGN	KÆNSKA	SKYLDI	ÞRÁÐUR	SANDMÖL
	LAGFÆRA										
	TRÉ				NIBBA						
	HJÖRD				AFGREIÐIR						
	ÞUSA				OFREYNA						
	DÜTLA				FORBOD						
		SPENDÝR	BAKS			ILÖNGUN	SKIL				URMULL
			GÍPA				ERFÐA- VISIR				
ÁKEFÐ				TREFJA			NÆGILEGT				VÆTA
				FLANDUR			ELDSNEYTI				
FJÁÐUR					FESTI UPP				TVEIR EINS		
									ÞRYKKJA		
SJÚK- DÖMUR					ELSKA			BLÁSA			
								FUGL			
KK NAFN				AFBRAGÐS		MÁTTLEYSI	STEFNA				
							ÞVOGLA				
		MERGÐ	FORMI	FLOKKUR				TVEIR EINS			SALLI
				FLAUSTUR				MJAKA			
MATS						ATÓM					Í RÖÐ
DRAUMA- LAND						SMURNING					
						ÖÐAGOT					
SPJARA					BLAÐ			STAGL			
BORINN						ÞJÓTA					

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

	125	KLIFUN	GELUNAFN	HLE	UMRÖT		SPORI	AFVAKI	STEFNA	KURTEISI	ÖGN
	FUGL	S	V	A	R	T	K	R	Á	K	A
	TRÍTLA	T	I	F	A		LÉLEUR		L	A	K
	TIL- SAMANS	A	L	L	S		KAFALDI TEMUR		Ó	F	Æ
	SJÚK- DÖMUR	G	L	Á	K	A	NABBI		A	R	T
	SVIF						ÖREIDA				
	↓	STARF	MEINING				IPA		G	Ó	L
			STAR	Á	L	I	T				
	V	I	G	T			KALLORD		B	A	L
							SKEMMTUN HJELLI- EIVING				
TIGNA	A	Ð	L	A		RENNA FELLA		H	Ú	R	R
JARÐ- SPRUNGA	G	J	Á		ÞEGJA FÁLMA			B	Ó	N	A
HNUPLA	N	A	P	P	A	REYNDAR SKEIFA		S	K	O	
	A	HEILU					FADWUR PLANTA		F	A	N
FJARNÁM	L	Ö	G	T	A	K	TRÚAR- TAKN UPPISTADA		M	A	N
ANNARS	E	L	L	A		ÖNUG- LYNDI ÓTTAST		Ó	L	U	N
YFIRHÖFN	S	L	Á		ÖKYRR			Ó	R	Ó	R
RYJA	T	U	S	K	A		TIL- NEYÐUR		N	A	U

Bændablaðið
kemur næst út 2. apríl
Smáauglýsingar 56-30-300

LÍF & LYST – BÆRINN OKKAR

Að sögn Vilborgar Ástráðsdóttur, ábúanda í Skarði, er jörðin stórmerkilæg. „Hún er það að því leyti að á henni er tjörn sem heitir Kumbutjörn og samkvæmt áreiðanlegum fornum heimildum býr þar óvætturinn og þjóðsagnadýrið Nykurinn. Sagt er að hann ferðist neðanjarðar á milli Kumbutjarnar og Úlfsvatns á Vörðufelli og tjarnarinnar á Miðfelli. Þess má geta að allir gráu hestarnir sem eru í Skarði eru úrvals reiðhestar,“ segir Vilborg.

Skarð er fyrrum prestssetur en árið 1980 keyptu annars vegar hjónin Sigurður Björgvinsson og Jenný Jóhannsdóttir og hins vegar Jón Áskell Jónsson og Guðbjörg Kristinsdóttir jörðina og skiptu á milli sín. Árið 1999 byggðu Sigurður yngri og Vilborg íbúðarhús á jörðinni. Árið 2003 brá Jón Áskell búi eftir fráfall Guðbjargar og Benedikt Björgvinsson, bróðir Sigurðar eldri, og Erna Gísladóttir kona hans ásamt Sigurði og Jenný keyptu hans hlut í jörðinni.

Býli: Skarð, Skeiða- og Gnúpverjahreppi.

Staðsett í sveit: Skarð er í svokallaðri framsveit hins gamla Gnúpverjahrepps. Stóra Laxá norðvestan megin og sjá má glitta í Þjorsá til suðausturs.

Ábúendur: Sigurður Björgvinsson og Jenný Jóhannsdóttir ásamt Sigurði syni þeirra og Vilborgu tengdadóttur.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Sigurður og Vilborg eiga fjögur börn, Ástráð, Sigurlinn, Magnús og Hrafnkel.

Þrír hunder sem eru dyggir aðstoðarmenn og þó nokkrir kettir sem hafa aðallega það hlutverk að vera skemmtikraftar og músabanan.

Stærð jarðar? Um 400 ha.

Gerð bús? Í Skarði er blandaður búskapur. Nautaeldi í samstarfi við nágrannana í Þrándarholti. Hrossarækt og sauðfjárbúskapur til gleði og yndisauka.

Á bænum eru fáein frístundahús sem eru leigð út til ferðamanna. Einnig er stunduð skógrækt á bökkum Stóru Laxár.

Sigurður og Jenný eru komin á eftirlaun eftir langan starfsaldur í Búrfelli (Sigurður) og frá kennarastörfum (Jenný).

Sigurður yngri er verkfræðingur og smiður og vinnur fjölbreytt verkfræðistörf á skrifstofu hér í Skarði. Vilborg er leikskólakennari og vinnur hálfu vinnu í leikskóla en rekur einnig silkiprentvinnustofuna Híalín hér í Skarði.

Fjöldi búfjár og tegundir? 50–60 naut í fjósi. 50–60 hross á vetrarfóðrum og 17 kindur.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Ræs á hefðbundnum morgunverðartíma til að komast í skóla og vinnu. Morgunegningar þegar búið er að drekka nokkra kaffibolla.

Síðan tekur hefðbundinn vinnudagur við; verkfræðistörf, leikskóli/silkiprentun og saumaskapur. Kvöldgjafir og útreiðar fyrir kvöldmatartíma.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Alltaf erfiðast þegar skepnur slasa sig og það er kannski ekki hægt að segja að naut séu skemmtikraftar. En sannarlega skemmtilegast þegar ungviðið fæðist – fylgjast með vorkomunni og auðvitað má ekki gleyma fjallferðum.

Á bænum þarf að vera til dágóður hópur af færum fjallhrossum því 3 fjölskyldumeðlimir hafa fjallferðir að sérstöku áhugamáli og sá fjórði bíður óþreyjufullur eftir því að hafa aldur til að fara til fjalls.

Sigurlinn, Magnús, Sigurður, Ástráður og Hrafnkell.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Hestamennskan og hrossaræktin eru það sem málið snýst um og lögð verður áfram áhersla á að vera með fáar en góðar kindur. Líklega verður dregið úr nautaeldinu smátt og smátt.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Að auka verðmætagildi íslenskra landbúnaðarvara í augum almenninga og að auðvelda rekjanleika.

Íslenska lambakjötið er stórkostlega vanmetið og það mætti hvetja vinsæla matarbloggara til að nota

það meira – því það tekur mjög vel við kryddi og hægt að nota á mjög fjölbreyttan hátt. Hugsanlega mætti auka aðgengi að úrbeinuðu lambakjöti í verslunum – að það sé jafn auðfengið og kjúllinn.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Alltaf til smjör og rjómi, ef það vantar þá eru vandræði og ekki hægt að elda neitt af viti.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Hamborgari úr heimaslátruðu nauti, með beikoni frá Korngrís og glás af grænmeti frá Flúðum.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Margt mjög skemmtilegt og yfirleitt hægt að hafa gaman af öllu. Sprethlaupið á eftir graðhestinum er kannski örlítið minnisstætt. En það vildi til að sumarstarfsmaður Skógræktarinnar hafði óvart misst út úr girðingunni spriklandi graðhest – því hann hafði ekki alveg reynslu eða kunnáttu til að opna hlið, passa upp á að hesturinn slyppi ekki út og keyra í gegn. Eftir hlaupin þurfti svo að hugga þennan ágæta en hágrátandi mann því hann var sannarlega miður sín yfir mistökunum á fyrsta deginum í nýju sumarvinnunni.

MATARKRÓKURINN

Girnilegar nautasteikur og sellerírót

Bjarni Gunnar Kristinsson
matreiðslumeistari

Girnilegar nautasteikur eru oft smjörsteiktar og minna á þær sem er hægt að fá á uppáhalds steikhúsinu þínu.

Hvernig á að elda rib eye-steik (tomahawk-steik)?

Þetta byrjar allt með steikinni. Það er gaman að kaupa þykkar steikur með beini og minna þær á teiknimyndina um steinaldarmennina, en það þarf meiri undirbúning.

Hvað er tomahawk-steik?

Tomahawk-steik er skorin af rib eye af nautakjöti sem hefur extra þykkt og allt rifbeinið til skrauts. Það er kallað „tomahawk“ vegna þess að steikin með langbeini líkist öxi.

Þessi tiltekni skurður er stundum kallaður „kúrekasteikin“ og er vinsæll hjá matreiðslumönnum og flottum veitingastöðum vegna athyglinnar sem henni fylgir. Og það er vegna þessarar athygli að tomahawkinn er orðin töff steik.

Aðferð

Settu nautakótelettur á disk og stráðu uppáhaldskryddinu þínu yfir – eða bara salti og pipar. Passaðu að klappa því í kjötið svo það festist vel við. En best er að nota saxað ferskt rósmarín og hvítlauk ef þarf að setja steikina í sparifötin.

Á þessum tímapunkti er gott að láta hana hvíla í kæli í klukkutíma eða

meira. Þegar hún er tekin úr kæli er mikilvægt að láta hana hvíla í stofuhita í 30 mínútur áður en hún er elduð.

Þegar þú ert tilbúinn að elda skaltu hita pönnu yfir miðlungshita og bæta síðan smjöri og ólífuolíu við. Þú vilt nota samsetninguna af bæði smjöri og ólífuolíu hér svo smjörið brenni ekki of hratt.

Þegar smjörið hefur bráðnað í ólífuolíunni, skaltu halla pönnu frá hlið til hlið til að ganga úr skugga um að pannan sé vel húðuð með smjöri og ólífuolíublöndu.

Bættu síðan steikinni varlega á heita pönnuna og eldaðu þar til hún eru dökkbrún og karamelluhúðuðuð á botninum, um það bil 5 mínútur. Snúðu steikinni við, eldið í 5 mínútur til viðbótar. Fyrir medium rare steik

er hægt að elda steikina allan tímann með smjöri og ólífuolíu af pönnunni.

En meira steiktar steikur er betra að setja í ofninn við 180 °C í 5 mín. og láta hvíla.

Taktu steikina af hitanum og færðu yfir á bretti eða fat til að hvíla í 5 mínútur. Skerið steikina á móti þráðunum í steikinni og fjarlægjið af beininu til framreiðslu.

400 g steik:

- › Miðlungs hrátt medium rare 6-8 mínútur
- › Miðlungs: 8-10 mínútur
- › Miðlungs-vel eldað: 10-12 mínútur

800 g steik:

- › Miðlungs hrátt midium rare : 12-14 mínútur
- › Miðlungs: 16-20 mínútur
- › Miðlungs-vel: 20-24 mínútur

Balsamikediks- og hunangsgljáðar gulrætur

- › 1 pakki regnbogagulrætur, skomar í tvennt og skomar í bita
- › 3 msk. jómfrúarólífuolíu
- › 2 msk. balsamikedik
- › 1 msk. hunang
- › 1/8 tsk. sjávarsalt
- › 1/8 tsk. svartur pipar
- › Gróft flögusalt til að strá yfir í endann
- › Steinselja, saxað til að skreyta

Hitaðu ofninn í 200 gráður. Eldfast mót er smurt og lagt til hliðar.

Blandaðu saman ólífuolíu, balsamikediki og hunangi ásamt salti og svörtum pipar í skál. Hrærið saman þar til þetta er vel blandað saman.

Veltu gulrótunum og hunangsblöndunni saman í stórri skál þar til blöndunni hefur verið jafn dreift yfir gulræturnar.

Settu húðaðar gulrætur í ofnfast ílát.

Steiktu í u.þ.b. 30-35 mínútur þar til gulrætur eru mjúkar (en ekki orðnar að mauki!).

Kælið í 5 mínútur. Stráið ögn af grófu salti og steinselju til að framreiða.

Sellerí ...

...er ótrúlegt grænmeti sem er allt ætt; blöð, rót og stilkur. Það er hægt að neyta þess bæði hrátt, eldað eða þurrkað – og margar fornar þjóðir hafa haft um þetta vitneskju. Mælt er með sellerífræi við kvefi og meltingartruflunum, frá fornu fari tóku Kínverjar sellerí sem meðferð við háum blóðþrýstingi.

Grikkir bjuggu til sellerívín sem íþróttamenn drukku fyrir mikilvæga keppni, elixír úr sellerí var álitinn ástanddrykkur og stilkur með laufum tákn um frjósemi.

Og nútímavísindamenn hafa komist að því að sellerí inniheldur andrósterón, ferómón sem losnar úr líkamanum með svita til að laða að sér maka af gagnstæðu kyni. Nútímalæknisfræði notar sellerífræ

(olíu) í smyrsl við háu kólesteróli og háþrýstingi, uppþembu, vatnsbjúg og fleira.

Bökuð sellerírót

- › 1 stk. stór sellerírót
- › 1 tsk. sjávarsalt
- › ½ tsk. svartur pipar
- › 2 msk. sítrónusafi
- › 1 msk. sinnep
- › 4 msk. ólífuolíu

Aðferð

Hitaðu ofninn að 180 gráðum.

Þar sem sellerírótin er oft ójöfn er æskilegt að hreinsa rótina mjög vandlega með grænmetisbursta undir rennandi vatni og þerra svo með pappír. Til að afhýða hana á réttan hátt er best að skera af topp og botn rótar, svo hún standi vel á borði. Sneiddueftir smekk eða bakið heila og brjóttu niður eftir á. Ef hún er skorin eftir að hýðið er tekið af, er gott að setja fyrst í sítrónuvatn svo hún verði ekki brún, síðan sett í blöndunarskál með nokkrum matskeiðum af ólífuolíu. Bættu við sinnepi, salti og pipar, hrærið það með skeið. Blandaðu þar til það allt er jafnt húað með olíunni og sinnepsblöndunni.

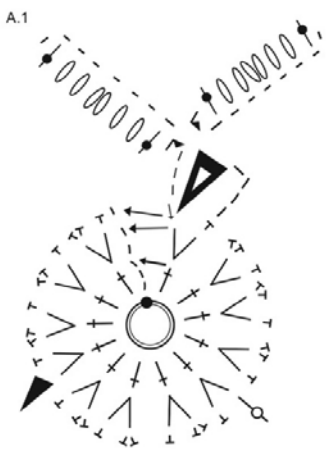
Raðaðu á bökunarplötu í einu lagi. Bakaðu það í um það bil 20–25 mínútur, eða þar til bitarnir eru orðnar gullnir. Berðu þá fram strax úr ofninum, með smá fallegu salati og framandi ídýfu. – Eða með steik.

HANNYRÐAHORNID

Kanínuhopp

Páskarnir eru á næsta leiti og því kjörið að hekla nokkrar sætar páskakanínur og skreyta heimilið.

Stærð: Um 5 cm breitt, 10 cm á lengd .
Garn : DROPS Merino Extra Fine (fæst í Handverkskúnst)
Litur á mynd er: ljósbeige nr 08, rjómahvítur nr 01 og ljósbleikur nr 16
Heklfesta: 22 stuðlar á breidd og 22 umferðir á hæðina = 10 x 10 cm
Heklunál: nr 3
Páskakanína – stutt útskrýning á stykki: Stykkið er heklað frá miðju og út – allt stykkið er heklað án þess að klippa þráðinn frá.
Stífing: Til að kanínan hangi fallega og verði aðeins stífur – þá er hægt að dýfa honum í sykurvatn eða litlausan gosdrykk og leggja flatan til að þorna.
Uppskrift: Fylgið mynsturteikningu A.1, byrjið með tákni í miðju – þ.e.a.s. heklið 5 loftlykkjur og

tengið saman í hring með einni keðjulykkju í fyrstu loftlykkju – fylgið síðan mynsturteikningu. Þegar mynsturteikning hefur verið heklud til loka, klippið frá og dragið bandið í gegn. Ef þú vilt hafa kanínuna/

hérann aðeins stífan, fylgið þá leiðbeiningum að ofan.
Heklkveðja,
mæðgurnar í Handverkskúnst

Mynstur

○ = 5 loftlykkjur tengdar saman í hring með einni keðjulykkju í fyrstu loftlykkju, byrjið næstu umferð með 3 loftlykkjum (eins og útskýrt er í mynsturteikningu)

— = 1 loftlykkja

† = 1 stuðull um loftlykkjuhring

‡ = 1 hálfur stuðull í lykkju

⌞ = 1 fastalykkja í lykkju

○ = 1 stuðull í loftlykkju

▼ = eftirfarandi er heklað í sömu lykkju: 1 fastalykkja, 3 loftlykkjur, 3 tvíbrugðnir stuðlar, 3 loftlykkjur, 1 fastalykkja

↘ = 2 hálfir stuðlar í lykkju

← = 1 keðjulykkja í lykkju

○ = eftirfarandi er heklað í sömu lykkju: 1 loftlykkja, 1 stuðull, 1 loftlykkja, 1 stuðull, 1 loftlykkja

▼ = 6 tvíbrugðnir stuðlar í lykkju

⤴ = 1 keðjulykkja er heklud þannig: Stingið heklunálinni í toppinn á síðasta tvíbrugðna stuðul og síðan niður í gegnum efsta lykkjubogann á sama tvíbrugðna stuðul (= 2 lykkjur um heklunálina), sækið bandið og dragið í gegnum allar 3 lykkjurnar á heklunálinni.

Létt

6		8		2		9		1
1			9		8			4
	4	9		6		3	2	
	6	1	2		7	5	9	
9			1	5	6			2
	2	7	3		9	8	1	
	1	4		7		2	3	
3			8		2			5
2		5		1		6		7

Pung

		1	8		4	3		
8								6
	2		7		6		5	
9		6	3		7	8		5
5		4	1		9	7		2
	3		6		1		7	
1								4
		2	9		8	5		

Sudoku
Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs

	3	9		6	4			
5	4					6		8
7	1			9		2		
	2		5					4
9		5	7		8	3		1
1				9		6		
		3		7			1	9
6		8					3	2
			4	8		5	7	

Þyngst

		7			4	3		
6					5	9		
							2	1
4	7		6			8		
			9		7			
		8			2		6	7
1	4							
		6	1					2
		9	4			1		

Pantaðu á netinu og fáðu sent á þitt pósthús

30% afsláttur

Sokkagarnið frá Drops er á 30% afslætti 1.-31. mars

Handverkskúnst
www.garn.is
Hraunbæ 102a, 110 Reykjavík - sími 587-6662

www.garn.is

Lely Center Ísland

SÍUR Í DRÁTTARVÉLAR

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Öðinsnes 2 – Sími 464 8600

Bændablaðið

Smáauglýsingar

56-30-300

Hafa áhrif um land allt!

FÓLKID SEM ERFIR LANDID

Tveggja ára á hestbaki á Vorboða

Tinna er 9 ára og býr á Bústöðum í Skagafirði ásamt mömmu sinni Siggu og stjúpfoður Búa auk tveggja bræðra, 4 hunda og slatta af kindum.

Nafn: Tinna Björg Brynjarsdóttir.

Aldur: 9 ára að verða 10.

Stjörnumerki: Ljón.

Búseta: Bústaðir.

Skóli: Varmahlíðarskóli.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Smáratímar og útivist.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Hvolpur.

Uppáhaldsmatur: Pasta carbonara.

Uppáhaldshljómsveit: Billie Elish.

Uppáhaldskvikmynd: School of rock.

Fyrsta minning þín? Á hestbaki fyrir framan mömmu á Vorboða 2 ára gömul.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Reiðnámskeið og fimleika.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Snýrtífræðingur.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Ég kenndi hvolpinum mínum að renna með mér á sleða og honum fannst það mjög gaman.

Hvað ætlarðu að gera skemmtilegt á nýju ári? Fara á skíði og hestaferð og rafting.

Næst » Tinna Björg skorar á Jón Trausta Sigurðsson að svara næst.

LESENDABÁS

Íslensk utanríkisstefna taki mið af hagsmunum Íslands

Eftir útgöngu Breta úr Evrópu-sambandinu á miðnætti 31. janúar blasir ný heimsmynd við Íslendingum sem færist inn á áhrifasvæði engilska frá meginlandi Evrópu líkt & á 20. öld; fyrst fyrri heimsstyrjöld þegar Ísland færðist inn á breskt áhrifasvæði og síðari heimsstyrjöld inn á bandarískt. Bretar og Bandaríkjamenn munu gera fríverslunarsamning sín á milli og íslensk stjórnvöld vinna nú að gerð fríverslunarsamninga við þessar vinabjóðir. Fríverslunarsvæði Atlantsþjóða er handan horns. Tími er kominn á mótun nýrrar íslenskrar utanríkisstefnu.

Frjálst fullvalda og sjálfstætt Grænland mun skipa sér sess meðal frjálsra þjóða og Færeyjar líka. Ísland á að gera Atlantseyjarnar í norðri að hornsteini utanríkisstefnu sinnar og styðja þær til sjálfstæðis. Norðurslóðir eru opnast og skipaleiðir yfir Íshafið. Saman mynda Atlantseyjarnar í norðri eina alstærstu efnahagslögsögu veraldar. Atlantsþjóðirnar Bandaríkin – Kanada – Grænland – Ísland – Færeyjar – Bretland munu taka upp nána samvinnu frjálsar og fullvalda.

Við vorum nokkrir Íslendingar í Lundúnum þegar Bretar fögnuðu frelsi. Við heimsóttum House of Commons, vöggu þingræðis, stóðum frammi fyrir 800 ára frelsskjali Breta Magna Carta og við fótstalla Winstons Churchill og Margrétar Thatcher.

Enskur bæjarráðsmaður sagði við við mig: „Við Bretar nýlenduvæddum heimsveldið. Við þekkjum nýlendustefnu. Evrópusambandið var að nýlenduvæða Bretland. –The British colonized the Commonwealth. We recognize colonization. The British were being colonized by the European Union.“

Ísland fyrsta þjóð Nýja heimsins

Íslendingar eru fyrsta Nýja heimsins. Íslendingar eru Atlantsþjóð, miklu fremur en Evrópuþjóð. Forfeður okkar sigldu yfir hafið út til Íslands. Þeir námu land á Grænlandi og fundu Ameríku. Þeir stofnuðu fyrsta þjóðþing veraldar. Íslensk menning varð gersemi meðal þjóðanna og íslensk tunga dýrgripur.

Vandræði Íslands hófust þegar forfeður okkar seldu þjóðveldið

Hallur Hallsson.

undir norskan kóng og síðar fór Ísland undir dansk-þýðverskri nýlendustjórn. Afsalið 1262 hafði í för með sér 650 ára áþján og niðurlægingu sem nærfellt tortímdí íslenskri þjóð, menningu og tungu. En þjóðin þraukaði. Hún fékk heimastjórn 1904, endurheimti fullveldi 1918 og sjálfstæði árið 1944. Ásamt þjóðveldisöld er 20. öldin önnur gullöld Íslands; fullvalda, sjálfstæð íslensk þjóð vann landhelgina, ræktaði landið, virkjaði fallvötn og jarðvarma. 21. öldin býður þjóðinni stórkostleg tækifæri lausri undan helsi fjarlægs valds og afsali auðlinda. Vegsemd og áhrif Íslands verða meiri en nokkru sinni í nánu bandalagi við Grænlandi og Færeyinga.

Ekki endurtaka mistökin frá 1262

Það væri glapræði að endurtaka mistökin frá 1262 og selja þjóðina undir þýðverskt/franskt vald. Brussel býður Íslendingum sömu nýlendukjör og Bretum. Hagsmunir Íslands fara ekki saman við hagsmuni Berlínar. Norðurlönd eru við dyragætt Berlínar á áhrifasvæði Þýskalands. Við eigum litla hagsmuni með Norðurlöndum.

Evrópa krefst afsals fullveldis, framsals orku og fiskimiða. Það er óásættanlega krafa. Kaupmenn fengu þrjá milljarða til þess að lama íslenskan landbúnað. Það var hneykslanleg gjörð. Ísland á að lofa vinum í Evrópu að glíma við sínar martraðir; ónýta evru og stöðnun, ásælni Rússa og Kínverja og flóttamannastraum úr suðri. Utanríkisstefna sem flækir þjóðina í evrópska netmöskva er þjóðhættuleg.

Hallur Hallsson fréttamaður og sagnfræðingur

Til að kóróna vandann

Það er ekki á hverjum degi sem það skýtur upp kollinum heimsfaraldur sem ekkert virðist ráða við og helstu sérfræðingar veraldar standa úrræðalausir gagnvart. Í slíkum tilfellum verðum við flest afskaplega meðvituð um hvað við erum lítilsmegn gagnvart náttúrunni og því sem hún ákveður að taka upp á. Það er í raun undarlegt að það þurfi stóra atburði sem þessa til að koma okkur í skilning um að maður og náttúra þurfa að lifa í sátt og samlyndi og það þýðir ekkert að láta eins og við séum einhver herra sem ríkir yfir móður jörð.

Þetta er þó eitthvað sem bændur skilja og hafa alltaf gert því þeirra lífsviðurværi byggist einmitt á því að virða þetta jafnvægi sem við borgarbúar höfum smám saman glatað skilningnum á. Bændur skilja hversu mikilvægt það er að virða sauðfjárlínur og að innflutningur á hráu og ófrystu kjöti geti haft hræðilegar afleiðingar fyrir búfjárstofna landsins. Það þarf ekki að útskýra það fyrir þeim að heimsfaraldur eins og þessi nýja kórónuveira sé ekki fyrirsjáanlegur eða útreiknanlegur og því þurfi að fara að öllu með gát. Þeir hafa alltaf þurft að lifa með þessum

Guðmundur Franklín Jónsson.

hugsunarhætti og standa okkur á mölinni því feti framar.

Það eru erfiðir tímar fram undan og við erum flest farin að átta okkur á því að fjöldi fólks á eftir að smitast af þessum nýja vágesti og einhverjir eiga eftir að verða alvarlega veikir. Til að byrja með reyndu landsmenn að gera lítið úr þessu. Gert var grín í Söngvakeppni sjónvarpsins til að léttu andrúmsloftið líkt og grín-ið myndi á einhvern undraverðan hátt draga úr hættunni sem fyrir dyrum stóð. Það er því miður ekki svo einfalt og í raun barnaskapur

og jafnframt virðingarleysi að láta slíkt eftir sér. Við þurfum nefnilega að passa okkur að gleyma aldrei að bera virðingu fyrir náttúrunni því það er hún sem að endingu ræður hvernig fer fyrir okkur.

Ég vona að veiran eigi eftir að auka skilning okkar á því hversu varhugavert það er að taka áhættu þegar kemur að sýklavörnum og það gildir ekki síður um búfjárstofna okkar en fólkið. Ég hef þá trú að ef fólk lítur upp úr buddunni í örskamma stund sjái það fljótt að það eykur ekki styrk okkar að flytja inn hráar og ófrystar kjötvörur hvers við þekkjum ekki upprunann. Það má vera að nokkrar krónur sparist með slíkum gjörningi en hver verður kostnaðurinn ef illa fer og landsframléiðslan okkar af dýraafurðum er lögð að veði? Þetta er ekkert grín og það á ekki að leika sér að eldinum. Við sjáum það einna best núna þegar ráðamenn eru gagnrýndir harðlega fyrir kæruleysisleg viðbrögð við veirunni. Við megum ekki kóróna kórónuveiruna með því að eyðileggja búfjárstofnana í kjölfar faraldursins, sú áhætta verður aldrei þess virði.

Guðmundur Franklín Jónsson viðskipta- og hagfræðingur

Landsnet, óveður, rafmagnsleysi og ábyrgð

Samkvæmt lögum ber Landsneti að tryggja raforkuöryggi í landinu með traustum línunum, varalínunum og jarðstrengjum. Í þessu felst skylda Landsnet til að viðhaldi gömlu byggðalínunni og endurbyggingu hennar. Landsneti ber einnig skylda til að endurbyggja 45 ára gömul tengivirki byggðalínuhingsins með nýjum rofum, sem standast íslenska veðráttu.

Síðasta áratug hafa stjórnendur Landsnets einblínt á nýja byggðalínu á Norðurlandi. Með göðum vilja mætti líta á þau áform sem endumýjun á gömlu byggðalínunni, sérstaklega ef hún færi sömu línuleið og gamla línán, sem svo yrði rifin. Þetta á ekki við um áformaða Blöndulínu 3, þar sem hún kemur ekki við í Varmahlíð. Þrátt fyrir Blöndulínu 3 verður Landsnet að endurnýja bæði Rangárvallalínu 1 og Blöndulínu 2 eftir 15- 20 ár. Blöndulína 3 yrði því 100 km. óþörf lína í framtíðinni, sem myndi spilla því landsvæðum sem hún liggur um, auka kostnað Landsnets og kolefnisspor Íslands!

Á Norðurlandi eru 50 ára gamlar tréstaurlínur Landsnets sem ekki standast áraun óveðra. Fyrir átta árum hrundi Kópaskerslína. Því hefði átt að vera búið að tvöfalda hana með jarðstreng og síðan endurbyggja hana sem járnstaurlínu. Sama á við aðrar hliðstæðar línur til Húsavíkur, Dalvíkur og Sauðárkróks, og víðar.

Landsnet er vel stætt fyrirtæki sem skilar að jafnaði miljörðum í rekstrarafgang, sem hefði átt að nýta í frekara viðhald og uppbyggingu. Vegna rangrar áherslu Landsnets mörg undanfarin ár tapaði fyrirtækið á síðasta ári 380 milljónum. Þetta er fjárhæð sem fór í viðgerðir, en því miður ekki í varanlega uppbyggingu á Norðurlandi. Línurnar eru því lítið betri í dag en þær voru fyrir viðgerð, og gætu því hrundið aftur í næsta óveðri.

Tjónið á Norðurlandi í desemberveðrinu 2019 var þungbært bæði bændum og búaliði, tilfinninga- og peningalega vegna óveðursins, sérstaklega rafmagnsleysisins.

Fjárhagslegt tap hefur verið metið í milljörðum króna. Undirritaður saknar þess að Landsnet hafi ekki viðurkennt, að hafa gert mistök þar undanfarin ár.

Hefðu jarðstrengir verið komnir til byggðakjarnanna á þeim svæðum sem verst urðu úti, hefði fólk ekki þurft að tapa miklum fjármunum og þola miklar raunir. Jarðstrengir eru varanleg framtíðar lausn og skýrt dæmi um, að gott sé að hafa jarðstrengi samhliða línunum er reynslan af nýlegum jarðstrengjum á milli Hellu og Hvolsvallar. Á þessu svæði hrundu gamlar línur þann 14. febrúar s.l. Án jarðstrengsins hefði Hvolsvöllur ásamt nær sveitum og hluti Vestmannaeyja orðið að mestu rafmagnslaus í þrjá til fjóra sólarhringa.

Stjórnendur Landsnets hafa kennt öðrum aðilum og flóknum leyfisveitingaferlum um hversu kostnaður við hrundi á línunum í vetur hefur verið mikill. Að sögn fyrirtækisins „hefði verið hægt að koma í veg fyrir hluta kostnaðarins vegna óveðursins ef uppbygging kerfisins hefði gengið samkvæmt áætlunum síðustu ár“. Trúlegast eru hér verið að vísa til þess, að ef ný byggðalína og Blöndulína 3 hefði verið komin í notkun, þá hefði kostnaður hrunsins ekki orðið svona mikill.

Undirritaður telur þetta rangtúlkun fyrirtækisins og fullyrðir, að þótt ný byggðalína ásamt nýrri Blöndulínu 3 hefði verið komin í gagnið hefði hún ekki hjálpað, því að gamla byggðalínán stóðst áraunina!

Undirritaður telur að stjórnkerfið samráðsferli um framtíðaruppbyggingu raforkukerfisins í landinu, hafi brugðist. Undirritaður byggir þetta á framansögðu, og reynslu sinni af því að senda inn athugasemdir við kerfisáætlun Landsnets; ábendingar varðandi raunverulega þörf fyrir uppbyggingu kerfisins, ásamt valkostum og forgangs röðun.

Spurningum sem beint var til Landsnets um umhverfismál, kostnað, kolefnisspor og landnotkun, sem hugsaðar voru til að bæta kerfisáætlunina, en aldrei var svarað. Landsnet þarf að viðurkenna áralöng mistök, og biðja landsmenn afsökunar, borga þeim sem verst

urðu úti skaðabætur, ásamt því að kynna landsmönnum gagnlegar aðgerðir til uppbyggingar á raforkukerfinu.

Landsnet á að vinna í sátt við fólkið í landinu, vera opið og upplýsandi fyrirtæki og segja ávallt sannleikann í stað þess að þegja yfir hlutunum!

Að lokum lýsir undirritaður, eftir svörum frá Landsneti við eftirfarandi spurningum:

1. Hvaðan á ný byggðalína Landsnets á Norðurlandi að flytja raforku?
2. Hvert á ný byggðalína Landsnets á Norðurlandi að flytja raforku?
3. Hve mikla raforku að meðaltali, á ný byggðalína Landsnets á Norðurlandi að flytja eftir 20 ár?
4. Hve mikla raforku að hámarki á ný byggðalína Landsnets á Norðurlandi að flytja eftir 20 ár?
5. Hver er ástæða þess að áformuð Blöndulína 3 liggur ekki samhliða núverandi byggðalínu, og með viðkomu í tengivirkinu í Varmahlíð?
6. Hver er áætlaður kostnaður við gerð Blöndulínu 3, ásamt 220kV tengivirkjunum í báðum endunum?
7. Hvert yrði kolefnisspor áætlaðrar Blöndulínu 3, ásamt 220kV tengivirkjunum í báðum endunum?

Örn Þorvaldsson. Undirritaður er rafíðnaðarmaður og fyrrverandi starfsmaður Landsvirkjunar og Landsnets sem unnið hefur að uppbyggingu raforkukerfisins, eftirliti og viðhaldi þess.

Bændablaðið
Kemur næst út 2. apríl
Smáauglýsingar 56-30-300

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c • 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 • RAFVORUR@RAFVORUR.IS

Svampur.is

Bjóðum uppá sérsniðnar svampdýnur og bólstrun fyrir:

- Tjaldvagninn • Felliþýsið
- Húsbílinn • Bátinn
- Hjólþýsið • Sumarhúsið
- Heimilið o.m.fl!

Fljót og góð þjónusta

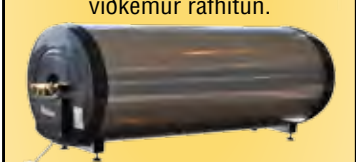
Svampur.is • Vagnhöfða 14 Reykjavík
Símar 567 9550 og 858 0321

Rafhitarar
í skip, hús og sumarhús

Ryðfrír neysluvatnshitarar með 12 ára ábyrgð

Hitöld (element), hitastillar, hitastýringar og flest annað til rafhitunar

Við erum sérfræðingar í öllu sem viðkemur rafhitun.

Rafhitun

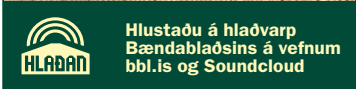
Kaplahrauni 19 • Hafnarfirði
Sími: 565 3265
rafhitun@rafhitun.is • www.rafhitun.is

KAUP FÉLAGIÐ

MEÐ **JÓNI GNARR**

Hlustaðu á hláðvarp Bændablaðsins á vefnum bbl.is og Soundcloud

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | **Netfang:** augl@bondi.is | **Veffang:** www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.350 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.800 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16.00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Gædamúr ehf.

Gunnar Björn Jónsson
Löggiltur múrarameistari
Sími: 845-4050
E-mail: gaedamur@gmail.com

Alhliða múrverk - Flísalagnir - Flotun - Steining

Alhliða múrverktaki tekur að sér allt sem viðkemur múrverki ásamt flísalögnum. Tímavinna eða tilboð. Gunnar Björn Jónsson, múrarameistari.

VICTOR

Er að leita að gömlum VICTOR PC tölvum sem EJS (Einar J. Skúlason) seldi í kringum 1986. Hafið samband í síma 897-4949 eða sjonni@islandia.is

Framleiðnisjóður landbúnaðarins

Ertu með rannsókn- og/eða þróunarverkefni í huga innan garðyrkjunnar, nautgriparæktarinnar eða sauðfjárræktarinnar? Þá gæti styrkveiting úr þróunarsjóði þessara greina verið eitthvað fyrir þig. Umsóknarfrestur 1. apríl nk. Nánari upplýsingar á vefslóðinni www.fl.is/throunarfe/

Kassar með góðri öndun undir kartöflur og grænmeti. Þeir eru niðurfellanlegir og taka þá 1/3 af plássí í hæð. Þeir eru úr PEHD plastefni, gæðavottuðu fyrir matvæli. Stærð: 1,0 m x 1,2 m (utanmál). Hæð innanmál: 0,6 m (fleiri hæðir í boði). Burðargeta 750 kg. Við erum að safna í þöntun sem verður gerð fljótlega. Erum líka að vinna í að finna góða kassa úr timbri. Áhugasamir hafi samband í s. 892-4163 eða hak@hak.is

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir: 10,8 kW – 72 kW. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d. mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf. Sími 894-5111. Opíð frá kl. 13-16.30 - www.brimco.is

Magnaðir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða, nær óbrjótanleg. Þyngd 900 g. Verð 9.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf. Efribráut 6, Mos. Sími 894-5111. Opíð frá kl. 13-16.30.

Snjóblásari, vinnslubreidd 120 cm. Með glussastjórnun á túðu. Tilboðs-verð kr. 450.000 +vsk. Vallarbraut. is – s. 841-7300.

NUGENT afrúllari með gjafaspjótum. Tilboðsverð kr. 650.000 +vsk. Vallarbraut.is – s. 841-7300.

Úrval af Palmse sturtuvögnum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Samasz snjóplógar. Verð frá kr. 495.000. Búvís sími 465-1332.

Framleiðum og eigum á lager krókheysisgrindur með eða án gámalása, sterkar og ódýrar. Framleiðum einnig flatpalla á krókgrindur til vélaflutninga og alls konar flutninga. Vagnasmiðjan - Eldshöfða 21, Rvk. S. 894-6000.

Eigum nú á lager okkar grimmsterku skúffur úr Hardox 450 stáli, bæði á 4ra öxla bíla og trailer vagna. Getum einnig afgreitt samskonar palla, með sturtugrind, tjakk og öllu, tilbúna að setja á bæði notaða og nýja 3ja og 4ra öxla bíla á grind. Gerum líka við palla. Vagnasmiðjan, Eldshöfða 21 Rvk. S. 894-6000.

Til sölu 6 hjóla Scania R420 dráttar-bíll með skífu og epoke saltkassa með þækiltanka, árg. 2007. Ekin 572.000 km. Beinskiptur og hann er framdrifinn. Ásett verð 5,2 m. kr. +vsk. Allar nánari upplýsingar í s. 892-1157.

STALLSTRÖ VIDA

Spærir í um 25 kg böllum. Frábær gæði. Tilboð í mars kr. 1.995. Brimco ehf. S. 894-5111 - www.brimco.is. Opíð frá kl. 13-16.30.

VERDO gæða spónakögglar í 15 kg pokum. Frábær sérstaklega meðhöndlaður undirburður fyrir hross. Brettaafsláttur og brettið keyrt frítt heim á höfuðborgarsvæðinu. Brimco ehf. s. 894-5111 - www.brimco.is - Opíð frá kl. 13-16.30.

Scania 94 krókheysi, árg. 2011, ekin 230.000 km. Verð 5,5 millj. kr. +vsk. Uppl. í síma 894-8620.

Volvo FH 500, árg. 2013, ekin 670.000 km. á grind. Verð 3,9 millj. kr. +vsk. Uppl. í s. 894-8620.

Notuð atvinnutæki til sölu hjá Velti

Ný og notuð tæki til sölu í miklu úrvali.

Kynntu þér enn meira úrval á veltir.is

Fjármögnun með sögulega lágu vöxtum!

VOLVO FH16

Volvo FH16 750 hö tractor Árgerð 2012
Ekin: 666.000 km
Retarder, glussakerfi, nafdrif.
Verð áður: 5.500.000 kr.

TILBOÐSVERÐ: 5.100.000 kr. án vsk.

MAN TGX

Ríkulega búinn MAN TGX 560 hö 6x2 dráttarbill Árgerð 2016
Ekin: 416.800 km
Retarder, loftkæling, lúxus sæti og vökvakerfi fyrir vagn. Stráheill og glæsilegur bíll.

Verð: 9.100.000 kr. án vsk.

KOMATSU PW160-7

Komatsu PW160-7 hjólavél Árgerð 2006
Ekin 12.191 vinnustundir.
Tönn að framan, engcon rotortilt, smurkerfi og tvær skóflur. Heil og góð vél.

Verð: 5.300.000 kr. án vsk.

RENAULT MIDLUM

Renault Midlum árgerð 2008 Ekin 176.000 km
Vörukassi, lyfta og kælivél. Stærð lyftu 1.500 kg og lengd kassa 4.600 mm
Nýskoðaður og í góðu lagi.

Verð: 3.500.000 kr. án vsk.

VELTIR

Hádegismóum 8 Sími 510 9100 **veltir.is**

VELTIR

Hádegismóum 8 Sími 510 9100 **veltir.is**

VETRARTÆKI

- Mikið úrval á lager -

Fjölplógur PUV3300

Breidd 3,3m, án festinga
Verð: 735.000 kr. + vsk

Fjölplógur PUV „M“ Diagonal

Án festinga
2,6m Verð: 830.000 kr. + vsk
2,8m Verð: 850.000 kr. + vsk

Fjölplógur PUV - Heavy Duty

Án festinga
3,6m Verð: 1.190.000 kr. + vsk
4,0m Verð: 1.270.000 kr. + vsk

Sanddreifari

PS250M, 0,5 m3, glussadrifin
Verð: 265.000 kr. + vsk

Salt- og sanddreifari

HZS-10, 1 m3, glussadrifin,
með klumpabryót og tjakk
Verð: 1.370.000 kr. + vsk

Salt- og sanddreifari

EPT15, 1,5 m3, rafstýrður, 12V
Verð: 1.250.000 kr. + vsk

U-plógur UT 490.

Hægt að skekkja til hliðar og
vængi fram og aftur. 262-490cm
Verð: 2.490.000 kr. + vsk

Framúrskarandi
fyrirtæki

Vesturhrauni 3, 210 Garðabæ,
Sími: 480 0000, www.aflvelar.is

Kranzle þýskar háprýstidælur í
úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

10% afsláttur af traktorsdekkjum í
mars. Flutningstilboð. Búvís, sími
465-1332.

Ford Transit árg. 2010, ekinn
290.000 km. Heildarþyngd 3.500
kg. Þarf ekki meirapróf. Kassabíll
með 750 kg lyftu með fjarstýringu.
Bakkmyndavél. Lyftan er öll nýtekin
í gegn og fóðruð upp. Bíllinn hefur
verið þjónustaður vel. Verð kr.
1.100.000 +vsk. Uppl. í s. 820-3243.

Til sölu Subaru Forester X mode.
Árg. 2015. Bensín, sjálfskiptur. Ekinn
147.000 km. Með bakkmyndavél
og á nagladekkjum. Rúmgóður og
vel með farinn bíll. Verð aðeins
1.890.000 kr. Uppl. í s. 899-4924.

Backhoe fyrir dráttarvélar og
hjólaskóflur. Margar stærðir.
Gröfudýpt: 1,3 - 4,2 metrar. Margar
stærðir af skóflum og öðrum
aukabúnaði. Hákonarson ehf. S.
892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Landbúnaðartæki frá JANSEN í
þýskalandi. Gæða vara á góðu
verði. Svansson ehf. Sími 697-4900.
Tölvupóstur: sala@svansson.is

Bakkó á ámoksturstæki (kraftarmur).
Tilboðsverð kr. 500.000 +vsk.
Vallarbraut.is – s. 841-7300.

SOLIS 26 með ámoksturstækjum.
TILBOÐSVERÐ á meðan birgðir
endast: kr. 1.680.000 +vsk.
Vallarbraut.is – s. 841-7300.

Erum umboðsaðilar fyrir ýmsar
stærðir og gerðir af björgunartækjum
á sjó og vatni. Svansson ehf. Sími
697-4900. Póstur: sala@svansson.is

Til sölu tveggja ára gamall „Barri“
hnakkur, lítið notaður. Verð 150.000
kr. Uppl. í síma 898-1396, (Palli).

Taðklær. Breiddir 120 cm, 150 cm og
180 cm. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Snjótönn skekkjanleg, br. 2,5 m.
Tilboðsverð kr. 380.000 +vsk.
Vallarbraut.is - s. 841-7300.

Hilux 35"AT, árg. '09. Ekinn 205.000
km. 3.0L Dísel. Ssk. Dráttarbeisli.
Pallhús. Fjarstart. Alltaf þjónustaður
hjá Toyota. Verð 3,1 m. kr. Uppl. hjá
Arnari í s. 868-0857.

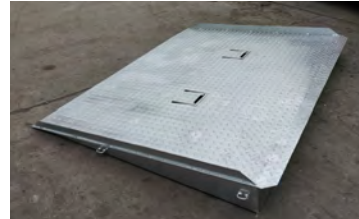
Scania 94, árg. 2004, ekin 280.000
km. Verð kr. 1.690.000 +vsk. Uppl.
í s. 894-8620.

Eferi flatvagn, árg. 2007. Verð kr.
1.100.000 +vsk. Uppl. í s. 894-8620.

Til sölu Daf 55230 krókheysisbíll
með tækjaflutningapalli. Mikið
endurnýjaður. Sandblásinn og
málaður fyrir nokkrum árum. Verð kr.
1.500.000 +vsk. Uppl. í s. 894-3000.

Gámarampar á lager. Heitgalvan-
húðaðir. Burðargeta 8.000 kg.
Stærð: 160 x 200 x 16 cm. Lykkjur
fyrir lyftaragaffla. Hákonarson ehf.
hak@hak.is - s. 892-4163.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum
útfærslum og stærðum á lager.
Sjálfsogandi dælur í mörgum
stærðum fyrir magndælingu á vatni,
skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir
vökvun og niðurbrot í haughúsum.
Slöngubúnaður með hraðkúplingum,
flatir barkar á frábæru verði, 2" –
3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun
á ræktunarsvæðum. Haugdælur
með vacuum búnaði. Aðrir afgangar:
rafmagn, bensín/dísil, glussaknúnar
(mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur
í öllu sem viðkemur dælum
fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig
við allar dælur. Hákonarson ehf.
Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is,
www.hak.is

Volvo FH16 610hp 8x4 til sölu, árg.
2005. Ekinn 226þúskm. Hiti í palli.
Smurkerfi, víbrari, slökkvikerfi.
Allar olíur nýjar. Nýir rafgeymar,
öflugur bíll sem lítur vel út. Verð kr.
5.690.000 +vsk. Uppl. í s. 892-1116.

Tökum að okkur hinar ýmsu viðgerðir
á kerrum, hestakerrum sem og
öðrum kerrum. Förum með þær í
aðalskoðun. Pantið tíma. Brimco
ehf. Efribraut 6, Mos. Sími 894-5111.
Ópið kl. 13-16:30 - www.brimco.is

Háprýstipvottadælur fyrir allan
iðnað. Öflugar og vandaðar dælur
á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com. Afgangar, rafmagn,
Honda bensín, Yanmar dísil, aflúrtak
á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið
vatnsflæði og þrýstingur allt að 500
bar. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-
4163, hak@hak.is, www.hak.is

Hestakerrur 2ja og 3ja hesta,
ríkulegur útbúnaður. Frá kr.
1.345.000 m.vsk. Gæðakerrur –
Góð reynsla. Brimco ehf. Efribraut
6, Mos. S. 894-5111. Ópið kl. 13-
16:30 - www.brimco.is

Til sölu Toyota Land Cruiser 100, árg.
2003. Bensín, ekinn 342.000 km.
Nýbúið að skipta um bremsudælur
og tímareim. Bíll sem á mikið eftir.
Vél í topplagi en farið að sjá á boddýi.
Fjögur vetrardekk. Verð kr. 850.000
eða hæsta boð. Uppl. í síma 863-
6895 og harmony@inharmony.is

Þyngdarklossar til að steypa í. 600
kg verð kr. 88.900 +vsk. 800 kg
verð kr. 97.000 +vsk. 1.000 kg verð
kr. 110.000 +vsk. 1.200 kg verð kr.
117.000 +vsk. Vallarbraut.is – s. 841-
7300.

Til sölu VW Polo árg. 2012, ekinn
135.000 km. Ný skoðaður 2021 án
athugasemda. Beinskiptur. Bensín.
4 negld vetrardekk og 4 sumardekk.
Nýbúið að skipta um tímakeðju,
vatnslás, bremsuklossa og
rúðuupphalara á báðum framrúðum.
Verðhugmynd kr. 790.000 en skoða
öll tilboð í s. 869-5634.

Til sölu Toro Reelmaster 5400-D,
árg. 1999, í eigu Golfklúbbsins
Glanna. Hentar vel fyrir golfvelli,
tjaldstæði og bæjarfélög. Nýr mótör
frá 2017 og hefur fengið gott viðhald.
Verð 950.000 kr. Frekari upplýsingar
veitir Magnús í síma 820-0989.

Glussadrifinn afrúllari. Festingar og
slöngur fylgja. Vandaður og öflugur
búnaður. Hákonarson ehf. Netfang:
hak@hak.is - s. 892-4163.

Til sölu mjög öflug traktorsdrifinn
brunndæla. Mikil hrærigeta: 18.000
l/mín. Vinnudýpt allt að 3 m.
Dælan er 6 mánaða gömul og lítið
notuð. Hákonarson ehf. Netfang:
hak@hak.is - s. 892-4163.

Toyota Rav4, árg. 2013, sjálfskiptur. Dísel. Ek. 156.000 km. Bíll í toppstandi, söluskoðaður. Nýtt í bremsum og ný dekk. Verð kr. 1.950.000. Uppl. í s. 897-0456.

SsangYong Rexton DLX, árg. 2018, 4x4, dísel, sjálfskiptur. Verð 4.990.000 kr. notadir.benni.is – s. 590-2035.

SsangYong Korando HLX, árg. 2018, 4x4, dísel, sjálfskiptur. Verð 3.790.000 kr. notadir.benni.is – s. 590-2035.

Nissan X-trail Tekna, árg. 2019, 4x4, dísel, sjálfskiptur. Lækkað verð 5.290.000 kr. notadir.benni.is – s. 590-2035.

Árg. 2007 Subaru Forester, ný skoðaður án ath. Ek. 174.000 km, sj.sk, bensín, krókur, smurbók, reyklaus, sumar- og vetrardekk, Bluetooth CarPlay/AndroidAuto. Nýtt: tímareim, púst, alternator, rafgeymir o.fl. Verð 490.000 kr. Er í Hafnarf. Uppl. í s. 863-3479.

Ætlar þú að byggja? Þá gæti Nudura varmamótin verið lausnin. Auðvelt í uppsetningu. Stærstu mótin á markaðnum, færri samsetningar og meiri hraði. www.aske.is. Uppl. í síma 660-1100.

Sjálfmókandi saltdreifari, 2 m með tjakki. Tilboðsverð 420.000 kr. +vsk. Vallarbraut.is - s. 841-7300.

Haughrætur galvaníseraðar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Samasz snjótennur. Verð frá kr. 666.000 án vsk. Búvís sími 465-1332.

Innihrætur fyrir haugkjallara. Rafdrifnar (3 fasa) eða glussadrifnar. Vinnudýpt: 130 cm eða meira. Einnig hægt að fá hræurnar glussadrifnar með festingum fyrir gálga á liðléttungum. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is / www.hak.is

Ateco 1228. Ekinn 300.000 km. Árg 2006, skoðaður '21. 1.500 kg lyfta. Loftfjöðrun framan og aftan. Á nýjum negldum Michelin icegrip. Uppl. í s. 861-0330.

Palmse malarvagn - PT1600. Burðargeta 16 tonn. Rúmmál 9,1 rúmmetri. Verð kr. 2.490.000 án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332 - www.buvís.is

Eigum til á lager úrípan-einingar fyrir kæla og frýsta. Einnig hurðar og kerfi. Kristján G. Gíslason ehf. www.kgg.is, kgg@kgg.is – s. 552-0000.

Gunnar Hippe norskur kerrur í úrvali. Búvís, sími 465-1332.

Rafstöðvar með original Honda vélum og Yanmar dísil á lager. Stöðvarnar eru frá Elcos Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf. www.hak.is - s. 892-4163, netfang: hak@hak.is

Glussaknúnar vatnsdælur fyrir tankbíla og vinnuvélar. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig dælur með miklum þrýstingi, allt að 10 bar. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Kerrur á einum og tveimur öxlum á lager, með og án bremsum, ýmsar útfærslur, breiddir og lengdir. Einnig gott úrval af 2ja og 3ja hesta kerrum. Gæðakerrur – Góð reynsla. Brimco ehf. Efribraut 6, Mos. S. 894-5111. Opið 13-16.30 - www.brimco.is

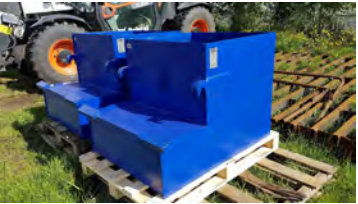
Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betri verðum. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf. Efribraut 6, Mos. S. 894-5111. Opið frá kl. 13-16.30 - www.brimco.is

Við erum með tækin fyrir fjarvinnuna. Fáðu nýjasta blaðið sent eða finndu blaðið á www.hardskafi.is - sala@hardskafi.is - sími 896-5486.

Scania 420, árg. 2005, ekinn 530.000 km. Verð 1.690.000 kr. +vsk. Uppl. í s. 894-8620.

Íslensk framleiðsla í 20 ár. Þyngdar-klossar til afgreiðslu strax. Þeir eru 1.200 -1.400 kg. Þegar það er búið að fylla þá af steinsteypu. VIG - vig@vig.is - s. 486-1810 - www.vig.is

Góður vinnumaður. Afrúllarar 1 og 3 faza. Lokaðar hliðar og utanálíggjandi legur. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Þyngdarklossar. 600 kg: kr. 123.600 án vsk. 800 kg: kr. 139.600 án vsk. 1.000 kg: kr. 156.800 án vsk. 1.200 kg: kr. 188.500 án vsk. 1.600 kg: kr. 215.800 án vsk. 10% afsláttur ef pantað er fyrir 1. mars. Búvís. S. 465-1332.

Framleiðnisjóður landbúnaðarins

Styrkir úr Markaðssjóði sauðfjárræktarinnar - umsóknarfrestur til og með 1. apríl n.k. Sjá nánar á vefslóðinni www.fl.is/markadssjodur

Jarðvinnuverktaki með tvær gröfur og einn vörubíl getur bætt við sig verkefnum. Öll almenn jarðvinna. Uppl. á vefsíðunni sveinsverk.is og í síma 899-0577. Sveinsverk ehf.

BÍLASALA AKUREYRAR

NÝIR FRÁ BL Í ÁBYRGÐ!

'20 Dacia Duster Comfort. Dísel, beinskíptur. Verð 3.990,- #110170

'20 Subaru Forester Lux MHEV NEW. Bensín, sjálfsk. Verð 7.190,- #110052

'20 Subaru Forester premium. Bensín, sjálfskíptur. Verð 5.990,- #110009

'20 Nissan Qashqai Acenta. Dísel, sjálfskíptur. Verð 5.340,- #110131

Bílasala Akureyrar
Freyjunes 2, 603 Akureyri
S. 461-2533
Netfang: sala@bilak.is
www.bilak.is

www.bbl.is

Útvegum dekk undir vinnuvélar og landbúnaðarvélar

Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

SAMI

- Mikið úrval á lager -
Góð vara á góðu verði

Snjótönn fyrir lyftara
2,5 m breið.
Verð: 129.000 kr. + vsk

Snjótönn, 3000 HD
3m, Euro festing
Verð: 299.000 kr. + vsk

Sanddreifarar
3P og EURO festing
2m Verð: 370.000 kr. + vsk
2,3m Verð: 380.000 kr. + vsk
Aukahlutur: Glussatjakkur
Verð: 55.000 kr. + vsk

Sanddreifari f/krók
SL-290, 1m, 290 lítra, 89 kg
Verð: 119.000 kr + vsk

Flaghefinn 310-70
3m, +/- 32°, 1692 kg
Verð: 577.000 kr + vsk

Fjölplógur, 3P festing
VM-3200, 3,2m, 670 kg
Verð: 1.290.000 kr. + vsk

Fjölplógur, SBM festing
VB-3700, 3,7m, 1.205 kg
Verð: 1.290.000 kr. + vsk

Lyftaragafflar, EURO festing
Verð: 105.000 kr. + vsk

Vesturhrauni 3, 210 Garðabæ,
Sími: 480 0000, www.aflvelar.is

Deleks sturtuvagn, 2ja tonna. Sturtar á þrjá vegu. Tilboðsverð kr. 450.000 +vsk. Vallarbraut.is – s. 841-7300.

NUGENT faðmgreipar með euro og slöngum. Tilboðsverð 155.000 +vsk. Vallarbraut.is – s. 841-7300.

Kjallaradælur fyrir klósett. Öflugur hnifur. Mótórar staðsettir fyrir utan votrími. Inntak fyrir vask, sturtu, baðkar. Margar stærðir sem henta fyrir íbúðar- og atvinnuhúsnæði. Mjög öflugur og vandaður búnaður. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is

Stórviðarsög á braut. Aflgjafar: Kohler bensinmótorar eða rafmótorar. Lengd á braut: 3,8 m, hægt að lengja um 1,52 m eða meira. Mesta þykkt á trjábol: 66 cm. Framleiðandi, Timberly í Póllandi. CE merktur og vottaður búnaður. Hentar í alla stórviðarsögum. Hákonarson ehf. S. 892-4163, netfang: hak@hak.is

Til sölu

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása og drenmottur, útileiktækki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. S. 820-8096. Netfang: jh@johannhelgi.is

Til sölu er úrvalshey frá sumri 2019. Staðsett í Fljótshlíð. Aðeins 80 rúllur eftir. Verð kr. 5.000 rúllan, auk vsk. Uppl. í síma 669-1336.

Til sölu heyrúllur. Gott fyrir útgangshross og sauðfé. Uppl. í síma 895-7546.

Atvinna

Golfklúbburinn Glanni óskar eftir sumarstarfsmanni. Fullt starf frá byrjun maí og fram í september. Reynsla af vélavinnu, umhirðu og viðhaldi véla er kostur. Þekking á golfþróttinni mikilvæg en ekki skilyrði. Upplýsingar um starfið eru veittar í síma 820-0989. Umsóknir sendist á netfangið ggbgolf@gmail.com

Húsnæði

Til leigu einstaklingsíbúð á svæði 200. Upplýsingar í síma 893-3475.

Þjónusta

Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í s. 663-9589 til að fá uppl. og tilboð. HP transmission, Akureyri. Netfang: ainar.g9@gmail.com, Einar G.

Byggingarverktaki. Tökum að okkur: Nybyggingar, uppsteypu, stálgrindarhús reising, viðhald húsa. Byggingarstjórn 1,2,3. Uppl. í síma 893-5374 og á nybyggd@gmail.com

FRÉTTIR

Ekki búið að uppfæra stefnu um fæðu-, matvæla- og neysluvatnsöryggi:

Ný stefna lögð fram á næstu mánuðum

– segir í svari dómsmálaráðherra við fyrirspurn Höllu Signýjar Kristjánsdóttur

Það vekur athygli að mitt í heimsfaraldri COVID-19 veirusmitsins hafi stefna um fæðu-, matvæla- og neysluvatnsöryggi sem gildi frá 2015 til 2017 ekki verið uppfærð.

Halla Signý Kristjánsdóttir, alþingismaður Framsóknarflokksins í Norðvesturkjördæmi, lagði fyrir nokkru fram fyrirspurn til dómsmálaráðherra um stefnu í almanna- og öryggismálum um matvæla-, fæðu- og neysluvatnsöryggi. Í svari ráðherra kom fram að unnið væri að málinu og stefnt að framlagningu nýrrar stefnu á næstu mánuðum.

Halla Signý spurði Áslaugu Örnú Sigurbjörnsdóttur dómsmálaráðherra að því hvort unnið væri að nýrri stefnu í almanna- og öryggismálum í ráðuneytinu í ljósi þess að nýjasta stefnan var samþykkt árið 2015 og gildi til ársins 2017. Ef svo væri, hvenær mætti búast við því að ný eða uppfærð stefna væri lögð fram.

Verður lögð fyrir almanna- og öryggismálaráð á næstu mánuðum

Áslaug Arna sagði í svari sínu í fyrri viku að unnið væri að nýrri stefnu í almanna- og öryggismálum og búast má við því að hún væri lögð fyrir almanna- og öryggismálaráð á næstu mánuðum.

Þá spurði Halla Signý einnig í fyrirspurn sinni hvernig miðaði verkefnum í stefnu um matvæla-, fæðu- og neysluvatnsöryggi, þ.e. aðgerðum 21 (fæðuöryggi) í stefnu í almanna- og öryggismálum á árunum 2015–2017. Einni aðgerð 22 er varðar matvælaöryggi og aðgerð 23 um neysluvatnsöryggi.

Í ljósi umfangsmikilla áhrifa sem alheimsfaraldur COVID-19 er að valda var þetta sannarlega tímabær fyrirspurn.

Í svari ráðherra kom fram að ráðuneytið hafi aflað upplýsinga frá atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneytinu um stöðu framan- greindra aðgerða. Um það segir í svari ráðherra m.a., að „Aðgerð 21“ í stefnu í almanna- og öryggismálum 2015–2017 hafi fjallað um fæðuöryggi og verkefnin vörðuð gerð viðbragðsáætlunar fyrir atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneyti, gerð viðbragðsáætlunar við matvælaöryggi í samráði við helstu birgja, atunumhald og skýra upplýsingamiðlun, að vöktunastofnanir gerðu áætlun um hvernig skyldi bregðast við í kjölfar hamfara og gerð neyðaráætlunar um hagvarnir, birgðir og neyðarflutninga til og frá landinu.

Unnið er að stefnumótun varðandi fæðuöryggi samhliða mótun matvælastefnu

„Staða verkefna í mars 2020 er sú að unnið er að stefnumótun varðandi fæðuöryggi samhliða mótun matvælastefnu fyrir Ísland. Þá hefur atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneytið með samningi sem undirritaður var í febrúar 2020 falið Landbúnaðarháskóla Íslands að vinna greiningu á fæðuöryggi. Mikilvægt er að líta til þess að viðfangsefni er líta að fæðuöryggi og þáttum sem ógnað geta fæðuöryggi heyrar undir málefna við fleiri ráðherra, svo sem utanríkis-

Halla Signý Kristjánsdóttir.

Áslaug Arna Sigurbjörnsdóttir.

ráðherra vegna alþjóðaviðskipta, ferðamála-, iðnaðar- og nýsköpunarráðherra vegna orkumála og samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra vegna samgöngumála. Mikilvægt er að taka tillit til þess við stefnumótun varðandi fæðuöryggi.“

Síðan segir í svari ráðherra um „Aðgerð 22“ að hún hafi fjallað um matvælaöryggi og verkefni er vörðuð uppfærslu á viðbragðsáætlun vegna fæðusjúkdóma og mengaðs fódurs, innleiðingu á áhættumiððu opinberu matvælaeftirliti, viðtæka áhættuskoðun á sviði matvælaöryggis, m.a. með tilliti til birgðahalds og viðbragðsáætlana á neyðartímum, og endurbætur á gagnagrunnum.

MAST hefur ekki haft tök á að uppfæra viðbragðsáætlun

„Staða verkefna 20. febrúar 2020 er sú að Matvælastofnun hefur ekki haft tök á því að uppfæra viðbragðsáætlun vegna skaðlegs fódurs en það stendur til. Matvælastofnun hefur unnið og innleitt kerfi til að áhættuflokka og meta eftirlitsþörf hjá frumframleiðendum, fódur- og matvælaöryggis undir eftirliti Matvælastofnunar og matvælaöryggis undir eftirliti heilbrigðisnefnda. Nánari upplýsingar má sjá á heimasíðu MAST.“

Segir ráðherra jafnframt að birgðahald og viðbragðsáætlanir væri fæðuöryggi og er því vísað til svars vegna aðgerða 21 í því sambandi. Síðan segir:

„Vinna við gerð nýs gagnagrunns sem heldur utan um gögn er varða sýnatökur o.fl. er hafin en markmið hans er m.a. að tryggja matvælaöryggi enn frekar. Auk þess er hafin vinna við uppfærslu á gagnagrunninum Heilsu, sem hefur að geyma upplýsingar um sjúkdómsgreiningar og lyfjameðhöndlun dýra.

Mikilvægt er að uppfæra gagnagrunninn í því skyni að skráningar á notkun sýklalyfja nái til fleiri dýrategunda en hrossa og

nautgripa líkt og nú er. Auk þess er brýnt að uppfæra kerfið með það að markmiði að skráning verði auðveldari, aðgengilegri og notendavænni.“

Unnið er að gerð viðbragðsáætlunar um mengun neysluvatns

„Aðgerð 23 í stefnu í almanna- og öryggismálum 2015–2017 fjallaði um neysluvatnsöryggi og verkefni er vörðuð skilgreiningu krafna um verndun vatnsbóla og gerð öryggisúttekta á þeim, gerð leiðbeininga um neysluvatn sem byggjast á ýmsum reglugerðum þar um, gerð viðbragðsáætlana og starfshóp um litlar vatnsveitur. Um þennan lið í fyrirspurn Höllu Signýjar segir: „Nú í mars 2020 hafa leiðbeiningar um eftirlit með neysluvatni verið gefnar út og einnig um rannsókn á matarbornum sjúkdómum. Unnið er að gerð viðbragðsáætlunar um mengun neysluvatns, þar eru viðbrögð og samskipti Heilbrigðiseftirlits Suðurnesja, Matvælastofnunar, Umhverfisstofnunar og sóttvarnalæknis skilgreind þegar neysluvatn er mengað til að almenningi séu tryggðar réttar upplýsingar.“

Vinna sögð hafin við viðbragðsáætlun um mengun vatnsbóla

„Gefin hefur verið út viðbragðsáætlun um örverumengað neysluvatn og vinna er hafin við viðbragðsáætlun um mengun vatnsbóla en henni er ekki lokið. Þá hefur starfshópur um litlar vatnsveitur lokið störfum og skilað af sér.

Skýrslan er í atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu og er til skoðunar samhliða vinnu við endurskoðun á regluverki um neysluvatn, en sú endurskoðun tekur jafnframt mið af nýrri löggjöf Evrópusambandsins um neysluvatn sem er í smíðum.“

/HKr.

Bændablaðið
Kemur næst út
2. apríl

Starfshópur samgöngu- og sveitarstjórnaráðuneytisins: Kanna arðsemi repjuræktunar

Skipaður hefur verið starfshópur um ræktun og nýtingu orkujurta, svo sem repju. Verkefni hópsins er að kanna forsendur fyrir stórtækri og sjálfbærri ræktun orkujurta á Íslandi til framleiðslu á líf-dísil og öðrum afurðum, til dæmis fódurmjöli, áburði og stönglum.

Í tilkynningu frá samgöngu- og sveitarstjórnaráðuneytinu segir Sigurður Ingi Jóhannsson, samgöngu- og sveitarstjórnaráðherra að efling akuryrkju, ræktun orkujurta og nýting repjuolíu geti dregið úr losun gróðurhúsalofttegunda á margvíslegan hátt. „Rannsóknir sýna að hægt er að framleiða hér á landi lífdísil úr repjuolíu sem nýta megir sem eldsneyti á þorra þeirra véla sem gerðar eru fyrir dísilolíu úr jarðolíu. Íslensk framleiðsla sparar innflutning og vinnsla afurðanna skapar atvinnu og eykur sjálfbærni,“ segir ráðherra.

Tilraunir með repju ganga vel

Samgöngustofa og þar á undan Siglingastofnun hefur um langt skeið unnið að rannsóknum á ræktun orkujurta á Íslandi og nýtingu þeirra. Gerðar hafa verið tilraunir með repjuræktun sem hafa gefist vel. Ræktun og notkun repjuolíu væri hagkvæm um leið og hún hafi jákvæð áhrif á umhverfið.

Tilraunir Samgöngustofu benda til þess að repjudísill gefi við brennslu sambærilega orku og hefðbundin dísilolía. Stór markaður er fyrir repjuolíu sem lífdísil, en íslenski fiskiskipaflotinn brennir til dæmis árlega alls um 160 þúsund tonnum af dísilolíu. Reynslan hefur sýnt að hver hektari lands í repjurækt gefur af sér um eitt tonn af repjuolíu. Miðað við 10% íblöndun þýrfti því að rækta repju á um 16.000 hekturum lands. Sömuleiðis metur Samgöngustofa

Stór markaður er fyrir repjuolíu sem lífdísil, en íslenski fiskiskipaflotinn brennir til dæmis árlega alls um 160 þúsund tonnum af dísilolíu.

ávinning felast í ræktun repju í landgræðslu. Tækifæri felast í aukinni akuryrkju sem hefur náð nokkurri hylli íslenskra bænda á undanförmum árum og áratugum. Ræktun á innlendu fóðri sem áður var talin utan seilingar fyrir Íslendinga, hefur verið stunduð með ágætum árangri í öllum landshlutum og verður sífellt stærri þáttur í fóðuröflun bænda. Það eykur möguleika landbúnaðar og gæti orðið mikilvæg nýsköpun hér á landi. Ávinningurinn fer eftir því landi sem valið er en hann er mestur á ógrónu landi svo sem á íslenskum söndum.

Greina framleiðslu og hagkvæmni

Í tilkynningunni segir að meginverkefni sérfræðingahópsins sé annars vegar að greina framleiðslu og framleiðsluverð repjuræktunar ásamt flutningskostnaði og öðrum kostnaði við ræktunina, þar með talinn, hver væru hagkvæmustu ræktunarsvæði landsins. Hins vegar að leggja mat á mögulegan

markað fyrir repjuafurðir og markaðsverð. Það verður einnig hlutverk hópsins að vinna að því að uppfylla markmið í þingsályktun Alþingis frá árinu 2017 um að árið 2030 verði 5–10% eldsneytis íslenska skipaflotans íblandað líf-eldsneyti.

Gögnum skilað í september

Í starfshópnum sitja Ingveldur Sæmundsdóttir, aðstoðarmaður ráðherra og formaður hópsins, dr. Gylfi Árnason, prófessor við Háskóla Íslands, Hlín Hólm frá Samgöngustofu, Jón Bernódusson frá Samgöngustofu, Jón Þorsteinn Gunnarsson frá Föðurböndunni, Ólafur Eggertsson, bóndi á Þorvaldseyri, Sandra Ásgrímsdóttir frá Mannviti og Sigurbergur Björnsson, skrifstofustjóri samgöngu- og sveitarstjórnaráðuneytisins.

Starfshópurinn mun skila tillögum og drögum að aðgerðaáætlun fyrir lok september á þessu ári.

IVH

SIL-ALL
4x4+

MEIRA FÓÐUR, LYSTUGRA FÓÐUR

Nánari upplýsingar gefur:

Grétar Hrafn Harðarson
S: 892-1480
Nf: gretarhraf@simnet.is

Næsta Bændablað kemur út 2. apríl

Bændablaðið

Bækur til sölu

- Nú er fleytan í nausti. Andrés Finnbogason skipstjóri segir frá. Skráð af Guðmundi Jakobssyni.
- Ritsafn Oscars Clausen.
- Hlynir og Hreggviðir. Höfundur Gunnar Árnason.
- Jóns bók (um Jón Ólafsson). Höfundur Einar Kárasen.
- Duttlungar örlaganna. Höfundur Skúli Bjarkan.
- Æska og ástir. Höfundur Guðrún Guðjónsdóttir.
- María. Höfundur Ingólfur Margeirsson.
- Vikan, árgangar 1946 og 1947.
- Fögur er foldin. Höfundur Arnulf Överland. Þýdd af Helga Sæmundssyni.
- Viktoría. Höfundur Knut Hamsun. Þýdd af Jóni Sigurðssyni frá Kaldaðarnesi.
- Gestur Pálsson. Ritsafn no. 1.
- Drottningarkyn. Höfundur Friðrik Ásmundsson Brekkan.
- Það gerist aldrei hér. Þýðandi Hersteinn Pálsson.
- Á Dælamýrum og aðrar sögur. Höfundur Helgi Valtýsson.
- Góugróður. Höfundur Kristmann Guðmundsson.
- Saga Snæbjarnar í Hergilsey. Höfundur Snæbjörn sjálfur.
- Bækur Ferðafélags Íslands frá upphafi til 1990.
- Heimilisritið Heima er Bezt frá upphafi til ársins 2000, allir árgangar.

Bækur seljast á 3.000 – 5.000 kr. stykkið.
Upplýsingar í síma 557-7957.

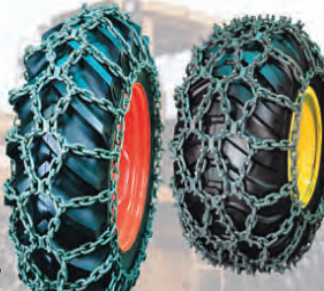

HVELLA.com
...í einum grænum

Við bjóðum heildarlausnir í snjókeðjum

Viðgerðir Breytingar Þjónusta

Smiðjuvegur 30, 200 Kópavogur

RÉTTUR

- Bílaréttingar
- Sprautun
- Tjónaviðgerðir

Hamarshöfði 10 - S. 587-6350

LÖGGARÐUR EHF.
Stofnað 1985

Almenn lögfræðiþjónusta, erfðaskrár, skipti dánarbúa, gallamál vegna fasteigna, vinnuréttamál og slysamál.

Hafðu samband: loggardur.is eða 568-1636.

Lely Center Ísland

STARTARAR í flestar gerðir dráttarvéla

Reykjavík: Krókháls 5f – Sími 414 0000 – www.vbl.is
Akureyri: Óðinsnes 2 – Sími 464 8600

Emerald ehf 160 fm hús á Egilsstöðum

Emerald

- Innflutt verksmiðjuframleidd eininghús
- Yfir 20 ára reynsla
- Sérteiknuð hús, fjöldi teikninga
- Hagstætt verð og vandað efnisval
- Afhent hvert á land sem er

WWW.EININGAHUS.IS GSM 698 0330 EMERALD@EMERALD.IS
RÁÐSTEFNA VARGANDI HÚSIN VERÐUR: Icelandair hótel Reykjavík Natura (Flugleiðahótelid) FIMMTUDAGINN 5. MARS 2020 KL 16:00 ALLIR VELKOMNIR

BÍLARAFMAGN

OKKAR ÆR OG KÝR
— STARTARAR OG ALTERNATORAR —

Einnig á lager: Hjómflutningstæki frá Alpine. Varahlutir í startara. Rafgeymar. Aðalljósaperur. LED perur. Hátalarar. Tengi fyrir togsþil. Hleðslutæki. Útvarpsloftnet. Rafhlöður. Fjarlæsingar. Fjarstart í bíla. Radarvara. Startkaplar. Áriðlar 12V og 24V í 240V. Hjóðnemar fyrir rútur, völmælar, ampermælar, spennufellur 24V / 12V, trúflanabættar, loftnetsframlingar. Kerrutenglar. Breytar fyrir 13P Kerrutengla. Öryggi. Sjálvvirk öryggi í bíla. Gleröryggi 20 og 32mm. Postulinsbryggir. Öryggjahlöður. Stór öryggi uppá 250A. Stofnalyón fyrir Landrover. Snúrusett fyrir bassakætur. Bassakætur. Öxulhosur. Spennustillar. Dólar. Rafgeymaskólar. Jarðsamband. Döðuborgir. Reimskífur fyrir alternators. Kvæðingarnætur. Startarkæli. Língur í alternators. Kólf í alternators. Vöðubætur 5.000W uppá 500W. Ög mælti þessu fljótt.

ASCO

Glerárgata 34b við Hvannavelli • S 461 1092 • asco.is BÍLARAFMAGN

YAMAHA

ÁREIÐANLEIKI KRAFTUR GÆÐI

TRAUSTIR VINNUPJARKAR OG LEIKFÉLAGAR

ÞÆGILEGT GREIÐSLUFORM Á ALLRA FÆRI

» **GRIZZLY 700 EPS SE**
700cc-fjörgengis-4WD-H/L drif-driflæsing
spil-307kg -rafmagnsstýri-dráttarkúla
Verð: 2.230.000 kr.

36.000 kr.*
afborgun á mánuði **

» **GRIZZLY 700 EPS**
700cc-fjörgengis-4WD-H/L drif-driflæsing
spil-307kg -rafmagnsstýri-dráttarkúla
Verð: 2.170.000 kr.

32.800 kr.*
afborgun á mánuði ***

» **KODIAK 700 EPS**
700cc-fjörgengis-4WD-H/L drif-driflæsing
spil-306kg -rafmagnsstýri-dráttarkúla
Verð: 1.890.000 kr.

29.600 kr.*
afborgun á mánuði ****

» **KODIAK 450 IRS**
421cc-fjörgengis-4WD
H/L drif-spil-289kg
Verð: 1.690.000 kr.

25.600 kr.*
afborgun á mánuði *****

*Afborganir miðast við Lykillán fyrir 75% af kaupverði til 60 mánaða frá Lykli fjármögnun. Vextir miðast við 6,15% breytilega vexti og eru tengdir við eins mánaða reibor vexti. Viðskiptavinir eru hvattir til að kynna sér lánaskilmála Lykillána á heimasíðu Lykils www.lykill.is. Árleg hlutfalltala kostnaðar – ÁHK er ** 7,86% - *** 7,88% - **** 7,90 - ***** 7,94% - Öll verð innifela virðisaukaskatt.

YAMAHA Á ÍSLANDI
ARCTIC TRUCKS

Kletthálsi 3 | 110 Reykjavík | S: 540 49 00 | www.yamaha.is